AYATOLLAH ALLAMAH
SAYYID MUHAMMAD HUSAYN TABATABA'I

SCURTĂ EXPUNERE A ÎNVĂŢĂTURILOR ISLAMICE

ASA
Bucureşti

Ayatollah Allamah Sayyid Muḥammad Ḥusayn Ṭabāṭabā'i

SCURTĂ EXPUNERE A ÎNVĂȚĂTURILOR ISLAMICE

Lucrare coordonată şi prefațată de
Prof. univ. dr. Remus Rus

Traducere din limba engleză de
dr. Valentin Ilie

ASA
Bucureşti
2010

Coperta 1: Cupola moscheii *Sheikh Lotfolah* din Isfahan
Coperta 4: Minaretele moscheii *Jame* din Yazd

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

SAYYID MUḤAMMAD ḤUSAYN ṬABĀṬABĀ'I, Ayatollah Allamah
Scurtă expunere a învățăturilor islamice / Ayatollah Allamah Sayyid Muḥammad Ḥusayn Ṭabāṭabā'i. - Bucureşti: Asa, 2010

ISBN 978-973-7894-51-9

297

Concepție grafică: ASA
Tehnoredactare: Dana Şerban, Dan Dulgheru / ASA
Corectura: drd. Marina Ilie

În numele lui Dumnezeu, Cel Îndurător şi Milostiv

Această carte apare în România din inițiativa domnului
Saeid Mirzakhani

Cheamă-i pe oameni pe calea Domnului tău prin înțelepciune și predică frumoasă! Vorbește-le în cel mai ales chip! Da, Domnul tău îl știe prea bine pe cel care se rătăcește de calea Sa, după cum îi știe prea bine și pe cei care sunt bine călăuziți.

(Coran 16:125)

CUPRINS

PREFAȚĂ 27

I
RELIGIA 31

Dogmele 32
Morala 33
Poruncile 33
Este nevoie ca omul să urmeze religia ? 33
Foloasele religiei 37
Civilizația omenească 38
Necesitatea unor reglementări în societate 39
Omul nu este autonom în fața legilor 39
Punctele slabe în aplicarea legilor 40
Sursa primară a slăbiciunii legilor 41
Superioritatea religiei asupra altor legi 42
Căutarea unui remediu prin comparație cu ceilalți 44
O recapitulare a istoriei religiilor 46
Religia Islamului 47
Importanța pe care Islamul o acordă bunăstării omului 49
Comparația Islamului cu alte religii 49
Comparația Islamului cu alte sisteme sociale 50

II

DOGMELE 53

Este firească discuția privitoare la originea creației 53
Manifestarea Creatorului 54
Teismul şi oamenii 55
Consecința acestui spirit iscoditor în viața omului 56
Teismul din perspectiva Coranului 57
Învățăturile Coranului despre Creatorul lumii 59
Existența Creatorului 59
Coranul şi *Tawhīd* 60
Atotputernicul Allah posedă toate însuşirile perfecțiunii 62
De ce omul nu acceptă uneori realitatea? 62
Puterea şi ştiința lui Allah 65
Dreptatea 66
Binecuvântarea 67
Alte atribute ale desăvârşirii 68
Profetismul (*Nubuwwah*) 68
Rațiunea ce stă la baza profetismului (*Nubuwwah*) 69
Diferența dintre om şi celelalte creaturi 70
Atributele profetului 71
Profeții printre oameni 72
Proto-profeții (*Ulul'azm anbiyā'*) şi toți ceilalți profeți 73
(1) Proorocul Nūh (AS) 74
(2) Proorocul Ibrāhīm (AS) 74
(3) Proorocul Mūsā (AS) 76
(4) Proorocul 'Īsā (AS) 77
(5) Proorocul Muhammad (SA) ibn 'Abdillah 78
Întâmplarea legată de monahul Buhayra 80
Întâmplarea cu monahul Nestorie 82
Bunele vestiri făcute de evreii din *Madīnah* (Medina) 83

Referirea Coranului la vestirile profetice 83
De la *Al-Bi'that al-Nabawiyyah* la *Hijrah* 84
Călătoria la Ta'if 86
Hijrah Sfântului Profet (SA) către *Madīnah* 87
Bătălia de la Badr 89
Bătălia de la Uhud 89
Bătălia de la Khandaq 90
Bătălia cu evreii – Bătălia de la Khaybar 91
Chemarea cârmuitorilor şi regilor la Islam 92
Lupta de la Hunayn 93
Bătălia de la Tabūk 93
Alte bătălii 94
Ghadīr Khumm şi problema succesiunii 94
Aşezarea Sfântului Profet (SA) la *Madīnah* şi propăşirea Islamului 95
O scurtă evaluare a personalităţii spirituale şi intelectuale a Sfântului Profet (SA) 96
Personalitatea spirituală a Sfântului Profet (SA) era neobişnuită 98
Caracterul Sfântului Profet (SA) 99
Ultima dorinţă a Sfântului Profet (SA) către musulmani 103
Sfântul Coran 103
Sfântul Coran este o minune 107
Învinuirea Sfântului Profet (SA) 109
Sfântul Coran provoacă *mushrikīn* 110
Ahl al-Bayt (SA) ai Profetului Muhammad (SA) 113
Virtuţile limpede afirmate ale lui 'Alī (AS) şi *Ahl al-Bayt* (AS) 114
Imamatul *Imāmah* 116
Raţiunea ce stă la baza *Imāmah* 117
Imamul este absolut necesar 118
Afirmaţia Sfântului Profet (SA) despre *wilāyah* 119
Desemnarea unui urmaş de către Sfântul Profet (SA) 120

Neprihănirea (*'Ismah*) Imamului 121
Însuşirile morale ale Imamului 121
Cunoaşterea Imamului 121
Cei Paisprezece Neprihăniţi (*Ma'sūmīn*) 122
Imamii călăuzitori 122
Numele Imamilor neprihăniţi (AS) 122
Modul obişnuit de viaţă al *Ahl al-Bayt* (AS) 123
Cauza esenţială a deosebirii Imamilor (AS) faţă de guvernările contemporane lor 124
Un aspect excepţional în politica *Ahl al-Bayt* (AS) 127
Al -'Imām 'Alī (AS) 128
Al-Siddīqah al-Kubrā Fātimah (AS) 131
Al-'Imām al-Hasan (AS) şi al-'Imām al-Husayn (AS) 132
Au fost diferite metodele lui al-'Imām al-Hasan (AS) şi al-'Imām al-Husayn (AS) ? 135
Al-'Imām 'Alī al-Sajjād (AS) 138
Al-'Imām Muhammad al-Bāqir (AS) 138
Al-'Imām Ja'far al-Sādiq (AS) 139
Al-'Imām Mūsā al-Kāzim (AS) 140
Al-'Imām 'Alī Al-Ridā (AS) 141
Al-'Imām Muhammad al-Taqī (AS), al-'Imām 'Alī al-Naqī (AS) şi al-'Imām al-Hasan al-'Askarī (AS) 143
Imām al-'Asr, Muhammad al-Mahdī al-*Maw'ūd* (AS) 144
Învăţătura pilduitoare dobândită din strategia conducătorilor religiei 145
Învierea (*Ma'ād*) 146
Ma'ād, religiile şi credinţele 147
Ma'ād la fel ca în Coran 148
De la moarte la Ziua Învierii (*Yawm al-Qiyāmah*) 149
Sensul morţii din perspectiva Islamului 150
Universul *Barzakh* 150

III
MORALA 151

Diferența de opinie în identificarea și formularea exactă a îndatoririlor 152
Grija față de îndeplinirea îndatoririlor 154
(1) Datoria omului către Allah (Cunoașterea lui Allah) 154
Adorarea lui Allah 155
(2) Datoria omului față de sine însuși 156
Sănătatea trupească 157
Sănătatea mintală 160
Dobândirea educației și cunoașterii 160
Valoarea și însemnătatea celui care studiază din perspectiva Islamului 163
Importanța învățătorului și a îndrumătorului 163
Respectul față de învățați 164
Datoriile profesorilor și ucenicilor 165
Două chestiuni importante în cadrul învățăturilor Islamului 165
Înfrânarea de la libera cugetare și exprimarea adevărului 167
Concluzie 167
Ijtihād (Deducția legilor bazată pe fundamentele islamice) și *taqlīd* (urmarea unui *mujtahid* în punerea în practică a normelor islamice) 168
(3) Datoria omului față de ceilalți 169
Datoria omului față de părinții săi 169
Drepturile părinților 170
Drepturile copiilor în fața părinților 171
Respectul față de bătrâni 173
Datoria omului față de rudele sale 173
Datoria omului față de vecini 173
Datoria omului către cei săraci și vulnerabili 174
Datoria omului față de societate 175

Dreptatea 176
Dreptatea individuală 176
Dreptatea socială 177
Tirania şi oprimarea 177
Sociabilitatea 178
Necăjirea oamenilor şi iritarea lor 179
Însoţirea cu oamenii buni 180
Asocierea cu oamenii răi 180
Sinceritatea 181
Dezavantajele falsităţii 182
Bârfa şi calomnia 183
Discreditarea reputaţiei oamenilor 184
Sentimentul demnităţii personale şi cinstea 184
Facerea de bine şi sprijinirea nevoiaşului 185
Conlucrarea 186
Chibzuirea binefacerilor şi ajutoarelor 186
Jertfa de sine 187
Mărinimia şi dăruirea banilor 188
Consideraţii cu caracter general privind *jihād*-ul 190
Situaţii de război în Islam 191
Eschivarea de *jihād* şi de apărare 192
Apărarea teritoriului islamic 193
Lupta cu duşmanii din interiorul societăţii 193
Apărarea adevărului 194
Omuciderea 194
Uzurparea averii orfanilor 195
Decepţia în privinţa binecuvântărilor lui Allah 195
Furia şi mânia 196
Mituirea 196
Hoţia 197
Înşelăciunea la cântar 197

Pedeapsa universală a păcatelor în Islam 198
Caracterul esențial al ocupației și importanța comerțului și a industriei 198
Învinuirea trândăviei 199
Agricultura și foloasele ei 200
Încrederea în propriile puteri 201
Dezavantajele încrederii în ceilalți 201

IV
PORUNCILE 203

Rostirea rugăciunii 203
Rugăciunile obligatorii (*wājib salawāt*) 205
Condițiile necesare pentru rugăciune (*salāt*) 205
(i) Purificarea (*ṭahārah*) 206
Materii din punct de vedere ritual necurate (*najis*) 206
Materiile curățitoare (*mutahhirāt*) 207
Abluțiunea (*wudū'*) și normele sale 208
Învățăturile pentru *wudū'* și regulile sale 208
Lucrurile care fac fără efect abluțiunea (*mubtilāt wudū'*) 209
Spălarea (*ghusl*) 210
Abluțiunea islamică statutară cu țărână, nisip etc, (*tayammum*) 211
Regulile pentru *tayammum* 211
Recomandările referitoare la *tayammum* 211
(ii) Timpul 212
(iii) Îmbrăcămintea 213
(iv) Locul 214
(v) Direcția rugăciunii (*qiblah*) 214
Acte obligatorii în timpul rostirii *salāt* 215
Părțile fundamentale (*arkan*) ale *salāt* 215
Mărturisirea *tawhid* lui Allah și a profeției Profetului Muhammad (SA) (*tashahhud*) și salutul (*salām*) 217

Rugăciunea semnelor lui Allah (*salāt al-āyāt)* 218
Modul de rostire a *salāt al-āyāt* 218
Rugăciunea (*salāt*) călătorului 218
Rugăciunea congregațională (*salāt al-jamā'ah*) 219
Condițiile privitoare la *salāt al-jamā'ah* 219
Regulile de conduită privitoare la *salāt al-jamā'ah* 220
Postul (*ṣawm*) 220
Ramadan – luna lui Allah 221
Postul (*ṣawm*) duce la păzirea de rău (*taqwā*) 222
Acte (*mufṭirāt*) care fac postul inoperant (*sawm bātil*) 223
Vânzarea (*bay'*) 223
Irevocabilitatea vânzării (*bay'*) 224
Bay' în privința banilor lichizi, creditului și plății în avans 225
Mărturisirea 225
Comestibil și potabil 226
Prima categorie: animalele 226
A doua categorie: lucruri neînsuflețite 227
Observație importantă 228
Uzurparea (*ghasb*) 229
Unele dintre învățăturile referitoare la *ghasb* 230
Preempțiunea (*shuf'ah*) 231
Recultivarea terenurilor neroditoare 232
Ridicarea de jos a obiectelor (*luqṭah*) 233
Glosar 235

CUVÂNT ÎNAINTE

Cartea de față, intitulată „Scurtă expunere a învățăturilor islamice", scrisă de Allamah Sayyid Muḥammad Ḥusayn Ṭabāṭabā'i, a fost tradusă în limba română prin eforturile domnului dr. Valentin Ilie, erudit reprezentant al Bisericii Ortodoxe Romane şi publicată de editura ASA. Lucrarea aceasta, asemenea altora aparținând lui Allamah Tabataba'i, oferă, într-un limbaj simplu şi accesibil tuturor, perspectiva islamică asupra credințelor, preceptelor morale şi cucerniciei.

În fapt, ea constituie o colecție realizată de acest mare gânditor islamic, în care sunt alese şi dezbătute anumite teme ale religiei islamice, ce ating chestiuni precum credința şi preceptele morale.

Din punctul de vedere al autorului, Islamul este o religie care şi-a îndreptat atenția asupra întregii societăți, înglobând în viziunea sa toate aspectele privind evoluția, conduita şi faptele omenirii sau decretând restricții, precepte şi reguli adecvate fiecărei situații sau moment. Astfel, niciun subiect nu a fost neglijat de învățăturile şi preceptele islamice şi, prin urmare, Islamul poate oferi în orice epocă răspunsuri diverselor probleme, indiferent dacă sunt de natură individuală, socială, economică, ideologică, juridică, politică, filosofică etc. În Islam, religia şi lumea formează un tot unitar, şi orice musulman trebuie să păstreze un echilibru între cele două, pentru că separarea lor reprezintă, din punct de vedere islamic, o gravă greşeală. De aceea, conform învățăturilor islamice, condiția esențială a fericirii este menținerea echilibrului între trup şi suflet, între lumea prezentă şi cea de Apoi. Islamul este unic în ceea ce priveşte încurajarea individului spre fapte bune, înfățişarea condițiilor adevăratei civilizații şi a normelor de igienă, a principiilor educative, necesității învățăturii, ştiinței şi cunoaşterii. Islamul acordă o deosebită atenție dobândirii virtuților morale. Adevăratul musulman, individul complet, este o persoană

care se remarcă prin perfecțiune morală și virtuți spirituale. Acestea sunt caracteristicile și trăsăturile aparte ale Islamului, prezentate în mod selectiv în cartea de față.

Cuprinzătoare și succintă în același timp, lucrarea lui Allamah Ṭabāṭabā'i constituie, într-adevăr, o sinteză a vastelor învățături islamice. A fost tradusă în numeroase limbi ale lumii, cum ar fi engleza, spaniola, italiana etc., și publicată de diverse edituri internaționale; în mod cert, ea este extrem de utilă oricui dorește să cunoască Islamul, în cazul în care nu dispune de informații despre învățăturile acestuia.

Sperăm că publicarea prezentei cărți va fi de un real folos celor interesați de Islam, care își propun să dobândească o înțelegere aprofundată a gândirii islamice, folosindu-se de o succintă prezentare a învățăturilor sale religioase. Pe această cale, îmi exprim gratitudinea pentru eforturile depuse de cei implicați în traducerea și publicarea a acestei unice și valoroase lucrări.

Hamid Reza Arshadi
Ambasadorul Republicii Islamice Iran la București

În Numele lui Dumnezeu Cel Milostiv,

Cartea pe care o aveți în mână în momentul de față, reprezintă una dintre cele mai bune lucrări pentru cel interesat să se documenteze sintetic în privința învățăturilor islamice şi asupra ansamblului lor de credințe, precepte morale, norme şi prescripții. Ea a fost alcătuită de un mare învățat al Islamului şiit, Allamah Sayyid Muḥammad Ḥusayn Ṭabāṭabā'i, un arhicunoscut exeget al Sfântului Coran din perioada contemporană. El a redactat numeroase scrieri asupra Islamului, dintre care unele au fost traduse în diferite limbi şi publicate în nenumărate rânduri. Interpretarea sa asupra Sfântului Coran, şi anume *Al-mizam fi Tafsir al-Qur'an* – compusă inițial în limba arabă şi tradusă în engleză, turcă etc., având douăzeci de volume – este un izvor universal pentru cercetători şi oamenii instruiți în studii islamice. Nu este cazul aici să intrăm în detaliile biografiei sale, deoarece traducătorul cărții a inclus-o destul de bine în cuvântul său introductiv.

Islamul totuşi, ca o religie universală, cu mai mult de un miliard şi jumătate de adepți în întreaga lume, ar trebui să fie cunoscut în mod corect. Actualmente, în fiecare zi, milioane de pagini despre Islam sunt difuzate sau editate de mass-media din întreaga lume, în special în țările occidentale, cele mai multe dintre acestea fiind îndreptate împotriva Islamului şi învățăturilor sale. Şi, în pofida interdicției legale a injuriei religioase, în cele mai multe dintre țările occidentale există numeroase articole şi caricaturi în cadrul publicațiilor lor, care ultragiază Islamul şi musulmanii. Există două motive pentru o asemenea abordare: în primul rând, atitudinea nedreaptă a unor politicieni occidentali, îngrijorați de independența țărilor musulmane, în al doilea rând, înțelegerea greşită a unor grupări islamice extremiste, care au discreditat Islamul prin acțiunile lor teroriste din ultimul deceniu.

Cum Islamul este o cale echilibrată de existență a ființei umane, ce asigură bunăstarea atât în viața de aici, cât și în cea de dincolo, se impune ca lumea să-l înțeleagă obiectiv, așa cum se cuvine. Cartea din mâinile dumneavoastră poate avea acest rol, fiind de folos cuiva care este derutat de propaganda considerabilă împotriva Islamului.

Este destul de limpede că Islamul respectă toate religiile dumnezeiești și pe profeții acestora. În conformitate cu Sfântul Coran, una dintre mărturiile credinței islamice este credința în profeții dumnezeiești (Sura 2, 285). Poporul iranian, în decursul evoluției sale istorice, a avut cea mai bună coexistență cu adepții tuturor religiilor dumnezeiești, astfel că aceștia au deținut propriile lor lăcașuri de cult și și-au săvârșit slujbele religioase în fiecare parte și colț al țării. Începând din primele zile ale fondării Republicii Islamice a Iranului, dialogul dintre religii a constituit un principiu important, pe baza căruia au fost susținute numeroase conferințe atât în țară, cât și în străinătate. Minoritățile religioase au proprii lor reprezentanți în parlament și se bucură de aceleași drepturi ca musulmanii.

Drept dovadă în acest sens, cu mai bine de treizeci de ani în urmă, eu însumi am tradus, din limba engleză în persană, o carte despre confesiunile creștine pentru cercetătorii iranieni. Cartea intitulată *Creștinismul, Bisericile creștine, doctrinele lor, modele de organizare și moduri de închinare* era alcătuită de Einar Moland din Norvegia. Numele persan al acestei cărți, publicată deja în a treia ediție, este *Jahane Masihiyyat*. Toate aceste aspecte denotă faptul că poporul iranian nu a avut niciodată vreo atitudine de neîncredere sau ostilitate față de religiile dumnezeiești și de adepții acestora.

Actualmente, este admirabil că un învățat creștin, și anume rev. dr. Valentin Ilie din România, a tradus această carte în limba română pentru a înfățișa Islamul oamenilor acestei țări. După cum am fost informat, el aparține Bisericii Ortodoxe Române și a studiat destul de bine Islamul. A fost de câteva ori în Iran, unde a participat la câteva conferințe și a purtat dialoguri la nivel înalt cu savanții musulmani de acolo. El este familiarizat cu opinia că, deși cugetarea profundă a Imamului Khomeini a provenit din Islamul șiit, constituie într-adevăr un mesaj dumnezeiesc care aparține tuturor credincioșilor din întreaga lume.

Îmi exprim gratitudinea față de Excelența Sa, ambasadorul Republicii Islamice a Iranului la București, domnul Hamid Reza Arshadi, pentru

încurajarea traducerii acestei lucrări plăcute lui Dumnezeu. Efortul său depus anterior, privind traducerea în limba română a celebrei cărți *Nahj-ul-Balaghah*, publicată de George Grigore sub titlul *Calea Vorbirii Alese*, este de asemenea de admirat. Cu siguranță, asemenea activități culturale vor întări legăturile dintre guvernele României şi Republicii Islamice a Iranului, precum şi dintre popoarele celor două țări.

Mohammed Bagher Ansari
Ex-Imam al Centrului Islamic din Hamburg, Germania
Teheran, 4 iunie 2010 (21. 6. 1431 A.H.)

PREFAȚĂ

Imaginea islamului şi a musulmanilor este astăzi omniprezentă. Indiferent că este vorba de statele islamice ce aparţin zonelor tradiţionale din Orient şi Africa sau de masiva imigraţie din Occident şi ţările est-europene, extinderea acestei religii şi a numărului adepţilor ei este atotcuprinzătoare. Dincolo de spaţiul geografic, prezenţa islamică este vie şi în secvenţe ale vieţii cotidiene, sociale, culturale sau politice.

Dinamismul impus de globalizare face ca viziunea clasică despre islam să devină din ce în ce mai inconsistentă, iar pretenţiile de decriptare a potenţialului său, afirmate emfatic la începutul secolului trecut, să fie contrazise pe zi ce trece. Multiplele forme confesionale pe care la posedă, contradicţiile juridico-doctrinare interne sau diferenţele etnice şi tradiţionale, introduc confuzie în concepţia clasică, obişnuită să asocieze islamul cu indisolubilitatea unităţii sale spirituale. Ambele aspecte, atât unitatea, cât şi multitudinea formelor de exprimare, coabitează însă în *umma*, care acoperă toate formele de exprimare comportamentală, doctrinară sau organizaţională.

Istoria comunităţii islamice nu a avut însă o dezvoltare unitară unitară. Disensiunile politice intermusulmane sau tendinţele particulare de promovare a progresului comunitar, exprimate în formule juridico-dogmatice specifice, au dat naştere unor evoluţii diferite a confesiunilor. Treptat, au apărut tradiţii religioase proprii, în cadrul cărora s-au dezvoltat elemente dogmatice, morale şi ceremoniale particulare.

Şiismul s-a individualizat dintru început în cadrul comunităţii islamice, pornind de la simpatia existentă în rândurile musulmanilor pentru imamul Ali, considerat cel mai bun conducător musulman posibil, în baza calităţilor sale, a originii din familia profetului Mahomed, dar

şi al unei desemnări speciale (*nass*) făcute de profet în privinţa lui. Izolat ulterior, după preluarea conducerii comunităţii islamice de către dinastia omeiadă, şiismul a rezistat şi şi-a impus treptat personalitatea în peisajul composit juridico-teologic islamic.

Istoria dramatică a acestei facţiuni este subiectul unei bogate literaturi de specialitate. Accentul pus pe valoarea *calitativă* a minorităţii şiite, spre deosebire de importanţa *cantitativă* a majorităţii sunnite, a fost permanent scoasă în evidenţă de islamologi, precum şi de numeroşi teologi şiiţi. Această caracteristică este confirmată de poziţia ocupată de şiism în întreaga istorie a islamului, până în perioada contemporană, din punct de vedere juridic, teologic şi politic; deşi numeric niciodată musulmanii şiiţi nu au putut să se compare cu sunniţii, prezenţa şi acţiunea lor au fost simţite totdeauna ca fiind permanente şi proeminente în cadrul comunităţii islamice.

Contactul timpuriu al şiismului cu populaţia persană a însemnat găsirea unui mediu propice de dezvoltare, începând de la stabilirea la Qum a şcolii ja'farite, până la adoptarea islamului şiit ca religie de stat în timpul dinastiei savafide. Înfiinţarea unor colegii religioase în Isfahan, capitala savafidă, va contribui esenţial la dezvoltarea teologiei şiite duodecimane. Treptat, înflorirea culturală şi teologică va contribui la formarea unei clase pregătite a ulemalelor, dintre ai cărei reprezentanţi se vor evidenţia Mahomed Baqir Astarabadi (m. 1630), Mulla Sadra (m. 1640), Mulla Muhsin Kashani (m. 1 680), 'Abd al-Razzaq Lahiji (m. 1661) etc., care au interpretat într-o manieră teosofică tradiţiile mistice şi filosofice şiite, generând o mişcare filosofică cunoscută sub numele *„şcoala de la Isfahan"*, ce va dezvolta curentul *hikmat-i ilahi* (teo-sofia), opus *kalam*-ului.

Identitatea şiită a Iranului este o dimensiune care, grefată pe temelia milenarei civilizaţii persane, a dat naştere unei conştiinţe a unicităţii islamice, ce s-a situat în permanentă opoziţie faţă de o mentalitate de tip exclusivist, foarte răspândită şi majoritară în lumea musulmană; această situaţie a generat numeroase tensiuni în istorie, precum şi în contemporaneitate.

Cartea de faţă, *Scurtă expunere a învăţăturilor islamice*, scrisă de *allamah* Sayyid Muḥammad Ḥusayn Ṭabāṭabā'i, expune şi analizează, pe lângă idei şi principii fundamentale ale teologiei islamice, elemente dogmatice şi identitare specifice şiismului: doctrina despre imamat şi

statutul imamului, utilizarea rezervei mentale (*taqiyyah*), valoarea *ijtihad*-ului şi importanţa rolului comunitar al *mujtahid*-ului etc. Tratarea acestor aspecte lămureşte cititorului mentalitatea şiită din cadrul islamului, dar în aceeaşi măsură o justifică, prin numeroasele argumente coranice şi tradiţionale. Autorul, fără a avea un scop misionar sau prozelitist, urmăreşte, într-o manieră simplă, clarificarea liniilor teologice fundamentale ale şiismului islamic.

Publicarea acestei lucrări se înscrie, alături de altele aparţinând altor religii, într-o încercare de deschidere spre dialog, pornind de la particularităţile religioase şi culturale comunitare. În cazul de faţă, interesul pentru cunoaşterea şi comunicarea reciprocă nu urmăreşte doar o consolidare a contactelor culturale, fructuoase de altfel în ultimii ani dintre cele două popoare român şi iranian, dar şi o luare de atitudine în faţa secularizării şi a formelor deinstituţionalizate de manifestare religioasă, care pot genera confuzii, neîncredere şi chiar conflicte. De aceea, apreciem drept necesară nu numai continuarea acestui tip de dialog, ci şi aprofundarea lui prin publicarea unor lucrări bilingve, care să trateze subiecte esenţiale ce pot contribui la cunoaşterea şi respectul reciproc dintre religii.

Prof. univ. dr. Remus Rus

NOTA TRADUCĂTORULUI

Lucrarea de față, intitulată *Scurtă expunere a învățăturilor islamice*, al cărei autor este *Allamah* Sayyid Muḥammad Ḥusayn Ṭabāṭabā'i, prezintă într-o formulă clară și concisă elementele esențiale ale doctrinei islamice acccentuând, în special, principiile de credință (*Usul al-Din*) și principiile de acțiune (*Furu al-Din*) ale șiismului.

Structurând cartea într-o manieră sistematică, în patru capitole majore – *Religia*, *Dogmele*, *Morala* și *Poruncile* – autorul urmărește familiarizarea cititorului cu o serie de aspecte de natură doctrinară, morală, rituală și practică ale religiei islamice. De asemenea, nu neglijează descrierea condițiilor istorice dificile ce au dus la apariția și afirmarea șiismului, precum și strategiile diferite de acțiune ale imamilor neprihăniți față de persecuțiile la care au fost supuși în permanență; acestea aveau să ducă la sacrificiul personal al fiecăruia dintre ei, culminând cu intrarea imamului Mahdi în Marea Ocultație (*al-Ghaybat al-Kubra)*.

Autorul, Sayyid Muḥammad Ḥusayn Ṭabāṭabā'i (1892 – 1981), cunoscut mai bine sub numele de *allamah* Ṭabāṭabā'i, este unul dintre cei mai importanți învățați musulmani din secolul trecut. Titulatura de *allamah*, alăturată numelui, îi confirmă excelența în privința însușirii gnozei, filosofiei, gândirii și jurisprudenței islamice, aceasta fiind o denumire onorifică foarte rar acordată, chiar și celor mai erudiți ayatollahi dintr-o anumită epocă.

Născut la Tabriz și originar dintr-o familie descendentă din profetul Islamului, *allamah* Ṭabāṭabā'i a avut o înclinație profundă spre studiu, căruia avea să îi dedice întreaga viață. Luând contact cu învățați și îndrumători spirituali foarte cunoscuți, el își începe formarea prin asimilarea științelor legate de jurisprudența islamică, dar și a principiilor de jurispru-

denţă (*usul al-fiqh*), continuă apoi cu întregul ciclu de matematici şi studiul filosofiei islamice tradiţionale. Pe lângă această „ştiinţă dobândită" (*'ilm-i husuli*), interesul lui *allamah* Ţabāţabā'i s-a îndreptat către „ştiinţa directă" (*'ilmi-I-hudari*) sau gnoză, percepută drept mijloc de transformare a cunoaşterii în intuiţie a realităţilor divine. Ulterior, va deveni el însuşi un maestru spiritual de excepţie, adunând în jurul lui numeroşi discipoli, atât la Tabriz, cât şi la Qum şi Teheran, unde, mai târziu, avea să-şi desfăşoare activitatea didactică şi teologică.

Deosebit de intense, eforturile sale au fost orientate în direcţia analizei comentariilor coranice, precum şi a unor lucrări esenţiale de teosofie şi filosofie islamică; într-o manieră apologetică însă, va lua poziţie chiar faţă de comunism şi marxism, întocmind o critică a principiilor materialiste ale acestora, din perspectivă islamică tradiţională.

Au rămas consemnate, cu totul interesante şi remarcabile, discuţiile şi dialogurile pe care le-a întreţinut în ultima perioadă a vieţii, atât cu ucenicii lui, cărora le-a predat gnoza şi sufismul, cât şi cu numeroase personalităţi ale elitei intelectuale iraniene şi occidentale; în acest sens, amintim convorbirile sale cu celebrul islamolog francez Henri Corbin. Mai mult, va iniţia o disciplină intitulată *gnoză comparativă*, având ca obiect studiul textelor sfinte ale marilor religii, precum *Evanghelia lui Ioan, Tao Te-Ching* sau *Upanişadele*, pe care le va analiza din punct de vedere mistic, comparându-le cu doctrinele gnostice islamice şi cu sufismul. Între cei care s-au format sub influenţa sa, se numără personalităţi precum ayatollahul dr. Murtaza Motahhari şi ayatollahul dr. Seyyed Mohammad Beheshti, care au contribuit ideologic la fondarea actualei Republici Islamice a Iranului, sau ayatollahul Hasan-Zade Aamuli, dar şi alţi învăţaţi islamici, care au răspândit ideile sale nu doar în Iran, ci şi în alte regiuni şiite din lumea islamică.

Cartea prezintă un interes deosebit din punct de vedere al cunoaşterii islamului, în general, şi a gândirii teologice şiite, în special, al diferenţelor şiismului faţă de sunnism şi chiar în privinţa stilului folosit de către un *mujtahid* în vederea elaborării unei lucrări teologice populare. Dincolo de aceste elemente, care pot trezi interes islamologilor, lucrarea lui *allamah* Ţabāţabā'i expune, în realitate, principiile de credinţă, morala şi modul de viaţă cotidian al musulmanilor şiiţi, confesiunea majoritară a Iranului contemporan.

Considerăm că citirea şi consultarea acestei cărţi contribuie la dezvoltarea cunoaşterii reciproce a culturilor celor două popoare, iranian şi român, dar şi la un dialog mult mai realist între creştinismul ortodox şi islamul şiit.

În încheiere, pentru a înţelege locul ocupat actualmente de religia islamică în Iran, facem o scurtă prezentare cu privire la influenţa ideilor Imamului Khomeini, în procesul de afirmare şi manifestare a principiilor Revoluţiei Islamice iraniene, din anul 1979.

Apreciată drept un fenomen nou şi unic în istoria modernă a lumii islamice, Revoluţia Islamică din Iran posedă o natură teleologică, idealistă, pan-islamică, universalistă şi holistică. Iniţiată sub călăuzirea Imamului Khomeini, aceasta a adus cu sine mutaţii majore în tabloul relaţiilor internaţionale şi al ecuaţiilor politice dintre ţările lumii. Ca lider proeminent al istoriei recente, a inspirat o revoluţie care a acţionat simultan, într-o dublă perspectivă, atât împotriva ideologiei comuniste, cât şi a celei capitaliste. Pentru a se opune dominatiei marilor puteri ale lumii, atât din Occident cât şi din Orient, el a chemat naţiunea iraniană spre redescoperirea valorile islamice; prin aceasta, a realizat nu numai o legătură directă între revoluţie şi ideologia islamică, ci a socotit revoluţia drept un mijloc pentru înfăptuirea obiectivelor religioase islamice şi o condiţie esenţială în vederea atingerii idealurilor divine, mai exact o cale de a apropia societatea umană de Divinitate. Folosind această strategie, Imamul Khomeini a facut toate eforturile pentru a asigura atât continuitatea şi supremaţia idealurilor şi valorilor islamice cât şi libertatea şi independenţa mişcării inspirate de el.

PREFAȚĂ

Scrisă într-un limbaj accesibil, cartea de față expune o sinteză a învățăturilor Islamului, încercând să ofere câteva lămuriri celor care nu sunt în măsură să cerceteze profund şi într-un mod amănunțit temele islamice.

Una dintre cele mai prețioase modalități de popularizare a culturii, ştiințelor şi religiei este cea a lucrărilor simple. Procedeul acesta s-a dezvoltat în scopul răspândirii cunoştințelor omeneşti, pentru a ridica vălul îndoielilor şi a înlătura semnele de întrebare din cadrul unor ramuri specializate ale ştiinței şi tehnologiei, în aşa fel încât să le facă lesne de înțeles tuturor. Oricât de tehnic este un subiect sau un domeniu al ştiinței, ar putea fi precizat şi redactat astfel încât oricine să îl poată utiliza şi să obțină o cunoaştere elementară asupra lui, în raport cu gradul de educație şi profunzimea cugetării sale.

Această metodă o întâlnim în Coran într-o formă neîntrecută. În Coran au fost înfățişate, în cea mai firească exprimare posibilă, cele mai complexe acțiuni umane, aspecte lumeşti sau cât se poate de abstracte: *Ma'ād* (Învierea), clipa ultimă a vieții omului şi stările sufleteşti de după moarte etc. Este necesar un spațiu considerabil pentru a menționa câteva exemple ale unor asemenea însuşiri luminoase ale Coranului; de aceea, citãm numai unul sau două dintre ele. Coranul, deşi ferm şi logic în raționamentul său referitor la *Ma'ad* şi viața în lumea de apoi, relatează într-un mod simplu, concis, inteligibil, pe înțelesul tuturor.

„... ne spune nouă ca pe o pildă: Cine va mai învia oasele prefăcute în pulbere? Spune: „Cel ce i-a creat dintru început îi va învia. El este Ştiutor a toată făptura" (36:78-79)[1].

[1] Versetele coranice sunt citate din *Coranul*, traducere din limba arabă, introducere şi note de George Grigore, Editura Herald, Bucureşti, 2005.

Aceasta este o argumentare fundamentată şi o observaţie logică şi raţională. Puterea care a dat naştere creaturilor din nimic, într-o lume a existenţei, are încă o dată capacitatea să adune elementele alcătuitoare şi să le dea viaţă după fărâmiţarea lor.

Se spune că filosoful musulman Abu Nasr al-Farabi[2] şi-ar fi dorit ca Aristotel să fie în viaţă, deoarece ar fi acceptat această argumentare logică a Coranului cu privire la învierea trupească. După cum se poate observa, deşi este dedusă raţional, căpătă o exprimare simplă, uşor sesizabilă de către cineva care meditează puţin asupra ei. Într-o manieră asemănătoare, au fost înfăţişate multe comentarii şi raţionamente cu privire la teoria originilor, dar, Coranul menţionează subiectul într-o formă simplă şi echilibrată.

„Nu cunoaşte El ceea ce a creat, El Pătrunzătorul, Cunoscătorul?" (67:14).

Prin această exprimare concisă, chestiunea devine întru totul lămurită. Pentru cunoscători, de asemenea, acest verset conţine o solidă argumentare intrinsecă.

În mod analog, Profeţii şi Imamii [Cei doisprezece urmaşi neprihăniţi ai Profetului Mahomed (SA)[3]] au explicat într-o formă deslușită, dar într-o profundă concordanţă cu Cartea lui Allah, chestiunile mai dificile, complexe sau progresiste. Pe lângă aceasta, în Coran se specifică:

„Noi nu am trimis nici un trimis decât pe limba poporului său ca să îi vorbească lămurit" (14: 4).

Versetul citat arată limpede că profeţii foloseau, cu multă băgare de seamă, principiile vorbirii simple, ca să clarifice adevărul sau să-l

---

[2] Abu Nasr al-Farabi a fost un mare filosof musulman, care s-a născut în anul 259 AH, la Farab (una dintre provinciile Turciei), şi a murit la Damasc, în 339 AH.

[3] În lumea musulmană, pomenirea numelui Profetului Mahomed este permanent însoţită de un salut sau binecuvântare, potrivit îndemnului coranic: „Dumnezeu şi îngerii îl binecuvintează pe Profet. O, voi cei ce credeţi! Rugaţi-vă pentru el şi chemaţi asupra lui pacea!" (33, 56). Salutul (Sall-Allah-o alayhe va alehi va sallam/Binecuvântarea lui Allah fie asupra sa) însoţeşte numele, de obicei, sub forma acronimului (SA). În şiism, salutul sau binecuvântarea este extinsă şi asupra Ahl al-Bayt, prin (SA), alăturat numelui Profetului Mahomed, subînţelegându-se, de fapt, formula Binecuvântarea lui Allah fie asupra sa şi a familiei sale (n. trad.).

exprime răspicat. Aceasta se datorează faptului că proorocii erau experți cu privire la căile concrete de expunere, a felului de exprimare și a discernământului oamenilor epocii lor; în plus, erau perfect conștienți asupra înclinațiilor și sensibilităților acestora. Profeții erau familiarizați cu simțămintele literare și artistice ale lumii lor, înfățișându-și ideile și mesajele în expresii obișnuite ascultătorilor; cu toate că elementele fundamentale ale învățăturilor lor au fost similare și identice, mijloacele predării și comunicării lor au dobândit diferențe notabile în societăți diferite.

Principiul aceasta s-a menținut în misiunile profeților:

> „Suntem însărcinați să vorbim în raport cu intelectul oamenilor. Noțiunile esențiale islamice, așadar, ar trebui prezentate într-un asemenea chip, adică ușor de înțeles de fiecare.Trebuie să fie însușit un limbaj natural și echilibrat, susținut de însușiri estetice, artistice și literare, pentru a obține o reușită vădită prin prisosința ei și o autoritate neîntârziată"*.

Bazându-se pe acest principiu, în conformitate cu Coranul și *ahādīth* (tradițiile), conducătorii noștri religioși au scris cărți clare și sintetice, într-un limbaj simplu. Scrierile despre care vorbim erau consistente și logice, având o manieră de prezentare succintă, realistă și exactă. Ei constataseră pe bună dreptate că întotdeauna arta comunicării ideilor, precum și a îmbinării cuvintelor, limbii și felului de a scrie, este cea care poate răspândi o idee în societate, realitate care este foarte des ignorată în zilele noastre.

Există două elemente cu rol esențial și vital în această chestiune și în realizarea efectivă a acestei metodologii. În primul rând, cunoașterea și lămurirea deplină asupra ideii esențiale a obiectului preocupării; în al doilea, deprinderea cu canoanele scrierii și cu criteriile literare și artistice necesare pentru lucrările simple. Dacă autorului îi lipsește oricare dintre aceste două elemente fundamentale, el nu va fi în măsură să prezinte cărți practice. Chiar dacă va face o asemenea încercare, nu va reuși.

Astfel, întocmirea unor tratate de proporții reduse cu privire la unele teme importante, edificatoare și valoroase pentru ființele omenești, este

---

* „ *Al-Haya'* ", 3rd edition, vol. 1, p. 146.

o sarcină extrem de însemnată, specializată şi dificilă. Autorul, cel care scrie noţiuni ştiinţifice fundamentale pentru publicul larg, îndeplineşte o misiune mai importantă şi meticuloasă, decât cel ce scrie pentru cunoscători. Din acest motiv, nu ar trebui presupus că simplitatea în felul de a scrie înseamnă că oricine, cu puţină erudiţie şi talent artistic, va fi în măsură să conceapă tratate; mai degrabă, o asemenea răspundere va fi cu mult mai împovărătoare şi dificilă, decât în cazul scrierilor tehnico-ştiinţifice. După cum am specificat mai sus, orientarea spre acest tip de străduinţă reclamă imperios cele două tipuri de competenţe.

Privitor la răspândirea culturii religioase, în mod particular cea a Islamului, scrierile de acest gen au o importanţă capitală. Cum nu există la îndemâna oamenilor din societatea noastră un prilej atât de favorabil, de a petrece numeroşi ani în vederea obţinerii cunoştinţelor esenţiale despre Islam, este necesară scrierea acestor tratate, spre îndrumarea şi familiarizarea acestora cu Islamul. Măreţia, profunzimea şi bogăţia noţiunilor islamice fundamentale nu ar trebui să fie o piedică în cunoaşterea lor de către oameni.

Într-un distih se afirmă:

> „Dacă nu poate fi desenată apa mării, cel puţin trebuie să fie conturată atât cât să potolească setea".

Prin urmare, cercetătorii cu cunoştinţe temeinice şi competenţă în diferite chestiuni islamice, ar trebui să aibă, de asemenea, experienţă şi o cunoaştere iscusită în tehnici literare şi artistice desăvârşite, precum şi modalităţi şi tipare de cercetare, în aşa fel încât materialul lor să poată fi înţeles de generaţia actuală, urmând ca, mai apoi, aceasta să fie familiarizată şi cu cultura islamică.

Această carte este scrisă pentru a sluji scopul unei asemenea misiuni grăitoare. Regretatul 'Allāmah Ṭabāṭabā'i, cu cunoaşterea sa cuprinzătoare şi adâncă a temelor islamice, ambele atribute fiind comprehensive şi în legătură reciprocă, la un loc cu experienţa sa în expunerea relativ simplă a scrierilor, tinde şi se angajează într-o asemenea misiune. Această lucrare, alături de alte câteva, se poate dovedi a fi utilă oricui şi poate completa responsabilitatea ce revine centrelor teologice şi teologilor islamici.

Al-Hawzatul-'Ilmiyyah, Qum

I

RELIGIA

Religia trimite la învățăturile de credință şi la o serie de norme morale şi practice, pe care proorocii le-au transmis, în numele lui Allah, spre îndrumarea şi călăuzirea oamenilor.

Credința deplină în aceste dogme, precum şi împlinirea acestor precepte, garantează bunăstarea şi fericirea omului atât în această viață, cât şi în lumea de apoi.

În consecință, dacă trăim potrivit religiei şi urmăm poruncile lui Allah şi ale Profetului (SA), vom progresa nu numai în această existență scurtă, ci, de asemenea, în viața veşnică şi fără de sfârşit din lumea cealaltă.

Suntem conştienți de faptul că o persoană fericită şi prosperă este cea care are un scop autentic în viață şi care nu trăieşte în rătăcire şi fărădelege; este înzestrată cu o purtare vrednică de laudă şi evlavioasă, îndeplineşte fapte bune şi are o inimă paşnică, încrezătoare şi puternică în această lume tumultoasă.

Religia lui Allah ne arată calea către progres şi mulțumire. Fără religie, nu ar exista nici bunăstare, nici fericire. Principiile religioase fundamentale sunt asemeni unui paznic tainic în inima omului, însoțindu-l în permanență; îl țin pe om departe de decăderea morală şi îl silesc să fie neprihănit.

Credința este cel mai puternic şi trainic adăpost în care omul, în suişurile şi coborâşurile vieții, nu întâlneşte niciodată teama şi suferința. Indiferent de situație, închinătorii lui Allah nu îşi pierd niciodată curajul şi nici nu se simt disprețuiți sau mai prejos, pentru că se privesc pe ei înşişi legați de atotputernicia Creatorului lumii şi, în toate împrejurările, Îl păstrează în minte pe Allah şi caută să găsească mântuire prin Allah; ei sunt înzestrați cu o inimă paşnică, tare şi încrezătoare.

Religia ne cere să avem o purtare vrednică de laudă şi să îndeplinim, în măsura în care putem, fapte bune şi cuviincioase.

De aceea, religia este împărţită în trei direcţii:

Dogmele,

Morala şi

Poruncile.

Această scurtă expunere ar trebui să fie detaliată pentru a satisface pe distinşii cititori.

DOGMELE

Dacă întrebuinţăm conştiinţa şi dreapta noastră judecată, înţelegem că acest univers al existenţei, cu rânduiala lui uimitoare, nu ar putea fi creat prin sine însuşi iar această ordine remarcabilă a creaţiei nu ar putea fi înfăptuită fără un organizator. Neîndoielnic, există un Creator Care, cu infinita Lui putere şi atotcunoaştere, a făcut acest măreţ şi întins cosmos şi a statornicit universul creaţiei cu o rânduială precisă, prin legi veşnice şi neschimbătoare, pe care le-a stabilit pretutindeni în lumea fiinţării. Nimic nu a fost făcut fără rost sau de prisos; nicio făptură nu a fost lăsată în afara grijii legilor lui Allah, care proniază lumea.

Se poate închipui că, aşa plin de milostivire, Allah, cu harul şi binecuvântările pe care El le-a arătat faţă de făpturile Sale, ar lăsa omul, capodopera creaţiei, pe cont propriu? Sau că ar lăsa fiinţele omeneşti în seama judecăţii omului, care este de cele mai multe ori victima poftelor materiale şi care, în cele din urmă, se confruntă cu rătăcirea şi suferinţa? Răspunsul la această întrebare este aprioric.

Prin urmare, Allah trebuie să trimită oamenilor, prin profeţii feriţi de orice fel de păcat sau greşeală, îndrumări pentru a-i călăuzi către fericire şi bunăstare.

Conştientizăm că în această lume, dovezile şi foloasele preţioase ale loialităţii faţă de principiile religioase nu sunt întru totul limpezi. Nici drepţii nu sunt răsplătiţi, nici ucigaşii sau tiranii nu sunt pedepsiţi pentru faptele lor. Din aceasta, noi înţelegem că trebuie să existe altă lume, unde faptele oamenilor sunt cercetate îndeaproape, astfel încât dacă cineva a făcut o faptă de milostenie, el va fi răsplătit, sau dacă a săvârşit o faptă

necuviincioasă, va fi pedepsit. Religia stimulează oamenii prin intermediul acestor învățături, dar și a altor principii întemeiate pe dreptate ce vor fi discutate pe larg în această lucrare, și îi previne în legătură cu păgânismul și neștiința.

MORALA

Religia stabilește ca să ne însușim în viață virtuți lăudabile, să avem un caracter bun și să ne desăvârșim pe noi înșine prin însușiri evlavioase și vrednice de laudă. Trebuie să fim cinstiți, buni la suflet, darnici cu cei săraci, prietenoși, credincioși, blânzi, săritori și drepți; să ne apărăm propriile drepturi; nu trebuie să ne depășim limitele și drepturile și nu ar trebui să prejudiciem proprietatea, onoarea și viețile oamenilor. Nu trebuie să cruțăm vreo osteneală în căutarea cunoașterii și civilizației, în ciuda oricărui sacrificiu sau jertfe de sine. În sfârșit, trebuie să dovedim constanță și cumpătare în toate aspectele vieții.

PORUNCILE

Religia statornicește să îndeplinim fapte ce sunt folositoare nouă înșine și societății din timpul existenței noastre și să ne păzim de acte ce provoacă decadența și imoralitatea. Ne învață, de asemenea, să ne asumăm rostirea rugăciunilor (*ṣalāt*), respectarea postului (*ṣawm*) și îndeplinirea altor îndatoriri asemănătoare, care sunt dovezi ale dependenței și supunerii față de Allah.

Acestea sunt legile și îndrumările pe care religia ni le oferă, chemându-ne să le împlinim. Este limpede că unele dintre ele sunt doctrinare, altele morale și câteva practice. Primirea și împlinirea acestor principii, așa cum am precizat înainte, sunt singurele căi ale fericirii și bunăstării, întrucât noi suntem conștienți că omul ar trebui să nu fie altfel decât cu dreaptă judecată și să trăiască cu o morală demnă și fapte merituoase.

ESTE NEVOIE CA OMUL SĂ URMEZE RELIGIA ?

Întrebarea fundamentală care se ridică aici este: „ce legătură au viețile oamenilor cu religia și evlavia?". Nu este posibil ca societatea

omenească să-şi ducă mai departe existenţa umanitaristă fără religie şi credinţa în Allah? Nu este oare o persoană religioasă cineva care dovedeşte existenţa lui Allah şi îndeplineşte fapte specifice pentru mulţumirea Sa?

Este cu putinţă ca în societate, în conformitate cu legile adoptate de fiinţele umane, responsabilitatea fiecărui membru al societăţii să determine câştigul şi pierderea. Legile oamenilor înlocuiesc în acest caz legile religioase şi nu va fi nicio nevoie de religie. Dar, cu puţină atenţie şi chibzuinţă asupra poruncilor şi dispoziţiilor islamice, este dovedit contrariul acestui raţionament, întrucât Islamul nu a fost preocupat doar de rugăciunea şi lauda către Allah; dimpotrivă, el a stabilit norme cuprinzătoare şi dispoziţii specifice pentru toate situaţiile individuale şi sociale ale omului. Într-un chip uimitor, Islamul a avut în vedere marele univers al umanităţii şi a legiferat norme adecvate în conformitate cu activităţile sociale sau individuale ale omului, precum şi în alte privinţe. În sfârşit, Islamul a prevăzut şi garantat fericirea şi bunăstarea membrilor comunităţii sociale, în fiecare detaliu şi în măsura maximă posibilă. Orice persoană corectă admite că legile au izvorât din gândurile mărginite ale omului, iar sfera lor de cunoaştere nu o poate egala pe cea a religiei. Puterea aceasta a Atotputernicului Allah a înfăţişat religia Islamului în Sfântul Coran.

Drept exemple, citãm aici câteva versete:

„Adevărata credinţă înaintea lui Dumnezeu este Supunerea. Cei cărora Cartea le-a fost dată nu s-au împotrivit unii altora, din pizmă, decât după ce au primit ştiinţa. Cel care tăgăduieşte semnele lui Dumnezeu să ştie că Dumnezeu este Grabnic la socoteală" (3:19).

Religia către care toţi profeţii au chemat oamenii este alcătuită din teism şi supunerea faţă de poruncile lui Allah. Cu toate că învăţaţii religioşi au precizat adevărul prin intermediul falsităţii, ei nu au căzut de acord asupra a ceea ce era legitim datorită prejudecăţii şi învrăjbirii lor. Fiecare învăţat a îmbrăţişat o direcţie distinctă de acţiune; drept rezultat, pe pământ au luat fiinţă diferite religii. De fapt, această tagmă de oameni nu a crezut în versetele dumnezeieşti; Allah le va răsplăti de îndată faptele lor.

„Cel care caută în afara Islamului (Supunerii) o altă lege să ştie că aceasta nu este primită, iar el, în Viaţa de Apoi, va fi între cei pierduţi" (3:85).

„O, voi ce credeți! Intrați cu toții în pace! Nu călcați pe urmele diavolului, căci el este vrăjmașul vostru fățiș" (2:208).

„Țineți legământul cu Dumnezeu atunci când l-ați făcut. Nu încălcați legămintele ce le-ați întărit luându-l pe Dumnezeu chezaș între voi. Dumnezeu știe prea bine ce faceți" (16:91).

Scopul acestui verset este de a arăta că orice musulman care face o promisiune lui Allah sau oamenilor, trebuie să o păstreze și să nu o încalce.

„Cheamă-i pe oameni pe Calea Domnului tău prin înțelepciune și predică frumoasă! Vorbește-le în cel mai ales chip! Da, Domnul tău îl știe prea bine pe cel care se rătăcește de la calea Sa, după cum îi știe prea bine pe cei care sunt bine călăuziți" (16:125).

Versetul acesta se referă la faptul că, pentru a răspândi religia, un musulman trebuie să discute cu oamenii potrivit capacității lor de înțelegere și într-un chip folositor acestora. Totuși, dacă el eșuează să îndrume o persoană prin utilizarea judecății raționale și a poveților, atunci trebuie să polemizeze în cel mai abil mod, aceasta fiind una dintre metodele prin care încearcă întrucâtva să-l călăuzească spre adevăr.

„Când este recitat Coranul, ascultați-l și tăceți. Poate veți fi miluiți!" (7:204).

(7) „O, voi cei ce credeți! Dați ascultare lui Dumnezeu! Dați ascultare trimisului și celor, dintre voi, ce au porunca! Dacă vă certați asupra unui lucru, atunci aduceți-l înaintea lui Dumnezeu și a trimisului, dacă credeți în Dumnezeu și în Ziua de Apoi! Așa este bine, căci aceasta este cea mai bună rânduială" (4:59).

Versetul acesta are în vedere că într-o societate islamică, controversele pot fi soluționate numai pe baza Coranului și a tradițiilor (*ahadith*) Profetului (SA). Orice neînțelegere trebuie să fie lămurită prin mijlocirea lor. Dacă un musulman pune capăt disputelor prin logica rațiunii, aceasta se datorează faptului că autoritatea rațiunii a fost recunoscută de Coran.

(8) „Fii blând cu ei, din milostivenia lui Dumnezeu. Dacă eşti crud şi aspru la inimă, ei se vor scutura de tine. Iartă-le lor! Cere iertare pentru ei! Cere-le sfatul pentru orice, însă când ai luat o hotărâre, încredinţează-te lui Dumnezeu. Dumnezeu îi iubeşte pe cei care se încredinţează Lui" (3:159).

Purtarea binevoitoare, mărinimia şi consultarea în cadrul adunărilor duce la sentimentul de frăţietate şi prietenie. Membrii societăţii trebuie să aibă consideraţie faţă de conducătorul lor, pentru a fi influenţaţi de el. Allah porunceşte distinsului conducător al musulmanilor să fie binevoitor şi să se consulte cu ceilalţi. Dar pentru că este cu putinţă ca poporul să greşească în concluziile lui, Allah cere conducătorului să fie autonom în deciziile sale după consfătuire şi să aibă încredere în Allah, deoarece nimeni nu se poate opune voii lui Allah.

În acelaşi fel, Atotputernicul Allah adduce în discuţie iudaismul şi creştinismul cu cărţile lor dumnezeieşti, ale Vechiului Testament (*Tawrāt*) şi Bibliei (*Injil*), precum şi normele şi dispoziţiile lor religioase, astfel:

„Cum să te ia însă judecător? Ei au Tora cu judecata lui Dumnezeu... Noi am pogorât Tora drept călăuzire şi Lumină. După ea, profeţii care s-au supus lui Dumnezeu îi judecă pe evrei, precum şi rabinii şi savanţii ... Noi l-am trimis, pe urmele lor, pe Iisus, fiul Mariei... Noi i-am dăruit Evanghelia drept călăuzire şi Lumină ca să întărească cele dinaintea lui în Tora. Oamenii Evangheliei să judece după ceea ce Dumnezeu a pogorât... Noi ţi-am pogorât ţie Cartea întru Adevăr, întărind Cartea dinaintea ei şi păzind-o. Judecă între ei după ceea ce a pogorât Dumnezeu!" (5:43-48).

Tawrāt şi *Injil*, care sunt acum în mâinile evreilor şi creştinilor, scot în evidenţă acest detaliu, deoarece *Tawrāt* cuprinde multe dispoziţii juridice şi critice, iar *Injil* confirmă şi adevereşte normele religioase ale *Tawrāt*.

CONCLUZIE

Pornind de la afirmaţia mai sus-menţionată, devine evident faptul că religia, aşa cum este percepută de Coran, este aceeaşi cu rânduiala

vieții de care omul nu se poate despărți. Diferența dintre religie și ansamblul de reguli sociale stă în faptul că religia este coborâtă de la Atotputernicul Allah, iar normele sociale izvorăsc din cugetele oamenilor. Cu alte cuvinte, religia armonizează viața socială a omului cu închinarea și supunerea față de Atotputernicul Allah, în vreme ce reglementările sociale nu fac nicio încercare spre a realiza această unitate.

FOLOASELE RELIGIEI

S-a dovedit că religia are o mare influență în transformarea omului și a societății. De asemenea, este singura cale de a dobândi fericirea și bunăstarea.

O societate care nu respectă religia își pierde înțelepciunea și exercițiul rațiunii, consumându-și prețioasa ei existență în rătăcire, superficialitate și delăsare. O asemenea societate nesocotește înțelepciunea, iar oamenii, precum animalele, devin necugetați și mărginiți. Ea este atrasă în imoralitate și necuviință, fiind privată de toate binefacerile ei umanitare. O asemenea societate nu își va găsi bunăstarea veșnică, va resimți consecințele nefericite și urmările neplăcute ale abaterilor și încălcării ordinii.

Mai devreme sau mai târziu, o astfel de societate va avea de suferit în urma efectelor nefaste ale nepăsării sale și va înțelege că singura cale spre bunăstare este religia și credința în Allah. În cele din urmă, această societate se va căi de propriile fapte.

Atotputernicul Allah amintește:

„Pe suflet! ... Ferice de cel care și-l mântuie! Cel care și-l întinează însă este pierdut!" (91:7-9).

Este esențial să înțelegem că punerea în practică a sfaturilor religioase asigură fericirea și mântuirea omului și societății, altminteri, recomandarea lor nu este de folos. Cel care, având sufletul mohorât, firea josnică, comportamentul urât, pretinde a fi musulman și nădăjduiește să întâlnească duhul fericirii, seamănă cu bolnavul care așteaptă însănătoșire fără tratament bazat pe prescripție medicală. Evident, cu un asemenea mod de a gândi, nu își va atinge țelul.

Atotputernicul Allah specifică:

„Cei care cred, evrei, nazareeni, sabeeni, care cred în Dumnezeu şi în Ziua de Apoi şi săvârşesc fapte bune, aceştia îşi vor afla răsplata de la Domnul lor..."* (2:62).

S-ar putea bănui că, potrivit acestui verset, cei care au credinţă în Allah şi în Ziua Judecăţii, şi care împlinesc fapte bune, vor fi mântuiţi, chiar dacă nu cred în toţi profeţii sau în unii dintre ei. Totuşi, trebuie să fie înţeles limpede că în *Sura Femeilor*, versetele 150 şi 151, Allah socoteşte pe cei care nu cred, în toţi sau unii dintre profeţi, drept necredincioşi (*kāfirīn)*. În această privinţă, El spune:

„Cei care îi tăgăduiesc pe Dumnezeu şi pe trimisul Său, cei care vor să vadă deosebiri între Dumnezeu şi trimişii Săi spunând: „Noi credem în unii, însă nu credem în ceilalţi", şi vor să urmeze o cale de mijloc, aceştia sunt tăgăduitorii şi Noi le-am pregătit tăgăduitorilor o umilitoare osândă" (4: 150-151).

Drept concluzie, cel care crede în toţi proorocii şi împlineşte fapte bune va fi de folos credinţei lui.

CIVILIZAŢIA OMENEASCĂ

Dacă cercetăm mijloacele şi factorii care au determinat dezvoltarea societăţilor omeneşti în trecut, devine limpede pentru noi că, în viaţa sa, omul doreşte şi aleargă numai după bunăstare şi fericire. Desigur, această fericire nu ar fi posibilă fără deplina asigurare a tuturor mijloacele de existenţă.

Pe de altă parte, cu clarviziunea dăruită de Allah, omul pricepe că nu-şi poate împlini niciodată sau preîntâmpina pe cont propriu toate nevoile, astfel încât să-şi ofere mijloacele progresului şi bunăstării ideale, deoarece nu poate găsi o rezolvare pentru toate problemele existenţei şi nu poate ajunge la desăvârşire prin sine însuşi. Drept urmare, el se supune pe sine însuşi unei vieţi sociale pentru a-şi rezolva trebuinţele şi socoteşte conlucrarea cu ceilalţi drept cea mai simplă cale spre împlinirea obiectivului său. El se angajează în dobândirea mijloacelor de existenţă cu participarea tuturor.

* Sabeenii sunt cei care s-au convertit de la zoroastrism la iudaism.

Cu alte cuvinte, fiecare persoană încearcă să asigure unele dintre resurse şi să le facă disponibile. Toţi oamenii culeg atunci rodul ostenelilor lor. Proporţional cu eficienţa şi statutul său, fiecare om ia o parte şi o întrebuinţează pentru a-şi gestiona existenţa.

În felul acesta, acţionează împreună cu semenii săi pentru a-şi asigura bunăstarea. Ca să spunem aşa, toţi se străduiesc, unul pentru altul, şi strâng la un loc roadele ocupaţiilor lor. Atunci fiecare membru al societăţii culege rezultatul muncii sale potrivit statutului şi nivelului său de străduinţă.

NECESITATEA UNOR REGLEMENTĂRI ÎN SOCIETATE

Deoarece rezultatele îndeletnicirilor indivizilor sunt legate între ele, iar fiecare doreşte să tragă foloase din acestea, constrângerea, necuviinţa şi conflictul de interese sunt elemente nelipsite ale acestei tangenţe, aflându-se într-un raport permanent. Este de prisos să spunem că foloasele materiale sunt, de obicei, izvorul tuturor tipurilor de neînţelegere, duşmăniilor şi pierderii cinstei. În scopul de a păstra onestitatea în rândul oamenilor, societatea are nevoie de un şir de reglementări, a căror respectare protejează împotriva tulburării şi anarhiei.

Este evident că, în lipsa unor legi şi rânduieli pentru administrarea societăţii, ar exista un haos total, căruia comunitatea nu îi va putea supravieţui nici măcar o singură zi.

Firește că aceste reguli se deosebesc de la o societate la alta, justificate prin gradul de civilizaţie sau primitivism al popoarelor sau naţiunilor, dar şi prin nivelul de înţelepciune al societăţilor şi al formelor lor de guvernare. În niciun caz nu vom întâlni o orânduire socială scutită de necesitatea unei sume de datini şi rânduieli care să nu fie respectate de cei mai mulţi dintre membrii ei. Niciodată în istoria omenirii o societate nu s-a dezvoltat fără deţinerea unor ceremonii, tradiţii şi rânduieli colective.

OMUL NU ESTE AUTONOM ÎN FAŢA LEGILOR

Deoarece omul îşi îndeplineşte toate activităţile prin propria lui voinţă şi alegere, el simte un fel de libertate de acţiune în ceea ce-i priveşte propria persoană. Prin socotirea acestei libertăţi de acţiune drept „nelimitată", adică

„necondiționată", el dorește autonomia totală și eliberarea de orice limitare. Din acest motiv, omul suferă în urma oricărei interdicții și privațiuni impuse lui însuși. În cele din urmă, omul se simte constrâns și presimte nereușita ori de câte ori îi este impusă o limitare. De aceea, nu contează cât de mic este numărul reglementărilor sociale, ele sunt împotriva naturii doritoare de libertate a omului, deoarece, într-o oarecare măsură, îl limitează.

Pe de altă parte, el constată că, dacă de dragul întăririi societății și ordinii ei, nu este de acord să piardă o parte din libertatea sa prin acceptarea legilor, va rezulta o neorânduială ce va distruge atât libertatea, cât și propria-i liniște. Acest fapt este similar cu situația în care cineva apucă doar o firimitură de la ceilalți, în timp ce alții înhață de la el bucăți întregi de hrană. În același mod, dacă cineva îi prigonește pe ceilalți, aceștia, la rîndul lor, îl vor oprima.

De aceea, pentru a-și păstra întrucâtva propria libertate, omul renunță la o parte a libertății sale, respectând în mod inevitabil reglementările sociale.

PUNCTELE SLABE ÎN APLICAREA LEGILOR

După cum am menționat înainte, există un fel de conflict și nepotrivire între natura doritoare de libertate a omului și normele sociale. Mai exact, legile sunt precum lanțurile legate de picioarele omului, iar el încearcă permanent să la rupă și să se smulgă pe sine din robie. Acesta este cel mai mare pericol care amenință ordinea socială și zdruncină temeliile sale.

În această privință, alături de reguli practice și obligații, există întotdeauna alte norme menite să pedepsească contravenienții, să-i împiedice de la rezistență și să încurajeze oamenii să rămână fideli legilor, făcându-i încrezători în primirea recompenselor și a fericirii. Nu poate fi negat că fondul (teama de pedeapsă și râvna pentru primirea răsplatei) ajută într-o oarecare măsură la executarea legilor, dar nu poate preveni întru totul încălcările sau întări autoritatea și domnia legilor. Codurile penale, precum și alte legi, sunt ușor expuse încălcării și permanent amenințate de natura aspirantă la libertate a omului, deoarece aceia care au capacitate și putere deplină pot să li se opună fățiș, fără respect și teamă, sau pot constrânge structurile judecătorești sau admininstrative să funcționeze după pofta lor, prin utilizarea influenței deținute.

Cei care nu au însă suficientă influență și putere, pot să obțină foloase din delăsarea sau slăbiciunea autorităților, pentru a-și împlini împotrivirile tăinuite. Ei își pot atinge scopurile prin mită, trafic de influență, ori pe calea prieteniei sau legăturii cu segmentul deținător de putere, pentru a submina capacitatea de funcționare a societății și a o paraliza.

Cea mai bună dovadă în acest caz este că, în fiecare zi, în diferite societăți umane, observăm o mulțime de asemenea forme de împotrivire și încălcări ale legilor.

SURSA PRIMARĂ A SLĂBICIUNII LEGILOR

În continuare, trebuie să aflăm unde este situată sursa primară a primejdiei și cum poate fi îmblânzită natura încăpățânată și doritoare de libertate a omului, pentru a preveni rezistența sa față de lege.

Sursa acestui pericol, care reprezintă principala cauză de pătrundere a corupției în societate și care nu poate fi împiedicat nici chiar prin reguli, rezidă în faptul că procedeele sociale obișnuite, care au dus la înființarea legilor, iau în considerare laturile materiale ale indivizilor și refuză să țină seama de cele spirituale sau de înclinațiile inascente. Ele năzuiesc numai la asigurarea armoniei, păstrarea ordinii și cumpănirea purtării oamenilor într-un asemenea mod, încât să nu ducă la neînțelegeri și contradicții.

Legile sociale reclamă adeziunea la dispozițiile lor și aspiră să controleze acțiunile oamenilor. Asemenea legi ignoră însușirile inascente ale oamenilor, precum și cele mai profunde sentimente care determină acțiunile lor și care reprezintă dușmanii lăuntrici ai ordinii.

Ori de câte ori natura doritoare de libertate a omului și mulțimea de alte înclinații înnăscute (precum egoismul, plăcerile simțurilor, ce constituie principalele cauze ale corupției) sunt nesocotite, va exista neorânduială și neliniște, iar sfera de acțiune a neînțelegerilor se va extinde de la o zi la alta. Întrucât toate legile sunt amenințate permanent de asaltul și năvălirea răzvrătiților influenți și de atacurile din timpul nopții ale tâlharilor inventivi, care răsar din aceste înclinații inascente; așadar, ele sunt insuficiente în prevenirea corupției și neînțelegerilor.

SUPERIORITATEA RELIGIEI ASUPRA ALTOR LEGI

Cea mai recentă metodă socială în vederea consolidării legilor constă în a întocmi coduri penale şi a numi oficiali pentru a le impune. Dar, după cum am menţionat mai devreme, legile penale şi oficialii nu pot înfrâna natura zbuciumată şi alte înclinaţii naturale nesupuse ale omului, precum nu reuşeşte nici să impună reglementările sociale.

Pe lângă numirea funcţionarilor, în scopul menţinerii controlului sau enunţarea legilor pentru a pedepsi răufăcătorii şi recalcitranţii, aşa cum stabilesc legile omeneşti, religia are alte mijloace eficace cu ajutorul cărora se poate înfrânge şi anihila orice forţă duşmănoasă.

(1) Ca o consecinţă a unificării vieţii sociale şi adorării Atotputernicului Allah, religia a introdus o îndatorire dumnezeiască pentru om, în toate acţiunile sale individuale şi sociale, şi menţine omul responsabil în toate eforturile şi ezitările lui.

Deoarece Allah Cel Măreţ posedă autoritatea deplină asupra omului, prin nesfârşita Lui putere şi cunoaştere, este conştient cu desăvârşire de orice gând pe care omul îl nutreşte în mintea sa şi de orice secret din inima omului; nimic nu este ascuns pentru El.

În afară de numirea unei poliţii exterioare, religia pune omul sub grija conştiinţei sale ce niciodată nu îşi neglijează datoria. Omul nu poate scăpa de răsplata sau condamnarea conştiinţei.

Atotputernicul Allah spune:

„... Ştiinţa lui Dumnezeu cuprinde ceea ce făptuiesc" (8:47).

„... Oriunde aţi fi, El este cu voi ..." (57:4).

„Domnul tău îi va răsplăti pe toţi după faptele lor ..." (11:111).

„... căci Dumnezeu veghează asupra voastră" (4:1).

Dacă noi comparăm trăsăturile unui om care este condus prin legi cu unul care trăieşte sub autoritatea religiei, folosul şi superioritatea religiei vor deveni destul de evidente. O societate ai cărei membri sunt întru totul evlavioşi, îşi îndeplinesc datoriile religioase şi ştiu că Allah supraveghează activitatea lor în fiecare privinţă, este scutită de răutatea

reciprocă a celor ce o alcătuiesc. Astfel, oamenii obişnuiţi care trăiesc într-un asemenea mediu sunt feriţi de intrigile şi de comenzile altora. Ei chiar au siguranţă în cugetarea lor, în timp ce acest scop nu există în legile lumii. În plus, religia a oprit omul de la neîncredere.

„O, voi cei ce credeţi! Feriţi-vă mult de născociri, căci unele născociri sunt cu păcat. Să nu iscodiţi! ...“ (49:12).

Omul se simte întru totul liniştit într-un mediu religios. Îşi va petrece toată viaţa în cea mai mare bucurie şi tihnă şi va obţine fericirea veşnică.

Dar într-o societate condusă numai prin legi omeneşti, omul se abţine de la nelegiuiri doar când vede paznicul urmărind purtările sale; altminteri poate comite orice fărădelege.

(2) Sub conducerea religiei, fiecare persoană evlavioasă descoperă faptul că viaţa sa nu e limitată la o existenţă de scurtă durată în această lume trecătoare, ci, de fapt, în faţa lui se află o viaţă nemărginită şi fără de sfârşit, care nu se încheie prin moarte. El realizează că singurul mod de a obţine bunăstarea veşnică şi odihna netrecătoare este să urmeze legile religioase revelate de Atotputernicul Allah prin profeţii Săi. El ştie că legile religioase sunt coborâte de Înţeleptul, Atotputernicul şi Atotştiutorul Allah, Care observă purtarea lăuntrică şi cea din afară a omului şi cercetează faptele lui vădite sau ascunse. Este, de aceea, cu neputinţă pentru om să tăinuiască o faptă pentru a discredita poruncile lui Allah.

(3) Potrivit convingerilor sale religioase, fiecare om cucernic ştie că îndeplinirea rânduielilor religioase este de fapt, supunerea faţă de Allah. Chiar dacă prin aceasta el nu obţine câtuşi de puţin recompense din punctul de vedere al slujirii, el va primi o plată bună prin bunăvoinţa şi îndurarea lui Allah. Astfel, prin respectarea poruncilor religioase, el face de bună voie o împărţire şi o învoială, pentru că el pierde nesilit de nimeni o parte din libertatea sa, obţinând în schimb compensaţia lui Allah Cel Milostiv şi primind o răsplată minunată.

Prin urmarea normelor şi dispoziţiilor religioase, un om cucernic se angajează cu entuziasm în această relaţie. Cu cât mai mult îşi pierde libertatea personală, cu atât mai mult primeşte privilegii. Vinde o marfă, înlocuind-o cu una mai bună. Dar cel care nu este legat sufleteşte de religie, socoteşte respectarea legilor şi dispoziţiilor o pagubă pentru sine însuşi. Natura sa doritoare de libertate are de suferit în urma pierderii

unei părți a libertății sale și caută un prilej favorabil de a se elibera pe sine din robie, pentru a-și recâștiga libertatea.

Să se știe, de asemenea, că religia se deosebește de legi și în alte privințe. Oamenii credincioși se feresc, nesiliți de nimeni, de săvârșirea păcatelor, dar supușii legilor evită înfăptuirea nelegiuirilor datorită fricii. Religia conduce întregul trup al oamenilor cucernici, în timp ce legile stăpânesc numai mâinile și picioarele. Religia știe să stăpânească pe față și în mod tainic, dar legile pot să se impună numai în văzul lumii. Religia este nu numai un păzitor ce previne faptele vrednice de dojană, ci, de asemenea, este un pedagog și învățător care predă virtutea și desăvârșirea. Legile, totuși, nu dețin altă funcție decât de a fi de folos controlului, ordinii și disciplinei.

Dacă admitem că profitul tuturor celorlalte legi să fie o unitate de măsură, atunci beneficiul religiei depășește cu mult o mie de unități de măsură. Astfel, cei care încearcă să desființeze religia prin aderarea la alte legi, se aseamănă cu oamenii care își taie picioarele cu propriile mâini, înlocuindu-le cu picioare de lemn.

Până la acest punct, pornind de la afirmațiile menționate mai devreme, devine evident că religia este cea mai minunată și slăvită cale care poate rândui societatea omenească și convinge oamenii să respecte legile sociale, mai mult decât orice alt sistem.

CĂUTAREA UNUI REMEDIU PRIN COMPARAȚIE CU CEILALȚI

Țările subdezvoltate ale lumii, care au reflectat în ultimul secol asupra îmbunătățirii și evoluției lor, deși își asumaseră răspunderea unei guvernări sociale, fără însă a ține seamă de șubrezenia legilor și fără a beneficia de autoritatea religiei, s-au lăsat conduse către o existență sumbră, mediul lor de existență devenind un exemplu de primitivism.

Pe de altă parte, popoarele inteligente și avansate ale lumii, care au surprins slăbiciunea legilor, au căutat o soluție pentru a le salva de la un colaps total, conformându-se altui plan de acțiune.

Popoarele acestea au instituit un sistem de educație propriu, în așa fel ca indivizii, cu sau fără voia lor, să fie conduși de o succesiune de norme etice adecvate, iar după angajarea într-un anume domeniu de activitate, să le considere legi sacrosante și intangibile.

Tipul acesta de educație duce la evoluția coerentă a legilor și, în consecință, garantează prosperitatea societății într-o măsură considerabilă, salvând legile de la eșec.

Ar trebui sesizată existența a două forme de cugetare prin care societatea se cultivă pe sine.

(1) Noțiuni și convingeri, precum filantropia, bunăvoința și mila față de cei aflați în inferioritate, întemeiate pe realism și însușite neîndoielnic din credințele dumnezeiești. Încă din antichitate, până ce societățile avansate s-au dezvoltat, religia a chemat oamenii către acest mod de cugetare. Drept urmare, bunăstarea și prosperitatea resimțite în societățile dezvoltate, datorate acestor idei, sunt socotite drept binecuvântări ale religiei.

(2) Concepțiile și credințele fanteziste și inutile, care nu au nicio valoare în afară de sfera superstiției, precum inocularea oamenilor cu convingerea că dacă ei pătimesc sau sunt uciși, pentru a-și apăra țara, numele lor vor fi gravate în istorie cu litere de aur.

Chiar dacă aceste idei superstițioase oferă rezultate concrete și pot influența un individ să ajungă la jertfă pe câmpul de luptă și să nimicească un număr mare de dușmani, inconvenientele lor le depășesc benficiile. Această concepție îl face pe om superstițios și perturbă înclinațiile sale naturale de la simțul realității, întrucât pentru cei care nu au credință în Allah și în Ziua Judecății, cei care socotesc moartea neființă și distrugere totală, viața veșnică și bunăstarea după moarte nu au niciun fel de semnificație.

Datorită naturii și structurii date de Allah, omul se mișcă în mod firesc spre religie. Aceasta deoarece, în timpul vieții, mereu luptă să-și asigure bunăstarea și folosește toate metodele posibile pentru a-și satisface necesitățile. Totdeauna caută să găsească cauze eficiente, care sunt imbatabile. Pe de altă parte, în lume nu există niciun fel de cauze cu efecte statornice și veșnice.

Religia revendică faptul că omul, conform naturii sale, are nevoie de un fundament de nezdruncinat și caută un liman statornic pentru a-și lega viața și găsi liniștea conștiinței, în vederea dobândirii prosperității. Numai Atotputernicul Allah este Cel a cărui voință nu poate fi niciodată înfrântă sau slăbită. Allah este ferit de orice pretext și slăbiciune. Singurul mod de viață aflat în strânsă legătură cu Allah este religia Islamului, și nimic altceva.

De aceea, se poate afirma că dorul instinctual al omului este unul dintre cele mai bune argumente ce adeveresc întreitul grup al principiilor fundamentale ale religiei, *Tawhīd* (monoteismul), *Nubuwwah* (profeția) și *Ma'ād* (învierea), întrucât percepția instinctivă a omului, care este o parte înnăscută a structurii sale individuale, nu face niciodată o greșeală. De exemplu, omul nu confundă semnificația prieteniei cu aceea a dușmăniei; nici nu dă greș atunci când îl încearcă senzația de sete, în cadrul percepției naturale proprii, potolind-o.

Este adevărat că, uneori, omul își dorește aripi, să poată zbura ca o pasăre, sau să fie o stea pe cerul înstelat, dar mai ales, în mod sincer și cu toată convingerea, caută o bază autentică pentru fericirea lui, pentru o tihnă desăvârșită, sau o existență devotată umanității. Atâta timp cât omul trăiește, nu vă renunța la planul său. Dacă un fundament imbatabil (Allah) nu subzistă în universul existenței, omul nu ar cugeta la acesta cu natura lui genuină. Dacă nu ar exista liniște și pace totală și fără de asemănare (adică pacea și liniștea lumii de apoi) și dacă înțelepciunea religioasă (transmisă nouă prin misiunea profetică) nu ar fi fost îndreptățită, atunci această năzuință nu s-ar fi înscris în mintea omului.

O RECAPITULARE A ISTORIEI RELIGIILOR

Pe parcursul unei analize concise asupra originii religiei, modul de abordare cel mai sigur, pe care se poate conta din punct de vedere religios, îl reprezintă Sfântul Coran, deoarece este fără devieri, greșeli, idei preconcepute și lipsit de malițiozitate. Sfântul Coran afirmă aceasta concis în enunțul:

„Adevărata credință înaintea lui Dumnezeu este Supunerea (Islam)" (3: 19).

Religia dumnezeiască, care este credința autentică a Islamului, a însoțit omul începând din prima zi în care el a dobândit ființă. Cum este precizat în Coran, neamul actual al omului se trage dintr-un bărbat și o femeie.

În Sfântul Coran omul a fost numit Adam. El era un profet către care au fost transmise descoperirile dumnezeiești (*waḥy*). Religia lui Adam era foarte simplă și cuprindea câteva principii generale: oamenii ar fi trebuit să nu uite de Allah și să fie îngăduitori unul față de altul, în

mod special față de părinții lor, și ar mai fi trebuit să se păzească de depravare, omor și fapte rele.

După Adam și femeia lui, copii lor și-au petrecut viața în cea mai mare simplitate și fără neînțelegeri. Cum numărul oamenilor a crescut, ei s-au adunat treptat la un loc și au format o viață comunitară. În acest fel, au învățat cum să trăiască și s-au apropiat de civilizație. Deoarece numărul oamenilor s-a înmulțit puțin câte puțin, ei s-au împărțit în diferite semințiii. În fiecare dintre acestea, existau persoane însemnate pe care oamenii le cinsteau; le construiau statui și le plăteau tribut, chiar și după moarte. Exact în acele vremuri s-a răspândit idolatria și, după cum au consemnat conducătorii religioși, tocmai așa a luat naștere închinarea la divinitățile păgâne. Istoria idolatriei confirmă, de asemenea, acest aspect. Puțin câte puțin, ca o consecință a purtării nedrepte a celui tare față de cel slab, au apărut neînțelegerile. Aceste dezacorduri și diferențe accidentale de opinie au dus la diferite tipuri de ciocniri în viața de zi cu zi.

Producerea conflictelor, care determinau abaterea omului de la drumul bunăstării la cel al suferinței și distrugerii, a fost cauza pentru care Allah Cel Milostiv, pentru a pune capăt neînțelegerilor, a numit profeți și a trimis Cartea Dumnezeiască.

Așa cum Atotputernicul Allah spune:

„Pe când oamenii erau o singură adunare, Dumnezeu le-a trimis profeții ca să-i vestească și ca să le predice. El a pogorât Cartea întru Adevăr ca să judece între oameni și să-i lămurească de ce se ceartă" (2:213).

RELIGIA ISLAMULUI

Sfânta religie a Islamului este ultima religie dumnezeiască și, din acest motiv, este cea mai desăvârșită dintre toate. Cu venirea acestei religii, religiile anterioare au fost abrogate pentru că, având o religie desăvârșită, nu mai este nevoie de una incompletă.

Religia Islamului a fost trimisă către om prin mijlocirea Alesului nostru Profet Muhammad (SA). Această poartă a mântuirii și bunăstării a fost deschisă omenirii într-o vreme în care societățile trecuseră prin epoci de imaturitate și decădere spirituală, când erau pregătite să dobân-

dească desăvârşirea ideală şi să obţină capacitatea de a câştiga cunoaşterea prin lucruri minunate şi dumnezeieşti, împreună cu posibilitatea lor de a fi puse în lucrare.

De aceea, Islamul a instituit fapte şi învăţături adecvate, potrivite cu logica practică a omului, la fel şi o morală lăudabilă, care disting oamenii; a prescris învăţături ce îmbunătăţesc aspecte sociale şi individuale ale vieţii omului şi a recomandat respectarea acestor noţiuni.

Din acest motiv, religia Islamului este universală şi veşnică. Ea este alcătuită dintr-o succesiune de învăţături religioase, precum şi dispoziţii morale şi practice, ale căror aplicare, asigură bunăstarea şi satisfacţia omului în lumea aceasta şi în lumea de dincolo (*Akirah*). Preceptele Islamului sunt concepute astfel încât să ducă la cele mai bune condiţii de viaţă şi la cea mai avansată stare de depăşire a condiţiei proprii, în folosul oamenilor şi societăţilor care le respectă.

Islamul garantează minunatele sale beneficii tuturor oamenilor şi societăţilor în mod egal. Adulţi şi copii, înţelepţi şi oameni de rând, bărbaţi şi femei, albi şi negri, orientali şi occidentali pot, fără excepţie, să se bucure de foloasele şi avantajele acestei religii sfinte, pentru a-şi împlini trebuinţele în cel mai bun şi desăvârşit mod posibil. Aceasta se datorează faptului că Islamul a instituit învăţăturile şi preceptele sale pe baza creaţiei şi a avut în vedere necesităţile omului pe care caută să le rezolve. Natura şi constituţia tuturor oamenilor este asemănătoare, chiar dacă ei aparţin unor rase şi seminţii diferite. Este evident că societatea omenească, de la apus până la răsărit, este privită ca o familie cu totul aparte; altfel spus, toţi membrii familiei sunt fiinţe omeneşti. Adulţi şi copii, înţelepţi şi oameni de rând, bărbaţi şi femei, albi şi negri... sunt toţi membri ai acestei familii. Cu toţii împărtăşesc aceleaşi principii şi trăsături specifice omeneşti. Nevoile numeroşilor indivizi şi diferitelor neamuri sunt aceleaşi. Generaţiile următoare sunt urmaşii acestei veritabile familii şi vor moşteni năzuinţele lor.

În consecinţă, Islamul este religia care împlineşte necesităţile naturale şi efective ale omului. Islamul este potrivit pentru fiecare şi va dăinui pentru totdeauna.

Astfel, Atotputernicul Allah numeşte Islamul religia inspirată din natura umană şi cheamă oamenii să menţină vie firea umană; teologii au specificat că Islamul este o religie blândă, care nu tratează omul cu violenţă.

IMPORTANȚA PE CARE ISLAMUL O ACORDĂ BUNĂSTĂRII OMULUI

La fel cum religia deține o poziție admirabilă în raport cu alte politici sociale, Islamul se bucură, de asemenea, de un loc privilegiat printre alte religii. Astfel, Islamul este mult mai profitabil decât alte politici în ceea ce privește binele societăților omenești. Acest fapt se adevereşte prin compararea Islamului cu alte religii şi politici sociale.

COMPARAȚIA ISLAMULUI CU ALTE RELIGII

Dintre toate religiile, Islamul este singura care este cu desăvârşire socială. Învățăturile islamice nu sunt asemănătoare cu cele ale creştinismului contemporan, care iau în considerare fericirea oamenilor în lumea de dincolo şi trec cu vederea fericirea pământească. Principiile islamului nu sunt nici ca cele ale actualului iudaism, care se străduieşte să formeze un popor aparte. Doctrinele Islamului, spre deosebire de îndrumările magilor (n.t. zoroastrieni) sau ale altor religii, nu se concentrează numai pe câteva aspecte legate de etică şi de comportare.

Islamul a socotit educația şi bunăstarea esențiale pentru fiecare în lumea aceasta şi în cea de dincolo, întotdeauna şi în orice împrejurare. În mod evident, cu excepția Islamului, nu există alte mijloace de îmbunătățire a societăților şi de garantare a fericirii oamenilor în cele două lumi. În primul rând, pentru că legăturile globale devin mai apropiate şi mai strânse în fiecare zi, reformarea unei societăți sau popor va fi zadarnică şi, de fapt, s-ar asemui cu curățirea unei picături de apă dintr-o băltoacă sau dintr-un râu. În al doilea rând, redresarea exclusivă a unei anumite societăți, cu prețul neglijării altora, se află în opoziție cu esența transformării. Toate concepțiile şi cugetările despre creația lumii şi a omului care pot fi cugetate de rațiunea umană, toate ideile morale care pot fi inoculate în viața oamenilor, toate faptele şi tendințele care pot apărea în preajma omului au fost analizate în doctrinele Islamului.

Totuşi, în Islam, principiile realiste, în fruntea cărora se află Unitatea Atotputernicului Allah, au fost alese şi socotite drept punct de plecare şi fundament al religiei.

Morala Islamului, confirmată de altfel de judecata rațională, a fost apreciată și fundamentată pe principiul monoteismului.

Astfel, potrivit bazelor și principiilor moralei, au fost explicate o succesiune de dispoziții și legi ce analizează amănuntele vieții umane și, deci, îndatoririle sociale și individuale ale celui alb și ale celui de culoare, ale sedentarului și nomadului, bărbatului și femeii, tânărului și bătrânului, slujitorului și stăpânului, regelui și supusului, bogatului și săracului, au fost lămurite în cazuri comune sau neobișnuite.

„... un cuvânt bun? El este asemenea unui copac bun cu rădăcină puternică și cu ramuri până la cer" (14:24).

Oricine cercetează principiile esențiale ale cunoașterii intuitive și învățăturilor morale ale Islamului, dar și pe cele ale jurisprudenței islamice, le va asemui cu o mare nemărginită, în care rațiunea este neputincioasă să descifreze totul, iar cugetarea să ajungă în adâncurile ei. Cu toate acestea, orice parte a Islamului este legată de celelalte și toate părțile formează un ansamblu al teismului și al determinării omenești, descoperit de Atotputernicul Allah Profetului Său cel Ales.

COMPARAȚIA ISLAMULUI CU ALTE SISTEME SOCIALE

Printr-o cercetare temeinică a strategiilor societăților avansate ale lumii, constatăm că, deși dezvoltarea științifică și industrială a acestora a orbit judecata omului, prin puterea și capacitatea umană ajungându-se până la lună și planeta Marte, și în ciuda faptului că instituții remarcabile din diverse țări au uimit omul, aceste politici progresiste, cu evoluția lor lăudabilă, au deschis înaintea umanității porțile nenorocirilor. Ele au pustiit lumea de două ori în ultimul sfert de secol și au nimicit milioane de oameni nevinovați. În momentul de față, cel de-al treilea război mondial, care poartă mesajul nimicirii omului, amenință locuitorii pământului.

Din prima zi a dezvoltării lor, aceste veritabile strategii au pus unele popoare sub jugul robiei, în numele binefacerii și libertății. Deținătorii politicilor amintite au imobilizat cele patru continente uriașe cu colonizarea, predându-le fără rezerve Europei, fapt ce asigura astfel unei minorități europene limitate stăpânirea absolută asupra proprietății, vieții și demnității a milioane de oameni nevinovați.

Nu poate fi negat faptul că țările avansate se bucură de desfătările materiale şi de binecuvântările mediului lor, atingând cea mai mare parte a scopurilor lor umanitare, precum dreptatea socială şi culturală sau evoluția industrială, dar au fost prinse în mrejele suferinței şi nefericirii, cele mai însemnate fiind conflictele internaționale şi vărsările de sânge. Pe lângă acestea, ele expun lumea în fața unor nenorociri mult mai dureroase şi cumplite decât cele anterioare.

Este evident că toate acestea sunt fructele dulci şi amare ale copacului lumii civilizate, precum şi roadele directe ale modului de trai al acestor popoare şi societăți, superficiale în drumul lor spre progres.

Cu toate acestea, trebuie să se conştientizeze faptul că roadele dulci, de care omul şi societatea au beneficiat, îşi au originea într-o suită de principii morale lăudabile, ca realismul, onestitatea, conştiinciozitatea, mărinimia şi sacrificiul de sine, nu doar în legile lor. Aceasta întrucât, deşi în țările subdezvoltate ale Asiei şi Africii există aceleaşi legi, sărăcia şi degradarea se amplifică de la o zi la alta.

Pe de altă parte, fructele amare ale acestui copac, ce au împărtăşit în mod brutal gustul lor caustic omului, au generat suferința şi nefericirea şi au condus țările dezvoltate, la fel ca şi pe celelalte, la distrugerea totală, izvorând din purtările necuviincioase, precum lăcomia, nedreptatea, cruzimea, egoismul, mândria şi îndărătnicia.

Dacă luăm în considerare învățăturile sfintei religii a Islamului, ajungem să înțelegem că Islamul recomandă îndeplinirea primei părți ale acestor calități şi interzice a doua parte. Privit în ansamblu, Islamul a chemat omul să îndeplinească orice faptă corectă şi dreaptă, potrivit intereselor, şi i-a fixat această strategie drept fundament al educației. Pe de altă parte, Islamul atenționează omul asupra înfăptuirii oricărei acțiuni incorecte şi nedrepte, care tulbură liniştea omului (deşi ea poate aduce foloase unei țări sau unui popor).

Din cele expuse, pot fi trasate următoarele concluzii:

(1) Strategiile stabilite de Islam sunt mult mai lăudabile şi folositoare pentru omenire decât alte politici sociale.

„... Aceasta este Legea cea dreaptă, însă cei mai mulți oameni nu ştiu" (30:30).

(2) Aspectele luminoase şi rezultatele minunate ale lumii civilizate contemporane sunt în întregime datorate binecuvântărilor religiei nepri-

hănite a Islamului, precum şi pildelor conforme sfintelor lui principii, învăţăturilor şi reperelor de viaţă care au căzut în mâinile occidentalilor. Cu veacuri înainte ca indiciile civilizaţiei occidentale să apară, Islamul a chemat oamenii să urmeze aceeaşi etică, prin aplicarea căreia apusenii i-au întrecut pe ceilalţi.

Înainte de martirajul său, Conducătorul Credincioşilor, 'Ali (AS)*, a spus către popor: „Nu vă comportaţi în aşa fel încât ceilalţi să vă poată întrece în punerea în practică a poruncilor Coranului".

(3) În conformitate cu învăţăturile Islamului, morala trebuie să fie socotită drept scopul fundamental şi piatra de temelie a legilor. Desconsiderarea moralei cuviincioase şi statornicirea legilor numai pentru a satisface interesele materialiste ale oamenilor, le concentrează acestora atenţia asupra preocupărilor materiale şi îi lipseşte de idealismul considerat a fi singura notă distinctivă a omului de animale. Spiritualismul se înlocuieşte cu sălbăticia lupilor şi a tigrilor sau cu placiditatea vacilor şi a oilor.

În acest sens, Sfântul Profet (SA) spune: „Ţelul meu primordial este creşterea morală a oamenilor".

* Pomenirea numelor celor Paisprezece Neprihăniţi este permanent însoţită de formula respectuoasă Alayhe Alsalam (Pacea fie cu el/ei), reprezentată prin acronimul (AS) (n. trad.).

II

DOGMELE

ESTE FIREASCĂ DISCUȚIA PRIVITOARE LA ORIGINEA CREAȚIEI

Datorită înclinației naturale dăruite de Allah, omul caută rațiunile și cauzele care duc la apariția oricărui fenomen și eveniment pe care îl constată. Nu se gândește niciodată la faptul că este cu putință ca ele să capete ființă în mod automat și fără un motiv anume, în mod accidental. Un șofer al cărui automobil încetează să mai funcționeze, coboară să verifice ceea ce presupune a fi avariat, pentru a depista cauza opririi. El nu crede că mașina, cu ușurința cu care se pune în mișcare, s-ar opri fără nicio justificare. Când vrea să pornească mașina, întrebuințează dispozitivele care sunt montate în interiorul mașinii și nu se bizuie niciodată pe hazard.

Dacă omului i se face foame, se gândește la pâine. Când însetează, caută apă. Dacă îi este frig, simte nevoia de îmbrăcăminte sau, spre exemplu, de căldură și nu se mulțumește niciodată să se bazeze pe eventualități. Dacă cineva dorește să construiască o clădire, se angajează, în mod firesc, să procure materiale de construcție, să tocmească zidari și muncitori; nu are nici cea mai slabă nădejde că planul său ar fi pus în aplicare de la sine.

Munții, pădurile și oceanele au existat pe glob, alături de oameni, atâta timp cât aceștia au fost pe pământ; ei au privit mereu soarele, luna și stelele strălucitoare cu mișcările lor ordonate și constante pe bolta cerească.

Cu toate acestea, oamenii de știință ai lumii au dezbătut permanent, printr-o neobosită cercetare, rațiunile și cauzele referitoare la existența acestor minunate creații și fenomene. Ei nu susțin că acestea au

rămas în aceeaşi stare în care le-au surprins la începutul existenţelor lor, de unde rezultă că au evoluat de la sine.

Instinctul iscoditor şi dezbaterile asupra cauzelor şi sensurilor împing omul să privească cu atenţie atât aspectul exterior al universului creaţiei, cât şi orânduirea lui uimitoare. Omul se întreabă dacă această lume imensă, care constituie în realitate un fenomen grandios, cu elemente asociate şi armonioase, a evoluat de la sine sau a apărut datorită altor cauze.

Nu cumva o forţă şi o cunoaştere infinită proniază această uimitoare orânduire, ce funcţionează în conformitate cu reguli stabilite peste tot în lume şi conduce toate lucrurile către scopurile şi destinaţia lor specială, sau aceasta şi-a început existenţa printr-un accident ori întâmplare?

MANIFESTAREA CREATORULUI

Ori de câte ori omul îşi foloseşte înclinaţiile realiste înnăscute, găseşte în fiece colţ şi cotlon al universului creaţiei numeroase dovezi în privinţa existenţei Făcătorului şi Creatorului lumii. Cu instinctul lui realist omul conştientizează că făpturile binecuvântate cu existenţa, urmând cu voie sau fără de voie o anumită cale şi lăsând după o anumită vreme locul lor altora, nu au de la ele însele binecuvântarea vieţii. Direcţia coerentă pe care creaturile o parcurg, nu a fost stabilită de ele însele. Ele nu au nici cea mai mică contribuţie în crearea şi organizarea căii propriei lor existenţe. Aceasta deoarece nu omul este cel ce a ales şi şi-a însuşit umanitatea şi particularităţile omeneşti, ci, mai degrabă, el a fost creat şi înzestrat cu trăsăturile omeneşti. În acelaşi chip, natura realistă a omului nu este de acord că toate lucrurile au evoluat de la sine, printr-un accident, şi că ansamblul existenţei lor este superficial şi fără direcţie, după cum nici cugetul omului nu ar accepta un asemenea lucru, fie şi în cazul câtorva cărămizi îngrămădite, stivuite îngrijit. De aceea, instinctul realist al omului afirmă că universul existenţei are, fără îndoială, un fundament ce constituie originea existenţei, creatorul şi proniatorul lumii. Această fiinţă nemărginită, izvor al cunoaşterii şi puterii, este Allah din care provine ansamblul existenţei. Atotputernicul Allah spune:

„... Cel ce a dat fiecărui lucru făptura sa şi apoi l-a călăuzit" (20:50).

TEISMUL ŞI OAMENII

În epoca actuală, majoritatea oamenilor de pe pământ sunt religioşi, cred în Allah Cel care a făcut lumea şi I se închină Lui.

Omul din vechime a avut deopotrivă însuşirile omului modern; din câte consemnează istoria, majoritatea oamenilor au fost credincioşi şi au crezut în existenţa lui Allah. Chiar dacă au existat diferenţe de opinie printre societăţile religioase şi teiste, fiecare neam descriind originea creaţiei prin termeni diferiţi, acestea au căzut de acord în unanimitate cu privire la esenţa problemei. Nu doar Islamul, ci şi alte religii precum creştinismul, iudaismul, zoroastrismul şi budismul împărtăşesc aceeaşi părere şi convingere în privinţa chestiunii date. Cei care resping existenţa Creatorului nu posedă dovezi convingătoare şi nu ar face rost niciodată de vreuna în favoarea tăgăduirii lor. De fapt, ei spun mai degrabă că nu posedă niciun argument pentru existenţa lui Allah, decât să afirme că deţin dovezi privind non-existenţa Sa.

Un materialist spune „Nu ştiu", nicidecum „El nu există"; cu alte cuvinte, un materialist este dubitativ, dar nu un tăgăduitor.

Atotputernicul Allah constată:

„Ei spun: „Nu avem decât Viaţa de Acum. Murim şi trăim. Doar timpul ne nimiceşte. Ei nu au nici o ştiinţă despre acestea, ci numai ceea ce îşi închipuie" (45:24).

Până şi la cele mai vechi vestigii, scoase la iveală din epocile oamenilor primitivi, pot fi găsite indicii ale religiei şi teismului. Există mărturii că oamenii primitivi credeau în lucrurile transcendente.

Chiar şi pe continentele relativ recente, ca America şi Australia, sau pe îndepărtatele insule ale bătrânului continent descoperit în ultimele secole, băştinaşii erau teişti. Prin juxtapunerea concepţiilor lor, aflăm că susţineau o origine a lumii creaţiei, deşi istoria nu consemnează legătura lor cu lumea veche.

Reflecţia pe această temă, a existenţei credinţei în Allah din-totdeauna în rândul oamenilor, face să devină clar faptul că teismul este inascent omului. Prin natura sa, dăruită de Allah, omul dovedeşte existenţa lui Allah în raport cu creaţia lumii. Sfântul Coran subliniază această trăsătură inascentă a omului:

„Dacă îi întrebi cine i-a creat, vor spune: „Dumnezeu!" (43:87).

De asemenea, Coranul afirmă:

„Dacă îi întrebi: „Cine a creat cerurile şi pământul?, vor spune: „Dumnezeu" (31:25).

CONSECINŢA ACESTUI SPIRIT ISCODITOR ÎN VIAŢA OMULUI

Dacă omul răspunde în mod pozitiv întrebărilor despre Creatorul lumii şi Întemeietorul rânduielii ei - evidentă pentru el în lumina naturii sale, care se îndreaptă în mod firesc spre adevăr - va confirma o origine veşnică în ceea ce priveşte creaţia lumii şi continuitatea acestei rânduieli minunate. De asemenea, va lega orice lucru de hotărârea Sa neclintită, care se sprijină pe nesfârşita putere şi cunoaştere a lui Allah.

Prin urmare, omul va dobândi în sine un soi de entuziasm şi optimism. În timpul greutăţilor şi piedicilor vieţii sale, a situaţiilor complicate care fac imposibilă găsirea unei soluţii, nu s-ar simţi niciodată întru totul decepţionat. Aceasta deoarece el ştie că orice împrejurări şi cauze ce se ivesc, indiferent de cât de influente ar părea, sunt stăpânite de Atotputernicul Allah şi orice lucru se află sub porunca lui Allah. O asemenea persoană niciodată nu cedează situaţiilor şi problemelor care s-ar putea ivi. Chiar şi atunci când vede orice lucru în avantajul său, el nu devine mândru şi egoist, astfel încât să uite locul lui şi pe acela al lumii. Aceasta se datorează conştientizării faptului că împrejurările şi cauzele nu funcţionează pe cont propriu, ci înaintează în conformitate cu porunca Atotputernicului Allah. În cele din urmă, o asemenea persoană înţelege că în universul creaţiei nu trebuie să ofere respect nimănui, cu excepţia lui Allah; nu trebuie să fie de acord completamente cu niciun fel de rânduieli, cu excepţia poruncilor lui Allah.

Cel care răspunde totuşi negativ la chestiunile mai sus menţionate este lipsit de acest optimism, realism, mărinimie şi cutezanţă înăscută.

Vedem, iată, că rata sinuciderii creşte în fiecare zi printre naţiunile dominate de materialism. Cei care rămân fideli mijloacelor şi intereselor materiale, sunt decepţionaţi de cea mai neînsemnată neplăcere şi comit

suicid. Pe de altă parte, oamenii înzestrați cu binecuvântarea teismului nu își pierd convingerile nici în apropierea morții; ei sunt încrezători și plini de speranță în puterea și binecuvântările lui Allah.

În ultimele momente ale vieții sale, când săbiile vrăjmașului căutau să-l străpungă din toate părțile, Imamul Husayn (AS) a spus: „Unicul motiv care îmi ușurează chinurile este veghea neîncetată a lui Allah asupra strădaniilor mele".

În câteva versete Sfântul Coranul precizează acest adevăr:

„Cei care spun: „Domnul nostru este Dumnezeu!" și merg drept, nu vor cunoaște nici teamă nici tristețe" (46:13).

„Pe cei care cred și ale căror inimi își află tihna în amintirea lui Dumnezeu – nu-și află inimile tihna în amintirea lui Dumnezeu, oare?" (13:28).

TEISMUL DIN PERSPECTIVA CORANULUI

Un sugar care atinge cu mâinile pieptul mamei, caută să primească lapte matern. De fapt, el dorește lapte, iar dacă se agață cu mâinile de ceva, atunci când îi este foame, va îndrepta lucrul acela direct spre gură. Scopul său prim îl reprezintă hrana, iar de va constata că a făcut o confuzie, întrucât ceea ce a luat nu se poate mânca, va renunța în scurt timp la acel lucru. În mod similar, omul caută adevărul în orice mod de comportare pe care îl adoptă. Ori de câte ori constată că a greșit și a făcut rău, el suferă și regretă greutățile inutile pe care le rabdă pentru o acțiune eronată. În cele din urmă, omul se înfrânează permanent de la greșeală și rătăcire și încearcă să ajungă la adevăr atât de mult cât îi este cu putință.

Aceasta face lumină asupra faptului că omul este, prin natură și înclinație înnăscută, o ființă realistă; spre exemplu, cu sau fără voie, el întotdeauna caută realitatea și urmează calea adevărului. Omul nu a deprins această înclinație instinctivă de la cineva sau de undeva. Dacă, din când în când, omul dovedește îndărătnicie și refuză să accepte adevărul, acest lucru se datorează faptului că, fără să descopere adevărul și evalvia, a fost prins în mrejele greșelii și rătăcirii. Dacă le dibuia, nu ar mai fi urmat calea rătăcirii.

În plus, uneori, omul pătimeşte de pe urma indispoziţiei psihologice datorate concupiscenţei. Aceasta transformă gustul dulce al adevărului în amărăciune. Atunci, deşi a luat cunoştinţă îndeaproape de adevăr, nu îl urmează. Chiar dacă recunoaşte legitimitatea adevărului şi necesitatea dăinuirii în el, zăboveşte departe de supunere. Este şi cazul evenimentelor ce au ajuns să se repete periodic, în care datorită dependenţei progresive faţă de lucrurile vătămătoare, omul îşi reprimă instinctul uman (care nu este altceva decât îndepărtarea pericolului şi ieşirea dintr-o încurcătură) şi se angajează într-o faptă dăunătoare (precum acele dependenţe de tutun, alcool, droguri).

Sfântul Coran cheamă omul spre realism şi stricta respectare a adevărului. Coranul stăruie asupra acestei chestiuni şi, în diferite feluri, cere oamenilor să-şi păstreze înclinaţiile naturale realiste şi loialitatea faţă de trăirea adevărului.

Atotputernicul Allah spune:

„... Dincolo de Adevăr este doar rătăcire ...“ (10:32).

Allah spune, de asemenea:

„Omul este sortit pierzaniei! Nu şi cei care cred însă, cei care săvârşesc fapte bune, cei care se îndeamnă întru adevăr, cei care se îndeamnă întru răbdare“ (103: 2-3).

În mod evident, toate aceste interdicţii fixate de Allah arată că, dacă omul nu-şi păstrează vii înclinaţiile naturale realiste şi dacă nu se străduieşte să urmeze realitatea şi adevărul, el nu va fi mulţumit cu bunăstarea şi cu fericirea sa şi va urma patimilor şi manifestărilor captivante şi voluptoase. Prin urmare, el ar fi legat de mâini şi de picioare cu superstiţii şi cugetări nesăbuite. Atunci, precum un patruped ce şi-a pierdut orientarea (care este bunul de preţ al omului), va fi victima plăcerilor senzuale şi neînfrânării datorate ignoranţei.

Atotputernicul Allah spune:

„Nu l-ai văzut pe cel care îşi ia pofta sa drept Dumnezeu? Tu îi vei fi oare sprijin? Socoţi că cei mai mulţi dintre ei aud ori pricep? Ei sunt, asemenea dobitoacelor, ba chiar mai rătăciţi de la Cale“ (25:43-44).

Pe scurt, Atotputernicul Allah spune: Cum socoteşti pe oamenii care-şi idolatrizează patimile? Cugeți că poți îndrepta şi educa aceşti oameni? Îți închipui că ascultă şi înțeleg? Sunt mai rătăciți de la calea cea bună decât vitele. Totuşi, dacă instinctul lor omenesc înnăscut îşi recapătă cunoştința, iar cugetul urmării adevărului începe să lucreze, faptele ar fi, una după cealaltă, lămuritoare în ceea ce-i priveşte, iar ei ar accepta cu dragă inimă orice adevăr şi lucru devenite limpezi pentru ei. În fiecare zi, ar face încă un pas pe calea fericirii şi prosperității.

ÎNVĂȚĂTURILE CORANULUI DESPRE CREATORUL LUMII

EXISTENȚA CREATORULUI

„...Oare este vreo îndoială asupra lui Dumnezeu, Creatorul cerurilor şi al pământului ? ..." (14:10).

Interpretare: La lumina zilei orice este vădit. Ne putem vedea pe noi înşine, pe ceilalți, casele, deşertul, munții, jungla şi oceanul. Dar când întunericul nopții se răspândeşte, toate aceste lucruri vizibile şi minunate îşi pierd splendoarea. Atunci pricepem că această strălucire nu le aparține, ea fiind cauzată de fapt de lumina soarelui, printr-un fel de atingere. Soarele este strălucitor şi, cu reflexia sa, face lumea şi tot ceea ce există în ea luminos şi vizibil. Dacă aceste lucruri ar fi avut o strălucire a lor proprie, ele nu ar pierde-o niciodată.

Oamenii şi alte ființe vii percep lucrurile prin intermediul ochilor, urechilor şi simțurilor. Ei se angajează în activități folosindu-şi mâinile, picioarele şi alte organe interne sau externe. Totuşi, după o vreme, simțurile şi mişcările corpului se diminuează, până când nu se mai produce nicio mişcare sau activitate şi, în aparență, încetează să mai existe.

Prin reflectarea asupra acestei realități, ajungem la concluzia că intelectul, determinarea şi mişcarea ființelor vii nu se datorează stării şi personalității lor, de fapt ele izvorăsc din sufletul şi psihicul lor. Când sufletul pleacă, ele îşi pierd existența şi ființa.

De exemplu, dacă vederea şi auzul ar fi fost înfăptuite numai de ochi şi urechi, funcţiile acestora ar continua tot atâta vreme cât aceste organe ar exista, dar nu este cazul.

Într-o manieră similară, dacă apariţia şi existenţa de netăgăduit a colosalului univers al existenţei, a cărui componentă suntem şi de care nu ne putem niciodată îndoi, apare de la sine şi aparţine sieşi, el nu ar suferi niciodată pierderi. În ciuda acestui fapt, vedem că elementele lumii, una după alta, îşi pierd vitalitatea existenţei şi sunt permanent în stadiul de schimbare şi transformare; înlocuiesc o stare cu alta şi capătă altă înfăţişare.

Din această cauză, în mod categoric, trebuie să se considere că fiinţarea şi apariţia tuturor creaturilor vii îşi au originea în altceva, şi anume în Creatorul şi Părintele lor. De îndată ce Creatorul întrerupe legătura creaţiei cu un lucru, acel lucru se scufundă în nimicire şi uitare şi devine nevăzut.

Acea Existenţă Nemărginită, care este fundamentul universului creaţiei şi Proniatorul oamenilor, este Allah.

Nu există nicio nimicire şi extincţie pentru Allah; altminteri, ca şi celelalte făpturi vii, existenţa Lui nu ar fi fost de la sine, ci dependentă de ceilalţi.

CORANUL ŞI UNICITATEA (*TAWḤĪD*)

Dacă cu natura sa pură şi cu calma lui bună credinţă, omul va privi în universul existenţei, el va vedea în toate colţurile şi cotloanele acestuia mărturii şi semne privitoare la existenţa Creatorului; el va descoperi în orice loc dovezi capabile să susţină această realitate. În univers, tot ceea ce întâlneşte omul, este fie un fenomen creat de Allah, fie ceva ce deţine o particularitate dăruită de Allah, fie reprezintă un ansamblu de elemente care funcţionează şi reglează toate lucrurile prin porunca lui Allah. O atare fiinţă este omul, întreaga sa întruchipare confirmând acest fapt. Nici măcar existenţa sa nu-i aparţine lui însuşi, nici particularităţile prin care se manifestă nu se întemeiază pe voinţa lui. Omul nici nu a proiectat schiţa vieţii pe care a îmbrăţişat-o de la începutul existenţei sale, nici nu poate considera această orânduire fundamentată pe probabilitate şi întâmplare, astfel încât, mai apoi, să se separe de ea; el nu poate pune propria existenţă şi tot ceea ce ţine de ea pe seama mediului din care capătă fiinţă. Aceasta

deoarece însăşi existenţa mediului mai sus menţionat, precum şi cea a ansamblului de elemente ce îl guvernează, nu este clădită de natura înconjurătoare şi nu s-a dezvoltat prin hazard sau la întâmplare.

Aşadar, omul nu are altă opţiune decât să demonstreze un izvor al universului creaţiei. Acest izvor crează şi proniază fiinţele. Dăruieşte viaţă fiecărei fiinţe şi o conduce pe calea supravieţuirii către împlinirea proprie, prin intermediul unei orânduiri amănunţite.

Când omul vede că geneza lucrurilor este înrudită şi că în univers există un ansamblu armonios, este obligat să admită că izvorul creaţiei şi conducătorul rânduielii sale nu este nimeni altul decât Allah.

Sfântul Coran spune:

„Dacă ar fi şi alţi dumnezei afară de Dumnezeu în ceruri şi pe pământ, acestea ar fi atunci cuprinse de stricăciune ..." (21:22).

Interpretare: Dacă o mulţime de zei ar fi stăpânit lumea şi, după cum spun idolatrii, zei deosebiţi ar fi condus părţi diferite ale universului, atunci pământul, cerurile, mările şi pădurile ar avea fiecare câte un zeu. Ca urmare a diferenţelor dintre aceşti zei, orânduiri deosebite ar fi statornicite în lume, astfel încât universul s-ar îndrepta spre descompunere şi distrugere. Vedem totuşi că toate elementele universului au o armonie şi legătură desăvârşită una cu cealaltă, însumând laolaltă un ansamblu complet. Aşadar, trebuie să admitem că nu există niciun asociat pentru Providenţa şi Creatorul universului.

Unii ar putea presupune că, întrucât prezumtivii zei sunt înţelepţi şi conştienţi că diferenţele dintre ei ar orienta lumea către descompunere şi distrugere, aceştia nu intră niciodată în conflict unul cu altul. Avem de-a face însă cu o prezumţie vicioasă, deoarece Allah, Cel Care proniază universul existenţei sau o parte a sa, şi a Cărui acţiune şi iniţiativă este în folosul orânduirii creaţiei, nu îndeplineşte nicio activitate mentală ca noi.

Din prima zi în care ochii noştri se deschid asupra universului creaţiei, pentru a vedea orânduirea din interiorul lui, dobândim noţiuni raţionale din acest ansamblu. Atunci, aşa cum depunem efort pentru a ne asigura necesităţile fundamentale, armonizăm comportarea noastră cu impresiile mentale, în ideea de a ne conforma orânduirii predominante a creaţiei. De exemplu, mâncăm pentru a ne astâmpăra foamea, bem apă pentru a ne potoli setea, îmbrăcăm haine adecvate spre a ne proteja de

frig şi căldură; totul se întâmplă astfel datorită faptului că pricepem că aceste cerinţe reclamă astfel de procedee în ordinea universului.

Astfel, comportamentul nostru (în această privinţă) este condiţionat şi ulterior faţă de cugetările noastre, iar cugetările depind de buna rânduială a lumii. În consecinţă, acţiunile noastre reprezintă două etape ce urmează ordinii universului. Pentru Allah însă, Cel Care proniază lumea sau o parte a ei, ordinea exterioară universală înseamnă acţiune. Ar fi ilogic să socotim că acţiunile Sale se petrec datorită premeditărilor din structura universului.

ATOTPUTERNICUL ALLAH POSEDĂ TOATE ÎNSUŞIRILE PERFECŢIUNII

Ce este perfecţiunea?

O casă este ideală atunci când satisface toate necesităţile unei familii, începând de la numărul încăperilor destinate membrilor – cameră de zi, salon de primire a oaspeţilor, bucătărie pentru prepararea meselor, baie şi alte spaţii folositoare. Dacă i-ar lipsi aceste utilităţi, în mod direct proporţional, locuinţa ar fi nesatisfăcătoare.

DE CE OMUL NU ACCEPTĂ UNEORI REALITATEA?

Nu există niciun dubiu cu privire la această realitate evidentă chiar şi pentru omul cu cea mai mică înclinaţie spre teoretizare, dar uneori omul devine atât de prins în mrejele luptelor sale cu existenţa, încât foloseşte toată puterea raţiunii cu care a fost înzestrat, pentru osteneli ce nu suferă amânare. El petrece tot timpul explorând viaţa, aşadar, nu are timp să-şi cheltuiască energia cu reflecţii de acest gen. Drept urmare, devine nepăsător faţă de realitatea din jur ori captivat de fascinaţia aspectelor exterioare ale naturii, lasându-se în voia plăcerii şi a desfătării. Întrucât ataşarea faţă de aceste fenomene face imposibilă sporirea cumpătării faţă de lucrurile materiale, un asemenea om refuză în mod natural să accepte realitatea şi înclinaţiile ei, rămânând insensibil faţă de ea.

Sfântul Coran a acordat o atenţie majoră, în diverse chipuri, prezentării mărturiilor privind creaţia făpturilor şi orânduirii ce domină în

rândul lor. Aceasta se întâmplă deoarece cei mai mulți oameni, în special cei care sunt alienați de aspectele fascinante ale naturii și văd bunăstarea în desfătarea și plăcerile lumești, sunt incapabili să gândească în mod filosofic și să instrumenteze pătrunzătoarele ipoteze logice, datorită atașamentului lor față de lucrurile materiale și concrete.

În orice caz, omul reprezintă un fragment din universul creației, dependent de starea altor elemente constitutive și de ansamblul particular și general care îl proniază. El poate reflecta asupra universului creației și a rânduielii proprii acestuia în orice moment, pentru a descoperi existența Creatorului și a Stăpânului lumii.

Atotputernicul Allah spune:

„În ceruri, precum și pe pământ, sunt semne pentru credincioși. În făptura voastră și a dobitoacelor pe care le-a răspândit sunt semne pentru un popor care crede cu tărie. În deosebirea nopții de zi, în apa dătătoare de hrană pe care Dumnezeu o trimite din cer dând prin ea viață pământului după moarte, în dezlănțuirea vânturilor, sunt semne pentru un popor ce are minte" (45:3-5).

Interpretare: În Sfântul Coran, multe versete cheamă oamenii să mediteze asupra creației cerurilor, soarelui, lunii, stelelor, pământului, munților, mărilor, plantelor, animalelor și ființelor omenești. Coranul vorbește, de asemenea, despre uimitoarea orânduire care proniază fiecare dintre aceste creaturi. Într-adevăr, modul de funcționare al creației, rânduiala care dirijează diferitele mișcări ale universului către scopurile creației, precum și originile existenței, sunt surprinzătoare și minunate. Sămânța de grâu sau sâmburele de migdală, sădite în pământ, se transformă într-un mănunchi de spice sau în copac roditor. Din momentul în care ele sunt adânc sădite în inima pământului, ele germinează, produc muguri verzi și își coboară rădăcinile albe în străfundurile gliei. Pentru ca ele să-și atingă menirea ultimă, sunt necesare procese complexe și grandioase, a căror importanță și imensitate surprind peste măsură rațiunea. Stelele din ceruri, soarele strălucitor, luna incandescentă, întregul pământ cu rotația sa ciclică, mișcarea și energia potențială împreună cu misterioasele forțe din sămânță sau sâmbure, cele patru anotimpuri ale anului, stările atmosferice, norii, ploile, vânturile, zilele și nopțile, toate contribuie la transformarea seminței într-un spic de grâu. Precum dăda-

cele, aceşti agenţi stimulează noul proces şi îl leagănă dintr-o parte în alta până ce ajunge în ultima etapă a creşterii şi dezvoltării.

În plus, venirea pe lume a unui copil este mult mai complexă decât îmbobocirea unei plante sau decât oricare alt fenomen, deoarece este rezultatul a milioane, mai bine zis, a miliarde de ani de activitate sistematică şi complicată a mecanismului creaţiei. Viaţa cotidiană a omului, în afară de legăturile exterioare cu universul creaţiei, apare dintr-o rânduială uimitoare înlăuntrul fiinţei sale, care a dezorientat minţile receptive ale savanţilor lumii, angajaţi mai degrabă în examinarea detaliilor ei exterioare. Cu fiece zi, alte taine sunt descifrate, însă nivelul cunoaşterii necunoscutului rămâne neînsemnat.

Dacă o fiinţă omenească posedă ceea ce este absolut necesar să existe în ansamblul făpturii unui om obişnuit, atunci ea este perfectă. Dacă, în schimb, îi lipseşte o parte din corp, cum ar fi o mână, un picior sau un ochi, atunci ea este infirmă.

În acord cu cele spuse, constatăm că atributul perfecţiunii este acela care satisface unele necesităţi ale existenţei şi elimină neajunsurile. De pildă, atributul cunoaşterii înlătură întunericul necunoaşterii şi explică elevului ceea ce este ştiut. La fel, guvernarea împuterniceşte o persoană cu autoritatea necesară atingerii scopurilor şi satisfacerii solicitărilor sale, recunoscându-i competenţa în această privinţă. Alte atribute sunt viaţa, înţelegerea etc.

Conştiinţa noastră apreciază că Ziditorul universului (Cel de la Care îşi are obârşia existenţa lumii şi a făpturilor, Care împlineşte orice necesitate ce ar putea fi închipuită şi dă binecuvântare şi desăvârşire) posedă toate atributele perfecţiunii, în aceeaşi manieră în care, practic vorbind, nu s-ar putea admite niciodată că cineva, care posedă un atribut natural, ar putea să-i împiedice pe ceilalţi de la însuşirea acestuia.

Atotputernicul Allah menţionează toate atributele perfecţiunii Sale şi Se arată pe Sine Însuşi Neprihănit şi Pur de orice greşeală sau defect:

„Domnul tău este Bogatul, Stăpânul Milostivirii" (6:133).

Allah spune:

„Dumnezeu! Nu este dumnezeu afară de El! Ale Lui sunt cele mai frumoase nume!"(20:8).

(Allah este Viu, Înțelept, Clarvăzător, Auzitor, Puternic, Creator şi Liber de orice necesitate). Astfel, Atotputernicul Allah posedă toate atributele desăvârşirii, iar Prezența Sa Sfântă este Pură şi Neprihănită. Căci dacă El ar fi avut vreo lipsă, ar fi fost dependent de altcineva în acea privință, iar un zeu superior i-ar fi împlinit neajunsurile.

„... Mărire şi înălțare Lui asupra celor pe care I-i alăturați" (30:40).

PUTEREA ŞI ŞTIINȚA LUI ALLAH

Constatarea elementelor înrudite ale acestui univers măreț, uimitoarea sa ciclicitate periodică, structurile interrelaționale şi detaliile uimitoare aflate în funcțiune ici şi colo, ca urmare a unor fenomene diferite ce înaintează într-un mod extrem de organizat către un scop specific şi o destinație particulară, demonstrează fiecărui om înzestrat cu înțelepciune că existența şi supraviețuirea universului creației, cu tot ceea ce este legat de el, îşi are obârşia în Puterea Unică şi Veşnică.

Acest Cineva Veşnic a creat universul şi toate făpturile ce sălăşluiesc în el, prin Puterea Sa Nemărginită şi Cunoaşterea Absolută.

Aşezând făpturile Sale în leagănul evoluției, El le conduce prin binecuvântarea Sa către idealul desăvârşirii. El are viață veşnică şi este Atotputernic şi Atotştiutor.

Atotputernicul Allah spune:

„A Lui este împărăția cerurilor şi a pământului. El dăruieşte viață şi dăruieşte moartea. El asupra tuturor are putere. El este Întâiul şi Ultimul, Cel din afară şi Cel din lăuntru. El este Atotcunoscător" (57:2-3).

De asemenea, Allah spune:

„A lui Dumnezeu este împărăția cerurilor şi a pământului şi a ceea ce se află între ele. El crează ceea ce voieşte. Dumnezeu asupra tuturor are putere" (5:17).

Interpretare: când spunem că o anumită persoană are capacitatea să cumpere un automobil, înțelegem că dispune de orice este nevoie (suficienți bani) să facă asta. Dacă spunem că o anumită persoană este

capabilă să ridice o greutate de aproximativ şaizeci de kilograme, înțelegem că are forța să ridice o greutate de şaizeci de kilograme.

În general, stăpânirea capacității şi puterii asupra unui lucru este condiționată de perspectiva exigențelor lui. Întrucât exigențele oricărui fenomen din universul existenței pot fi îndeplinite prin puterea divină a Atotputernicului Allah, se poate spune că El este Măreț şi Atotputernic peste toate creaturile, Ființa sa Sfântă fiind izvorul existenței.

De asemenea, El spune:

„Nu cunoaşte El ceea ce a creat...?" (67: 14).

Cu alte cuvinte, întrucât prin creația şi ființarea sa, fiecare făptură se bizuie pe Natura Infinită a Atotputernicului Allah, nu este cu putință să existe vreo piedică sau separare între ea şi Allah. Nu este posibil nici ca ființa creată să se ascundă de El, deoarece El este Ştiutorul şi Veghetorul tuturor tainelor.

DREPTATEA

Atotoputernicul Allah este Drept şi Cinstit, pentru că dreptatea este una dintre însuşirile desăvârşirii. Allah deține toate atributele perfecțiunii. Prin cuvintele Sale, El a lăudat în repetate rânduri dreptatea şi a mustrat nedreptatea şi primitivismul. El porunceşte oamenilor să înfăptuiască dreptatea şi îi opreşte de la nedreptate. Cum ar fi posibil ca Allah să dețină însuşirile pe care El le socoteşte necuviincioase sau să-I lipsească orice El consideră bun şi la locul lui?

Atotputernicul Allah spune:

„Dumnezeu nu va nedreptăți pe nimeni nici cât greutatea unui grăunte..." (4:40).

El spune, de asemenea:

„...Domnul tău nu va nedreptăți pe nimeni" (18:49).

Allah spune:

„Dumnezeu nu voieşte nici o nedreptate robilor Săi!" (40:31).

De asemenea, spune:

„Orice bine care ți se întâmplă vine de la Dumnezeu, orice rău care te lovește vine de la tine însuți...“ (4:79).

De asemenea, Allah spune:

„Care a făcut frumos ceea ce a creat...“ (32:7).

Astfel, orice fenomen, în sine, a fost creat într-o manieră particulară. Orice grozăvie, inechitate, anomalie sau defecte care pot fi văzute la unele creaturi, pot fi probate doar pe calea comparației și în raport cu alte ființe. De exemplu, șerpii și scorpionii sunt răi în raportul lor cu oamenii. În comparație cu florile, mărăcinii nu impresionează deloc, însă tot și toate sunt, în felul lor, creaturi nemaipomenite și admirabile.

Într-adevăr, Atotputernicul Allah consideră unele dintre faptele voluntare ale omului dăunătoare sau rele, din punct de vedere religios, și poruncește omului să se ferească de săvârșirea lor. Ele enumără păcate precum politeismul, neascultarea față de părinți, uciderea celui nevinovat, consumarea băuturilor alcoolice, jocurile de noroc și alte acțiuni ce contravin obligațiilor religioase.

Aceste tipuri de manifestări, care sunt numite păcate, sunt fapte rele și nu pot fi puse pe seama lui Allah, deoarece ele reprezintă dovada înfruntării și refuzului datoriei (expresia tăgăduirii). În cazul în care faptele amintite sunt realizate de bună voie de oamenii angajați să urmeze calea religioasă, atunci ele vor fi atribuite făptuitorilor, făcându-se astfel responsabili și pasibili de pedeapsă.

BINECUVÂNTAREA

Când vedem un sărman neputincios, încercăm să-i satisfacem nevoile potrivit dăruirii noastre celei mai mari. Ajutăm un om lovit din plin de sărăcie sau luăm de mână un orb și îl conducem la destinație. Apreciem aceste fapte drept compătimire și binecuvântare și astfel le privim ca fiind fapte lăudabile.

Acțiunile realizate de Allah Cel Destoinic și Autonom nu pot fi nimic altceva în afară de binecuvântări. Prin oferirea îndurărilor sale

nesfârşite, El îngăduie fiecăruia să se bucure de ele. Fără a fi dependent de cineva, Allah asigură o parte din trebuinţele creaturilor. Allah spune:

„...Dacă aţi vrea să număraţi binefacerile lui Dumnezeu, nu le-aţi putea socoti..." (14:34)

De asemenea, spune:

„...Milostivenia mea se întinde asupra tuturor..." (7:156)

ALTE ATRIBUTE ALE DESĂVÂRŞIRII

„Domnul tău este Bogatul, Stăpânul milostivirii..." (6:133).

Interpretare: Orice virtute şi frumuseţe existente în lume şi orice însuşire a desăvârşirii care poate fi imaginată sunt dovezi de bunăvoinţă, pe care Atotputernicul Allah le-a revărsat asupra creaturilor Sale, prin aceste mijloace împlinind una dintre necesităţile creaţiei. Cu siguranţă, dacă I-ar lipsi perfecţiunea, El ar fi incapabil să dăruiască semnele sale de bunăvoinţă celorlalţi şi să aducă o contribuţie la trebuinţele oamenilor. Astfel, Allah posedă toate atributele perfecţiunii şi este înzestrat cu toate însuşirile desăvârşirii, precum viaţă, cunoaştere, putere etc., fără să primească nici măcar o singură dimensiune a desăvârşirii de la ceilalţi şi fără să le ceară să Îl susţină. Atributele nedesăvârşirii şi pricinile lipsurilor şi mizeriei, precum slăbiciunea, neştiinţa, moartea, necazul etc., nu îşi găsesc drum până la Sfânta Sa Prezenţă.

PROFETISMUL *(NUBUWWAH)*

Deşi autonom în orice privinţă, Atotputernicul Allah, cu nesfârşita Sa putere, a creat universul existenţei şi diferitele sale făpturi, îngăduindu-le să se bucure de nenumăratele Sale binecuvântări.

Din prima zi a creaţiei, până în ultima zi a existenţei, omul şi celelalte creaturi se află sub pronia lui Allah. Ei sunt conduşi către un scop cunoscut şi determinat cu o rânduială şi ordine foarte exactă; merg mai departe spre menirile lor, fiind în acelaşi timp călăuziţi pe calea aleselor Sale binecuvântări.

Dacă vom reflecta şi delibera asupra etapelor vieţii noastre, mai exact la timpul fragedei pruncii, copilăriei, tinereţii şi vârstei senectuţii, cugetul nostru va mărturisi desăvârşitele binefaceri ale lui Allah faţă de noi. Când devenim mai conştienţi de acest lucru, experienţa vieţii va socoti fără îndoială că Făcătorul lumii este mai milostiv faţă de făpturile Sale decât oricine altcineva. Datorită acestei milostiviri şi bunăvoinţe, Allah are în vedere totdeauna preocupările oamenilor şi niciodată nu încuviinţează denaturarea şi tulburarea treburilor lor fără folos şi înţelepciune. Omenirea este una dintre creaturile lui Allah. Ştim că bunăstarea şi câştigul omului sunt întreţinute de modul său realist şi binevoitor de a fi; cu alte cuvinte, trebuie să aibă convingeri autentice, purtare vrednică de laudă şi fapte bune.

Se poate spune că omul are capacitatea să deosebească între bine şi rău prin înţelepciunea dăruită de Allah şi poate recunoaşte un bine dintr-o anumită împrejurare.

Ar trebui să fie ştiut, însă, că singură experienţa vieţii nu poate surmonta această problemă şi nu poate conduce omul către înţelepciune şi bunăvoinţă. Toate aceste dominante necuviincioase şi acţiuni nedrepte observate în societatea omenească sunt înfăptuite de cei care posedă înţelepciune şi discernământ, însă, drept o consecinţă a egoismului, căutării de profit şi voluptăţii, judecata le-a fost copleşită de propriile sensibilităţi, cedând poftelor materiale ce îi îndrumă pe căi greşite. De aceea, Atotputernicul Allah trebuie să ne îndrepte şi să ne cheme la progres prin alte câteva căi şi mijloace, care nu pot fi biruite de dorinţele materiale sau care nu produc şovăieli sau greşeli în cadrul călăuzirii lor. Această cale nu este alta decât calea profetismului (*Nubuwwah*).

RAŢIUNEA CE STĂ LA BAZA PROFETISMULUI (*NUBUWWAH*)

Din cea ce am analizat cu privire la monoteism, devine evident faptul că, întrucât Allah a creat toate lucrurile, evoluţia acestora depinde de El. Cu alte cuvinte, Atotputernicul Allah este orânduitorul şi cârmuitorul mişcării oricărui fenomen sau făpturi pământeşti ce se zbate pentru supravieţuire încă de la bunul început al fiinţării sale, care luptă să înlăture una după alta nevoile şi neajunsurile, transformându-se atât cât reuşeşte

într-o ființă independentă și autonomă și deplasându-se, într-un mod sistematic, în direcția supraviețuirii și existenței propriu-zise.

Din această idee generală se poate trasa următoarea concluzie: oricare dintre diferitele tipuri de fenomene ale universului se remarcă printr-un proces evoluțional specific în vederea dăinuirii sale, proces înfăptuit prin propriile strădanii. Altfel spus, pe calea subzistenței, făpturile pământești din toate grupurile specifice au o seamă de funcțiuni distincte atribuite de Allah. Referitor la acest fapt, Sfântul Coran afirmă:

„Domnul este Cel ce a dat fiecărui lucru făptura sa și apoi l-a călăuzit" (20:50).

Această rânduială este aplicabilă, fără nicio excepție, tuturor elementelor creației. Ea cuprinde stelele, pământul, constituenții lor, structurile care dau naștere fenomenelor originare, plantele și animalele.

Statutul omului nu se distinge de cel al altor creaturi din univers, totuși există o diferență între el și ceilalți.

DIFERENȚA DINTRE OM ȘI CELELALTE CREATURI

Se presupune că pământul a fost creat cu milioane de ani în urmă. El angajează toate energiile și eforturile lui tainice în mediul existenței sale, până la măsura îngăduită de forțele opuse. El își manifestă atributele entității sale de sine stătătoare în sfera mișcării proprii de rotație și tranziție, susținându-și astfel dăinuirea. Cu excepția cazului în care va întâlni o forță opusă mai puternică, el va continua această mișcare și nu va scădea din intensitatea efectuării oricăreia dintre funcțiunile sale.

De exemplu, din momentul în care un migdal prinde rădăcină dintr-o sămânță și până ce devine un pom pe deplin dezvoltat, el ia asupra sa sarcini, precum obținerea substanțelor necesare desfășurării proceselor vitale, creșterea etc. (altfel spus, el îndeplinește aceste sarcini pentru a-și continua cursul existenței). El nu se va abține de la îndeplinirea lor decât în cazul în care este împiedicat de o forță opusă mai puternică. Procesul acesta este aplicabil, de asemenea, oricărui alt fenomen. Însă, omenirea săvârșește de bună voie activitățile sale specifice, iar acțiunile ei provin din gândurile și hotărârile proprii. Marea majoritate a timpului, omul se abține de la o sarcină completamente conformă cu interesele sale și care nu este stânjenită

de o putere opusă, preluând, în mod conştient şi intenţionat, o obligaţie ce îi este cu desăvârşire dezavantajoasă. Uneori, el se înfrânează de la băutul antidotului, iar altădată bea o cupă de otravă şi se sinucide.

Este cât se poate de evident că pentru o făptură ce s-a născut cu voinţă liberă, călăuzirea divină universală nu este imperativă. Cu alte cuvinte, profeţii au comunicat oamenilor mesajul Atotputernicului Allah despre bine şi rău, bunăstare şi mizerie, avertizându-i pe credincioşi în legătură cu pedeapsa lui Allah, dar credincioşii au fost întodeauna liberi să îmbrăţişeze ceea ce au crezut de cuviinţă. Este drept că, în general, omul percepe binele şi răul, beneficiul şi dezavantajul, prin prisma judecăţii personale, însă, pentru că adevărata raţiune pierde adesea din puterea ei, el ia în considerare poftele materiale şi comite greşeli. De aceea, în afară de calea raţiunii, călăuzirea divină ar trebui să fie dobândită categoric prin intermediul unui altfel de agent, care este în întregime intangibil faţă de păcat şi greşeală. Adică, pe lângă metoda raţiunii, Atotputernicul Allah întăreşte poruncile Sale printr-un agent.

Acest agent este mijlocul profetismului, anterior menţionat, prin care Atotputernicul Allah descoperă poruncile Sale unuia dintre slujitorii săi, prin intermediul revelaţiei divine (*waḥy*), orientând omenirea spre bunăstare. Allah îl desemnează să comunice poruncile Sale oamenilor şi să-i silească să le urmeze prin speranţă, deznădejde, încurajare şi ameninţare.

Atotputernicul Allah spune:

„Noi ţi-am dezvăluit ţie, precum le-a dezvăluit şi lui Noe şi profeţilor de după el... Noi le-am dezvăluit profeţilor să vestească şi să predice că, după venirea profeţilor, oamenii nu mai au nici o pricină să se împotrivească lui Dumnezeu" (4:163, 165).

ATRIBUTELE PROFETULUI

Din ceea ce am discutat, reiese limpede că Atotputernicul Allah este necesar să înzestreze pe unii dintre slujitorii Săi cu învăţăturile Lui dumnezeieşti, cu cunoaştere intuitivă şi legi care garantează bunăstarea omului şi trebuie să-i trimită să fie călăuze lumii.

O persoană care dobândit însărcinări dumnezeieşti este numită profet (*nabi*) şi trimis al lui Allah, iar întregul ansamblu de învăţături de la Allah pe care el le-a transmis oamenilor este numit „religie".

De asemenea, este limpede că un profet:

1) Trebuie să fie scutit şi ferit de greşeală. În scopul de a comunica fără greşeală şi rătăcire către oameni ceea ce i-a fost descoperit, el ar trebui să fie ferit de uitare şi alte slăbiciuni mintale; altminteri, îndrumarea divină nu îşi va mai atinge scopul, iar autoritatea călăuzirii generale nu se va mai bucura de posibilitatea de a fi pusă în practică, pierzând astfel puterea de a influența oamenii.

2) Trebuie să fie neatins de greşeală şi păcat atât în fapte, cât şi în vorbire, deoarece pecabilitatea nu are niciun efect pozitiv în vederea răspândirii mesajului. Oamenii nu respectă cuvântul unei persoane a cărei comportare şi discurs sunt îndoielnice. Ei chiar consideră faptele acestuia drept mitomanie şi impostură argumentând că, dacă vrea să vadă împlinirea învățăturilor pe care le transmite, ar trebui să acționeze în conformitate.

Prin exprimarea simultană a acestor aspecte într-o expresie, putem spune că un prooroc trebuie să fie ferit de greşeli şi păcate pentru a face posibilă propovăduirea şi răspândirea mesajului său. În cuvintele sale, Atotputernicul Allah se referă, de asemenea, la această problemă şi spune:

„El cunoaşte Taina întru totul, însă nu descoperă nimănui Taina Sa, numai celui de care-i mulțumit ca trimis. El va mâna în fața lor şi în spatele lor o pândă ca să afle dacă ei propovăduiesc soliile Domnului lor" (72: 26-28).

Trebuie să aibă virtuți morale precum modestia, curajul, dreptatea ş.a., pentru că acestea sunt considerate însuşiri lăudabile. Cine este ferit de orice păcat şi urmează religia într-un mod desăvârşit, nu va fi niciodată murdărit de patimi.

PROFEȚII PRINTRE OAMENI

Istoria menționează că au existat printre oameni prooroci care au răspuns chemării lui Allah; totuşi, amănuntele vieții lor nu sunt clare. Numai detaliile vieții Profetului Muhammad (SA) sunt lipsite de ambiguitate. Sfântul Coran, cartea divină dată de Profet (SA), care conține mărețele intenții dumnezeieşti, a clarificat chemarea profeților în trecut şi a zugrăvit menirile şi misiunile lor.

Sfântul Coran precizează că mulți prooroci au fost destinați de Allah să conducă oamenii; toți aceştia au chemat în mod consecvent oamenii la monoteism şi la adevărata religie. După cum spune Allah:

„Noi nu am trimis înaintea ta nici un trimis căruia să i-o fi dezvăluit: „Nu este dumnezeu afară de Mine. Mie închinați-vă" (21:25).

PROTO-PROFEȚII *(ULUL 'AZM ANBIYĀ')* ŞI TOȚI CEILALȚI PROFEȚI

Există cinci profeți care au primit cărți dumnezeieşti şi învățături de sine stătătoare. Ele au fost puse pe seama lui Noe (*Nūh*) (AS), Avraam (*Ibrāhīm*) (AS), Moise (*Mūsā*) (AS), Iisus (*'Īsā*) (AS) şi Mahomed (SA), în următorul verset:

„El v-a rânduit vouă Legea cea pe care i-a poruncit-o lui Noe, cea pe care Noi ți-o dezvăluim ție, cea pe care le-am poruncit-o lui Abraham, lui Moise şi Iisus: „Țineți-vă Legea! Nu vă învrăjbiți asupra ei!" (42:13).

Aceşti cinci profeți, care au primit cărți şi învățături religioase, sunt numiți proto-profeți (*Ulul 'azm anbiyā'*). Trimişii lui Allah nu se limitează la aceşti cinci profeți, mai exact, fiecare comunitate *(umma)* are un trimis. Mulți prooroci au fost trimişi de Allah să conducă oamenii, dintre care doar numele a mai puțin de douăzeci au fost menționate în Sfântul Coran.

Atotputernicul Allah spune:

„...Despre unii dintre ei ți-am povestit, despre alții nu ți-am povestit..." (40:78).

De asemenea, spune:

„Fiecare adunare are un trimis..." (10:47).

Allah afirmă:

„...şi fiece popor are o călăuză" (13:7).

Bineînțeles că profeții care au venit după fiecare dintre *Ulul 'azm anbiyā'* au îndemnat oamenii să urmeze legile divine religioase ale aceloraşi profeți. În acest fel, misiunea profetică şi chemarea au continuat

până ce Allah a numit pe Profetul Muḥammad (SA) ibn Abdillah să aducă misiunile profetice anterioare la perfecțiune și să transmită ultimile porunci și cele mai desăvârșite legi religioase dumnezeiești. Cartea sa dumnezeiască a devenit ultima carte și, în consecință, religia Profetului Muhammad (SA) va dăinui până la *Qiyāmah* (Înviere), principiile sale religioase rămânând veșnic neschimbate.

(1) PROOROCUL NŪH (AS)

Nūh (AS) (profetul Noe) a fost primul prooroc numit în misiunea profetică și trimis de Allah Cel Milostiv către omenire drept povățuitor al legilor divine religioase și a cărții dumnezeiești.

Nūh (AS) a chemat oamenii acelor vremuri la monoteism și credința în Unicitatea lui Allah și le-a cerut să se păzească de politeism și idolatrie. După cum reiese desluşit din relatările despre el din Sfântul Coran, Nūh (AS) a luptat cu tărie să aplaneze deosebirile de clasă și să desființeze nedreptatea și barbaria. El a adus la cunoștință oamenilor învățăturile lui pe calea argumentării raționale, fapt cu totul nou pentru acele timpuri.

După o vreme îndelungată de suferință, datorată neștiinței, îndărătniciei și neascultării oamenilor, Nūh (AS) a călăuzit numai o mică ceată de oameni. În acest fel, prin Potopul lui Nūh (AS), Atotputernicul Allah a nimicit necredincioșii și a curățat pământul de existența lor profanatoare. Nūh (AS), împreună cu o ceată de adepți care au fost salvați, a reașezat temelia orânduirii religioase.

Acest Sfânt Profet (SA) este întemeietorul principiilor religioase ale monoteismului și primul trimis profetic care a luptat împotriva barbariei, nedreptății și răzvrătirii. Datorită prețioaselor sale strădanii închinate credinței dumnezeiești, Allah L-a consacrat salutului și laudei, o preaslăvire care va rămâne vie și veșnică atât timp cât va exista omenirea.

„Pace lui Noe, în toate lumile!" (37:79).

(2) PROOROCUL IBRĀHĪM (AS)

A trecut o lungă perioadă de timp după Nūh (AS). Cu toate că mulți profeți, precum Hūd, Sālih și alții, au călăuzit oamenii către dreptate și

către Allah, politeismul şi idolatria au înflorit zi de zi, în cele din urmă devenind universale. Prin înţelepciunea Sa măreaţă, Atotputernicul Allah, l-a chemat pe Ibrāhīm (AS) (proorocul Avraam) ca profet.

Ibrāhīm (AS) a fost un exemplu desăvârşit de om cu înclinaţie înnăscută în căutarea adevărului, prin fiinţa sa pură şi curată. El a descoperit unicitatea lui Allah şi a luptat toată viaţa împotriva politeismului şi nedreptăţii.

Din cele descoperite în Sfântul Coran, confirmate şi prin tradiţiile (*ahādīth*) Imamilor *Ahl al-Bayt* (membrii familiei Profetului Mahomed [SA]), Ibrāhīm (AS) şi-a petrecut copilăria într-o peşteră, departe de tulburarea oamenilor şi tumultoasa viaţă orăşenească; vedea, din când în când, numai pe mama, sa care îi aducea mâncare şi apă.

Într-o zi a ieşit afară din peşteră, pentru a o însoţi pe mama sa spre oraş pentru a-l vizita pe unchiul său Ādhar, în acelaşi timp, descoperind cu surprindere lucruri noi şi interesante. În imensitatea de tulburări şi uimiri, cu maximă nerăbdare şi linişte sufletească, firea sa neprihănită s-a concentrat asupra lucrurilor pe care le vedea, încercând să desluşească taina existenţei şi justificarea creaţiei lor. El a văzut idolii pe care Ādhar şi ceilalţi îi ciopleau şi pe care îi adorau. Ibrāhīm (AS) i-a întrebat despre aceştia, dar explicaţia pe care a obţinut-o, privind divinitatea lor, nu a fost convingătoare. El a văzut o ceată de oameni care o adorau pe zeiţa Venus, alţii care adorau luna, şi încă un grup care adora soarele. Divinitatea lor era de neconceput pentru Ibrāhīm (AS), deoarece fiecare dintre acei idoli rămâneau nemişcaţi după adorare.

După aceste întâmplări, Ibrāhīm (AS), fără teamă, şi-a declarat adorarea faţă de Atotputernicul Allah şi dezgustul său pentru politeism şi idolatrie. El nu s-a gândit la nimic altceva decât la lupta împotriva idolatriei şi politeismului; s-a războit în mod neobosit şi neabătut împotriva idolatrilor şi i-a chemat către monoteism.

În cele din urmă, a găsit o cale către templul idolatru şi a sfărâmat idolii. Datorită acestei fapte, pe care oamenii au privit-o ca pe o mare ticăloşie, a fost pus la grea încercare. După îndeplinirea procedurilor, Ibrāhīm (AS) a fost aruncat în foc, dar Allah l-a mântuit şi a ieşit din foc nevătămat.

După o vreme, Ibrāhīm (AS) a plecat din Babilon, patria sa, către Siria şi Palestina, continuând chemarea sa la monoteism.

În ultimele zile ale vieții, el a fost binecuvântat cu doi copii: *Ishāq* (AS) (Proorocul Isaac), tatăl lui *Isrā'il* (AS) şi *Ismā'il* (AS) (Proorocul Ismael), tatăl lui *'Arab Mudar*. Prin porunca lui Allah, încă din copilărie, Ismā'il (AS) şi mama sa au fost duşi în Hijaz de Ibrāhīm (AS). Ei au fost aşezați în jurul Muntelui Tuhāmah, într-un loc sterp şi neroditor, fără locuitori. În acest fel, Ibrāhīm (AS) a chemat arabii nomazi la monoteism. Apoi a construit Ka'bah şi a prezentat ceremoniile pentru *Hajj* (pelerinajul la *Makkah*), care s-au răspândit printre arabi până la venirea Islamului şi chemarea Profetului Mahomed (SA).

Ibrāhīm (AS) a fost înzestrat cu evlavie înnăscută. Conform exprimării explicite a Sfântului Coran, el a primit o carte dumnezeiască. A fost prima persoană care a numit religia dumnezeiască „Islam", iar pe adepții ei „musulmani". Într-adevăr, religiile lumii susținătoare ale monoteismului, precum iudaismul, creştinismul şi islamul, îşi fixează punctul de început în Ibrāhīm (AS), întrucât Mūsā (AS), Īsā (AS) şi Profetul Mahomed (SA), liderii celor trei religii menționate, au fost toți descendenți din Ibrāhīm (AS) şi au urmat calea chemării şi apelului lui la monoteism.

(3) PROOROCUL MŪSĀ (AS)

Mūsā (AS) (Proorocul Moise) ibn 'Imrān, al treilea dintre *Ulul'azm Anbiyā'*, a fost înzestrat cu o carte şi legi religioase dumnezeieşti (*Sharī'ah*). El a fost urmaşul lui *Isrā'il* (AS) sau *Y'aqūb* (AS) (Proorocul Iacob).

Mūsā (AS) a avut o viață agitată. S-a născut într-o perioadă în care israeliții trăiau în Egipt, printre egipteni, într-o stare de robie şi mizerie, şi când feciorii lor erau decapitați din porunca lui Faraon (*Fir'awn*).

Mama lui Mūsā (AS), potrivit poruncii primite în timpul unui vis, l-a aşezat pe Mūsā (AS) într-un cufăr de lemn şi l-a lăsat să plutească pe fluviul Nil. Apa l-a purtat astfel către palatul lui *Fir'awn*. Din porunca lui *Fir'awn,* cufărul a fost adus la mal, iar când l-au deschis, au descoperit în interior copilul.

Datorită stăruinței reginei, *Fir'awn* a renunțat la ideea suprimării pruncului şi, pentru că nu aveau un fiu, l-au adoptat ca pe propriul copil, dându-l în grija unei doici (care era întâmplător adevărata mamă) .

Până la vârsta tinereții, Mūsā (AS) a trăit în palatul lui *Fir'awn*. Apoi, după o crimă accidentală, a fugit departe de Egipt; a mers către

Madian şi l-a întâlnit pe proorocul Ietro (*Shu'ayb*) (AS). S-a căsătorit cu una dintre fiicele lui Shu'ayb şi i-a păscut câțiva ani turmele. După o vreme, amintindu-şi de locul de naştere, şi-a luat soția şi s-au strămutat în Egipt, luând cu ei toate averile. Pe drum, când a ajuns la Muntele Sinai, în timpul nopții, a fost chemat de Atotputernicul Allah pentru misunea profetică. Fusese numit de Allah să cheme pe *Fir'awn* la religia Unicității (*Tawhīd*), să elibereze israeliții de sub jugul egiptenilor şi să-şi desemneze fratele, pe Aaron (*Hārūn*), reprezentantul său. Dar după ce şi-a anunțat însărcinarea şi a transmis vestirea dumnezeiască, tatăl său adoptiv, *Fir'awn*, care era un idolatru şi care, de asemenea, se instituise pe sine însuşi drept unul dintre zeii poporului din Egipt, nu a primit chemarea profetică a lui Mūsā (AS) şi a refuzat să acorde libertate israeliților.

Deşi, timp de mai mulți ani, Mūsā (AS) a chemat oamenii la unicitatea dumnezeiească (*tawhīd*) şi a săvârşit multe minuni, *Fir'awn* şi poporul lui n-au dat niciun răspuns, în afară de o atitudine ursuză şi îndărătnică.

În cele din urmă, prin porunca lui Allah, Mūsā (AS) i-a convins pe israeliți să emigreze din Egipt, în toiul nopții, către deşertul Sinai. Când au ajuns la Marea Roşie, *Fir'awn* şi-a venit, în fire şi i-a urmărit cu armată lui.

Printr-o minune, Mūsā (AS) a despărțit apa mării şi a traversat-o împreună cu poporul său, iar *Fir'awn* şi armata sa au fost sortiți înecului. După această întâmplare, Tora (*Tawrāt*) i-a fost revelată lui Mūsā (AS) de Allah, Care a instalat printre israeliți şi Legea (*Sharī'ah*) lui Mūsā (AS).

(4) PROOROCUL 'ĪSĀ (AS)

Proorocul 'Īsā (Iisus) (AS) este al patrulea dintre *Ulul'azm Anbiyā'* înzestrat cu o carte şi *sharī'ah*. Datele cu privire la naşterea lui au fost neobişnuite. Mama sa, *Maryam*, o fecioară evlavioasă, se închina lui Allah (în Ierusalim) când *Rūhulqudus* sau *Jibrīl* (Gabriel) a coborât din ceruri, aducându-i buna vestire a naşterii lui 'Īsā (AS); şi, prin suflarea lui Jibrīl asupra acoperămintelor ei, Maryam a devenit însărcinată cu 'Īsā (AS).

După naşterea sa, 'Īsā (Iisus) (AS) a început să vorbească în leagăn, întru apărarea mamei împotriva defăimărilor nedrepte puse pe seama ei. De asemenea, a vestit oamenii în legătură cu *Nubuwwah* şi cartea sa

dumnezeiască (*Injīl*). Mai târziu, în tinerețe, a continuat să cheme oamenii să-l urmeze şi să reînsufleţească, cu mici adăugiri, *sharī'ah* lui Mūsā (AS). El a trimis propovăduitori din rândul ucenicilor (*hawārīs*) către regiunile din jur. După ce chemarea sa a fost răspândită printre oameni, iudeii (*ummah* sa) s-au angajat să-l omoare, însă Allah l-a izbăvit, căci au prins şi crucificat pe altcineva în locul lui.

Ar trebui precizat aici că Atotputernicul Allah, în Sfântul Coran, întăreşte cartea dumnezeiască numită *„Injīl"* de 'Īsā (AS), care i-a fost revelată acestuia. Ea este diferită de Evangheliile scrise după 'Īsā (AS), referitoare la viaţa şi chemarea sa. Dintre ele, patru Evanghelii redactate de Matei, Marcu, Luca şi Ioan, sunt recunoscute oficial de creştini.

(5) PROOROCUL MUHAMMAD (SA) IBN 'ABDILLAH

Biografia Sfântului nostru Profet Muhammad (SA) ibn Abdillah este mai explicită decât cele ale tuturor proorocilor premergători lui, deoarece, ca urmare a scurgerii timpului şi transformărilor istorice, cărţile, legile religioase dumnezeieşti (*sharī'ahs*) şi chiar personalităţile le-au fost deformate, iar relatările vieţilor lor au devenit neclare.

De altfel, nu există documente neechivoce, altele decât acelea împărtăşite nouă mulţumită cărţii dumnezeieşti a Islamului, Coranul, precum şi cuvântărilor şi afirmaţiilor Profetului Mahomed (SA) şi *Ahl al-Bayt* (AS). Totuşi, există o cronică limpede cu privire la viaţa Profetului Muhammad (SA), care îi înfăţişează aşa cum se cuvine existenţa.

Sfântul Profet (AS) al Islamului este ultimul prooroc numit de Atotputernicul Allah să conducă popoarele lumii.

Cu paisprezece veacuri în urmă, omenirea trăia într-o asemenea stare, încât nimic nu mai era păstrat din *Tawhīd*, cu excepţia numelui, iar oamenii se abătuseră întru totul de la *Tawhīd* şi teism. Modul de comportare cuviincios şi dreptatea omenească se stinseseră în societatea lor. Sfânta Ka'bah fusese transformată într-un templu idolatru, iar religia lui Ibrāhīm (AS) se preschimbase în idolatrie.

Arabii duceau un mod de viaţă tribal şi chiar unele dintre oraşele lor din Hijāz, Yemen sau de altundeva, erau conduse în acelaşi stil tribal; trăiau în cele mai nenorocite şi mai înapoiate condiţii. În locul civilizaţiei şi culturii, ei se lăsau târâţi în imoralitate, senzualitate, alcoolism şi jocuri de noroc;

îşi îngropau fetele de vii. Cei mai mulţi oameni se întreţineau din hoţie, tâlhărie, omor şi jefuirea reciprocă a bunurilor, turmelor şi vitelor. Ferocitatea şi vărsarea de sânge erau considerate drept cea mai mare valoroasă reputaţie.

Într-o asemenea atmosferă, Allah cel îndurător a numit pe Profetul Muhammad (SA) să reformeze şi să conducă popoarele lumii. Allah i-a revelat Sfântul Coran, care este alcătuit din pedagogia dumnezeiască, teism, mijloacele de aplicare a dreptăţii şi sfaturi folositoare. Allah l-a însărcinat să cheme lumea la omenie şi la stricta respectare a adevărului, folosind Coranul (*Qur'ān*), această Carte dumnezeiască autentică.

Profetul Muhammad (SA) s-a născut în oraşul *Makkah* (Mecca), în 570 AD (53 de ani înainte de *Hijrah*), în cea mai distinsă şi onorabilă familie arabă.

Tatăl lui Muhammad (SA) a murit înainte ca el să se nască, iar mama şi-a pierdut-o când avea şase ani. După doi ani, bunicul său (Abdul Muttalib), care i-a fost tutore, a murit. Atunci Profetul (SA) a fost pus sub protecţia bunului său unchi, Abū Tālib (tatăl lui 'Ālī [SA], Conducătorul Dreptcredincioşilor).

Abū Tālib l-a crescut ca pe unul dintre copiii săi. Până aproape cu câteva luni înainte de *Hijrah*, el a avut grijă, în permanenţă, să îi ofere lui Muhammad (SA) sprijin şi tot ceea ce era mai bun, dând dovadă de o atenţie deosebită.

Arabii din *Makkah*, ca şi alţi arabi, se îndeletniceau cu creşterea oilor şi a cămilelor. Uneori obişnuiau să facă negoţ cu ţările vecine, în special cu Siria. Erau oameni neştiutori de carte, care nu făceau niciun efort să-şi cultive copiii.

La fel ca semenii lui, Profetul (SA) nu a învăţat să scrie sau să citească, însă, încă din primii ani ai vieţii sale, a avut avantajul cultivării unui întreg şir de trăsături demne de laudă. Niciodată nu se închina idolilor, nu mintea, nu săvârşea hoţii sau viclenii. Se ferea de păcat, impolitețe şi purtări necuviincioase, era înţelept şi destoinic. De aceea, într-un timp scurt, a dobândit o simpatie însemnată în rândul oamenilor şi a devenit cunoscut drept „Muhammad al-Amin", adică „Muhammad cel cinstit". Adesea, arabii îi încredinţau bunurile personale şi vorbeau despre cinstea şi isteţimea sa. La vârsta de douăzeci de ani, o doamnă bogată din *Makkah*, Khadijah al-Kubrā, l-a numit reprezentantul său în afacerile comerciale. Ca urmare a sincerităţii, onestităţii, înţelepciunii şi destoini-

ciei sale, ea a obținut beneficiu semnificativ de pe urma afacerii. Desigur, a fost atât de încântată de personalitatea și noblețea Sfântului Profet (SA), încât i-a propus să se căsătorească cu ea. După aceea, vreme de mai mulți ani, ei au continuat împreună activitățile comerciale.

Fiind considerat drept un om din popor, Sfântul Profet (SA) a avut o legătură obișnuită cu oamenii până la vârsta de patruzeci de ani. Bineînțeles, el se deosebea de ei prin aceea că avea o purtare decentă și lăudabilă și se păzea de faptele și atitudinile necuviincioase care îi vătămau pe ceilalți. El nu cunoștea brutalitatea sau asprimea și avea conștiința curată, astfel că a câștigat respectul și încrederea oamenilor. A fost în așa fel, încât atunci când arabii au reconstruit Ka'abah și a izbucnit un conflict și controversă între triburi asupra ridicării *Al-Hajar Al-Aswad* (Piatra Neagră), oamenii l-au ales în unanimitate pe Sfântul Profet drept mediator. Atunci el le-a poruncit să întindă un acoperământ, pentru a aranja locul *Al-Hajar Al-Aswad* în interior. Nobilii triburilor au ridicat laturile unui înveliș și Sfântul Profet (SA) a așezat *Al-Hajar Al-Aswad* la locul său, încheind astfel conflictul fără niciun măcel sau vărsare de sânge.

Înainte de *Al-Bit'that al-Nabawiyyah* (numirea pentru profeție), cu toate că Sfântul Profet (SA) l-a cinstit pe Allah și s-a păzit de idolatrie, oamenii nu și-au făcut griji în privința lui, întrucât el nu luptase vădit împotriva credințelor superstițioase ale idolatriei. Același lucru se aplica și celora ce aparțineau altor religii, precum evreii și creștinii, care locuiau în mod cuviincios printre arabi, fără a fi tulburați de aceștia.

ÎNTÂMPLAREA LEGATĂ DE MONAHUL BUHAYRA

În vreme ce Sfântul Profet (SA) locuia cu unchiul său, Abū Tālib, și încă nu ajunsese la vârsta adolescenței, Abū Tālib a plecat în călătorie la Damasc cu afaceri, luând și pe Sfântul Profet (SA) cu el.

Era o caravană imensă ce se deplasa spre Siria și a intrat in orașul Busrā, cu un număr mare de oameni ce călătoreau și o mulțime de mărfuri. În apropierea unei mânăstiri, ei au instalat cortul pentru a se odihni. Un călugăr, căruia i se spunea „Buhayrā", a ieșit din mănăstire și i-a invitat la un ospăț. Toată lumea a primit invitația lui Buhayrā și a intrat în mânăstire. Lăsându-și lucrurile în grija nepotului Muhammad (SA), Abū Tālib a mers împreună cu ceilalți la masă.

Buhayrā a întrebat: „Este toată lumea prezentă?". Abū Tālib a răspuns: „Toată lumea este aici, în afară de un băiat care este şi cel mai tânăr dintre toţi". Buhayrā a zis: „Aduceţi-l aici!". Abū Tālib a chemat pe Sfântul Profet (SA), care se afla sub un măslin, şi s-a apropiat de monah.

Buhayrā a aruncat o privire fugară către Sfântul Profet (SA) şi a spus: „Vino puţin mai aproape, am ceva să-ţi spun". Atunci, l-a luat pe Sfântul Profet (SA) deoparte. Abū Tālib a mers, deopotrivă, lângă ei.

Buhayrā i-a spus Sfântului Profet: „Vreau să-ţi pun o întrebare şi, jurând pe *Lāt* şi *'Uzzā*, mi-ai răspunde?" (*Lāt* şi *'Uzzā* erau cele două zeiţe idolatrizate de poporul din *Makkah*).

Sfântul Profet (SA) a precizat: „Acestea două sunt pentru mine cei mai nesuferiţi idoli".

Buhayrā a spus: „Jurând pe Allah, ai spune adevărul?". Sfântul Profet a zis: „Mereu am grăit adevărul şi nu am spus niciodată vreo minciună; pune întrebarea ta".

Buhayrā a întrebat: „Ce îţi place cel mai mult?".

Sfântul Profet (SA) a răspuns: „Singurătatea".

Buhayrā a întrebat: „Ce priveşti cel mai mult şi ce îţi place să cercetezi?".

Sfântul Profet (SA) a spus: „Cerul şi stelele de pe bolta lui".

Buhayrā a întrebat: „Ce îţi imaginezi?".

Sfântul Profet (SA) a rămas tăcut, dar Buhayrā, cu multă atenţie, a aruncat o privire fugară către fruntea sa.

Buhayrā a întrebat: „Cum aţipeşti şi cu ce gânduri?".

Sfântul Profet a spus: „Când îmi fixez ochii pe bolta cerului, văd stelele şi le descopăr în poala mea, iar eu însumi deasupra lor".

Buhayrā a întrebat: „Revezi aievea visul?".

El a precizat: „Ceea ce întrezăresc în vis, acelaşi lucru văd în vreme ce sunt treaz".

Buhayrā a întrebat: „Ce visezi, de pildă?".

Sfântul Profet (SA) a păstrat tăcerea, iar Buhayrā, de asemenea, a rămas tăcut.

După o vreme, Buhayra a întrebat: „Pot să arunc o privire la mijlocul umerilor tăi?".

Sfântul Profet (SA), în timp ce medita încă, a spus: „Vino şi vezi".

Buhayrā s-a ridicat, a venit mai aproape şi a tras haina Sfântului Profet (SA) de pe umerii săi. A apărut o aluniţă. Buhayrā s-a uitat şi a spus cu o voce şoptită: „Este chiar acela".

Abū Tālib a întrebat: „Care acela? La ce te referi?".

Buhayrā i-a zis: „Spune-mi, care este legătura ta cu acest tânăr?".

Întrucât Abū Tālib îl iubea pe Sfântul Profet (SA) ca pe unul dintre copiii săi, a zis: „Este fiul meu".

Buhayrā a spus: „Nu, tatăl acestui tânăr trebuie să fi murit".

„Cum anume ştii?" a întrebat Abū Tālib; „Este adevărat, tânărul este nepotul meu".

Buhayrā i-a dezvăluit lui Abū Tālib: „Ascultă, acest tânăr va avea un viitor cu adevărat strălucit şi extraordinar. Dacă ceilalţi văd ceea ce am văzut eu şi îl recunosc, îl vor omorî. Tăinuieşte-l şi apără-l de duşmani".

Abū Tālib a spus: „Mărturiseşte-mi, cine este?".

Buhayrā i-a răspuns: „Ochii lui poartă însemnele ochilor unui prooroc însemnat, iar pe spatele său se află pecetea clară a profeţiei".

ÎNTÂMPLAREA CU MONAHUL NESTORIE

După câţiva ani, Sfântul Profet, slujind ca trimis comercial, a plecat în călătorie la Damasc cu mărfuri care aparţineau lui Khadījah al-Kubrā. Khadījah a trimis împreună cu Sfântul Profet (SA) pe slujitorul ei, Masīrah, şi l-a îndemnat să se supună întru totul poruncilor sale. În călătoria aceasta, ca şi în cazul celei precedente, când au ajuns în Siria, ei au făcut o oprire sub un copac în apropierea oraşului Busrā. Acolo era o mânăstire aparţinând unui călugăr numit Nestorie, care a vorbit cu Masīrah.

Nestorie l-a întrebat pe Masīrah: „Cine este omul care se odihneşte sub copacul acela?".

Masīrah i-a răspuns: „Este un membru al tribului Quraysh".

Călugărul a spus: „Sub copacul acela nimeni nu a poposit sau nu poate să rămână în afară de un profet din rândul profeţilor lui Allah".

El a adăugat: „Există o lumină arzătoare în ochii lui?".

Masīrah a spus: „Da, ochii lui sunt mereu aşa".

Călugărul a spus: „Asta este. Este ultimul prooroc dintre proorocii lui Allah. Aş vrea să pot apuca ziua în care va chema după sine oamenii".

BUNELE VESTIRI FĂCUTE DE EVREII DIN *MADĪNAH*

Multe triburi evreieşti, citind în cărţile lor despre semnele şi localizarea Sfântului Profet (SA), şi-au părăsit ţara pentru Hijaz şi s-au aşezat în *Madīnah* şi suburbiile ei, aşteptând venirea Sfântului Profet (SA), *Ummī* (neînvăţatul). Întrucât erau un grup de oameni bogaţi şi cu stare, arabii obişnuiau să-i tulbure din când în când şi să-i jefuiască.

Plângându-se împotriva nedreptăţii arabilor, evreii le-au spus că ei aveau să le rabde tâlhăria şi barbaria până la migrarea profetului *Ummī* de la *Makkah* la *Madīnah*. Spuneau că, în ziua aceea, o să aibe încredere în el şi acesta îi va răzbuna. Unul dintre principalii factori, care i-a determinat pe oamenii din *Madīnah* să poarte o credinţă însufleţită în Sfântul Profet (SA), a fost amintirea pe care au avut-o despre aceste vestiri. În cele din urmă, li s-a confirmat convingerea, dar evreii s-au abţinut de la credinţa în el, datorită prejudecăţii şi devoţiunii puternice faţă de grupului lor etnic mai degrabă, decât de interesul întregii comunităţi.

REFERIREA CORANULUI LA VESTIRILE PROFETICE

Prin cuvintele Sale, Atotputernicul Allah face referire la aceste bune vestiri în multe cazuri. În ceea ce priveşte credinţa unui grup de oameni înzestrat cu o carte, Coranul prevede:

„celor care-l vor urma pe trimis – profetul care nu ştia buche şi pe care îl aflăm amintit la ei în Tora şi în Evanghelie. El le porunceşte după cuviinţă, el le opreşte urâciunea, el le îngăduie bunătăţile, le opreşte ceea ce este urât, le ridică legăturile şi lanţurile care îi apasă ...“ (7: 157).

El spune încă o dată:

„Acum, când le-a venit o Carte de la Dumnezeu, întărind ceea ce aveau deja – deşi odinioară şi ei ceruseră biruinţă asupra celor care tăgăduiau – acum, când le-a venit ceea ce ştiau, tăgăduiesc...“ (2:89).

DE LA ANUNȚAREA PROFEȚIEI *(AL-BI'THAT AL-NABAWIYYAH)* LA MIGRAȚIA PROFETULUI MUHAMMAD (SA) DE LA *MAKKAH* LA *MADĪNAH (HIJRAH)*

În atmosfera întunecată din Peninsula Arabică, ce poate fi numită fără exagerare o „mocirlă a suferinței" și un mediu al depravării, într-o lume plină de barbarie și nedreptate, Atotputernicul Allah a numit pe Profetul Său (SA) ca o binecuvântare pentru neamuri și lume și i-a poruncit să cheme oamenii spre *Tawhīd*, adorarea Unicului Allah. De asemenea, i-a cerut să cheme oamenii către dreptate, virtute și întărirea legăturilor sociale. Allah i-a poruncit să se ridice spre respectarea adevărului și să meargă pe calea adepților justiției, să pună bazele bunăstării omului pe temelia credinței, evlaviei, conlucrării și sacrificiului de sine.

La început, Sfântul Profet (SA) a fost însărcinat cu obligația chemării oamenilor. Întrucât atmosfera era plină de îndărătnicie, barbarie și nedreptate, Profetul (SA) a discutat despre menirea sa numai cu oamenii care, mai mult sau mai puțin, erau predispuși la transformare. Astfel, un număr restrâns de oameni au crezut în el și (în conformitate cu relatările) primul dintre aceștia a fost 'Alī ibn Abī Tālīb (AS), fiul unchiului său, educat de Profetul (SA) însuși, iar prima femeie, soția sa Kadījah al-Kubrā (AS).

Apoi, Muhammad (SA) a fost împuternicit să-și cheme rudele apropiate și tovarășii de viață (care erau în jur de patruzeci la număr) în casa sa și să le înfățișeze misiunea divină. După aceea, prin porunca lui Allah, Sfântul Profet (SA) a mers mai departe, la o chemare deschisă și publică, ducând astfel, dinăuntrul casei către scena lumii, făclia luminoasă a călăuzirii dumnezeiești.

Reacția arabilor împotriva acestei chemări, mai ales a celor din *Makkah*, a fost foarte aspră cu precădere după ce a ajuns cunoscută. Necredincioșii și politeiștii au răspuns dușmănos, brutal, într-un mod barbar, la această chemare curată și desăvârșită, fără folosirea vreunei judecăți corecte.

Uneori, ei au numit pe Sfântul Profet (SA) prezicător sau vrăjitor, alteori l-au socotit epileptic și poet, obișnuind să glumească pe seama lui. Ori de câte ori dorea să cheme oamenii la nou-revelata religie a Islamului sau dorea să se închine lui Allah, oamenii obișnuiau să facă

gălăgie şi să-i tulbure manifestările pietăţii. Îi aruncau gunoaie şi mărăcini în cap şi obişnuiau să-l insulte şi să-l lovească. Câteodată, îl loveau cu pietre, alteori încercau să-l ademenească prin promisiuni încântătoare, cum ar fi bogăţia şi conducerea, astfel încât, prin intermediul acestor mijloace să-i clatine hotărârea şi fermitatea. Dar Sfântul Profet (SA) nu a dat dovadă de niciun fel de slăbiciune sau ezitare. Uneori, îi părea rău şi devenea mâhnit din cauza îndărătniciei şi ignoranţei oamenilor. În această privinţă, adeseori erau revelate versete coranice prin care Atotputernicul Allah îi arăta mângâierea Sa şi îi poruncea să fie răbdător şi rezistent. Altădată, versetele erau revelate pentru a opri pe Sfântul Profet (SA) de la exprimarea celei mai mici bunăvoinţe faţă de spusele oamenilor sau de la arătarea vreunei slăbiciuni şi toleranţe.

Cei care au crezut în Sfântul Profet (SA) au fost pedepsiţi şi torturaţi crunt de necredincioşi (*kāfirīn*). În multe cazuri, ei au sfârşit în chinuri. Uneori, problema devenea atât de gravă, că erau torturaţi până la limită şi atunci căutau încuviinţarea Sfântului Profet (SA) să înceapă o acţiune sângeroasă şi să-şi ducă la bun sfârşit destinele. Sfântul Profet (SA) spunea: „Nu am primit vreo poruncă de la Atotputernicul Allah în această privinţă. Trebuie să aşteptaţi". Un grup de câţiva oameni şi-a luat lucrurile şi a părăsit ţara, datorită grelei oprimări instituite asupra lor.

După o vreme, situaţia a început să devină mai dificilă pentru musulmani datorită grozavei asupriri. Sfântul Profet (SA) a dat voie ucenicilor să emigreze către Etiopia pentru a fi izbăviţi o vreme de oprimarea şi hărţuirea lor. Această ceată de oameni, condusă de Ja'far ibn Abī Tālib, fratele lui 'Alī (AS) (Ja'far era unul dintre prietenii cei mai de încredere ai Sfântului Profet [SA]), s-a mutat în Etiopia cu tot cu familiile lor.

După ce au fost informaţi asupra Hijrah musulmanilor, *kāfirīn* din *Makkah* au trimis doi oameni abili, însoţiţi de o mulţime de daruri şi obiecte către regele Etiopiei, cerând predarea imigranţilor din *Makkah*. Dar, printr-o cuvântare rostită în prezenţa regelui Etiopiei, Ja'far ibn Abī Tālib a zugrăvit în întregime personalitatea luminoasă a Sfântului Profet (SA) şi principiile măreţe ale Islamului pentru rege, preoţii creştini şi înaltele autorităţi prezente în acel moment. De asemenea, a citat câteva versete coranice din capitolul (*Sūrah*) Maryam.

Mărturisirile sincere ale lui Ja'far ibn Abī Tālib au fost atât de impresionante, încât regele şi ascultătorii au început să lăcrimeze. În acest

fel, regele a respins cererea meccanilor şi a refuzat toate obiectele şi darurile trimise lui. Regele a dat ordin să fie furnizate toate mijloacele de confort, bună înţelegere şi sprijin în orice privinţă, pentru imigranţii musulmani.

După această întîmplare, *kāfirīn* din *Makkah* au hotărât să rupă legăturile cu familia lui Hashim (*Banū Hāshim*), rudele şi discipolii Sfântului Profet (SA). De semenea, ei au hotărât să înceteze totalmente toate legăturile, discuţiile şi afacerile cu aceştia. În acest sens, au întocmit un acord special, semnat de fiecare şi depus în Ka'bah.

Clanul *Banū Hāshim*, însoţit de Sfântul Profet (SA), a trebuit inevitabil să părăsească *Makkah* şi să se refugieze într-o vale cunoscută sub numele *Shi'b Abī Tālib*, unde au locuit în mari lipsuri şi foamete. În tot acest timp, nimeni nu a îndrăznit să iasă afară din *Shi'b*. Pe parcursul zilei, trebuiau să îndure arşiţa fierbinte, iar noaptea să facă faţă bocetelor femeilor şi copiilor.

După trei ani, ca urmare a ştergerii acordului şi denunţării ei de către triburile stabilite în împrejurimi, necredincioşii au renunţat la înţelegere, iar *Banū Hāshim* a ieşit din adăpost.

Între timp însă, Abū Tālib, singurul sprijinitor al Sfântului Profet (SA), precum şi Khadījah al-Kubrā, buna soţie a Sfântului Profet (SA), muriseră. Drept urmare, lucrurile se înrăutăţiseră pentru Sfântul Profet (SA) ajuns în imposibilitatea de a se înfăţişa în public, de a-şi divulga faţă de oricine identitatea sau de a locui într-un anume loc. De fapt, nu avea nicio siguranţă a existenţei.

CĂLĂTORIA LA TA'IF

Anul în care Sfântul Profet (SA) şi Banū Hāshim au ieşit din *Shi'b Abī Tālib* a fost al treisprezecelea an după *al-Bi'that al Nabawiyyah*. Sfântul Profet (SA) a făcut la acea vreme o scurtă călătorie la Ta'if (un oraş situat la circa 100 de kilometri de *Makkah*) şi a chemat oamenii din Ta'if să se convertească la Islam. Dar oamenii neştiutori din Ta'if s-au repezit de peste tot împotriva lui, l-au agresat şi lovit cu pietre şi apoi l-au gonit afară din oraş.

Sfântul Profet (SA) s-a întors la *Makkah* de la Ta'if şi a rămas pentru o vreme pe loc. Dar, întrucât nu se afla în siguranţă, nu apărea printre oameni. Pentru că împrejurările erau favorabile suprimării Sfântului Profet

(SA), bătrânii din *Makkah* s-au întrunit în *Darun-Nadwah*, un fel de consiliu consultativ, şi au pus la cale, într-o adunare tainică, complotul decisiv, pentru a-l lichida odată pentru totdeauna. Conspiraţia presupunea să se aleagă un om din fiecare trib arab. Oamenii dădeau năvală apoi în casa Sfântului Profet (SA) şi, prin participarea tuturor, îl ucideau. Raţiunea alegerii unui reprezentant din fiecare trib a fost împiedicarea rudelor Sfântului Profet (SA) de la răzbunare şi de la lupta împotriva tuturor triburilor care ar fi ordonat crima. De asemenea, participarea unei persoane din *Banū Hāshim* ar fi temperat spiritele agitate ale celorlalţi membri din trib.

Această hotărâre s-a concretizat. Aproape patruzeci de oameni din triburi diferite au fost desemnaţi să-l ucidă pe Sfântul Profet (SA). Noaptea, au înconjurat casa lui pentru a intra în ea la revărsatul zorilor, spre a-şi duce la capăt complotul, dar voinţa dumnezeiască a fost mai presus de socoteala acestor oameni şi le-a zădărnicit planurile. Atotputernicul Allah a trimis revelaţia Sa către Sfântul Profet (SA), l-a înştiinţat de intenţia lor şi i-a poruncit să iasă noaptea din *Makkah*, singur, şi să plece către *Madīnah*.

Sfântul Profet (SA) l-a înştiinţat pe Alī (AS) asupra desfăşurării evenimentelor, i-a poruncit să se culce în locul lui şi i-a încredinţat ultimele dorinţe. A părăsit casa noaptea şi văzându-l pe Abū Bakr de-a lungul drumului, l-a luat, de asemenea, cu sine şi au pornit spre *Madīnah*.

Unii dintre notabilii din *Madīnah* îl cunoscuseră deja pe Sfântul Profet (SA) la *Makkah* şi îşi exprimaseră hotărât fidelitatea înainte de *Hijrah* sa. De asemenea, făcuseră o înţelegere să-l sprijine şi să-l apere, dacă venea la *Madīnah*, la fel cum şi-ar fi protejat propria lor onoare şi viaţă.

HIJRAH SFÂNTULUI PROFET (SA) CĂTRE *MADĪNAH*

Sfântul Profet (SA) a dat de o grotă în Muntele Thawr, lângă *Makkah*, şi a stat ascuns aici timp de trei zile. Apoi, a ieşit din peşteră şi şi-a continuat călătoria până ce a dat de *Madīnah*, unde a fost bine primit de localnici.

De cealaltă parte, necredincioşii din *Makkah*, ce înconjuraseră noaptea casa Sfântului Profet (SA), s-au năpustit înăuntru dis-de-dimineaţă şi, scoţându-şi săbiile, au înaintat către patul lui. Deodată, l-au aflat pe Alī (AS) dormind în patul Sfântului Profet (SA). Îndată ce au aflat că Sfântul

Profet (SA) a părăsit *Makkah*, au început să-l caute în jurul cetății *Makkah*, dar după o verificare amănunțită s-au întors extrem de dezamăgiți.

Sfântul Profet (SA) s-a stabilit la *Madīnah*, unde oamenii s-au convertit cu cea mai mare bucurie la Islam şi l-au susținut cu toată inima. Orașul *Madīnah* s-a transformat într-un oraş islamic. Până atunci, cetatea era numită *Yathrib*, dar după acest eveniment, a dobândit numele de „Orașul Profetului" (*Madīnat al-Rasūl*), devenind primul oraş islamic. Bineînțeles că, fiind înspăimântați de majoritate, în ciuda faptului că alcătuiau aproximativ o treime din populația orașului, ipocriții (*munāfiqīn*) şi minoritățile arabe din *Madīnah* se prefăcea a fi musulmani.

Soarele Islamului a început să strălucească pe cerul luminos al orașului *Madīnah*, revărsându-şi lumina. În primul rând, dușmănia care exista de mulți ani între cele două triburi principale, *Aws* şi *Khazraj*, s-a preschimbat în pace şi înțelegere. Credincioşii din *Madīnah*, precum fluturii, au înconjurat lumina misiunii profetice. Treptat, triburile din zona *Madīnah* au îmbrățişat Islamul, învățăturile dumnezeieşti descoperite fiind însuşite una după alta. Zilnic era stârpită câte una dintre sursele coruptibilității şi ale purtării necuviincioase şi era înlocuită cu dreptatea şi evlavia. Treptat, adepții Islamului, care rămăseseră în *Makkah* după *Hijrah* Sfântului Profet (SA) şi erau supuşi la tortură şi cazne crunte de către necredincioşi, şi-au părăsit casele şi au fugit către *Madīnah* unde au fost primiți cu ospitalitate cordială de către pioşii lor frați.

Musulmanii care rămăseseră în *Makkah* au migrat treptat şi s-au strâns la *Madīnah*; oamenii aceştia au fost numiți emigranți (*muhājirīn*), în timp ce credincioşii din orașul *Madīnah* se chemau ajutoare („*Ansār*").

Existau multe triburi iudaice în *Madīnah* şi în suburbiile ei, Khaybar şi Fadak, ai căror învățați îi înştiințau permanent pe arabii din *Madīnah* în privința vremurilor bune ale misiunii Sfântului Profet (SA). Însă, când după *Hijrah*, aceste triburi au fost chemate la Islam, ele nu au primit această invitație, întorcându-şi fața de la Islam. În cele din urmă, a fost pecetluit un pact de neagresiune între evrei şi musulmani, în condiții determinate.

Răspândirea rapidă a Islamului a iritat în mod evident pe necredincioşii din *Makkah*, sporindu-le furia şi dușmănia față de Sfântului Profet (SA) şi de adepții Islamului. Ei căutau o pricină pentru a da peste cap unitatea celor ce urmau Islamul. Pe de altă parte, adepții Islamului, în mod special *muhājirīn* din *Makkah*, ce erau destul de mâhniți datorită

atitudinii necredincioşilor, aşteptau o încuviinţare dumnezeiască pentru a pedepsi pe cruzii necredincioşi pentru faptele lor diavoleşti şi a înlătura oprimarea femeilor lor, a copiilor nevinovaţi şi a bătrânilor neputincioşi care trăiau în persecuţie şi tortură în *Makkah*.

BĂTĂLIA DE LA BADR

Prima înfruntare dintre musulmani şi necredincioşii din *Makkah* a avut loc în al doilea an al Hegirei, la Badr (o vale aflată între *Makkah* şi *Madīnah*). În bătălia aceasta, numărul necredincioşilor, bine echipaţi de luptă, s-a apropiat de o mie. Musulmanii reprezentau aproape o treime din aceştia, lipsindu-le şi orice fel de echipament de război, dar hotărârea dumnezeiască le-a adus acestora o victorie strălucitoare, biruind pe necredincioşi în cel mai grav mod posibil.

Suferind pierderi grele, printre care mulţi prizonieri şi întreg echipamentul de luptă, politeiştii (*mushkrīn*) au fugit la *Makkah*. Se spune că în această bătălie şaptezeci de necredincioşi au murit, dintre care, aproape jumătate au fost nimiciţi de sabia lui 'Alī (AS); la fel, şaptezeci de oameni dintre necredincioşi au fost luaţi prizonieri.

BĂTĂLIA DE LA UHUD

În al treilea an de la *Hijrah*, conduşi de Abū Sufyān, necredincioşii din *Makkah* din nou s-au îndreptat spre *Madīnah*, cu trei mii de oameni (potrivit altei relatări cu cinci mii de oameni); s-au confruntat cu musulmanii la Uhud, în afara *Madīnah*. În această bătălie, Sfântul Profet (SA) a aşezat pe linia de luptă, să ţină piept inamicului, şapte sute de musulmani. La începutul bătăliei, ca şi altădată, musulmanii deţineau controlul, însă, după câteva momente, datorită greşelii tactice ale unora, oastea Islamului a fost depăşită. În acest răstimp, necredincioşii s-au năpustit din toate părţile, iar musulmanii s-au pomenit, deodată, din toate părţile, înconjuraţi de săbiile lor.

În această bătălie, musulmanii au suferit pierderi grele. Hamzah, unchiul Sfântului Profet (SA), împreună cu alţi şaptezeci de ucenici ai Sfântului Profet (SA), care erau în mare parte *Ansār* (însoţitori), au fost

martirizați. Sfântul Profet (SA) fusese rănit în frunte și își pierduse unul dintre dinții din față. Atunci, unul din rândul necredincioșilor, care l-a lovit în umăr pe Sfântul Profet (SA), a strigat: „L-am omorât pe Muhammad". Auzind aceasta, armata Islamului s-a risipit. Numai 'Alī (AS) și alți câțiva oameni au rămas neclintiți lângă Sfântul Profet (SA). Aceștia au fost uciși, dar 'Alī (AS) a opus rezistență dușmanilor până la sfârșitul bătăliei și l-a susținut pe Sfântul Profet (SA).

În ultima zi, cei care fugiseră din armata Islamului s-au adunat încă o dată în jurul Sfântului Profet (SA) și s-au pregătit de bătălie. Armata lui Abū Sufyān însă considerase drept suficient acest succes relativ și încetase lupta, pornind spre *Madīnah*.

După doar câțiva kilometri, necredincioșii fuseseră cuprinși de regretul că nu au continuat bătălia până la victoria finală, luând drept sclavi pe copiii și femeile musulmanilor sau prădându-le bunurile. Ei chiar începuseră să se sfătuiască în privința unui nou atac asupra *Madīnah*, dar au primit știrea că oastea Islamului îi urmărea să continue lupta. Aflând vestea aceasta, necredincioșii s-au speriat, abandonând ideea reîntoarcerii la *Madīnah*, și au plecat în mare grabă spre *Makkah*.

Bineînțeles că ceea ce auziseră era adevărat, deoarece Sfântul Profet (SA), la porunca lui Allah, chemase la arme o mulțime de răniți sub conducerea lui 'Alī (AS) pentru a urmări dușmanul.

Cu toate că musulmanii au suferit grele pierderi în această bătălie, în fapt, ea s-a încheiat în folosul Islamului și a musulmanilor. Musulmanii au tras o importantă învățătură din această bătălie și au simțit nefericita urmare a încălcării poruncii Sfântului Profet (SA). Renunțând la bătălie, ambii potrivnici au făgăduit să poarte anul următor o altă bătălie, la Badr, în aceeași perioadă. Când a sosit sorocul, Sfântul Profet (SA) a mers la Badr împreună cu un grup de ucenici, dar necredincioșii s-au temut să vină.

După această bătălie, musulmanii au dobândit experiență, devenind foarte bine pregătiți și înregistrând cuceriri în toate părțile peninsulei, cu excepția zonei ce aparținea de *Makkah* și Tā'if.

BĂTĂLIA DE LA KHANDAQ

Aceasta a fost a treia bătălie dezlănțuită de necredincioșii arabi împotriva Sfântului Profet (SA), dar și ultima sub conducerea oamenilor

din *Makkah*. A fost o luptă foarte cruntă, în care necredincioşii înşişi se înzestraseră cu putere şi vigoare. În istorie, această bătălie este cunoscută drept „Bătălia Ahzāb" sau „Khandaq".

După bătălia de la Uhud, conducătorii din *Makkah*, îndrumaţi de Abū Sufyān, au hotărât să dea lovitura finală Sfântului Profet (SA), pentru a stinge pe vecie lumina Islamului. În acest scop, ei au aţâţat triburile arabe şi le-au cerut participarea şi sprijinul. În ciuda tratatului de neagresiune semnat de evrei şi musulmani, triburile evreilor se implicaseră în conspiraţie pe lângă acestea, încălcaseră pactul şi iscăliseră un acord de colaborare cu necredincioşii.

Astfel, în al cincilea an al Hijraj, o armată bine organizată, cuprinzând pe Quraysh, diferite triburi arabe şi triburile evreieşti, grăbea spre *Madīnah* gata de luptă.

Sosind dinainte să aprecieze planul duşmanului, Sfântul Profet (SA) s-a sfătuit cu ucenicii săi în privinţa situaţiei. După un lung schimb de păreri, ţinând seama de sugestia lui Salmān al-Fārisī, un prieten apropiat al Sfântului Profet (SA), au săpat un şanţ în jurul întregului oraş *Madīnah*; apoi s-au fortificat în interiorul oraşului. La sosirea în *Madīnah*, armata duşmanului nu a găsit nicio cale de intrare în oraş. Totuşi, acest fapt nu i-a împiedicat să asedieze oraşul. Însă, lupta s-a amânat pentru altădată.

În această bătălie, a fost ucis de braţele viguroase ale lui 'Alī (AS) numai Amr ibn Abdwudd, cel mai renumit călăreţ şi curajos bărbat al Arabiei. În cele din urmă, datorită vântului, frigului, a oboselii idolatrilor arabi pusă pe seama duratei prelungite a asediului, precum şi a neînţelegerii şi despărţirii evreiilor de arabi, încercuirea a fost ruptă fără niciun rezultat; astfel, oastea necredincioşilor s-a împrăştiat din jurul *Madīnah*.

BĂTĂLIA CU EVREII – BĂTĂLIA DE LA KHAYBAR

După bătălia de la Khandaq, la origine determinată de evreii care conlucraseră cu arabii necredincioşi şi încălcaseră tratatul cu musulmanii, Sfântul Profet (SA) a purces, prin porunca lui Allah, să pedepsească triburile evreieşti din *Madīnah*. A purtat câteva bătălii, dintre care toate s-au încheiat prin victoria şi triumful musulmanilor. Cea mai importantă dintre aceste bătălii a fost batălia de la Khaybar. Evreii din Khaybar aveau

în stăpânire câteva fortificații și un număr însemnat de războinici bine echipați pentru luptă.

În această bătălie, 'Alī (AS) l-a ucis pe Marhab din Khaybar, renumitul erou al evreilor, risipind armata acestora. După aceea, s-a năpustit către Fortul din Khaybar, a scos porțile din țâțâni și a pătruns înăuntru împreună cu armata Islamului. Apoi a înălțat steagul victoriei în vârful acestuia. Cu aceste adevărate bătălii, ce s-au sfârșit în al cincilea an al Hegirei, chestiunea evreilor din Hijaz s-a încheiat.

CHEMAREA CÂRMUITORILOR ȘI REGILOR LA ISLAM

Sfântul Profet (SA) s-a statornicit la *Madīnah*. Treptat, un număr mare de musulmani din *Makkah*, care erau supuși chinurilor necredincioșilor, și-au abandonat casele și bunurile și au venit la *Madīnah*. Ajutoarele (*Ansār*) și-au ținut de asemenea făgăduința și i-au primit cu toată afecțiunea.

La *Madīnah*, Sfântul Profet (SA) a clădit *Masjid al-Nabī*; la fel, au fost clădite și alte moschei. S-au trimis propovăduitori ai Islamului în ținuturile învecinate și s-au semnat înțelegeri cu triburile evreiești din *Madīnah* și din hotarele acesteia, dar și cu câteva triburi arabe. În acest chip, Islamul a început să înflorească cu nemărginita lui strălucire.

În al șaselea an de la *Hijrah*, Sfântul Profet (SA) a trimis epistole către conducători și regi precum regele Iranului, cezarul (Qayșar) Romei, khediva Egiptului și negusul (Al-Najāshi) Etiopiei, chemându-i să primească Islamul.

Apoi, după o vreme, necredincioșii din *Makkah* au încălcat din nou înțelegerea și, în consecință, Sfântul Profet (SA) a hotărât să cucerească *Makkah*. În al optulea an de la *Hijrah*, Sfântul Profet (SA) a invadat *Makkah* cu zece mii de soldați și a cucerit-o fără nicio luptă sau vărsare de sânge. De asemenea, a dărâmat și distrus mulți idoli așezați în Ka'bah, iar oamenii din *Makkah* au primit Islamul. Sfântul Profet (SA) i-a convocat pe toți conducătorii din *Makkah*, cei care în ultimii douăzeci de ani îi arătaseră dușmănie și se purtaseră neomenește față de el și adepții lui, și i-a iertat cu cea mai mare generozitate și fără niciun pic de supărare sau asprime.

LUPTA DE LA HUNAYN

După cucerirea oraşului *Makkah*, Sfântul Profet (SA) a pornit să purifice periferiile oraşului şi a dus multe bătălii cu arabii idolatri, una dintre acestea fiind bătălia de la Hunayn.

Bătălia de la Hunayn a fost printre cele mai importante lupte purtate de Sfântul Profet (SA). S-a dat împotriva tribului Hawāzin, în valea din Hunayn. Armata Islamului, cuprinzând douăsprezece mii de soldaţi, s-a aşezat în ordine de luptă în faţa armatei din Hawāzin, dotată cu câteva mii de oameni. Confruntarea lor a fost una grea.

La începutul bătăliei, armata din Hawāzin i-a întrecut straşnic pe musulmani, determinându-i pe aceştia să fugă, cu excepţia lui Alī (SA), care ducea steagul Islamului, şi a altor câţiva care luptau în faţa Sfântului Profet (SA). Dar, după câteva momente de degringoladă, mai întâi ajutoarele (*Ansār*) din *Madīnah*, apoi alţi musulmani, şi-au reluat poziţiile şi, după o bătălie foarte dificilă, au biruit adversarul. În această luptă, cinci mii de duşmani au fost luaţi prizonieri de musulmani, fiind apoi eliberaţi din dorinţa Sfântului Profet (SA), care a plătit pe mulsumanii nemulţumiţi de decizia absolvirii captivilor lor.

BĂTĂLIA DE LA TABŪK

În al nouălea an de la Hijrah, Sfântul Profet (SA) a condus o armată către Tabūk (situat la graniţa dintre Hijāz şi Damasc), să poarte o luptă cu romanii, deoarece se răspândise zvonul că cezarul Romei pregătea o armată din care făceau parte şi arabi din zonă. Aici se dăduse în prealabil bătălia cu Roma de la Mu'tah, având drept urmare martiriul comandanţilor armatei Islamului, precum Jafar ibn Abī Tālib, Zayd ibn Hārithah şi Abdullah ibn Rawāhah.

Sfântul Profet (SA), cu o armată de treizeci de mii de soldaţi, a înaintat spre Tabūk, dar oamenii mobilizaţi acolo se împrăştiaseră înainte de sosirea armatei Islamului. Sfântul Profet (SA) a stat în Tabūk timp de trei zile, a curăţat zona şi apoi s-a întors la *Makkah*.

ALTE BĂTĂLII

În cuprinsul celor zece ani ai şederii sale în *Madīnah*, Sfântul Profet (SA) a purtat aproximativ opt bătălii mari şi mici, altele decât cele amintite mai înainte. Personal, Sfântul Profet (SA) a participat în aproape un sfert din numărul acestora.

În bătăliile la care a luat parte, spre deosebire de alţi comandanţi ce rămâneau în apărare şi doar dădeau ordine de atac şi nimicire, Sfântul Profet (SA) însuşi a fost prezent pe câmpul de luptă alături de alţi soldaţi, dar nu s-a ivit nicio ocazie în ceea ce îl priveşte de a se angaja în uciderea cuiva.

GHADĪR KHUMM ŞI PROBLEMA SUCCESIUNII

Makkah a fost ultimul oraş a cărui cucerire a dus la dominaţia absolută a Islamului asupra Peninsulei Arabe; aici se aflau locurile sacre (*Haram*) ale lui Allah şi Ka'bah. Oraşul a căzut în mâinile armatei Islamului în al optulea an de la *Hijrah*; la scurt timp după acesta a fost cucerit şi oraşul Tā'if.

În al zecelea an de la *Hijrah*, Sfântul Profet (SA) a plecat către *Makkah* să îndeplinească ultimul *Hajj* (*Hijjatul-Wadā'*). După săvârşirea ritualurilor pelerinajului (*Hajj* manāsik) şi oferirea poveţelor trebuincioase oamenilor, Sfântul Profet (SA) s-a îndreptat spre *Madīnah*. În timpul călătoriei sale, a poruncit să fie oprită caravana într-un loc numit *Ghadīr Khumm* (Lacul *Khumm*). Aici, în mijlocul a o sută douăzeci de de mii de pelerini (*Hujjāj*) care se adunaseră pentru *Hajj* din toate părţile Peninsulei Arabe, Sfântul Profet (SA) a luat mâna lui 'Alī într-a sa, înălţându-l, şi a proclamat succesiunea profetului Muhammad (SA) (*Imāmah*).

Prin acest act, a fost hotărâtă chestiunea succesiunii, care supraveghează problemele musulmanilor, păzeşte Cartea şi tradiţiile (*ahādīth*), apără legile şi învăţăturile dumnezeieşti. Astfel, porunca dată de Allah, în versetul (*Āyah*) ce urmează, era îndeplinită:

„O, trimisule! Propovăduieşte ceea ce ţi-a fost pogorât ţie de la Domnul tău. Dacă nu faci astfel, tu nu vesteşti solia Sa..." (5:67).

Curând după întoarcerea la *Madīnah*, Sfântul Profet (SA) şi-a dat duhul.

AŞEZAREA SFÂNTULUI PROFET (SA) LA *MADĪNAH* ŞI PROPĂŞIREA ISLAMULUI

Chemarea Sfântului Profet (SA) la Islam a fost larg răspândită şi cuprinsese orice casă, grup şi cartier din *Madīnah*. Poporul a îmbrăţişat Islamul în grupuri şi cete, astfel încât oamenii din *Makkah*, *Madīnah* şi toate triburile din zonele înconjurătoare s-au supus Islamului. În timpul celor zece ani ai şederii Profetului la *Madīnah*, s-a statornicit deplin stăpânirea Islamului în întreaga Peninsulă Arabică.

În aceşti zece ani, Sfântul Profet (SA) a fost preocupat de îndeplinirea misiunii sale, fără să aibă vreodată odihnă. El a primit *waḥy* şi a transmis oamenilor măreţele învăţături ale Islamului, privitoare la educaţie, morală şi legi, revelate lui de Atotputernicul Allah. Sfântul Profet (SA) a oferit oamenilor poveţe, a răspuns întrebărilor lor, a discutat şi a polemizat cu adversarii şi învăţaţii diferitelor neamuri, în special cu cei ai evreilor, şi a condus treburile ţării, permiţând oamenilor să-şi organizeze singuri viaţa.

În ciuda acestor griji, Sfântul Profet (SA) a consacrat o perioadă importantă din timpul său adorării lui Allah. El a acordat o atenţie deosebită postului (*Ṣawm*) în numeroase zile din an, mai exact, a ţinut post (*Ṣawm*) aproape mereu în timpul celor trei luni succesive de Rajab, Sha'bān şi Ramadān; a ţinut post, de asemenea, timp de aproape o lună în diferite momente din cursul anului. Uneori, Sfântul Profet (SA) ţinea post total (*Ṣawmul Wiṣāl*), aceasta fiind una dintre însuşirile lui specifice, de exemplu, nu mânca nimic timp de câteva zile şi nopţi la rând. Obişnuia să-şi petreacă o parte din timp ocupându-se de treburile familiei şi de necesităţile de zi cu zi. La fel, uneori, îşi petrecea timpul pentru a-şi câştiga existenţa prin muncă.

Atotputernicul Allah a menţionat pe scurt întâmplările din aceşti zece ani, prin cuvintele Sale:

„Aceştia vor să stingă cu gurile lor lumina lui Dumnezeu, însă Dumnezeu împlineşte Lumina în ciuda tăgăduitorilor" (61:8).

Allah este Cel Unic Care Şi-a trimis vestitorul către oameni, ca prin călăuzirea dumnezeiască şi credinţa adevărată, să facă religia Sa

predominantă față de toate religiile și credințele, chiar dacă lucrul acesta este neplăcut pentru politeiști.

Este limpede că această nădejde dumnezeiască a fost îndeplinită mulțumitor în timpul vieții Sfântului Profet (SA) și după moartea sa, până în ziua de azi, când mai mult de un miliard de musulmani trăiesc în întreaga lume.

El spune, de asemenea:

„Voi sunteți cea mai bună adunare ivită dintre oameni: voi porunciți cuviința și opriți urâciunea. Voi credeți în Dumnezeu...“ (3:100).

O SCURTĂ EVALUARE A PERSONALITĂȚII SPIRITUALE ȘI INTELECTUALE A SFÂNTULUI PROFET (SA)

Potrivit documentelor istorice originale, Sfântul Profet (SA) a fost crescut într-o atmosferă neprielnică unui trai satisfăcător, fiind vorba despre un centru al barbariei, corupției și viciilor morale. Într-o asemenea societate, fără a primi o educație elevată, Sfântul Profet (SA) și-a petrecut perioada copilăriei și tinereții. Deși Sfântul Profet (SA) nu s-a închinat niciodată vreunui idol, nu s-a implicat în acțiuni scandaloase, el a trăit printre oamenii aceia, iar viața sa banală nu promitea un viitor memorabil; era, într-adevăr, de neînchipuit o existență diferită pentru un orfan sărac, neșcolit și lipsit de experiență.

Sfântul Profet (SA) a petrecut ceva timp în asemenea împrejurări, până ce, într-una din nopți, când I se închina lui Allah cu obișnuita sa pace sufletească și detașare de grijile lumești, a dobândit o altă personalitate.

Pașnica lui personalitate lăuntrică s-a transformat într-una divină. Sfântul Profet (SA) a socotit drept superstiții cugetările și credințele de mii de ani ale societăților umane. Cu modul său realist de a vedea lucrurile, a privit obiceiurile și ritualurile locuitorilor lumii drept nemiloase și nedrepte. El a stabilit o legătură între trecutul și viitorul lumii și a identificat calea bunăstării omului; percepțiile și viziunile lui au schimbat totul. Nu vedea și nu auzea nimic în afară de adevăr și veridicitate și a început să vorbească cu cuvinte cerești și dumnezeiești, cu înțelepciune și povățuire. Starea naturală a minții sale, care era preocupată de refor-

marea obiceiurilor cotidiene, în atmosfera necorespunzătoare a afacerilor şi negocierilor, s-a dezvoltat mai profund şi aşa a început transformarea lumii şi a locuitorilor ei, precum şi răsturnarea orânduirii învechite de mii de ani de barbarie şi rătăcire omenească. El s-a ridicat să reînsufleţească cinstea şi adevărul de unul singur şi să respingă îngrozitoarele şi redutabilele forţe potrivnice ale lumii ca şi cum acestea erau fleacuri. A vorbit despre învăţăturile dumnezeieşti şi a demonstrat că toate realităţile existenţei îşi au obârşia în Unitatea Creatorului lumii.

Sfântul Profet (SA) a descris în mod inegalabil aspectele desăvârşite ale moralei umane şi a armonizat şi limpezit raporturile dintre ele. Mai întâi el a crezut ceea ce a spus altora. La fel, ceea ce a cerut oamenilor să înfăptuiască, el a împlinit mai întâi.

Legile religioase şi preceptele zămislite de el constau într-un şir de acte cultice şi dispoziţii ce exprimau în cel mai frumos mod supunerea omului faţă de puterea şi măreţia Atotputernicului Allah. El a creat şi alte legi, cum ar fi normele legale şi penale, complet înrudite între ele şi fundamentate pe monoteism şi respectarea eticii umane desăvârşite.

Ansamblul legilor create de Sfântul Profet (SA) cu privire la actele de cult şi conducerea afacerilor este atât de cuprinzător, încât tratează orice aspect al vieţii sociale şi individuale, care poate fi imaginat în lumea omenească, dar şi diverse tipuri de necesităţi şi exigenţe ce apar de-alungul timpului sau sfaturi pentru a le îndeplini.

Sfântul Profet (SA) a socotit legile religiei sale drept universale şi veşnice şi a crezut că religia sa este capabilă să elimine pentru totdeauna nevoile pământeşti şi cereşti ale tuturor societăţilor umane. A gândit că oamenii trebuie să îmbrăţişeze aceeaşi viziune, în vederea garantării progresului. El a afirmat adesea:

„Religia pe care am adus-o vă asigură fericirea şi bunăstarea pământească şi cerească".

Fără îndoială, aserţiunea Sfântului Profet (SA) nu a fost vanitoasă şi nejustificată, mai degrabă el a ajuns la această concluzie după cercetarea creaţiei şi întrezărirea viitorului omenirii. Cu alte cuvinte, prioritar, după ce a identificat desăvârşita armonie şi coordonarea legilor sale cu creaţia fizică şi intelectuală a omului şi, în al doilea rând, după ce a avut în vedere schimbările ce ar avea loc în viitor şi prejudiciile care ar putea fi aduse

societății musulmane, el a rostit o sentință cu referire la trăinicia și eternitatea preceptelor lui religioase.

Profețiile Sfântului Profet (SA), care au ajuns până la noi prin intermediul documentelor originale, au descris condițiile și împrejurările generale de după moartea sa, până în viitorul îndepărtat.

Profetul (SA) a săvârșit toate aceste însărcinări într-o perioadă de douăzeci și trei de ani, din care treisprezece i-a trăit sub caznele și tulburarea necredincioșilor din *Makkah*. Ceilalți zece ani i-a petrecut în bătălii, campanii și lupte în afară, împotriva dușmanilor fățiși; pe plan intern, s-a angajat în campanii împotriva necredincioșilor (*munāfiqīn*) și intriganților; s-a preocupat de gestionarea treburilor obștești ale musulmanilor, de transformarea credințelor, moralei și faptelor lor și de alte numeroase aspecte.

Sfântul Profet (SA) a realizat atât de multe, datorită deciziei sale hotărâte de căutare a adevărului și de reînviere a acestuia. Nu a urmat nimic din ceea ce nu era conform adevărului, chiar dacă ar fi fost în interesul său sau în interesul public; el a acceptat cu toată inima ceea ce era just și niciodată nu a negat ceva ce era adevărat. Pe de altă parte, a respins întotdeauna ceea ce era fals.

PERSONALITATEA SPIRITUALĂ A SFÂNTULUI PROFET (SA) ERA NEOBIȘNUITĂ

Dacă în mod nepărtinitor considerăm subiectul deja tratat, nu vom avea nicio îndoială că apariția unei asemenea personalități în acele condiții și împrejurări nu a fost altceva decât o întâmplare extraordinară și un miracol, având drept temei doar sprijinul excepțional din partea lui Allah. De aceea, Atotputernicul Allah face referire în mod repetat în Coran la lipsa educației școlare, statutul de orfan și sărăcia Sfântului Profet (SA). Atotputernicul Allah afirmă:

„Nu te-a aflat El orfan și te-a adăpostit? Rătăcitor te-a aflat și te-a călăuzit? Sărac te-a aflat și te-a îmbogățit?" (93: 6-8).

De asemenea, Allah spune:

„Tu nu ai mai recitat înaintea ei din nici o Carte și nici nu ai copiat-o cu dreapta ta..." (29:48).

Din nou, Atotputernicul Allah afirmă:

„Dacă vă îndoiți de ceea ce am pogorât asupra robului Nostru, aduceți-ne o sură care să fie deopotrivă cu aceasta!" (2:23)

CARACTERUL SFÂNTULUI PROFET (SA)

Unicul fundament şi principiu pe care Sfântul Profet (SA) a aşezat temelia religiei sale este legea *Tawhīd*, pe care a recunoscut-o drept sursă a bunăstării oamenilor lumii.

În conformitate cu principiul *Tawhīd*, numai Allah este Creatorul lumii şi vrednic de a fi adorat. Nu trebuie să ne închinăm şi să ne manifestăm credința față de nimeni în afară de Atotputernicul Allah.

Astfel, principiul după care trebuie să se călăuzească societățile umane prevede ca toți să acționeze ca frații, să fie egali unul cu altul şi să nu privească pe nimeni drept stăpânul lor afară de Allah.

Aşa cum Atotputernicul Allah spune:

„Spune-le: „Voi, oameni ai Cărții! Veniți la un Cuvânt ce deopotrivă este între noi şi voi. Noi nu ne închinăm decât lui Dumnezeu, nu-I alăturăm nimic, nimeni dintre noi nu-i ia drept stăpâni pe alții în afara lui Dumnezeu" (3:64).

Sfântul Profet (SA) nu a urmărit vreun alt țel decât răspândirea religiei *Tawhīd*-ului. A chemat oamenii la *Tawhīd* prin cea mai înaltă moralitate, prin caracterul cel mai prietenos şi cea mai convingătoare argumentare şi demonstrație. Şi, prin urmare, şi-a sfătuit prietenii să continue aceeaşi regulă. Aşa cum Atotputernicul Allah i-a transmis porunca Lui:

„Spune: „Aceasta este calea mea. Eu îl chem pe Dumnezeu cu întreaga ştiință, eu şi cei care mă urmează..." (12: 108).

Pornind de la propriul caracter, Sfântul Profet (SA) a privit toți oamenii ca frați şi egali unii altora. Nu a dovedit niciodată o nedreptate în aplicarea preceptelor dumnezeieşti şi a pedepsei. Nu făcea discriminare între cunoscutul său şi străin, între slab şi puternic, între bogat şi sărac, între bărbat şi femeie, între alb şi negru. El a acordat oamenilor drepturile lor pe baza învățăturilor şi legilor religiei şi a afirmat: „Chiar dacă fiica

mea Fatimah, care îmi este cea mai dragă din toată lumea, comite un furtişag, îi voi tăia mâna".

Niciunul nu a avut puterea stăpânirii, conducerii sau opresării celorlalți. Lumea s-a bucurat de libertate maximă în măsura îngăduită de tărâmul legii (bineînțeles că libertatea împotriva legii nu are niciun sens nu doar în Islam ci, de asemenea, în nicio ordine socială).

Libertatea aceasta sau dreptatea socială este enunțată de Atotputernicul Allah în prezentarea Sfântului Său Profet (SA):

„celor care-l vor urma pe trimis – profetul care nu ştia buche şi pe care îl aflăm amintit la ei în Tora şi în Evanghelie. El le porunceşte după cuviință, el le opreşte urâciunea, el le îngăduie bunătățile, le opreşte ceea ce este urât, le ridică legăturile şi lanțurile care îi apasă. Cei care vor fi crezut în el, cei care îl vor fi sprijinit, cei care îl vor fi salvat, cei care vor fi urmat lumina pogorâtă cu el, aceştia vor fi fericiți! Spune: „O, voi oameni! Eu sunt trimisul lui Dumnezeu vouă tuturor..." (7:157-158).

De aceea, Sfântul Profet (SA) nu a dorit în viața sa niciun fel de privilegiu pentru sine. Nimeni nu ar putea afirma că Sfântul Profet (SA) a făcut diferență între o persoană importantă şi alți oameni, acordându-i prioritate celei dintâi. Sfântul Profet (SA) a condus treburile casei, i-a salutat pe toți în persoană şi a dat atenție celor care îl consultau într-o nevoie. Nu a şezut față de aceştia într-o poziție sau loc de cinste. Nu a avut niciun fel de mijloace de călătorie sau protocol oficial pentru deplasarea dintr-un loc în altul. Dacă agonisea câțiva bani, obişnuia să-i dea nevoiaşilor fără a ține cont de propriile cheltuieli. Câteodată, le dădea săracilor ultimii săi bani, rămânând flămând. Trăia mereu precum săracii şi se lega sufleteşte de ei. În privința împlinirii drepturilor oamenilor, el nu afişa nici cea mai mică reținere, dar utiliza maximă intransigență în folosirea privilegiilor personale. Când notabilii din Quraysh au fost aduşi în fața lui după cucerirea oraşului *Makkah*, nu a manifestat nici cea mai mică răutate şi le-a iertat toate, deşi ei l-au tratat în cel mai nemilos chip înainte de *Hijrah* şi au provocat chiar o revoltă după aceea.

În ceea ce priveşte morala şi calitățile sale umane, Sfântul Profet (SA) a fost apreciat în mod evident în rândul prietenilor şi al dușmanilor. Era neasemănat în privința sociabilității, bunei dispoziții, răbdării,

purității, sobrietății și demnității. Așa cum Sfântul Coran a elogiat comportarea sa generoasă:

„Tu ai o fire prea-înălțată" (68:4).

El saluta primul pe cei pe care îi întâlnea, fie ei copii, femei ori supuși. Unul dintre prieteni i-a cerut permisiunea să se prosterneze în fața lui. Sfântul Profet (SA) i-a amintit: „Ce vrei să spui? Acestea sunt obiceiuri ale Cezarului și ale Cezarei. Iar eu sunt pentru profeție și slujire".

De fiecare dată când Allah i-a încredințat o activitate misionară, să răspândească credința, să călăuzească și să conducă oamenii, Sfântul Profet (SA) nu și-a neglijat niciun moment datoria și n-a pregetat de la neobositele sale eforturi. Treisprezece ani înainte de Hijrah, când se afla la *Makkah*, cu toate că s-a confruntat cu greutăți insuportabile datorate politeiștilor arabi, Sfântul Profet (SA) a fost permanent absorbit de adorarea lui Allah și răspândirea religiei lui Allah. Pe parcursul celor zece ani după Hijrah, Sfântul Profet (SA) a transmis oamenilor învățăturile de credință și preceptele Islamului cu întinderea lor nemărginită, în ciuda conflictelor în continuă creștere provocate de dușmanii credinței și piedicilor pricinuite de evrei și *munāfiqīn*, care se prefăceau a fi musulmani; a luptat, de asemenea, în mai mult de optzeci de bătălii cu dușmanii Islamului.

Pe lângă tratarea problemelor societății islamice, care la acea vreme cuprindeau întreaga Peninsulă Arabică, Sfântul Profet (SA) cerceta personal plângerile și micile nevoi ale oamenilor fără vreun portar sau șambelan în slujba lui.

Cu privire la vitejia și curajul Sfântului Profet (SA), este suficient să arătăm că prin chemarea sa îndreptățită, el s-a ridicat singur împotriva lumii acelei vremi, care conducea oamenii prin nimic altceva afară de constrângere și nedreptate. Toate chinurile și suferințele pe care i le-au adus tiranii, nu au reușit să producă în el slăbiciune și dezamăgire; nu s-a retras niciodată din vreo luptă.

Sfântul Profet (SA) se purta pe sine foarte curat și îngrijit. Considera puritatea și îngrijirea drept un semn al credinței.

„Puritatea este o parte a credinței".

În afară de curățenia și îngrijirea hainelor și trupului său, Sfântul Profet (SA) era, de asemenea, îmbrăcat cu simț estetic și manierat. Ori

de câte ori dorea să iasă din casă, obişnuia să se etaleze într-o înfăţişare exterioară fără pereche. Îi plăcea în mod special să folosească parfumuri.

În cursul existenţei sale, niciodată nu şi-a schimbat firea. Viaţa lui s-a apropiat de sfârşit în aceeaşi simplitate şi modestie. Cu toate că deţinea o poziţie atât de importantă, nu a arătat niciodată predilecţie pentru demonstrarea însemnătăţii sale sociale.

În timpul vieţii sale, Sfântul Profet (SA) nu a jignit pe nimeni şi nu a folosit cuvinte deşarte. Nu a râs niciodată nestăpânit şi nu a săvârşit fapte necuviincioase sau inutile. A fost preocupat cât mai mult cu putinţă de cugetare şi meditaţie. Asculta mai întâi părerile fiecărei persoane năpăstuite şi plângerile oricărui contestatar şi abia apoi se pronunţa. Nu a întrerupt niciodată cuvântul altora şi nu a perturbat libertatea de gândire; cu toate acestea, el a clarificat greşelile şi a potolit neajunsurile lor.

Sfântul Profet (SA) a fost foarte îngăduitor şi blând, iar suferinţele i-au provocat întotdeauna tristeţe; cu toate acestea, nu a şovăit în pedepsirea tâlharilor şi a celor răi şi nu a făcut deosebire între indivizi în privinţa ducerii la bun sfârşit a legilor dumnezeieşti.

Odată un evreu şi un musulman au fost acuzaţi că au furat din casa unuia dintre medinezi (*Ansār*). Atunci, un grup numeros de ajutoare s-a prezentat în faţa Sfântului Profet (SA), cerând să fie pedepsit evreul, spre onoarea musulmanilor, în mod special a ansarului, şi să nu scape din vedere vrăjmăşia făţişă a evreilor. Pentru că Sfântul Profet (SA) a aflat adevărul, diferit de cel pretins de ei, l-a susţinut deschis pe evreu şi l-a pedepsit pe musulman.

În mijlocul tensiunilor bătăliei de la Badr, când Sfântul Profet (SA) organiza liniile oştirii sale, a văzut un luptător stând cu un pas în faţa altora. Sfântul Profet (SA) a îmboldit cu bâtul său pântecele omului, să se mişte puţin înapoi şi să fie în rând cu ceilalţi. Războnicul a spus: „O, trimisule al lui Allah! Jur pe Allah că sunt rănit la abdomen şi aş dori să merg pentru revanşa islamică (*qisās*)". Dând bastonul omului, Sfântul Profet (SA) i-a ferit haina de la mijloc şi a zis „Du-te pentru revanşă (*qisās*)". Omul a mers către Sfântul Profet (SA), i-a sărutat mijlocul şi a zis „Ştiu că voi muri astăzi şi am dorit să ating sfântul tău trup". Apoi a năvălit asupra duşmanului şi s-a luptat cu sabia până când a fost martirizat.

Sfântul Profet (SA) l-a ocrotit întotdeauna pe cel slab şi oprimat şi le-a cerut prietenilor săi să-l informeze, fără amânare, asupra cerinţelor nevoiaşilor şi asupra plângerilor celor slabi.

Se spune că ultimele cuvinte ale Sfântului Profet (SA) au fost un îndemn către oameni cu privire la sclavi şi femei, după care a încetat să mai glăsuiască şi şi-a dat duhul. Pacea fie asupra sa şi a sfintei sale familii.

ULTIMA DORINȚĂ A SFÂNTULUI PROFET (SA) CĂTRE MUSULMANI

Societatea umană, ca şi celelalte componente ale universului creației, este supusă schimbării şi transformării. Diferențele sensibile constatate în structura ființelor omeneşti au generat tendințe diferite, în urma cărora oamenii ajung să se distingă în privința agerimii minții şi obtuzității percepției şi înțelegerii sau în ceea ce priveşte capacitatea memorării sau uitării.

Astfel, credințele, datinile şi tradițiile care guvernează societatea vor fi pasibile de schimbare şi desfigurare în cel mai scurt timp, dacă nu au o bază trainică şi autentică şi paznici demni de încredere. Prin observație şi experiență, această chestiune ne va fi întru totul lămurită.

Pentru a proteja împotriva acestui pericol, Sfântului Profet (SA) a stabilit un text trainic şi solid, a numit supraveghetori pentru credința sa universală şi veşnică şi a recomandat Cartea Dumnezeiască (Sfântul Coran) şi pe *Ahl al-Bayt* (AS). Astfel, toate sectele islamice, ca înlănțuite, au relatat că Sfântului Profet (SA) a afirmat în repetate ocazii, următoarele: „Vă încredințez două lucruri de mare preț, unul dintre ele este Sfânta Carte (Coranul) şi altul este *Ahl al-Bayt*. Acestea două nu vor fi niciodată separate unul de altul şi voi nu veți fi conduşi pe un drum greşit, atât timp cât veți rămâne legați de ele".

SFÂNTUL CORAN

Sfântul Coran, care este Cartea Dumnezeiască şi dovada pentru *Nubuwwah* a Sfântului Profet (SA), este principalul izvor al instruirii şi legilor islamice. Sfântul Coran este alcătuit din cuvintele Atotputernicului Allah şi prin cunoaşterea coborâtă la Sfântul Profet (SA) din izvorul Slavei şi Locul Dumnezeirii şi Măreției, spre a arăta omului calea progresului.

Sfântului Coran înfățişează universul omenesc împreună cu un şir de aspecte ştiințifice şi practice, prin aplicarea cărora omul atinge bunăstarea în lumea de aici şi în cea de dincolo.

Sfântul Coran a coborât treptat către Sfântul Profet (SA) în timpul celor douăzeci şi trei de ani ai convocării şi chemării lui la Islam, răspunzând necesităţilor societăţii omeneşti.

În enunţurile sale, Sfântul Coran urmăreşte doar conducerea oamenilor spre progres. Predă învăţături de credinţă corecte, o morală lăudabilă, fapte cuviincioase, toate acestea reprezentând stâlpii bunăstării omului şi societăţii omeneşti. Acestea sunt transmise printr-o afirmaţie cuprinzătoare:

„Noi am făcut să pogoare Cartea asupra ta ca tâlcuire pentru toate lucrurile..." (16:89).

Sfântul Coran a înfăţişat învăţăturile islamice succint. Pentru elemente suplimentare, anume pentru lămurirea chestiunilor jurisprudenţiale, Sfântul Coran îndrumă oamenii către *Nubuwwah*, deoarece Sfântul Coran spune:

„Noi am pogorât asupra ta amintirea ca tu să spui desluşit oamenilor ceea ce le-a fost pogorât..." (16:44).

„Noi nu am pogorât cartea asupra ta decât ca să le lămureşti pentru ce se ceartă..." (16:64).

Fără să cheme oamenii să se supună orbeşte, Sfântul Coran stă de vorbă cu ei în propriul lor limbaj cotidian şi în logica dăruită de Allah. Le reaminteşte o succesiune de fapte cunoscute pe care omul le percepe vrând-nevrând prin natura sa. Aminteşte că omul nu poate niciodată să se sustragă de la recunoaşterea şi acceptarea lor.

Atotputernicul Allah spune:

„Acesta este un cuvânt despărţitor ce nu are în el nimic uşuratic" (86:13-14).

În măsura în care este atins domeniul logicii sale, chestiunile afirmate de Sfântul Coran sunt valabile şi veşnice pentru toate timpurile şi toţi oamenii. Ele nu sunt precum părerile obişnuite ale oamenilor, care sunt judecate numai din câteva unghiuri de vedere conform capacităţii mărginite de cunoaştere şi cugetare şi care pot fi uitate şi desconsiderate din cauza altor factori ai nepăsării şi lipsei de atenţie. Sfântul Coran este „Cuvântul Atotputernicului Allah", care conţine fiecare aspect camuflat sau evident şi este conştient de fiecare intenţie sau intrigă.

De aceea, este de datoria fiecărui musulman să utilizeze concepțiile sale practice, să-şi aducă aminte de acest sfânt semn (*Āyah*) şi să considere „Cuvântul lui Dumnezeu" drept statornic şi veşnic. El nu trebuie să fie convins de ceea ce înțeleg şi spun alții. El însuşi nu trebuie fie condiționat de libera cugetare, care este doar o însuşire particulară a omului, a cărei valoare este pusă în relief de Sfântul Coran. Aceasta deoarece Sfânta Carte a lui Allah este un text hotărâtor şi un temei trainic pentru toate timpurile şi oamenii. Astfel, o asemenea Sfântă Carte nu va fi mărginită de înțelegerea unui grup particular de oameni.

„...şi să nu fie (ei) asemenea celor care au primit altădată Cartea... Vreme îndelungată a trecut peste ei, inimile li s-au împietrit..." (57:16).

Sfântul Coran cere oamenilor să se supună naturii lor şi să primească adevărul. Cu alte cuvinte, înainte de toate, să fie gata ei înşişi de primirea necondiționată a adevărului şi să mărturisească ce este adevărat. Fericirea lor în această lume şi în lumea de dincolo se sprijină pe primirea adevărului fără urmarea ispitelor satanice şi chemării poftelor trupeşti.

Apoi, Sfântul Coran cere oamenilor să înfățişeze cunoaşterea intuitivă a Islamului propriei lor simțiri, să se supună acesteia dacă o găsesc autentică şi dacă descoperă că primirea şi traducerea ei în viață le asigură fericirea şi mângâierea adevărată. Încet dar sigur, în acest mod, înțelepciunea vieții omeneşti şi a credinței cultivată în societatea omenească va fi compusă dintr-un şir de legi şi reguli, pe care omul le solicită din dorința instinctuală şi pornirile naturale.

În cele din urmă, aceasta va fi o strategie unificatoare, ale cărei componente şi impulsuri vor determina o compatibilitate desăvârşită cu însuşirile omeneşti individuale şi se va abține întru totul de la nepotrivire şi inconsistență. Nu va fi o tactică inconsecventă, care uneori provine din spiritualism, alteori din materialism ş.a.m.d.; în unele situații aceasta corespunde judecății sănătoase, în vreme ce în altele, este supusă poftelor trupeşti.

Atotputernicul Allah spune următorul *Āyah* cu privire la caracterizarea Sfântului Coran:

„(o Carte) care călăuzeşte către Adevăr şi către un Drum Drept" (46:30).

De asemenea, Allah aminteşte:

„Acest Coran călăuzeşte către ceea ce este mai drept..." (17:9).

În alt verset, Atotputernicul Allah prezintă motivul pentru care această autoritate şi legitimitate a Islamului trebuie să fie în conformitate cu creaţia omului, întrucât este de la sine înţeles că o tactică şi o pricină care pune în legătură cerinţele naturale şi necesităţile autentice ale omului, îl vor face fericit şi prosper pe acesta în cea mai bună manieră posibilă.

„Ridică-ţi faţa către Lege ca un dreptcredincios, după firea cu care Dumnezeu a plăsmuit oamenii. Nimic nu se va schimba în creaţia lui Dumnezeu. Aceasta este Legea cea dreaptă..." (30:30).

Din nou, Atotputernicul Allah spune:

„Ţi-am pogorât ţie o Carte ca să-i scoţi pe oameni din întunecimi către lumină" (14:1).

Sfântul Coran cheamă oamenii să urmeze calea luminii, care îi conduce către ţelurile lor desăvârşite. În mod necesar, aceasta va fi o direcţie care răspunde cum se cuvine căutărilor fireşti ale omului, deoarece necesităţile lui sunt foarte concrete, şi care, de asemenea, este conformă cu judecata bunului simţ. Această cale este religia firească numită „Islam".

Însă, o politică întemeiată pe poftele trupeşti şi satisfacerea instinctelor omeneşti, dorită cu pasiune şi înverşunare de oamenii influenţi ai societăţii, preluată orbeşte de la ascendenţi, revendicată de naţiunile subdezvoltate de la naţiunile influente şi puternice în mod indiscutabil şi fără punerea ei în acord cu logica şi bunul simţ, nu este nimic altceva decât cufundare în întuneric. De fapt, este precum călătoria într-o direcţie care nu îi asigură omului câtuşi de puţin împlinirea scopului său. Atotputernicul Allah spune:

„Cel care era mort, şi Noi l-am înviat, dându-i apoi o lumină ca să se călăuzească în mijlocul oamenilor, este oare asemenea celui învăluit de întunecimile din care nu va ieşi?" (6:122).

În cele din urmă, din toate acestea, se poate constata importanţa şi măreţia acestei Cărţi sfinte din punctul de vedere al musulmanilor şi al Islamului. De altfel, de la revelaţia lui, cu paisprezece veacuri în urmă, până în epoca de astăzi, Sfântul Coran a deţinut mereu un loc însemnat în diferite societăţi omeneşti şi a atras dintotdeauna interesul popoarelor lumii.

Într-adevăr, Sfântul Coran este Cartea Dumnezeiască ce confirmă credința universală și veșnică a Islamului. Majoritatea învățăturilor grandioase ale Islamului au fost înfățișate în mod grăitor în Coran, în această privință, vrednicia lui fiind egală cu importanța religiei lui Allah. Mai mult, Sfântul Coran cuprinde doar cuvintele lui Allah și este minunea veșnică a Sfântului Profet (SA).

SFÂNTUL CORAN ESTE O MINUNE

Araba este fără îndoială o limbă convingătoare și atotcuprinzătoare, care poate exprima în cel mai clar și exact mod năzuințele naturale ale omului. În această privință, nicio limbă nu poate întrece araba.

Istoria atestă că arabii epocii „barbariei" (înainte de venirea Islamului), care erau în cea mai mare parte nomazi, lipsiți de civilizație și de binefacerile existenței, au deținut o asemenea pricepere și exprimare sugestivă în limba arabă, încât nicăieri în istorie nu poate fi găsit un concurent pe măsura lor.

În domeniul literaturii arabe, expresivitatea limbii vorbite s-a bucurat de cea mai înaltă apreciere. Oamenii nutreau un deosebit respect pentru formulările literare și rafinate. Obișnuiau să expună poeziile încântătoare și însemnate ale poeților și scriitorilor lor de frunte pe pereții Ka'bah, la fel cum își înălțau zeii și idolii. Deși foloseau o limba cu o asemenea grandoare și cu toate aceste norme și reguli gramaticale exacte, fără cea mai mică deviere sau greșeală, ei obișnuiau să depună eforturi considerabile în vederea adaptării și înfrumusețării textului discursului lor.

În primele zilele în care Sfântului Profet (SA) i-au fost revelate câteva versete ale Sfântului Coran, citindu-le mai apoi oamenilor, s-a produs un zbucium sufletesc printre arabi și printre poeții și literații lor. Exprimările pline de sens, încântătoare și atrăgătoare ale Sfântului Coran s-au întipărit în inimi și au impresionat pe cei înțelepți atât de mult, încât au uitat de expresivele lucrări literare și de poeziile sclipitoare și profunde ale marilor poeți intitulate „Al-Mu'allaqāt", dându-le jos în grabă de pe pereții Ka'bah.

Cuvintele dumnezeiești, cu versetele lor minunate, au cucerit fiecare inimă și au pecetluit buzele tuturor scriitorilor și poeților meșteri la vorbă prin farmecul și frumusețea lor infinită.

Dar, pe de altă parte, aceste cuvinte dumnezeieşti erau extrem de neplăcute şi amare pentru politeişti şi idolatri, întrucât, prin enunţurile lor expresive şi argumentarea temeinică, au luminat şi confirmat credinţa monoteismului, mustrând-o sever pe cea a politeismului şi idolatriei. De asemenea, versetele acestea au umilit idolii numiţi „zei" de cei care îi adorau şi le ofereau sacrificii şi care preferau să li se închine mai degrabă lor decât lui Allah. Cuvintele dumnezeieşti au înfăţişat idolii drept statui de lemn şi piatră, neînsufleţite, neputincioase şi fără nicio valoare. Sfântul Coran a chemat arabii sălbatici – care erau plini de trufie şi vanitate şi care îşi întemeiaseră existenţa pe vărsarea de sânge şi tâlhărie – către religia adevărului şi a respectului pentru dreptate şi umanitate. Astfel, arabii au apelat la conflict şi manevre necinstite, trecând prin foc şi sabie pentru a stinge această flacără călăuzitoare. Cu toate acestea, ei nu s-au ales cu nimic de pe urma eforturilor lor netrebnice, afară de dezamăgire.

În epoca timpurie a *Al-Bi'that al-Nabawiyyah*, Sfântul Profet (SA) s-a întâlnit cu unul dintre oamenii iscusiţi la vorbă, pe nume Walīd, care era un renumit literat arab. Sfântul Profet (SA) a recitat câteva versete (*Āyat*) de la începutul Surei 41 (*Hā Mīm*) a Coranului. În pofida mândriei şi aroganţei sale, Walīd l-a ascultat foarte atent, până ce Profetul (SA) a ajuns la Sfântul *Āyah*:

„Dacă ei se întorc spune-le: eu v-am prevenit asupra trăsnetului care va fi asemenea trăsnetului care i-a nimicit pe adiţi şi tamudiţi" (41:13).

De îndată ce Sfântul Profet (SA) a rostit acest *Āyah*, Walīd s-a tulburat şi a început să tremure în aşa măsură, încât şi-a pierdut cunoştinţa; apoi, întâlnirea s-a întrerupt şi oamenii s-au împrăştiat.

Mai târziu, un grup de oameni s-a dus la Walīd şi a început să-şi arate nemulţumirea pentru faptul că i-a făcut de ruşine şi de ocară în faţa lui Muhammad (SA). Walīd a spus: „Nu, pe Allah, ştiţi că nu mă tem de nimeni şi nu am o dorinţă necumpătată de câştig. Ştiţi că sunt un om de litere şi un scriitor. Cuvintele pe care eu le-am auzit de la Muhammad (SA) nu aveau nicio asemănare cu vorbele altor oameni. Cuvintele lui erau atrăgătoare şi fermecătoare. Ele nu ar putea fi socotite nici poezie, nici povestire. Sunt pline de semnificaţii şi profunzime. Sunt constrâns să nu spun nimic despre această chestiune până nu îmi formez o părere.

Dați-mi o perioadă de trei zile să reflectez la ea". Când oamenii au sosit la Walīd, după un interval de trei zile, el a spus că vorbele lui Muhammad (SA) erau farmece și descântece care vrăjeau inima omului.

Ipocriții (*mushkrīn*), îndrumați de Walīd, au numit Sfântul Coran magie și vrăjitorie și s-au ferit de pătrunderea semnificațiilor lui. Același lucru le-au cerut și oamenilor, interzicându-le ascultarea lui. În momentele în care Sfântul Profet (SA) obișnuia să recite Sfântul Coran în *Al-Masjid al-Harām* (Ka'bah), *mushkrīn* obișnuiau să țipe și să bată din palme pentru a nu îngădui oamenilor să audă vocea Sfântului Profet (SA).

Cu toate acestea, pentru că lumea era captivată de relatările încântătoare și convingătoare ale Sfântul Coran, profita adesea de întunericul nopții și se aduna în spatele zidurilor casei Sfântului Profet (SA), pentru a asculta recitarea Sfântului Coran. În același timp, șoptind unii altora, obișnuiau să spună că aceste cuvinte nu pot fi puse pe seama unei ființe omenești. Atotputernicul Allah, făcând referire la acest aspect, spune:

„Noi știm prea-bine ceea ce ei ascultă când te ascultă și când la sfaturile tainice cei nedrepți spun: „Voi nu urmați decât un bărbat vrăjit" (17:47).

Uneori, când Sfântul Profet (SA) recita Sfântul Coran și atrăgea după sine oamenii lângă Ka'bah, literații arabi obișnuiau să se aplece, astfel încât să nu fie văzuți sau recunoscuți când treceau pe lângă el. Căci spune Atotputernicul Allah:

„Oare nu pentru a se ascunde de el, ei se închid în ei înșiși?" (11:5).

ÎNVINUIREA SFÂNTULUI PROFET (SA)

Kāfirīn și *mushkrīn* obișnuiau să numească nu numai pe Sfântul Profet (SA), ci și întreaga lui activitate misionară drept vrăjitorie. Ori de câte ori Sfântul Profet (SA) a chemat oamenii să urmeze calea lui Allah, le-a insuflat adevărul sau le-a dat unele povețe, ei susțineau că el practică vrăjitoria, chiar dacă acesta le explica chestiuni a căror valabilitate era recunoscută de judecata sănătoasă și de natura lor dăruită de Allah. De asemenea, Sfântul Profet (SA) le-a arătat calea cea dreaptă și modalitatea prin care ar putea dobândi bunăstare și fericire în interiorul societății

omenești. Ei nu au niciun argument împotriva celor relatate de Sfântul Profet (SA), iar asemenea chestiuni nu pot fi apreciate drept vrăjitorie.

Este oare o vrăjitorie să afirmi „Nu veneraţi pietrele şi lemnele cioplite de voi înşivă, nu oferiţi pe copiii voştri ca jertfă pentru ei şi nu credeţi în superstiţii"? Ar putea fi catalogate drept vrăjitorii ideile morale lăudabile precum adevărul, onestitatea, bunăvoinţa, frăţia omenească, pacea, dreptatea şi respectul pentru drepturile umane?

În cuvintele Sale, Atotputernicul Allah face referire la acest aspect:

„...Dacă spui: „Voi veţi fi sculaţi după moarte", cei care tăgăduiesc vor spune: „Aceasta este doar o vrajă vădită" (11:7).

SFÂNTUL CORAN PROVOACĂ *MUSHRIKĪN*

Kāfirīn şi *mushkrīn*, în a căror inimi prinseseră rădăcini ceremoniile superstiţioase ale venerării idolilor, nu au fost niciodată pregătiţi să primească chemarea de a socoti Islamul adevărat şi de a se supune adevărului şi realităţii. Ei nu l-au acceptat pe Sfântul Profet (SA), pe care l-au contrazis şi l-au declarat mincinos, considerând Sfântul Coran, pe care el îl atribuia lui Allah, nimic altceva decât alcătuirea propriilor sale vorbe.

Pentru lămurirea acestei situaţii, Sfântul Coran i-a contestat prin chemarea unui grup de oameni, care erau prezicători şi singurii pretendenţi ai elocinţei, pentru a aduce formulări la fel de întemeiate ca cele ale Sfântului Coran, în cazul în care erau sinceri în neacceptarea Sfântului Profet (SA), dovedind astfel că apelul islamic era nefondat.

Atotputernicul Allah spune:

„Vor spune: „El l-a născocit!" Nu!... Ei nu cred. Să aducă o spusă asemenea lui, dacă spun adevărul!" (52: 33-34).

De asemenea, Atotputernicul Allah afirmă:

„Dacă ei spun: „El l-a născocit", spune: „Aduceţi o sură care să fie lui deopotrivă şi chemaţi pe cine puteţi afară de Dumnezeu, dacă spuneţi adevărul" (10:38).

Kāfirīn şi *mushkrīn* din Arabia, care erau stăpânii literaturii şi elocinţei, în pofida mândriei şi orgoliului oratoric, s-au abţinut de la accep-

tarea acestei provocări şi s-au sustras concurenţei. Astfel, în mod fatal, ei au transformat controversa literară într-o luptă sângeroasă; înfăptuirea crimei era mai facilă pentru ei decât să fie făcuţi de ruşine şi biruiţi în disputa literară. Literaţii arabi au devenit neputincioşi în faţa provocării Coranului. Nici cei care au trăit în epoca revelaţiei Sfântului Coran, nici oamenii născuţi după dumnezeiasca sa pogorâre, nu au putut înfăptui nimic împotriva acestei Sfinte Cărţi, în ciuda celei mai mari rezistenţe. Au fost, astfel, nevoiţi să bată în retragere după ce şi-au pus în valoare cele mai mari strădanii.

Firea omului are mereu tendinţa de a-i constrânge pe unii să copieze sau să întreacă alte capodopere sau abilităţi ale altor oameni care atrag atenţia, chiar dacă acestea, precum boxul sau concursul trasului de frânghie între echipe, nu ar avea nici cel mai mic impact asupra vieţii lor sociale. Tot aşa, este evident că au existat dintotdeauna oameni care au pândit Coranul şi, dacă ar fi găsit o cale de a face faţă acestei Cărţi Dumnezeieşti, nu ar fi ezitat o clipă să accepte provocarea. Aceşti oameni nu au putut face faţă somaţiei şi nu au putut susţine că Sfântul Coran este magie şi vrăjitorie; pentru că magia este un proces care, în conformitate cu caracteristicile ei, arată adevărul drept minciună şi minciuna drept adevăr; cu alte cuvinte, arată adevărul drept născocire şi născocirile drept adevăr. Sfântul Coran cucereşte inimile prin felul său de exprimare fermecător şi prin versetele (*Āyāt*) grăitoare, datorită frumuseţii sale naturale şi nu ca urmare a legăturii lui cu universul magiei. El cheamă oamenii, prin cuvintele sale, către o serie de idealuri şi le prezintă diferite învăţături ale căror actualitate şi îndreptăţire sunt subînţelese de simţul realităţii şi de natura dăruită de Allah. El convinge oamenii să-şi asume un şir de comportări şi acte cum ar fi recunoştinţa, bunăvoinţa, dreptatea, frăţietatea, de la care simţul realităţii nu poate să se eschiveze şi pe care trebuie să le accepte şi să şi le asume. Toate aceste fapte arată că Sfântul Coran nu este nimic altceva decât o expresie a adevărului. Astfel, duşmanii Sfântului Coran au devenit neputincioşi în a afirma că Sfântul Coran este o expresie a apogeului discursului omenesc, căci nimic nu putea concura cu frumuseţea, farmecul, expresivitatea şi atracţia lui. Aceasta este dovada supremă că Sfântul Coran este Cuvântul lui Allah.

Cu alte cuvinte, pentru fiecare însuşire sau talent precum vitejia, curajul, declamaţia, scrisul şi altele asemenea care ar putea fi enumerate în plus, se va afla în mod natural în istoria oamenilor câte un geniu, care

să le întrunească şi să se situeze pe cele mai înalte culmi. Ce obiecție s-ar putea aduce atunci, dacă Sfântul Profet (SA) ar ocupa cea mai înaltă poziție în oratoria arabă, cu stilul său propriu? În acest caz, întrucât discursul lui ar fi al unui om, ar putea fi contestat. Oratorii contemporani cu Sfântului Profet (SA) nu au admis acest lucru. Şi nimeni dintre adversarii Sfântului Coran nu a putut susține sau demonstra asta, deoarece orice însuşire sau talent care ajunge până la culmea dezvoltării printr-un geniu provine din capacitatea omenească şi orice har îşi are obârşia în natura umană. De aceea este cu putință pentru alții să continue drumul început de un geniu. Prin osteneala cuvenită, oamenii pot ajunge la realizări asemănătoare celor ale geniului; pot de asemenea produce creații, întrebuințând metode de acelaşi fel sau chiar mai bune decât cele folosite de acesta, deşi astfel de tentative nu reuşesc să concureze cu împlinirile geniului. Astfel, geniul menționat anterior, care este primul ce a deschis această cale, este privit numai ca un pionier sau înaintemergător. De exemplu, nimeni nu-l poate întrece pe Hātam al-Tā'ī în mărinimie, dar ar putea fi capabil să facă ceva asemănător cu ceea ce a făcut el. Cineva nu ar putea fi capabil să-l depăşească pe Mīr în privința caligrafiei sau pe Mānī, pictorul, în privința picturii; totuşi, după osteneală şi străduință însemnată, cineva ar putea fi în stare să scrie un cuvânt în stilul lui Mīr sau să realizeze un mic portret în maniera lui Mānī.

În conformitate cu acest principiu general, dacă Sfântul Coran a fost cea mai expresivă operă a omului (nu cuvintele lui Allah), ar fi fost posibil pentru ceilalți, în special pentru renumiții literați ai lumii, să redacteze o carte sau cel puțin o *Sūrah* similară şi identică cu una dintre Surele (*Suwar*) Sfântului Coran, prin folosirea experienței lor în manieră de stilistică. Într-una dintre provocări, Sfântul Coran cere oamenilor să creeze enunțuri măcar asemănătoare şi nu mai bune decât cele întâlnite în Sfântului Coran.

„Să aducă o spusă asemenea lui..." (52:34).

„Aduceți o sură care să fie lui deopotrivă" (10:38).

„Veniți cu zece sure născocite de voi şi să fie deopotrivă cu el..." (11:139).

„...ei nu vor face nimic care să-i semene, chiar dacă s-ar sprijini unii pe alții" (17:88).

În încheierea dezbaterii, trebuie remarcat faptul că Sfântul Coran a lămurit nepriceperea unora nu doar prin elocința și stilul propriu, ci, de asemenea, prin furnizarea unor răspunsuri concrete necesităților omenești. Prin revelațiile sale și exprimarea adevărurilor, precum și prin alte aspecte manifestate în această Carte Dumnezeiască, Sfântul Coran îi provoacă pe contestatari și vestește întregii omeniri că nu va exista nimeni capabil de crearea unei asemenea cărți.

AHL AL-BAYT (SA) AI PROFETULUI MUHAMMAD (SA)

În mod obișnuit și în înțelesul exact al cuvântului, „Ahl al-Bayt", „oamenii casei" sau familia unui om sunt cei care viețuiesc ca membri în mica obște a aceleiași case, precum soția, fiul, fiica și sluga, ce-și duc traiul în cuprinsul gospodăriei stăpânului lor.

Uneori, înțelesul termenului *Ahl al-Bayt* este generalizat pentru a include rude apropiate, precum tata, mama, sora, copiii, unchiul, sora tatălui, mătușa din partea mamei și copiii acestora.

Totuși, înțelesul de „Ahl al-Bayt (AS) ai Sfântului Profet (SA)", exprimat răspicat în Sfântul Coran și în tradiții (*ahādīth*), nu este în concordanță cu cele două descrieri anterioare. Potrivit tradițiilor (*ahādīth*), transmise prin surse generale și particulare, „Ahl al-Bayt" este un nume acordat ca un dar pentru a cuprinde, în mod special, pe Sfântul Profet (SA) și pe cei demni de cinste ca 'Alī (SA), Fātimah (AS), al-Hasan (AS) și al-Husayn (AS). Prin urmare, din această rațiune, alți membri ai familiei Profetului și alte rude ale sale nu sunt incluși în această caracterizare (deși în mod obișnuit și în sensul propriu ei sunt considerați drept membri ai casei sale).

Chiar Khadījah al-Kubrā, care era cea mai cinstită soție a Sfântului Profet (SA) și mama Fatimei (AS), precum și Ibrāhīm, fiul consângean al Sfântului Profet (SA), care a primit cea mai mare apreciere din partea lui, nu sunt incluși printre „Ahl al-Bayt (AS)" ai Sfântului Profet (SA).

Ba mai mult, în conformitate cu acestea și cu alte tradiții (*ahādīth*), nouă dintre cei doisprezece Imami neprihăniți, care sunt fiii și urmașii

Imamului Husayn (AS), sunt de asemenea incluşi printre *Ahl al-Bayt (AS)* ai Sfântului Profet (SA). Aşadar, „Ahl al-Bayt (AS)" sunt cei paisprezece neprihăniţi. În mod tradiţional, „Ahl al-Bayt (AS) ai Sfântului Profet (SA)" se referă la cei treisprezece urmaşi ai Sfântului Profet (SA).

Ahl al-Bayt (AS) ai Sfântului Profet (SA) sunt înzestraţi cu un mare număr de virtuţi, însuşiri minunate, poziţii incontestabile, dintre care cele mai importante sunt următoarele două funcţii:

(1) Conform următorului *Āyah*, ei au o ţinută neprihănită şi un statut ideal; şi, mulţumită acestui statut, niciun păcat nu îi poate atinge.

„O, oameni ai Casei! Dumnezeu vrea numai să îndepărteze de la voi spurcăciunea şi să vă dea curăţenie" (33:33).

(2) Potrivit sfântului *„Hadīth al-Thaqalayn"* al Profetului (SA), de asemenea menţionat anterior, *Ahl al-Bayt (AS)* ai Sfântului Profet (SA) sunt nedespărţiţi de Sfântul Coran. Nu va exista niciodată o separaţie între ei şi Sfântul Coran. Drept urmare, ei nu săvârşesc nicio deviere sau greşeală în ceea ce priveşte înţelegerea Sfântului Coran.

Premisa postulării acestor două demnităţi este că faptele şi cuvintele *Ahl al-Bayt (AS)* ai Sfântului Profet (SA) sunt criterii şi fundamente (de urmat) precum acelea ale Sfântului Profet (SA) însuşi. Din acest motiv, dogmele şiiţilor sunt fundamentate pe aceste realităţi.

VIRTUŢILE LIMPEDE AFIRMATE ALE LUI 'ALĪ (AS) ŞI *AHL AL-BAYT* (AS)

Referindu-se la Sfântul Profet (SA), ulemalele şiite şi sunnite au istorisit multe tradiţii (*ahādīth*) asupra virtuţilor lui 'Alī (AS) şi ale tuturor celorlalţi *Ahl al-Bayt*. Trei dintre aceste virtuţi vor fi tratate aici.

(1) În al şaselea an de la *Hijrah*, creştinii din oraşul Najrān au ales un grup de notabili şi învăţaţi ai lor şi i-au trimis la *Madīnah*. Iniţial, delegaţia a polemizat şi a discutat aprins cu Sfântul Profet (SA), însă după aceea au fost combătuţi şi biruiţi, iar Allah a revelat următorul *Āyah* al Afurisirii (*Al-Mubāhalah*):

„Dacă vreunul îţi întoarce vorba după ce tu ai primit ştiinţa, spune-i: „Veniţi! Îi vom chema pe fiii noştri şi pe fiii voştri, pe femeile noastre

şi pe femeile voastre, pe noi înşine şi pe voi înşivă, şi împreună vom înălţa o rugă, chemând blestemul lui Dumnezeu asupra mincinoşilor" (3:61).

În conformitate cu porunca şi învăţătura dată prin mijlocirea acestui *Āyah*, Sfântul Profet (SA) a cerut delegaţiei creştinilor din Najrān să ia parte la invocarea blestemului lui Allah asupra mincinoşilor, adică, ei trebuiau să se adune împreună cu soţiile şi copiii lor să se roage pentru blestemul lui Allah asupra mincinoşilor, astfel încât Atotputernicul Allah să trimită pedeapsa Sa asupra lor.

Delegaţia creştinilor din Najrān a primit propunerea pentru *Al-Mubāhalah* şi au rezervat ziua următoare acestui scop. A doua zi, un mare număr de musulmani, desigur împreună cu delegaţia creştinilor din Najrān, aştepta sosirea Sfântului Profet (SA) pentru *Al-Mubāhalah*, dornici să vadă în ce mod, prin ce formalităţi şi cu cine se va prezenta el. Ei l-au zărit pe Sfântul Profet (SA) venind spre mulţime cu al-Husayn (AS) în braţe şi al-Hasan (AS) de mână. În spatele Sfântului Profet (SA) era fiica sa Fatima (AS), urmată de 'Alī (AS). Sfântul Profet (SA) a poruncit însoţitorilor lui, acestor cinstite persoane, să spună *Āmīn* (aşa să fie) în timpul rugăciunii sale.

Solia din Najrān a înmărmurit de spaimă când a văzut această delegaţie sfântă care etala în totalitate adevărul şi realitatea şi nu a căutat nicio pavăză în afara oblăduirii Atotputernicului Allah. Conducătorul delegaţiei din Najrān a spus partenerilor săi: „Pe Allah, văd aceste chipuri care vor distruge toţi creştinii din lume dacă i se adresează lui Allah". Acesta a fost motivul pentru care ei au venit la Muhammad (SA) şi i-au cerut să-i treacă cu vederea de la participarea la *Al-Mubāhalah*. Sfântul Profet (SA) i-a poftit să se supună voinţei lui Allah şi să se convertească la Islam. Ei au spus că nu puteau să lupte cu musulmanii, însă erau gata să plătească o taxă anuală pentru a trăi sub protecţia Islamului. Astfel s-a încheiat această întâmplare. Următoarea concluzie ar putea fi extrasă din acest incident:

În cadrul *Al-Mubāhalah*, isonul lui 'Alī (AS), Fātima (AS), al-Hasan (AS), al-Husayn (AS) în sprijinul Sfântului Profet (SA) a făcut să devină clar că, în sfântul *Ayah*, „fiii noştri, femeile noastre şi pe noi înşine" face aluzie la nimeni altul decât la Sfântul Profet (SA), 'Alī (AS), Fātima (AS), al-Hasan (AS), al-Husayn (AS). Altfel spus, prin precizarea „noi înşine", Sfântul Profet (SA) a avut în vedere pe sine însuşi şi pe

'Alī (AS), prin „femeile noastre" s-a gândit la Fātima (AS) şi prin „fiii noştri" s-a referit la al-Hasan (AS), al-Husayn (AS).

Devine astfel limpede precum cristalul că 'Alī (AS) este în aceeaşi poziţie ca cea a Sfântului Profet (SA) însuşi. La fel de clar este că *Ahl al-Bayt* (AS) ai Sfântului Profet (SA) au fost patru persoane, deoarece membrii oricărei familii sunt desemnaţi în mod obişnuit drept „noi înşine, femeile noastre şi copiii noştri". Dacă oricare alte persoane ar fi fost considerate ca făcând parte dintre *Ahl al-Bayt*, ar fi fost luate de Sfântul Profet (SA) pentru *Al-Mubāhalah*.

De aceea, noi trebuie să apreciem infailibilitatea (*'Ismah*) acestor patru persoane, deoarece Atotputernicul Allah mărturiseşte asupra *'Ismah* şi *tahārah* (neprihănirii) *Ahl al-Bayt* (AS) ai Sfântului Profet (SA):

„O, oameni ai Casei! Dumnezeu vrea numai să îndepărteze de la voi spurcăciunea şi să vă dea curăţenie" (33:33).

(2) După cum au transmis ulemalele sunnite şi şiite, Sfântul Profet (SA) a menţionat:

„Pilda *Ahl al-Bayt* mei este cea a corabiei lui Nūh: cei care s-au îmbarcat au fost mântuiţi, în vreme ce acei care nu s-au urcat s-au înecat".

(3) Într-un alt *hadith*, transmis de ulemalele sunnite şi şiite, Sfântul Profet (SA) a afirmat:

„Las vouă moştenire două lucruri preţioase, care niciodată nu vor fi separate unul de altul, până ce ele nu se vor întâlni cu mine la Fântâna Abundenţei (*Hawd al-Kawthar*). Ele sunt: *Cartea lui Allah*, *Coranul*, şi *Ahl al-Bayt*. Nu veţi merge pe un drum greşit, după mine, atâta timp cât veţi sta în strânsă legătură cu ele şi veţi căuta adăpost sub acestea două".

IMAMATUL *(IMĀMAH)*

O organizaţie guvernamentală statornicită într-o ţară pentru a dirija afacerile publice, nu poate să funcţioneze prin sine însăşi. Cu excepţia cazului în care un grup de indivizi competenţi se străduiesc să o menţină şi să o administreze, ea nu va rezista şi nu va oferi oamenilor beneficiile sale.

Acelaşi lucru este valabil pentru oricare altă structură statornicită în societăţile umane, cum ar fi diferitele organizaţii culturale sau economice. Ele vor fi întotdeauna dependente de conducători pricepuţi şi cinstiţi; altminteri, se vor desfiinţa într-o perioadă scurtă de timp. La această constatare se ajunge printr-o simplă reflecţie. Au existat însă şi numeroase încercări şi experimente întreprinse, care au confirmat veridicitatea sa.

Desigur, structura religiei Islamului, care ar putea fi numită cea mai mare organizaţie universală, urmează acelaşi principiu. Pentru a-şi asigura continuitatea şi dăinuirea, se bazează pe supraveghetori şi conducători. Caută mereu persoane pricepute să ofere oamenilor învăţăturile şi legile islamice, să ducă la bun sfârşit măsurile sale precise în societatea islamică şi să nu permită nicio delăsare şi tărăgănare în privinţa grijii şi ocrotirii Islamului.

Supravegherea chestiunilor religioase şi a societăţii islamice este numită *„Imāmah"*. Protectorul şi conducătorul este cunoscut drept „Imam". Şiiţii cred că, după moartea Sfântului Profet (SA), Imamul este numit în mod absolut necesar de Atotputernicul Allah să acţioneze drept paznic şi supraveghetor al învăţăturilor şi poruncilor Islamului şi să conducă oamenii pe calea cea dreaptă.

Oricine cercetează cu adevărat şi desfăşoară un studiu şi o examinare conştiincioasă a învăţăturilor islamice, folosindu-şi cu onestitate discernământul, va afla că *Imāmah* este unul dintre principiile indiscutabile ale sfintei religii a Islamului şi că Atotputernicul Allah enunţă această chestiune în versetele coranice, stabilind structura religiei Sale.

LOGICA CE STĂ LA BAZA *IMAMAH*

După cum se precizează în discuţia despre *Nubuwwah*, bunăvoinţa, ocrotirea şi grija Creatorului lumii pe care Acesta o arată faţă de universul existenţei, cheamă prin călăuzirea Lui toată făptura spre un scop particular (reprezentând realizarea perfecţiunii pure). De exemplu, un pom fructifer este dirijat către creştere, înflorire şi rodire. Ciclul existenţei sale se deosebeşte de cel al unei păsări. La fel, orice pasăre vieţuieşte în felul ei particular de a fi şi nu se abate de la scopul propriu speciei. În acest mod, toată făptura este îndrumată numai către realizarea scopului determinat, către urmarea direcţiei ei corecte şi nicăieri altundeva. În mod evident şi asemănător, omul este una dintre creaturile lui Allah şi este legat de acelaşi principiu al călăuzirii.

Devine limpede că, întrucât perfecțiunea supremă și bunăstarea omului se dobândesc prin mjlocirea alegerii personale și a voinței libere, călăuzirea dumnezeiască a omului se realizează pe calea chemării, răspândirii și transmiterii religiei, a legilor și regulilor ei, prin intermediul profeților, astfel încât oamenii să nu se împotrivească acestei orânduiri a Atotputernicului Allah.

„Noi le-am dezvăluit profeților să vestească și să predice, după venirea profeților, oamenii nu mai au nici o pricină să se împotrivească lui Dumnezeu" (4:165).

Acest sfânt *Āyah* conduce către același raționament care reclamă numirea proorocilor și statornicirea unei orânduiri a chemării religioase. După moartea Sfântului Profet (SA), care a ocrotit religia și a călăuzit oamenii cu *'Ismah* sa, este fundamental pentru Atotputernicul Allah să numească pe cineva asemănător lui în ceea ce privește *'Ismah* și însușirile desăvârșite (afară de *waḥy* și *Nubuwwah*) ca, în calitate de înlocuitor, să păstreze fără nicio deviere învățăturile și poruncile islamice și să îndrume oamenii. De nu, planul călăuzirii generale va fi distrus și oamenii vor avea o scuză împotriva modului de călăuzire a lui Allah.

IMAMUL ESTE ABSOLUT NECESAR

Datorită rătăcirii și greșelii, înțelepciunea oamenilor nu le dă acestora posibilitatea să acționeze fără profeții (*anbiyā'*) lui Allah. În același fel, prezența ulemalelor *('ulamā')* islamice în mijlocul *Ummah* și propovăduirea lor religioasă nu sunt îndeajuns pentru a face oamenii autonomi față de *Imami*. După cum am precizat mai devreme, problema nu constă în faptul că oamenii urmează sau nu religia; mai degrabă, punctul forte al discuției este că religia lui Allah trebuie să ajungă până la oameni intactă și fără nicio schimbare, deformare sau ciuntire.

Este cert că *'ulamā'* ai *Ummah* nu sunt fără greșeală și scutiți de rătăcire și păcat, oricât de virtuoși și pioși sunt ei. Nu este imposibil ca învățăturile și legile islamice să fie distruse și schimbate de ei, chiar dacă ar fi fără intenție. Cea mai bună evidență în această privință este existența diferitelor secte și divergențe care s-au strecurat în Islam.

De aceea, din orice perspectivă am analiza situația, prezența Imamului este esențială pentru a proteja autenticele învățături şi legi islamice ale religiei lui Allah, astfel încât oamenii să poată beneficia de călăuzirea ei oricând descoperă posibilitatea de a o dobândi.

AFIRMAȚIA SFÂNTULUI PROFET (SA) DESPRE *WILĀYAH*

Descriind pe Sfântul Profet (SA), Atotputernicul Allah spune:

„Un trimis, dintre voi, a venit la voi. Răul ce-l faceți îl apasă şi este însetat de binele vostru. El este bun, milostiv cu credincioşii" (9:128).

Pare de necrezut că Sfântul Profet (SA), care, potrivit formulării explicite din Sfânta Carte a Coranului, era cel mai îndurător şi milostiv dintre toți față de *ummah* sa, ar rămâne tăcut toată viața şi ar omite mențiunea uneia dintre poruncile divine, care, neîndoielnic, este de cea mai mare importanță şi întâietate pentru societatea islamică, fiind reclamată de judecată şi de simțul realității.

Sfântul Profet (SA) a ştiut mai bine decât oricine altcineva că instituția uriaşă şi sistematizată a Islamului nu era o chestiune de zece sau douăzeci de ani, pentru a fi condusă de el însuşi; era conştient că Islamul este o structură universală şi veşnică, care trebuie să îndrume omenirea pentru totdeauna. Astfel, prevestind contextul miilor de ani de după moartea sa, a acționat în consecință. Sfântul Profet (SA) a fost întru totul conştient că Islamul este o structură socială şi că nicio organizare socială nu poate să existe şi să supraviețuiască nici măcar o zi fără un supraveghetor sau legiuitor. Aşadar, existența unui supraveghetor este esențială pentru a ocroti învățăturile şi legile islamice ale religiei, a gestiona problemele societății, a conduce şi ghida oamenii către fericire în lumea aceasta şi în cea de dincolo. Astfel, cum s-ar putea imagina că Sfântul Profet (SA) ar putea trece cu vederea situația de după plecarea lui şi nu ar arăta nicio preocupare în privința ei?

De obicei, Sfântul Profet (SA) obişnuia să desemneze pe cineva pentru a gestiona problemele oamenilor în absența sa, ori de câte ori părăsea *Madīnah*, fie şi pentru câteva zile, pentru a lua parte la bătălii sau pentru îndeplinirea *Hajj*. În mod asemănător, el obişnuia să numească guvernatori pentru oraşele cucerite de musulmani şi să stabilească condu-

cători pentru fiecare unitate şi regiment trimise pe câmpul de luptă. Uneori, Sfântul Profet (SA) spunea: „Comandantul vostru este cutare om... Dacă va fi omorât, atunci cutare va fi urmaşul lui, iar dacă acela este şi el ucis, cutărică va acţiona drept conducător".

Având în vedere politica pe care Sfântul Profet (SA) a urmat-o, cum se poate concepe să nu fi desemnat pe cineva drept urmaş după moartea sa?

Pe scurt, examinând cu atenţie scopurile măreţe ale Islamului şi năzuinţa sfântă a vrednicului ei purtător, se va recunoaşte neîndoielnic că problema *Imāmah* şi *wilāyah* a fost decisă şi complet clarificată pentru musulmani.

DESEMNAREA UNUI URMAŞ DE CĂTRE SFÂNTUL PROFET (SA)

Sfântul Profet (SA) nu s-a mulţumit numai cu observaţii generale referitoare la *Imāmah* şi *wilāyah* ale afacerilor musulmanilor după moartea sa, ci a explicat limpede subiectul *Imāmah*, odată cu *Tawhīd* şi *Nubuwwah*, de la bunul început al chemării sale, şi a vestit *wilāyah* şi *Imāmah* ale lui 'Alī (SA) pentru problemele religiei şi ale lumii, precum şi pentru toate pricinile musulmanilor.

Potrivit unui *hadīth* transmis de ulemalele sunnite şi şiite, în prima zi a chemării sale publice a oamenilor la Islam, Sfântul Profet (SA) şi-a invitat rudele pentru o adunare. La această întrunire, el a fundamentat şi statornicit în mod explicit slujirea, *wilāyah,* şi succesiunea Comandantului Credincioşilor, în persoana lui 'Alī (SA). În ultimele zile ale vieţii sale, în Ghadīr Khumm, Sfântul Profet (SA) de asemenea a înălţat pe 'Alī (SA), luându-l de mână în mijlocul unei adunări de o sută douăzeci de mii de musulmani, şi a stabilit:

„Pentru oricine sunt păzitor şi conducător, 'Alī (SA) îi este la fel supraveghetor şi protector".

În plus, Sfântul Profet (SA) a specificat în mod amănunţit numărul, numele şi toate însuşirile Imamilor şi conducătorilor care îi vor urma.

Într-un binecunoscut *hadīth*, relatat de ulemalele şiite şi sunnite, Sfântul Profet (SA) a spus: „Există doisprezece imami şi toţi aceştia sunt

din tribul Quraysh". Potrivit celebrului *hadīth*, Sfântul Profet (SA) i-a zis lui Jābir al-Ansārī: „Există doisprezece Imami". Apoi a pomenit numele lor, unul câte unul, şi i-a dezvăluit lui Jābir: „Îl vei vedea pe al cincilea Imam. Transmite-i salutările (*salām*) mele".

De altminteri, Sfântul Profet (SA) a desemnat în mod precis pe 'Alī (SA), Comandantul Credincioşilor, drept urmaşul său. *Hadrat* 'Alī (SA), la rândul său, şi-a desemnat Imamul succesor. Fiecare Imam, în acelaşi fel, a orânduit următorul Imam drept continuator al său.

NEPRIHĂNIREA *('ISMAH)* IMAMULUI

Din ceea ce a fost deja analizat este limpede că, la fel ca Profetul (SA), Imamul trebuie să fie scutit de păcat şi greşeală; în caz contrar, chemarea profetică va rămâne nedesăvârşită, iar călăuzirea dumnezeiască este ineficientă.

ÎNSUŞIRILE MORALE ALE IMAMULUI

Imamul trebuie să fie înzestrat cu virtuţi morale precum curaj, vitejie, modestie, mărinimie şi dreptate, pentru că oricine este *ma'sūm* şi fără de păcat va profesa şi va da ascultare normelor religioase. Întrucât stăpânirea însuşirilor morale lăudabile este fundamentală pentru religie, Imamul trebuie să fie superior tuturor celorlalţi oameni în privinţa virtuţilor morale, căci ar fi un nonsens ca un om să-i conducă pe cei care îi sunt superiori şi mai buni decât el în privinţa virtuţilor. Desigur, dreptatea lui Allah nu este în conformitate cu o asemenea idee.

CUNOAŞTEREA IMAMULUI

Întrucât Imamul este supraveghetorul religiei şi conducătorul locuitorilor universului, trebuie să aibă o cunoaştere desăvârşită a tuturor chestiunilor referitoare la această lume şi la cea de dincolo, mai exact, a aspectelor legate de bunăstarea omului; căci, menţinerea unei persoane ignorante drept conducător este inadmisibilă din punct de vedere raţional şi neînţeleasă din punct de vedere al călăuzirii dumnezeieşti universale.

CEI PAISPREZECE NEPRIHĂNIȚI *(MA'SŪMĪN)*

Sfântul Profet (SA), cinstita sa fiică Fātimah al-Zahrā' (AS) şi cei doisprezece imami sunt numiți cei „Paisprezece *Ma'sūmīn*". Primii cinci dintre cei paisprezece *Ma'sūmīn*, adică Sfântul Profet (SA), 'Alī (AS), Fātimah (AS), al-Imām al-Hasan (AS) şi al-Imām al-Husayn (AS) sunt numiți *„Ahl al-'Abā"* sau *„Ashāb al-Kisā'"* (familia şi însoțitorii adunați sub mantie). Sunt numiți *Ashāb al-Kisā'* deoarece, într-o zi, Sfântul Profet (SA) s-a acoperit pe sine însuşi cu o mantie, a strâns pe aceşti patru membri sub ea şi s-a rugat lui Allah. În cinstea lor, Atotputernicul Allah a revelat următorul verset coranic al purității (*tahārah*):

„O, oameni ai Casei! Dumnezeu vrea numai să îndepărteze de la voi spurcăciunea şi să vă dea curățenie" (33:33).

IMAMII CĂLĂUZITORI

Imamii călăuzitori (AS), care sunt urmaşii Sfântului Profet (SA) şi conducătorii popoarelor lumii, sunt în număr de doisprezece.

NUMELE IMAMILOR NEPRIHĂNIȚI (AS)

Al -'Imām 'Alī (AS) (*Amīr al-Mu'minīn*)
Al -'Imām al-Hasan (AS) (Al-Mujtabā)
Al -'Imām al-Husayn (AS) (Sayyid al-Shuhadā')
Al -'Imām 'Alī (AS) (Al-Sajjād)
Al -'Imām Muhammad (AS) (Al-Bāqir)
Al -'Imām Ja'far (AS) (Al-Sādiq)
Al -'Imām Mūsā (AS) (Al-Kāzim)
Al -'Imām 'Alī (AS) (Al-Ridā)
Al -'Imām Muhammad (AS) (Al-Taqī)
Al -'Imām 'Alī (AS) (Al-Naqī)
Al -'Imām al-Hasan (AS) (Al-'Askarī)
Al -'Imām Muhammad (AS) (Al-Mahdī, al-Hujjat ibn al-Hassan)

MODUL OBIŞNUIT DE VIAŢĂ AL *AHL AL-BAYT* (AS)

Ceilalţi membri ai *Ahl al-Bayt* (AS) sunt dovezile desăvârşite de formare şi educaţie ale Sfântului Profet (SA). Trăsăturile şi modul lor de viaţă sunt similare firii Sfântului Profet (SA).

Bineînţeles că, în timpul celor două sute cincizeci de ani, începând de la anul al 11-lea de la *Hijrah* (anul morţii Sfântului Profet [SA]), până la anul 260 AH (când a început Marea Ocultaţie [*Ghaybat al-Kubrā*] a lui al-'Imām Muhammad al-Mahdī [AS]), prin diferitele lor contacte cu oamenii, Imamii, călăuze neprihănite, au înfruntat diferite situaţii, desfăşurându-şi traiul în moduri diferite. Totuşi, ei nu au renunţat niciodată la scopul esenţial al politicii Sfântului Profet (SA), care a constat în ocrotirea principiilor de credinţă fundamentale ale Islamului (*Usūl al-Dīn*) şi a principiilor secundare de acţiune ale Islamului (*Furū 'al Dīn*), precum şi în educaţia copiilor de ispita schimbărilor şi transformărilor.

În cuprinsul celor douăzeci şi trei de ani de la chemarea sa şi vestirea Islamului, Sfântul Profet (SA) a parcurs trei etape ale vieţii. În primii trei ani ai chemării sale la profeţie (*al-Bi 'that al-Nabawiyyah*), el a invitat poporul pe ascuns la Islam. Apoi, în următorii zece ani, a chemat făţiş oamenii la Islam. Cu toate acestea, el şi adepţii lui au trăit sub crunte chinuri şi persecuţii ale societăţii şi nu s-au bucurat de nicio libertate de acţiune care ar fi putut produce o îmbunătăţire reală în societate. Sfântul Profet (SA) a petrecut cei zece ani rămaşi (după Hijrah) într-o atmosferă în care reînsufleţirea adevărului şi a autenticităţii era principalul ţel, în care sfântul Islam ajungea la împliniri remarcabile zi de zi, deschizând astfel oamenilor din orice timp o nouă poartă a cunoaşterii şi desăvârşirii.

Fără îndoială, aceste trei împrejurări diferite au pretins soluţii variate şi au înfăţişat caracterul şi modul de viaţă al Sfântului Profet (SA), care nu a avut alt ţel decât de a reînsufleţi adevărul şi autenticitatea, în numeroase aspecte.

Diversele circumstanţe în care Imamii călăuzitori (AS) au vieţuit nu difereau de perioada prehegiriană a chemării Sfântului Profet (SA). Uneori, la fel ca în primii trei ani ai misiunii profetice, era imposibil chiar şi simplul fapt de a atrage atenţia asupra adevărului; astfel, Imamii (AS) şi-au îndeplinit datoriile cu cea mai mare băgare de seamă, după cum a

fost cazul în timpul celui de-al patrulea Imam (AS) şi în ultima perioadă din timpul celui de-al şaselea Imam (AS), care au aplicat metode asemănătoare. Altădată, întocmai celor zece ani anteriori Hijrah, când Sfântul Profet (SA) a chemat în mod deschis oamenii la Islam, în *Makkah*, şi când adepţii lui erau în imposibilitatea de a rezista la asuprirea necredincioşilor, Imamii (AS) au continuat de asemenea să instruiască oamenii în ceea ce priveşte învăţăturile religiei şi propovăduirea normelor religioase. Puternicii vremii, totuşi, nu au precupeţit niciun efort în privinţa supunerii la chinuri şi persecutării lor şi le-au creat greutăţi în fiecare moment.

Într-adevăr, o împrejurare asemănătoare ambianţei posthegiriene a Sfântului Profet (SA) a fost cea în care Conducătorul credincioşilor (*Amir al-Mu'minīn)*, 'Alī (AS), a domnit în calitate de calif (timp de cinci ani), sau cele în care s-au aflat pentru o scurtă perioadă Hadrat Fātimah (AS) şi al-'Imām al-Hasan (AS), pe de o parte, şi al-'Imām al-Husayn (AS) şi ucenicii săi, pe de altă parte. În toate aceste circumstanţe, corectitudinea şi adevărul au fost exprimate în mod deschis, reflectând limpede starea generală ce domnea în timpul Sfântului Profet (SA).

Pe scurt, cu excepţia a ceea ce a fost menţionat, Imamii neprihăniţi nu s-au putut opune conducătorilor şi cârmuitorilor tirani şi uzurpatori în mod esenţial şi făţiş. De aceea, au fost constrânşi să îşi asume *taqiyyah* (tăinuirea convingerilor adevărate ale cuiva atunci când viaţa îi este în pericol) şi să nu dea nicio ocazie cârmuitorilor vremii să se mânie pe ei. Cu toate acestea, duşmanii lor au făcut tot ce le-a stat în putinţă să îndepărteze lumina călăuzirii şi să distrugă ostenelile lor.

CAUZA ESENŢIALĂ A DEOSEBIRII IMAMILOR (AS) FAŢĂ DE GUVERNĂRILE CONTEMPORANE LOR

Diferitele cârmuiri care au luat naştere în societatea islamică după Sfântul Profet (SA), în numele Islamului, au fost toate în contradicţie cu *Ahl al-Bayt* (AS). Această contradicţie neîmpăcată a reprezentat un izvor care n-a secat niciodată.

Deşi Sfântul Profet (SA) subliniase virtuţile şi calităţile extraordinare ale *Ahl al-Bayt* (AS) – dintre care cele mai importante erau cunoaşterea învăţăturilor Sfântului Coran şi deosebirea, din punct de vedere islamic, între aspectele permise (*halāl*) şi cele interzise (*harām*) – şi cu

toate că era obligatoriu ca *Ummah* să cinstească şi să ţină cont de *Ahl al-Bayt* (AS), în pofida acestui îndemn şi sublinieri, *Ummah* nu şi-a achitat obligaţiile.

Când Sfântul Profet (SA) a chemat în mod deschis oamenii la Islam, a pomenit din prima zi despre rudele sale, care au îmbrăţişat Islamul, şi a numit pe 'Alī (AS) drept urmaş al său. El a precizat limpede, în ultimele zile ale vieţii lui, succesiunea lui 'Alī (AS), atât la Ghadīr Khumm, precum şi în alte părţi. În pofida acestui fapt, oamenii au numit pe alţii drept succesori ai Sfântului Profet (SA), după moartea acestuia, refuzându-le astfel *Ahl al-Bayt* (AS) drepturile lor de netăgăduit. Drept urmare, guvernarea epocii a considerat întotdeauna pe *Ahl al-Bayt* (AS) drept adversari periculoşi, fiind înspăimântată de aceştia. Aceste ocârmuiri au folosit diferite modalităţi de a nimici pe *Ahl al-Bayt* (AS).

Guvernările epocii au reflectat un profund dezacord între *Ahl al-Bayt* (AS) şi aşa numitele guvernări islamice imperioase. *Ahl al-Bayt* (AS) au crezut că ocârmuirile islamice trebuie să respecte, să păstreze şi să aplice preceptele dumnezeieşti ale Islamului. Totuşi, după cum s-a văzut din tentativele lor, aşa numitele conduceri islamice, care au venit la putere după Sfântul Profet (SA), nu au acordat o atenţie deosebită respectării preceptelor Islamului şi loialităţii faţă de modul de viaţă (*sīrah*) al Sfântului Profet (SA).

În mai multe rânduri, Atotputernicul Allah a interzis Sfântului Profet (SA) şi *ummah* islamice să facă vreun fel de modificare în cadrul învăţăturilor dumnezeieşti şi i-a avertizat în legătură cu manifestarea celei mai mici porniri împotriva unuia dintre preceptele sau poruncile islamice. În baza acestor porunci neschimbabile şi neabătute, Sfântul Profet (SA) a adoptat un mod de viaţă prin care nu a afişat nicio diferenţă în privinţa îndeplinirii legilor islamice, indiferent de timp, loc sau persoanele implicate.

Respectarea normelor dumnezeieşti de conduită constituia obligaţia fiecăruia, chiar şi a Sfântului Profet (SA). Legile islamice erau statornice şi valide în toate împrejurările.

Ca urmare a acestei egalităţi şi echităţi, au fost desfiinţate toate formele de regim preferenţial dintre oameni. Sfântul Profet (SA), care prin porunca lui Allah, a fost legiuitor şi conducător şi a cărui supunere era obligatorie, nu avea nici cel mai mic privilegiu faţă de ceilalţi în ceea ce priveşte aspectele interioare şi cele exterioare ale vieţii sale. Nu s-a

prevalat de niciun fel de fast, nu a pretins niciun fel de ceremonial şi formalisme proporţionale stautului său de conducător şi nu s-a lăudat cu însemnătatea şi poziţia sa. Nu şi-a etalat nici noblețea sau prestigiul. Nu putea fi deosebit de restul oamenilor prin niciun aspect exterior.

Nicio facţiune din rândul diferitele pături ale populaţiei nu a căutat superioritatea asupra celorlalte bazându-se pe drepturile lor preferenţiale discriminatorii. Bărbaţi şi femei, bogaţi şi săraci, puternici şi slabi, sedentari şi nomazi, sclavi şi oameni liberi, albi şi de culoare, toţi erau apreciaţi în mod egal şi niciunul nu s-a aflat sub obligaţia de a săvârşi fapte dincolo de datoria sa religioasă. Toată lumea era scutită de achitarea legăturilor de vasalitate către oamenii atotputernici ai societăţii sau de a fi relativizată prin autoritatea şi oprimarea tiranilor.

În urma unor observaţii preliminare, devine limpede (în mod special după ce am reţinut numeroasele experimente de după moartea Sfântului Profet [SA]) că unicul ţel al felului de a fi neprihănit al Sfântului Profet era aplicarea dreaptă şi nepărtinitoare între oameni a poruncilor dumnezeieşti ale Islamului şi garantarea rezistenţei şi trăiniciei acestor legi în faţa modificărilor şi transformărilor. Însă „guvernările islamice" nu şi-au pus conduita lor în acord cu cea a Sfântului Profet (SA) şi şi-au schimbat în totalitate modul de acţiune. Drept urmare:

(1) Curând, în „societatea islamică" s-au ivit distincţiile de clasă în forma cea mai gravă. Oamenii s-au împărţit în două cete: puternici şi slabi. Existenţa, proprietatea şi bunul nume al unui grup au fost supuse distrugerii din pricina capriciilor şi poftelor unui alt grup.

(2) Aşa numitele „conduceri islamice" au schimbat treptat legile islamice. Uneori, sub pretextul ocrotirii societăţii islamice, iar alteori invocând justificarea salvării stăpânirii şi politicii sale, aceste „guvernări islamice" s-au abţinut de la conformitatea faţă de porunci, precum şi de la împlinirea legilor şi dispoziţiilor islamice. Acest mod de lucru s-a dezvoltat permanent până într-un asemenea grad, încât aşa numitele ocârmuiri islamice nu au mai simţit niciun fel de răspundere faţă de aplicarea şi împlinirea legilor islamice. Este suficient să se ştie că oricare ar fi fost statutul legilor islamice şi al dispoziţiilor generale, ele nu au avut nicio putere executivă adecvată pentru punerea în aplicare.

Pe scurt, „guvernările islamice" în timpul vieţii *Ahl al-Bayt* (AS) au adus schimbări în preceptele şi legile Islamului potrivit „oportunităţii

epocii". Aceasta s-a datorat devierilor prin care conduitele lor au fost opuse celei ale Sfântului Profet (SA). Cu toate acestea, în conformitate cu îndrumările coranice, *Ahl al-Bayt* (AS) au socotit drept esențiale principiile comportării Sfântului Profet (SA).

Datorită acestor deosebiri și contradicții, atotputernicele ocârmuiri contemporane lor nu s-au stăpânit de la distrugerea *Ahl al-Bayt* (AS). Ei s-au apucat să folosească orice mijloc posibil să stingă lumina călăuzirii lor.

Deși *Ahl al-Bayt* (AS) au înfruntat în permanență numeroase situații dificile și dușmani îndărătnici și cumpliți, ei au dus mai departe către oameni chemarea Islamului și munca propovăduirii (*tablīgh*), potrivit sarcinii lor dumnezeiești; ei nu au precupețit niciun efort pentru instruirea oamenilor virtuoși.

Pentru a evalua acest lucru, trebuie să se facă apel la istorie și să se observe numerosul popor șiit în timpul perioadei celor cinci ani de califat (*khilāfah*) ai *Amir al-Mu'minīn*, 'Alī (AS). Evident, această populație răsărise în timpul celor douăzeci și cinci de ani ai recluziunii lui 'Alī (AS). Pe lângă aceasta, a existat o adunare asemănătoare, a unui mare număr de șiiți, în casa lui Al-'Imām Al-Bāqir (AS); au fost apoi cei instruiți în mod discret de Al-Imām al-Sajjād (AS). La fel, sute de mii de șiiți, urmând *Ahl al-Bayt* (AS) și pe cucernicul Al-Imām al-Rida (AS), au fost căutătorii de adevăr pe care Al-Imām Mūsā ibn Ja'far (AS) i-a călăuzit până și din colțurile întunecate ale închisorilor.

În cele din urmă, datorită permanentei formări și pregătiri în preajma *Ahl al-Bayt* (AS), șiiții, care erau într-o proporție neînsemnată la momentul morții Sfântului Profet (SA), s-au înmulțit pe neașteptate, ajungând la un număr extraordinar în timpul ultimei perioade a Imamilor neprihăniți (AS).

UN ASPECT EXCEPȚIONAL ÎN POLITICA *AHL AL-BAYT* (AS)

După cum am amintit mai devreme, *Ahl al-Bayt* (AS) ai Sfântului Profet (SA) și-au petrecut existența sub opresiune și învinuire. Și-au împlinit datoriile prescrise în cele mai grele împrejurări, în atmosfera tăinuirii convingerilor (*taqiyyah*). Doar patru membri dintre *Ahl al-Bayt* (AS), pentru perioade scurte de timp, au avut în mod excepțional ocazia să acționeze autonom, fără constrângere și *taqiyyah*. Vom analiza pe scurt

biografiile membrilor *Ahl al-Bayt* (AS) (altele decât cea a Profetului (SA), pe care am prezentat-o deja).

AL -'IMĀM 'ALĪ (AS)

Amir al-Mu'minīn Hadrat 'Alī (AS) este primul model desăvârşit de formare şi educaţie al Sfântului Profet (SA).

'Alī (AS) a fost instruit de Sfântul Profet (SA) din timpul prunciei sale. 'Alī (AS) a însoţit permanent pe Sfântul Profet (SA), precum o umbră, până în momentul din urmă al vieţii Profetului; a fost alături de Sfântul Profet (SA) ca un fluture care îşi jertfeşte viaţa în focul felinarului. S-a despărţit de Profet (SA) numai atunci când i-a luat în braţe sfântul trup şi l-a îngropat.

'Alī (AS) a fost înzestrat cu o personalitate universală. Se poate cuteza a se spune că nicio altă figură însemnată a lumii nu s-a bucurat de atâtea cercetări şi analize profunde, cum au fost cele întreprinse în privinţa acestei personalităţi importante. Învăţaţii şi literaţii şiiţi, sunniţi, musulmani şi nemusulmani i-au consacrat cărţi în număr uriaş.

Cu toate dezbaterile şi multiplele necuviinţe prilejuite de prieteni şi duşmani în privinţa lui 'Alī (AS), niciunul nu a fost capabil să găsească vreun fel de slăbiciune în credinţa acestuia. Nu au fost capabili să descopere vreun punct slab nici în curajul, evlavia, cunoaşterea, dreptatea şi nici în alte virtuţi ale lui vrednice de laudă, deoarece el nu a cunoscut şi mărturisit decât virtutea şi desăvârşirea.

Potrivit istoriei, dintre toţi conducătorii care au venit la putere de la moartea Sfântului Profet (SA) până în epoca actuală, 'Alī (AS) este unica persoană care a corespuns modului de viaţă (*sīrah*) al Sfântului Profet (SA) şi nu s-a abătut niciodată de la principiile Profetului (SA) în perioada ocârmuirii lui asupra societăţii islamice. 'Alī (AS) a implementat normele şi preceptele religioase ale Islamului fără nicio răstălmăcire sau deviere, întocmai precum au fost aplicate în timpul vieţii Sfântului Profet (SA).

În cazul „Consiliului celor şase membri" pentru alegerea califului (*khalīfah*), care s-a întrunit conform deciziei celui de-al doilea calif, după dezbateri interminabile privind califatul (*khilāfah*), apăruse o ezitare între 'Alī (AS) şi 'Uthmān. „Consiliul", în mod condiţionat, a acordat poziţia

de calif lui 'Alī (AS), precizând că el ar trebui să se comporte cu oamenii în acelaşi fel în care au făcut-o primul şi al doilea calif. 'Alī (AS) a refuzat propunerea şi a spus: „Nu voi trece peste hotarele conştiinţei mele". Atunci, „consiliul" a oferit califatul (*khilāfah*) lui 'Uthmān. El a primit propunerea şi a devenit *khalīfah*, cu toate că, ulterior, a îmbrăţişat un alt mod de viaţă (*sīrah*).

Niciunul dintre însoţitorii Sfântului Profet (SA) nu ar putea fi pereche potrivită pentru 'Alī (AS), în ceea ce priveşte abnegaţia, sacrificiul şi dăruirea de sine, ori alte convingeri şi atitudini exprimate în numele adevărului. Nu se poate nega faptul că, în lipsa unui credincios vestitor al Islamului, necredincioşii şi idolatri ar fi stins cu uşurinţă lumina *Nubuwwah* în noaptea *Hijrah* sau, după aceea, în oricare dintre bătăliile de la Badr, 'Uhud, Khandaq, Khaybar şi Hunayn, determinând astfel căderea stindardului adevărului.

Încă de la primii săi paşi în sfera publică, 'Alī (AS) a dus o existenţă extrem de modestă. Atât în timpul vieţii Sfântului Profet (SA), cât mai ales după moartea Profetului şi chiar în timpul glorioase sale perioade califale, a trăit ca un sărac şi în cele mai umile condiţii. Nu a avut nicio atitudine trufaşă asupra nevoiaşilor, iar dacă hrana, îmbrăcămintea şi adăpostul şi erau afectate, obişnuia să spună: „Conducătorul unei societăţi ar trebui să trăiască în aşa fel, încât să fie sursă de mângâiere pentru cei nevoiaşi şi îndureraţi, nicidecum motivul durerii şi dezamăgirii lor". Deşi conducător al întregului stat islamic, în ziua martirajului său nu avea decât şapte sute de dirhami cu care dorea să angajeze un servitor pentru casa sa.

'Alī (AS) obişnuia să muncească pentru a face faţă nevoilor vieţii. În mod special era preocupat de agricultură şi îşi petrecea timpul plantând copaci sau săpând conducte de apă; tot ce câştiga în acest fel sau în urma războaielor împărţea nevoiaşilor. El le dăruia săracilor pământurile pe care le cultiva sau le împărţea banii obţinuţi din vânzarea roadelor. Odată, în timpul slăvitului său *khilāfah*, 'Alī (AS) a poruncit nevoiaşilor să-i aducă bunurile moşiilor lui, iar apoi le-a înmânat acestora. Când aceste beneficii au fost adunate, suma totală a atins 24.000 de dinari de aur.

'Alī (AS) i-a biruit pe vrăjmaşi în toate bătăliile la care a luat parte. Niciodată nu a pregetat de la lupta împotriva duşmanului. 'Alī (AS) spunea: „Nici dacă întreaga Arabie ar fi foc şi pară şi ar lupta împotriva mea, nu-mi voi pierde curajul şi nu mă voi teme de nimic".

Pe lângă curajul şi vitejia de care a dat dovadă şi pentru care istoria oamenilor cutezători ai lumii nu găseşte pereche, 'Alī (AS) a fost din cale afară de îndurător, blând, altruist şi mărinimos. În lupte nu a ucis niciodată femei, copii şi neajutorați, nu a luat pe nimeni ostatec şi nu a hăituit pe cei ce fugeau. În bătălia de la Siffīn, oastea lui Mu'āwiyah a preluat conducerea, ocupând canalul Eufratului şi restricționând apa pentru 'Alī (AS). Ulterior, după o bătălie sângeroasă, 'Alī (AS) a ocupat canalul; a dat poruncă atunci să li se îngăduie duşmanilor să ia apă.

În întreaga perioadă a califatului său, 'Alī (AS) a primit pe oricine cu bucurie, fără a avea şambelani şi paznici; mergea pe uliţe şi prin pieţe neînsoțit. El poruncea oamenilor să se teamă de Allah şi să evite răul şi nedreptatea provocate de ceilalți. 'Alī (AS) a ajutat cu bunăvoință şi modestie pe văduve şi oamenii afectați de sărăcie şi a găzduit pe orfanii lipsiți de adăpost în propria sa casă, educându-i şi oferindu-le chiar el cele trebuincioase.

A avut o considerație aparte pentru cunoaştere şi învățătură şi a acordat o atenție specială promovării ştiinței şi educației. El obişnuia să spună: „Nu există nicio suferință fizică sau morală ca neştiința". În vreme ce 'Alī (AS) îşi dispunea trupele pe câmpul de luptă, în sângeroasa bătălie de la Jamal, un arab a înaintat şi l-a întrebat despre sensul *Tawḥīd*. Lumea de pretutindeni l-a gonit pe arab şi l-a dojenit, spunându-i că nu este momentul pentru asemenea întrebări şi discuții. 'Alī (AS) le-a cerut să se împrăştie din jurul arabului şi a zis: „Luptăm cu năzuința de a reînvia aceste adevăruri". Apoi, în timp ce desfăşura trupele, 'Alī (AS) a chemat arabul şi i-a limpezit chestiunea printr-o explicație convingătoare.

Un caz similar, întruchipând disciplina religioasă şi uimitoarea putere dumnezeiască a lui 'Alī (AS), a fost relatat în cursul bătăliei de la Siffīn. Când cele două oşti se amestecaseră una cu cealaltă, precum două mări furioase, şi mult sânge se vărsă în toate părțile, 'Alī (AS) a venit la unul dintre soldații lui şi i-a cerut o cană de apă. Oşteanul a umplut un vas de lemn cu apă şi i l-a oferit. 'Alī (AS) a observăt o crăpătură şi a spus: „Băutul apei dintr-o asemenea cupă este *makrūh* (indezirabilă, deşi încuviințată de lege; totuşi, este de preferat abținerea de la aşa ceva în Islam)". Soldatul a zis: „Nu este momentul să fim atât de scrupuloşi în privința acestor amănunte, când ne aflăm sub ploaia de săgeți şi fulgerele unei mulțimi de săbii". Pe scurt, răspunsul lui 'Alī (AS) a fost: „Luptăm

pentru statornicirea unor astfel de precepte islamice; în măsura în care legile sunt afectate, totul devine important, indiferent de proporție".

După Sfântul Profet (SA), 'Alī (AS) a fost prima persoană care a vorbit despre realitățile științifice prin metoda de gândire filosofică, exprimându-se, mai exact, cu o logică independentă. Astfel, a elaborat numeroși termeni științifici. În scopul de a ocroti Sfântul Coran de devieri și deformări, 'Alī (AS) a formulat și a rânduit regulile gramaticii arabe.

Complexitățile științifice, cunoașterea dumnezeiască, aspectele morale, sociale, politice și chiar matematice puse la dispoziția noastră prin intermediul prelegerilor, scrisorilor și altor comentarii grăitoare ale lui 'Alī (AS), sunt uimitoare.

Cuvântările, epistolele, aforismele și scurtele afirmații disponibile, ce pot fi văzute ca un monument comemorativ al lui 'Alī (AS), toate mărturisesc că, printre musulmani, 'Alī (AS) este cel mai familiarizat cu țelurile Coranului și cel care a înțeles cum se cuvine învățătura esențială și practică a Islamului. El a demonstrat autenticitatea *hadīth*-ului Sfântului Profet (SA): „Eu sunt cetatea cunoașterii, iar 'Alī este poarta acestei cetăți". 'Alī (AS) a îmbinat această cunoaștere cu practica.

Pe scurt, personalitatea proeminentă a lui 'Alī (AS) este dincolo de orice descriere, iar virtuțile lui fără număr. Istoria nu a pomenit niciodată o personalitate similară, care să atragă atât de mult atenția și considerațiile învățaților și filosofilor lumii.

AL-SIDDĪQAH AL-KUBRĀ FĀTIMAH (AS)

Al-Siddīqah al-Kubrā (cea întru totul conformă cu adevărul) Fātimah (AS) a fost singura fiică cinstită și iubită a Sfântului Profet (SA) care, ca urmare a înțelepciunii, credinței, virtuții, însușirilor ei pline de cuviință și moralității vrednice de laudă, a umplut de dragoste inima curată a cinstitului ei părinte.

Ca rezultat al înțelepciunii, evlaviei și pioșeniei ei față de cele dumnezeiești, Fātimah (AS) a primit de la mărețul ei tată denumirea de *„Sayyidat Nisā' al-'Ālamīn"* (conducătoarea tuturor femeilor din lume). Sfântului Profet (SA) a spus: „Bucuria împărtășită de Fātimah este și bucuria mea, iar bucuria mea este bucuria lui Allah. Supărarea trăită de Fātimah este și supărarea mea, iar supărarea mea este supărarea lui Allah".

Doamna Islamului, Khadījah al-Kubrā, a născut-o pe Hadrat Fātimah (AS) în al şaselea an după *Al-Bi'that al-Nabawiyyah*. Fātimah (AS) s-a măritat cu *Amīr al Mu'minīn* 'Alī (AS) în al doilea an după *Hijrah* şi a murit la trei luni şi ceva, de la plecarea în lumea de dincolo a marelui ei părinte.

În viaţă, a dat întâietate plăcerii lui Allah mai presus decât propriei fericiri. În sfera familială, s-a îngrijit îndeaproape de educaţia copiilor. S-a ocupat de treburile casnice alături de slujitoarele ei. Într-o zi, ea era cea care îşi asuma răspunderea pentru muncile casnice, în cealaltă, acestea erau îndeplinite de slujitoare. În timpul ei liber, Fātimah (AS) soluţiona problemele doamnelor musulmane şi se închina lui Allah. Şi-a cheltuit averea personală, în special veniturile înfloritoare din Fadak (câteva oraşe în apropiere de Khaybar), pentru cauza lui Allah şi nu a păstrat pentru ea decât ceea ce era necesar. Uneori, oferea hrana sa zilnică nevoiaşilor şi săracilor, rămânând ea însăşi înfometată. Cuvântarea elaborată din moscheia Sfântului Profet (SA), rostită de Fātimah (AS) către grupurile de musulmani şi însoţitorii acestora, argumentele aduse „primului *khalīfah*" asupra motivului ataşamentului de Fadak, precum şi alte afirmaţii vrednice de a fi amintite, sunt toate mărturii limpezi pentru noblețea rangului ei, spiritul curajos şi cutezător şi stăruinţa ei.

Hadrat Fātimah (SA) este cinstita fiică a Sfântului Profet (SA), soţia lui *Amīr al-Mu'minīn* 'Alī (AS) şi mama celor unsprezece Imami şi conducători ai Islamului. Urmaşii Sfântului Profet (SA) au luat toţi naştere din ea.

Potrivit textului explicit al Sfântului Coran, Fātimah (SA) este înzestrată cu statutul de *'Ismah*.

AL-'IMĀM AL-HASAN (AS) ŞI AL-'IMĀM AL-HUSAYN (AS)

Aceşti doi cinstiţi Imami (AS) sunt fraţi şi fiii lui 'Alī (AS) şi ai Fātimei (AS). Potrivit tradiţiilor (*ahādīth*), Sfântul Profet (SA) a arătat o dragoste profundă faţă de aceşti nepoţi demni de cinste pe care i-a numit fiii săi. Sfântul Profet (SA) nu era în stare să reziste nici celei mai mici tristeţi sau nemulţumiri din partea lor, obişnuind să spună în acest sens: „Aceşti doi fii ai mei sunt Imami şi conducători, fie ei înălţaţi sau aşezaţi". Termenii „înălţaţi" şi „aşezaţi" sunt folosiţi cu un sens înţepător. Aceştia simbolizează preluarea falsului califat şi ridicarea în lupta cu duşmanii

Islamului, ori neacceptarea falsului califat şi lupta împotriva lui. El a adăugat: „Hasan şi Husayn sunt două călăuze ale tinerilor Paradisului".

Potrivit dorinţei cinstitului său tată, al-'Imām al-Hasan (AS) a fost ales pentru califat (*khilafah*) şi oamenii i-au încredinţat jurământul lor de supunere. A domnit în calitate de calif (*khalīfah*) în ţările islamice, în afară de Siria şi Egipt, care erau sub stăpânirea lui Mu'āwiyah, şi a dirijat problemele interne şi externe întocmai precum făcuse şi ilustrul său tată.

În perioada domniei sale, al-'Imām al-Hasan (AS) a mobilizat o armată pentru a pune capăt diferendelor cu Mu'āwiyah, însă, în cele din urmă, a aflat că inimile oamenilor fuseseră ademenite de Mu'āwiyah; comandanţii propriei sale armate comunicau prin mesaje cu Mu'āwiyah şi aşteptau ca acesta să ordone uciderea sau întemniţarea Imamului (AS) şi predarea sa inamicului. Din această cauză, Imamul (AS) a trebuit să accepte în cele din urmă propunerea de pace.

Al-'Imām al-Hasan (AS) s-a angajat în tratative de pace în condiţii determinate, dar Mu'āwiyah nu şi-a menţinut promisiunea. După încheierea acordului de pace, acesta din urmă a mers în Irak, a urcat într-un amvon în prezenţa musulmanilor şi a spus: „Nu am luptat cu voi din cauza religiei, astfel că veţi rosti *salāt* şi veţi respecta *şawm*; mai degrabă am dorit să domnesc peste voi şi acum mi-am îndeplinit ţelul". Mu'āwiyah a adăugat: „Nu ţin seama de făgăduinţele pe care le-am făcut lui al-Hasan".

După tratatul de pace, timp de nouă ani şi jumătate, al-'Imām al-Hasan (AS) a stat sub stăpânirea lui Mu'āwiyah, într-o atmosferă tristă şi în cele mai aspre şi neplăcute condiţii. Imamul (AS) nu avea siguranţa vieţii nici în propria casă. În cele din urmă, la instigarea lui Mu'āwiyah, Imamul (AS) a fost otrăvit de soţia sa (Ja'dah), fiind martirizat. După martirajul lui al-'Imām al-Hasan (AS), prin porunca lui Allah şi potrivit dorinţei sale, i-a urmat cinstitul său frate al-'Imām al-Husayn (AS). Acesta a început să conducă şi să călăuzească oamenii, dar condiţiile şi împrejurările erau asemănătoare celor din vremea lui al-'Imām al-Hasan (AS). Cu autoritatea sa deplină asupra situaţiei, Mu'āwiyah i-a blocat lui al-'Imām al-Hasan (AS) toate posibilităţile de acţiune.

Mu'āwiyah a murit după aproximativ nouă ani şi jumătate, iar funcţia *khilāfah*, care se transformase într-o monarhie, a fost transmisă fiului său Yazīd. Spre deosebire de tatăl lui, Yazīd era un tânăr plin de vanitate, atras de petreceri, fapte imorale şi dezordine. De îndată ce acest

tânăr mândru a luat frâiele intereselor musulmanilor, a poruncit guvernatorului din *Madīnah* să-i solicite lui al-'Imām al-Husayn (AS) să-şi prezinte jurământul de credinţă faţă de Yazīd sau să-i trimită capul Imamului. Când guvernatorul a sugerat chestiunea jurământului lui al-'Imām al-Husayn (AS), Imamul (AS) a solicitat un răgaz de timp şi a părăsit peste noapte *Madīnah*, plecând către *Makkah* împreună cu însoţitorii lui; el a căutat să se adăpostească în sanctuarul lui Allah – refugiul oficial în Islam. Însă, după şederea la *Makkah* timp de câteva luni, a realizat că Yazīd nu-l va lăsa în pace şi că, în mod sigur, va ordona asasinarea lui, dacă nu va depune jurământul de supunere.

Pe de altă parte, în timpul acestei perioade, Imamul (AS) a primit câteva sute de epistole din Irak, în care i se făgăduiau colaborarea şi sprijinul; de asemenea, i se solicita ridicarea împotriva tiranilor din clanul Banū Umayyah.

Din constatarea condiţiilor şi circumstanţelor generale, al-'Imām al-Husayn (AS) şi-a dat seama că insurecţia sa nu ar înregistra niciun progres. Cu toate acestea, a decis să-şi ofere jertfa prin refuzul de a se supune şi hotărârea de a se răzvrăti, semnându-şi astfel sentinţa; al-'Imām al-Husayn (AS) a părăsit *Makkah* pentru a merge la Kūfah cu însoţitorii săi. În timpul călătoriei, la Karbalā (la aproximativ 70 km depărtare de de Kūfah), a întâlnit trupele numeroase ale duşmanului.

În timpul călătoriei, Imamul (AS) a chemat lumea să-l susţină şi i-a înştiinţat pe însoţitorii lui asupra hotărârii de a fi ucis, dându-le libertatea de a alege între a-i fi alături sau a-l părăsi. Aşadar, din ziua în care au dat de oştile duşmanilor, nu a rămas niciunul cu Imamul (AS), în afară de câţiva oameni credincioşi, doritori să-şi ofere vieţile pentru cauză. Ei au fost înconjuraţi cu uşurinţă de mulţimea soldaţilor inamici. Au fost chiar împiedicaţi să se aprovizioneze cu apă. Într-o asemenea situaţie, al-'Imām al-Husayn (AS) a fost constrâns să aleagă între prezentarea jurământului de supunere lui Yazīd şi martiraj.

Al-'Imām al-Husayn (AS) nu s-a abandonat supunerii lui Yazīd şi s-a pregătit să fie ucis. A sosit o zi când, alături de însoţitorii săi, a luptat cu duşmanul de dimineaţa până seara. În această bătălie, el însuşi, copiii, fraţii, nepoţii, verii şi însoţitorii – în total aproape şaptezeci de oameni – au fost martirizaţi. Numai cinstitul său fiu, al-'Imām 'Alī al-Sajjād (AS), care nu putea să lupte datorită unei boli grave, a supravieţuit. După

martirajul lui al-'Imām al-Husayn (AS), oştile duşmane i-au prădat bunurile, i-a luat familia în prizonierat şi a dus-o de la Karbalā la Kūfah, iar de la Kūfah la Damasc, împreună cu capetele tăiate ale Martirilor.

Pe parcursul captivității, al-'Imām 'Alī al-Sajjād (AS), în cuvântarea sa rostită la Damasc, precum şi Zaynab al-Kubrā, în discursurile ținute în adunările publice din Kūfah, la curtea lui Ibn Ziyād, guvernatorul din Kūfah, şi la curtea lui Yazīd din Damasc, au scos la iveală adevărul şi au destăinuit opresiunea şi cruzimea omeiazilor față de popor.

În orice caz, această acțiune a lui al-'Imām al-Husayn (AS) împotriva oprimării, tiraniei şi neorânduielii – care s-a sfârşit cu vărsarea sângelui lui al-'Imām al-Husayn (AS), a copiilor, rudelor şi însoțitorilor, urmate de jefuirea bunurilor şi înrobirea copiilor şi femeilor lui – este un eveniment cu particularități şi amănunte importante, fără asemănare în paginile istoriei universale. Se poate afirma cu tărie că această întâmplare slujeşte drept fundament pentru supraviețuirea Islamului. Dacă aceste evenimente nu s-ar fi înfăptuit, omeiazii ar fi distrus în totalitate Islamul.

AU FOST DIFERITE METODELE LUI AL-'IMĀM AL-HASAN (AS) ŞI AL-'IMĀM AL-HUSAYN (AS)?

Cu toate că aceşti doi mari conducători sunt, potrivit afirmației explicite a Sfântului Profet (SA), Imami legitimi, strategiile lor par a fi diferite. Unii chiar afirmau că deosebirea dintre viziunile celor doi frați a fost într-atât de mare, încât unul dintre ei, având 40 000 de luptători, a primit ofertă de pace, în vreme ce altul, cu numai patruzeci de prieteni şi însoțitori (alții decât rudele lui) s-a războit cu duşmanul şi i-a pierdut pe toți ai lui pentru această cauză, inclusiv pe propriul copil sugar.

Totuşi, o analiză amănunțită dovedeşte contrariul, deoarece am văzut că al-'Imām al-Hasan (AS) a trăit aproximativ nouă ani şi jumătate în timpul domniei lui Mu'āwiyah şi nu i s-a opus în mod fățiş. După martirajul fratelui său, al-'Imām al-Husayn (AS) a trăit de asemenea nouă ani şi jumătate în timpul domniei lui Mu'āwiyah şi nu s-a gândit niciodată la răzvrătirea împotriva lui, nici nu l-a provocat.

Aşadar, principalul motiv al aparentei distincții între acțiunile politice ale celor doi Imami (AS) constă mai degrabă în diferența convinge-

rilor dintre Mu'āwiyah şi Yazīd, decât în deosebirea punctelor de vedere ale Imamilor (AS).

Politica lui Mu'āwiyah nu s-a bazat pe lipsa de ordine şi de cumpătare; el nu şi-a bătut joc de preceptele religioase printr-o împotrivire fățişă. Mu'āwiyah s-a intitulat pe sine „însoțitor" al Sfântului Profet (SA) şi „scriitor al Revelației". Mulțumită surorii sale (soția Sfântului Profet (SA) şi *Umm al-Mu'minīn* [mama credincioşilor]), Mu'āwiyah a fost numit *„Khāl al Mu'minīn"* (unchiul matern al credincioşilor) şi a fost agreat în mare măsură de al Doilea Calif, căruia oamenii obişnuiți i-au dovedit un ataşament particular şi o încredere totală.

În plus, în marea majoritate a cazurilor, Mu'āwiyah i-a numit pe însoțitorii Sfântului Profet (SA), care erau respectați şi cinstiți de către oameni (Abū Hurayrah, 'Amr al-'Ās, Samrah, Yusr, Al-Mughīrah ibn Shu'bah şi alții), guvernatori ai provinciilor şi i-a însărcinat cu poziții cheie în stat. Aceşti guvernatori obişnuiau să depună eforturi considerabile pentru aprecierile favorabile ale oamenilor față de Mu'āwiyah. Multe tradiții (*ahādīth*) au fost născocite şi relatate de către oameni, în special cu privire la virtuțile şi inviolabilitatea religioasă a însoțitorilor Sfântului Profet (SA) şi la faptul că ei, pentru orice ar fi făcut, nu erau contestabili. Astfel, indiferent de ce ar fi întreprins Mu'āwiyah, dacă putea fi modificat şi justificat, era ajustat şi explicat de aceste autorități; pe de altă parte, prin oferirea unei mite considerabile, el preîntâmpina plângerile oponenților săi. În cazul în care aceste mijloace şi metode nu funcționau, mii de oameni nevinovați, printre care şiiți (prieteni) ai lui Alī (AS), alți musulmani şi chiar un număr impresionant de însoțitori ai Sfântului Profet (SA), erau omorâți de aceşti colaboratori, adepți şi „însoțitori" ai lui Mu'āwiyah.

Mu'āwiyah pretindea a fi drept în tot ceea ce săvârşise cu reținere şi răbdare deosebită. Printr-o blândețe şi vesatilitate deosebită, el a atras bunăvoința şi supunerea oamenilor. Uneori auzea chiar şi blestemele pe care oamenii le proferau împotriva lui, simțindu-le antipatia, dar le răspundea cu bună dispoziție şi clemență şi, în acest chip, îşi continua politica.

Aparent, el îi respecta pe al-'Imām al-Hasan (AS) şi al-'Imām al-Husayn (AS) şi le trimitea daruri şi obiecte valoroase. Pe de altă parte, proclamase în mod public că oricine transmite o tradiție (*hadīth*) privitoare la virtuțile *Ahl al-Bayt* (AS), nu va avea garanția vieții lui, a bunului nume

şi a averii; dar oricine va transmite o tradiţie (*hadīth*) referitoare la virtuţile însoţitorilor Sfântului Profet (SA), va fi recompensat.

El poruncise oratorilor şi predicatorilor, atunci când aceştia se adresează de la amvoane musulmanilor, să-l blesteme pe al-'Imām Alī (AS). Din ordinul lui Mu'āwiyah, mercenarii îi omorau pe susţinătorii lui al-'Imām Alī (AS), oriunde îi găseau; ei au ajuns până într-acolo încât să-i ucidă şi pe numeroşi duşmani de-ai lui al-'Imām Alī (AS), acuzându-i de prietenie cu Imamul (AS).

Din expozeul de mai sus, reiese clar că revolta lui al-'Imām al-Hasan (AS) s-ar fi încheiat doar în dezavantajul Islamului şi nu ar fi avut altă urmare decât martirajul Imamului (AS) şi al susţinătorilor lui. Ba mai mult, exista probabilitatea ca, în această situaţie, Mu'āwiyah să-l fi omorât pe al-'Imām al-Hasan (AS) cu ajutorul prietenilor şi rudelor Imamului (AS), după care, în scopul de a împăca opinia publică, să se fi arătat chinuit de remuşcări şi să fi plâns după Imam (AS); apoi, în căutarea răzbunării (pentru această vărsare de sânge), ar fi căutat să plătească cu vârf şi îndesat prin uciderea şiiţilor, cum făcuse ulterior, în timp ce se ocupa de cazul lui 'Uthmān.

Dar direcţia politică a lui Yazīd nu s-a asemănat cu cea a tatălui său. El a fost un tânăr narcisist şi dezordonat. Nu avea altă raţiune decât violenţa şi nu a dat nicio importanţă opiniei publice.

În timpul scurtei sale domnii, Yazīd a scos la iveală fără întârziere prejudiciile aduse în secret Islamului.

În primul an al domniei sale, Yazīd a trecut prin ascuţişul sabiei familia Sfântului Profet (SA).

În al doilea an, a distrus oraşul *Madīnah* şi a permis trupelor sale să pângărească, timp de trei zile, onoarea, viaţa şi averea oamenilor.

În al treilea an, a nimicit Ka'bah. Din cauza motivelor înfăţişate, acţiunea lui al-'Imām al-Husayn (AS) s-a întipărit adânc în minţile oamenilor, iar efectul ei s-a resimţit în mod public şi din ce în ce mai profund. La început, această mişcare s-a manifestat sub forma revoltelor sângeroase. În cele din urmă, a atras un mare număr de musulmani în calitate de susţinători ai adevărului şi veridicităţii şi de adepţi ai *Ahl al Bayt* (AS) ai Sfântului Profet (SA).

Aceasta se întâmplase din pricină că Mu'āwiyah, în testamentul său către Yazīd, l-a sfătuit insistent să-l lase în pace pe al-'Imām al Husayn

(AS) şi să nu-l tulbure; dar beţia şi admiraţia faţă de propria sa persoană, i-ar fi permis lui Yazīd să distingă între câştig şi pierdere?

AL-'IMĀM 'ALĪ AL-SAJJĀD (AS)

Strategia lui al-'Imām Alī al Sajjād (AS), în timpul Imamatului său, este împărţită în două etape, care se aseamănă, în ansamblu, cu politicile obişnuite ale altor Imami (AS), deoarece Imamul (AS) a fost în anturajul slăvitului său tată la evenimentul tragic de la Karbalā şi a luat parte la mişcarea lui al-'Imām al-Husayn (AS). După martirajul măreţului său tată, când Imamul (AS) a fost luat prizonier şi a fost dus de la Karbalā la Kūfah, iar de la Kūfah la Damasc, el nu a utilizat *taqiyyah* şi a mărturisit fără nicio teamă adevărul şi realitatea. Ori de câte ori se ivea ocazia, prin intermediul cuvântărilor şi prelegerilor, el informa oamenii despre legitimitatea membrilor familiei Sfântului Profet (SA), despre meritele şi virtuţile lor. El a scos la iveală nevinovăţia slăvitului său tată, cruzimea şi atrocităţile despotice ale omeiazilor, provocând dezlănţuirea sentimentelor şi sensibilităţii oamenilor.

Imamul (AS) însă, după ce a fost eliberat din robie, a revenit în *Madīnah*, iar dispoziţia de autojertfire s-a preschimbat într-o stare de linişte. El a stat în izolare în casa sa, a închis uşa străinilor şi s-a angajat pe calea adorării lui Allah. A început să înveţe şi să educe oamenii care erau adepţi ai adevărului şi ai veridicităţii. Timp de treizeci şi cinci de ani, cât s-a aflat acolo, Imamul (AS), în mod direct sau prin intermediari, a educat pe mulţi şi le-a sădit în inimi cultura islamică.

Numai rugăciunile pe care Imamul (AS) le-a compus într-o manieră dumnezeiască de exprimare şi prin care se închina în tăcere lui Allah, alcătuiesc o colecţie grandioasă de învăţături şi doctrine islamice. Aceste rugăciuni au fost strânse într-o lucrare, cunoscută sub numele *„Al-Sahīfah al-Sajjādiyyah"* („Cartea Imamului al-Sajjād").

AL-'IMĀM MUHAMMAD AL-BĀQIR (AS)

În perioada Imamatului lui al-'Imām Muhammad al-Bāqir (AS), a fost netezită întrucâtva calea răspândirii doctrinelor islamice. Din cauza

persecuției omeiazilor, tradițiile (*ahādīth*) referitoare la jurisprudența islamică, aparținând oamenilor Casei (*Ahl al-Bayt* [AS]), fuseseră pierdute. Deşi o mulțime de tradiții (*ahādīth*) erau solicitate cu insistență de preceptele islamice, totuşi, nu mai mult de cinci sute dintre tradițiile (*ahādīth*) Sfântului Profet (SA) au dăinuit printre cele care erau relatate de însoțitorii Sfântului Profet (SA).

Pe scurt, în această perioadă, ca urmare a evenimentului tragic de la Karbalā şi a celor treizeci şi cinci de ani de eforturi depuse de al-'Imām al-Sajjād (AS), apăruseră o mulțime de musulmani (adepți ai *Ahl al-Bayt* [AS]), care nu posedau însă o jurisprudență islamică întemeiată pe tradițiile (*ahādīth*) *Ahl al-Bayt* (AS).

Întrucât puterea executivă a omeiazilor era vlăguită, datorită luptelor interne şi lipsei de randament a autorităților conducătoare, iar dovezile de slăbiciune au sporit în structura guvernării, al Cincilea Imam (AS) a profitat de această ocazie, răspândind doctrinele *Ahl al-Bayt* (AS), jurisprudența islamică şi asigurând societății mulți învățați ai şcolii lui de gândire.

AL-'IMĀM JA'FAR AL-SĀDIQ (AS)

În timpul celui de-al şaselea Imam (AS), condițiile au fost mult mai potrivite şi împrejurările mult mai propice răspândirii doctrinelor islamice, deoarece, pe de o parte, drept rezultat al propovăduirii tradițiilor (*ahādīth*) de către al-'Imām Muhammad al-Bāqir (AS), precum şi datorită propagării credinței (*tablīghāt*) prin intermediul celor ce fuseseră instruiți în şcoala sa, oamenii au conştientizat necesitățile lor în raport cu învățăturile islamice şi cunoaşterea islamică a *Ahl al-Bayt* (AS), fiind mai dornici să dobândească tradițiile (*ahādīth*).

Pe de altă parte, când conducerea omeiazilor a fost răsturnată, iar ocârmuirea abasizilor nu fusese în mod stabil instalată, abasizii, încercând să pară binevoitori față de *Ahl al-Bayt* (AS), au folosit drept pretext persecuția împotriva *Ahl al-Bayt* (AS) şi sângele martirilor de la Karbalā, în scopul de a-şi împlini țelurile şi de a submina guvernarea omeiazilor.

Imamul (AS) s-a dedicat predării şi răspândirii diferitelor ramuri ale cunoaşterii. Savanții, ulemalele (*ulamā*) şi învățații veneau de pretutindeni în casa Imamului (AS), unde erau bine primiți. Aceştia îi adresau

întrebări privind diferitele ramuri ale ştiinţelor islamice, preceptele morale islamice şi viețile profeților, istoria ummah, învățătura şi răspândirea credinței (*tablīgh*) şi primeau răspunsuri în consecință.

Imamul (SA) a întreținut discuții cu oameni proveniți din diverse straturi sociale şi a polemizat cu tot felul de persoane şi secte. El a instruit ucenici în diferite ştiințe islamice. Au fost alcătuite sute de cărți ce tezaurizau tradițiile (*ahādīth*) şi cuvântările doctrinare ale Imamului (AS), recunoscute ca fiind fundamentale.

Folosind prilejul acestei scurte perioade, binevenite în atmosfera înăbuşitoare a acelor zile, al-'Imām Ja'far al-Sādiq (AS) a format şi instruit o mulțime de învățați iscusiți. Pe lângă bunul său renume, Imamul (AS) a lăsat multe comori ale ştiintelor şi pregătirii în domeniul culturii islamice. Peste patru mii de învățați au profitat de uriaşa cunoaştere şi înțelepciune a Imamului (AS).

Al-'Imām Ja'far al-Sādiq (AS) a poruncit ucencilor să consemneze prelegerile şi să păstreze cărțile şi scrierile sale. El a spus: „Va veni o vreme când va domni neorânduiala şi multe dintre aceste lucrări vor fi nimicite. Atunci veți avea nevoie de aceste cărți şi scrieri şi ele vă vor fi de ajutor în calitate de referințe doctrinare şi islamice unice ale musulmanilor". Pe acest considerent, ucenicii Imamului (AS) obişnuiau să poarte cu ei condei şi călimară şi să noteze orice auzeau în casa lui.

În afara momentelor de răgaz, Imamul (AS) a învățat oamenii permanent, în taină sau în văzul lumii, şi a pus la dispoziția tuturor tezaurul cunoaşterii sale nesfârşite.

În rezumat, comentariile nemaipomenite şi îndrumările sale valoroase au eliminat neştiința şi incultura, restabilind Islamul adevărat al Sfântului Profet (SA). Astfel, el este cunoscut drept întemeietorul „jurisprudenței islamice şiite". Credința şiită a fost mai târziu intitulată „jurisprudența Ja'farī", după numele lui.

AL-'IMĀM MŪSĀ AL-KĀZIM (AS)

Doborându-i pe omeiazi şi asumându-şi răspunderea poziției califale, abasizii s-au întors către clanul Banū Fātīmah şi au încercat să-i nimicească cu toată puterea lor pe Membrii Familiei Sfântului Profet (SA). Au decapitat un grup, au îngropat de vii pe alții şi au trimis încă o ceată

de oameni sub temeliile şi în zidurile clădirilor. Au dat foc casei celui de-al şaselea Imam (AS) şi l-au somat de câteva ori să plece in Irak. În acest fel, în ultimele zile ale celui de-al şaselea Imam (AS), a fost intens practicată *taqiyyah*. Pentru că Imamul se afla sub strictă supraveghere, el nu întâlnea pe nimeni, cu excepţia câtorva şiiti preferaţi. În cele din urmă, al-'Imām Ja'far al-Sādiq (AS) a fost otrăvit şi martirizat de al-Mansūr, al doilea calif al abasizilor. Aşadar, în timpul imamatului celui de-al şaptelea Imam, al-'Imām Mūsā al-Kāzim (AS), asuprirea potrivnicilor a devenit din ce în ce mai cruntă şi s-a amplificat cu fiecare zi.

În pofida unei atmosfere de intensă *taqiyyah*, al şaptelea Imam (AS) a început să răspândească cunoaşterea islamică şi a creat un mare număr de tradiţii (*ahādīth*), pe care le-a pus la dispoziţia şiiţilor. Se poate spune că tradiţiile (*ahādīth*) privitoare la jurisprudenţa islamică, orânduite de al-'Imām Mūsā al-Kāzim (AS), se situează pe poziţia a treia ca număr, după acelea aparţinând celui de-al cincilea şi celui de-al şaselea Imam (AS). Datorită condiţiilor existente, de profundă *taqiyyah*, în cele mai multe *ahādīth* transmise de Imam (AS), el era menţionat de transmiţători drept „un învăţător (*'ālim*)", „un virtuos închinător al lui Allah" sau ceva asemănător, fără menţiunea explicită a numelui său.

Imamul (AS) a fost contemporanul a patru califi abasizi – al-Mansūr, al-Hādī, al-Mahdī şi Hārūn – şi a constituit mereu ţinta persecuţiei lor. Spre sfârşit, din porunca lui Hārūn, a fost întemniţat şi mutat dintr-o închisoare în alta ani de-a rândul. În cele din urmă, al-'Imām Mūsā al-Kāzim (AS) a fost otrăvit şi martirizat în temniţă.

AL-'IMĀM 'ALĪ AL-RIDĀ (AS)

O apreciere asupra stării de lucruri din acea vreme clarifică pentru oricine este înzestrat cu spirit pătrunzător că, indiferent cât de mulţi califi contemporani şi potrivnici ai *Ahl al-Bayt* (AS) au încercat să chinuiască şi să asuprească Imamii (AS) Călăuzirii, făcând dificil traiul pentru şiiţi, numărul adepţilor Islamului a fost în continuă creştere, iar credinţa lor în Islam a devenit de neclintit. Instituţia califatului, în viziunea lor, era o orânduire imorală şi ticăloasă.

Şi aceasta a fost o convingere interioară, care a menţinut întotdeauna pe califii contemporani cu Imamii în chinuri cumplite; în fapt, i-a făcut pe aceşti califi neputincioşi şi vrednici de dispreţ.

După suprimarea fratelui său al-Amīn şi dobândirea funcţiei de calif (*khalīfah*), al-Mam'ūn, al şaptelea calif abasid, contemporan al lui al-'Imām 'Alī al-Ridā (AS), a hotărât să scape de necazurile interne şi de frica permanentă şi să pună capăt credinţei şiite, prin alte mijloace decât forţa şi prigoana.

Tactica pe care al-Mam'ūn a adoptat-o, în scopul de a-şi realiza planul, a fost să acorde succesiunea lui al-'Imām 'Alī al-Ridā (AS), pentru a compromite Imamul (AS) în ochii şiiţilor, acuzându-l de pătrunderea în orânduirea viciată a califatului, şi pentru a îndepărta din cugetele oamenilor credinţa în neprihănirea Imamului (AS). În acest fel, el şi-a imaginat, că nu s-ar ţine seama de nicio superioritate în ceea ce priveşte postura Imamului (AS), care este temelia credinţei şiite, iar fundamentul real al acestei credinţe s-ar fi ruinat în mod automat.

Aplicarea acestei metode ar fi produs, de asemenea, o altă reuşită şi anume, stoparea revoltelor permanente ale clanului Banū Fātimah, ce urmăreau să răstoarne *khilāfah* abasizilor; pentru că atunci când Banū Fātimah ar fi constatat transferul califatului către ei, bineînţeles că s-ar fi stăpânit de la înfăptuirea răzmeriţelor sângeroase. Cu siguranţă, dacă planul era transpus în realitate, asasinarea lui al-'Imām 'Alī al-Ridā (AS) nu reprezenta o sarcină complicată pentru al-Mam'ūn.

La început, al-Mam'ūn a ispitit Imamul (AS) să-şi asume califatul, ulterior l-a rugat să primească succesiunea. După sublinierea, insistenţa şi, în cele din urmă, ameninţarea lui al-Mam'ūn, Imamul (AS) a primit succesiunea în mod condiţionat, fiind asigurat că nu va avea nimic de-a face cu maziliri, numiri şi imixtiuni în situaţii şi chestiuni la nivel înalt.

Într-o astfel de împrejurare, Imamul (AS) a început călăuzirea oamenilor şi, în măsura în care a putut, a purtat discuţii cu interlocutori de diferite credinţe şi religii. El a emis de asemenea explicaţii şi formulări valoroase şi formule referitoare la doctrinele islamice şi adevărurile religiei (al-Mam'ūn era şi el extrem de interesat în ceea ce priveşte convorbirile religioase). Cuvântările transmise de al-'Imām 'Alī al-Ridā (AS) asupra principiilor cunoaşterii şi doctrinei islamice sunt deopotrivă ca număr celor rostite de *Amīr al-Mu'minīn* 'Ali (AS), depăşind mulţimea discursurilor ţinute de toţi ceilalţi Imami (AS) în aceste domenii.

Una dintre binecuvântările Imamului (AS) a fost că a dăruit numeroase tradiţii (*ahādīth*) prin intermediul şiiţilor, care ajunseseră până

la aceştia prin mijlocirea cucernicilor săi părinţi (AS), iar din rândul lor, sub îndrumarea Imamului (AS), au fost identificate şi eliminate unele dintre tradiţii (*ahādīth*), care erau născocite sau falsificate de oamenii păcătoşi.

Când Imamul (AS) s-a deplasat de la *Madīnah* la Marw în calitate de „urmaş al califului", prin călătoria sa, în special în Iran, a stârnit un uimitor entuziasm printre oameni. Lumea de pretutindeni a alergat să-l vadă, l-a înconjurat cu nerăbdare şi a ascultat învăţăturile şi preceptele Islamului.

Văzând extraordinara şi neaşteptata consideraţie pe care oamenii au acordat-o Imamului (AS), al-Mam'ūn a constatat că strategia lui a fost greşită. În scopul de a diminua eşecul său politic, al-Mam'ūn l-a otrăvit şi martirizat pe al-'Imām 'Alī al-Ridā (AS). Ulterior, vechea politică a califilor (*khulafā'*) faţă de *Ahl al-Bayt* (AS) şi adepţii lor şiiţi a fost reluată.

AL-'IMĀM MUHAMMAD AL-TAQĪ (AS), AL-'IMĀM 'ALĪ AL-NAQĪ (AS) ŞI AL-'IMĀM AL-HASAN AL-'ASKARĪ (AS)

Atmosfera în care aceşti trei cinstiţi Imami (AS) au trăit a fost asemănătoare. După martirajul lui al-'Imām 'Alī al-Ridā (AS), al-Mam'ūn l-a invitat pe al-'Imām Muhammad al-Taqī (AS), unicul fiu al lui al-'Imām 'Alī al-Ridā (AS), la Bagdad şi s-a purtat binevoitor şi afectuos cu el, permiţându-i fiicei sale să se mărite cu Imamul (AS) şi găzduindu-l pe Imam (AS) în palatul său cu multă cinste.

Cu toate că această comportare părea prietenească, al-Mam'ūn urmărea de fapt să-l ţină pe Imam (AS) sub strictă supraveghere, în toate privinţele.

Împrejurări şi condiţii de viaţă asemănătoare s-au menţinut şi pentru al-'Imām 'Alī al-Naqī (AS) şi al-'Imām al-Hasan al-'Askarī (AS), în Sāmarrā', care era capitala califatului (*khilāfah*) în perioada imamatului lor (*Imāmah*); în realitate, ei erau prizonieri.

Perioada în care au condus cei trei evlavioşi Imami (AS) a durat cincizeci şi şapte de ani. Numărul şiiţilor care locuiau în Iran, Irak şi Siria la momentul respectiv era considerabil şi atingea câteva sute de mii, printre aceştia figurând o mulţime de învăţaţi ai tradiţiei (*Hadīth*). În pofida acestui fapt, tradiţiile (*ahādīth*) transmise de aceşti trei Imami (AS) sunt foarte puţine. De altfel şi durata vieţii lor a fost scurtă. Al nouălea Imam (AS), al zecelea Imam (AS) şi al unsprezecelea Imam (AS)

au fost martirizați când aveau douăzeci și cinci, patruzeci și, respectiv, douăzeci și șapte de ani. Toate aceste aspecte servesc drept mărturie limpede a faptului că manipularea, supravegherea și diversiunea potrivnicilor era extrem de drastică în cursul vremii lor și că cei trei glorioși Imami (AS) erau incapabili să-și îndeplinească sarcinile în mod liber. Cu toate acestea, au ajuns până la noi tradiții valoroase ale Imamilor (AS) amintiți, privind *Usūl al-Dīn* (principiile fundamentale de credință ale Islamului) și *Furū 'al-Din* (principiile fundamentale de acțiune ale Islamului).

IMĀM AL-'ASR, MUHAMMAD AL-MAHDĪ AL- *MAW'ŪD* (AS)

În cursul epocii lui al-'Imām al-Hasan al-'Askarī (AS), instituția Califatului (*khilāfah*) a hotărât, prin toate mijloacele și căile posibile, să-l asasineze pe urmașul Imamului (AS) într-o încercare de a pune capăt problemei imamatului (*Imāmah*) și, prin urmare, credinței șiite. Din aceste și alte motive asemănătoare, al-'Imām al-Hasan al-'Askarī (AS) a fost pus și el sub supraveghere.

Din considerente întemeiate, nașterea lui al-'Imām al-Mahdī (AS) a fost ținută în secret. Până la vârsta de șase ani, timp în care cinstitul său părinte i-a fost alături, al-'Imām al-Mahdī (AS) a fost ferit de ochii lumii și nimeni nu-l putea vedea, cu excepția câtorva șiiți credincioși și vrednici de încredere.

După martirajul tatălui, al-'Imām al-Mahdī (AS) a cunoscut, prin porunca lui Allah, *al-Ghaybat al-Sughrā* (Ocultația minoră a lui al-'Imām al-Mahdī [AS]), răspunzând întrebărilor șiiților și soluționând cazurile dificile prin mijlocirea *Al-Nuwwāb al-Arba'ah* (cei Patru Reprezentanți ai lui *Imam al-'Asr* (AS), care au reușit succesiv să ajungă la distinsul rang de Reprezentant al Imamului (AS).

Imamul (AS) a cunoscut apoi *al-Ghaybat al-Kubrā* (Ocultația majoră a lui al-'Imām al-Mahdī [AS]), până în vremea când, din porunca lui Allah, va veni să aplice legea în întreaga lume copleșită de nedreptate și oprimare.

Un mare număr de tradiții (*ahādīth*) ale Sfântului Profet (SA) și ale Imamilor (AS), privitoare la al-'Imām al-Mahdī (AS) și circumstanțele apariției și dispariției sale, au fost transmise atât de sunniți, cât și de șiiți. De asemenea, numeroase notabilități șiite l-au întâlnit pe Imam (AS) în timpul vieții cinstitului său părinte, au cunoscut personalitatea sa fără

asemănare şi au primit bune vestiri despre imamatul (*Imāmah*) său de la cinstitul său tată.

În plus, în paragrafele despre *Nubuwwah* şi *Imāmah*, am ajuns la această concluzie, că omenirea nu ar fi putut exista niciodată fără credinţa lui Allah şi fără un Imam care să fie susţinătorul şi supraveghetorul religiei lui Allah.

ÎNVĂŢĂTURA PILDUITOARE DOBÂNDITĂ DIN TACTICA CONDUCĂTORILOR RELIGIEI

Concluzionând, din istoria profeţilor lui Allah şi a îndrumătorilor religioşi, devine limpede că ei erau realişti, adepţi ai adevărului, şi obişnuiau să îndemne oamenii la înţelepciune şi stăruirea întru adevăr; nu pregetau de la vreun sacrificiu de sine şi nu ţineau cont de vreo slăbiciune personală în această privinţă.

Cu alte cuvinte, au încercat să ridice şi să împlinească societatea omenească şi pe membrii ei, aşa cum s-ar cuveni. Au dorit, de asemenea, să vadă oamenii înzestraţi cu o seamă de idei şi credinţe, fără să fie dominaţi de barbarie sau de o serie de concepţii superstiţioase. Au dorit să vadă pe oameni deprinşi cu un caracter aparte, fără necinstirea purităţii umane cu înclinaţia cea dobitocească şi necugetând la nimic altceva decât la a se sfâşia unul pe altul sau a-şi hrăni pântecele, precum fiarele sau ierbivorele. Au intenţionat să-i determine pe oameni să valorifice zestrea omenească, pentru sporirea bunăstării în avantajul omenirii.

În acest fel, ei nu au fost oamenii care au urmărit doar propriul belşug, ci, mai degrabă, aceia care nu au recunoscut valoarea nici unei alte datorii, decât a celei privitoare la bunăstarea societăţii şi a universului umanităţii.

Ei au văzut propria lor bunăstare şi evoluţie (omul nu doreşte nimic altceva decât acest lucru) în a fi binevoitori faţă de ceilalţi şi doreau ca ceilalţi oameni să facă acelaşi lucru; mai exact, au năzuit ca toată lumea să dorească pentru toţi ceea ce ei au dorit pentru ei înşişi şi să nu vrea pentru ceilalţi ceea ce ei nu au dorit pentru ei înşişi.

Un atare simţ al realităţii şi ataşament faţă de adevăr s-au datorat faptului că aceşti oameni iluştri au aflat însemnătatea îndatoririi omeneşti universale (bunăvoinţa) şi a altor responsabilităţi secundare, care sunt prelungirile ei, şi au fost înzestraţi cu simţul devotamentului şi sacrificiului

de sine. De dragul acestei raţiuni autentice, nu au pregetat să-şi ofere vieţile şi averile pentru cauza adevărului. Au tăiat rădăcina oricărei tendinţe de a genera reavoinţă. Ei nu au râvnit la modul de viaţă şi bunurile altora; erau mâhniţi când asistau la acte de egoism şi avariţie. Nu au spus neadevăruri, nici nu au calomniat pe alţi oameni, nici nu au necinstit onoarea şi prestigiul altora.

Lămurirea acestor epitete şi a efectului lor va fi analizat în capitolul „Morala".

ÎNVIEREA *(MA'ĀD)*

Ma'ād este unul dintre cele trei fundamente ale sfintei religii a Islamului şi unul dintre elementele esenţiale ale acestei credinţe neprihănite. Fiecare om (fără nicio excepţie) poate spune în ce constă diferenţa dintre faptele bune şi cele rele datorită naturii sale dăruite de Allah, socotind „facerea de bine" (cu toate că nu o transpune în viaţă) o acţiune cât se poate de bună şi vitală pentru a o îndeplini, iar „faptele rele" (deşi poate le înfăptuieşte pe acestea mai degrabă) ca fiind acţiuni neadecvate şi, deci, de evitat. Fără îndoială, bunătatea şi răutatea, bunăvoinţa şi reauavoinţă sunt apreciate din perspectiva efectelor şi răsplăţilor pe care aceste alternative le implică. De asemenea, este evident că nu există nici măcar o singură zi din această viaţă, în care recompensele şi plata faptelor bune sau rele ale binefăcătorilor şi răufăcătorilor să nu ajungă până la ei; căci noi constatăm în mod clar că mulţi binefăcători îşi duc vieţile într-o întristare şi suferinţă foarte mare, în vreme ce mulţi răufăcători, antrenaţi în înfăptuirea de nelegiuiri şi lucruri nepermise prin purtarea păcătoasă şi caracterul lor condamnabil, îşi petrec vieţile în fericire şi prosperitate.

Din această raţiune, dacă în viitor şi într-o altă stare de existenţă decât lumea aceasta, nu ar fi fost stabilită măcar o zi în care faptele bune şi rele să fie judecate şi oferită răsplata corespunzătoare, o astfel de nelinişte şi preocupare (pentru binefacere, care este bună şi fundamentală, şi pentru reavoinţă, care este rea şi trebuie să fie evitată) nu şi-ar fi găsit loc în natura umană.

Nu ar trebui să se conceapă că răsplata bunăvoinţei, pe care omul o consideră a fi pozitivă şi binevenită, constă în faptul că ea statorniceşte ordinea în societate, oamenii dobândind bunăstarea în vieţile lor, şi că,

prin urmare, însăşi persoana binevoitoare primeşte o parte a foloaselor mărinimiei sale. În acelaşi fel, nu ar trebui să se prezume că un răufăcător, cu purtarea şi comportamentul său necuviincios, subminează ordinea socială şi astfel, el însuşi devine încurcat de acţiunile lui neplăcute.

Deşi un asemenea mod de a gândi se aplică într-un anumit grad indvizilor nechibzuiţi şi nepricepuţi, el nu se raportează la acei oameni care au ajuns pe culmile puterii şi a căror fericire nu mai poate fi influenţată de ordinea sau dezordinea din societate; dimpotrivă, când tulburarea şi corupţia morală predomină în societate şi când condiţiile de viaţă ale oamenilor devin confuze, aceşti indivizi devin mai satisfăcuţi şi mai prosperi, astfel, nu rămâne niciun motiv pentru categoria acestor oameni să considere binefacerea drept bine şi facerea de rău drept rea.

În mod similar, cu toate că aceşti oameni sunt prosperi în scurtele lor vieţi, nu ar trebui să se deducă de aici că, datorită faptelor lor păcătoase, le va fi condamnată reputaţia şi vor suporta mereu oprobiul public.

Această situaţie intervine datorită manifestării faimei lor ruşinoase, precum şi datorită faptului că posteritatea discerne în privinţa lor abia după ce au murit, când nu mai sunt afectate în niciun fel vieţilor lor pline de fericire, plăcere şi desfătare.

Pe baza acestui motiv, nu există niciun argument ca omul să se gândească la binefacere ca bine şi să şi-o însuşească sau să socotească reaua voinţă drept imorală şi să se abţină de la ea, tinzând către credinţa sus menţionată. În absenţa *Ma'ād* , ar fi fost o credinţă superstiţioasă.

De aceea, prin această credinţă curată şi neclintită, pe care Făcătorul universului a aşezat-o în natura noastră, noi ar trebui să deducem că Atotputernicul Allah va învia pe fiecare după moarte şi va cerceta faptele lui. Atotputernicul Allah va da o răsplată dreaptă şi o fericire veşnică binefăcătorilor pentru faptele lor şi va pedepsi răufăcătorii pentru faptele lor. Iar această zi este numită Ziua Judecăţii (*Yawm al-Qiyāmah*).

MA'ĀD, RELIGIILE ŞI CREDINŢELE

Toate religiile şi credinţele, care cheamă oamenii către adorarea Atotputernicului Allah şi prescriu oamenilor să săvârşească fapte bune, oprindu-i de la cele rele, exprimă răspicat credinţa în *Ma'ād* şi în viaţa de apoi. Potrivit acestora, nu există nicio îndoială că binefacerea este

cinstită numai când este continuată de o răsplată bună şi, întrucât această răsplată nu este văzută în această lume, în mod inevitabil ea va fi oferită omului în altă viaţă, în lumea de apoi.

De altfel, semnele şi vestigiile constatate în cele mai vechi morminte descoperite de arheologi, arată că, din cele mai îndepărtate timpuri, fiinţele umane au crezut în altă viaţă, în lumea de apoi; în concordanţă cu credinţele lor, au obişnuit să îndeplinească anumite ceremonii şi să ofere diverse lucruri, astfel încât cel decedat să poată avea odihnă în lumea de dincolo.

MA'ĀD LA FEL CA ÎN CORAN

Sfântul Coran, prin sutele sale de versete (*Āyāt*), reaminteşte oamenilor *Ma'ād* (Învierea) şi respinge orice îndoială privitoare la ea. În multe cazuri, Coranul reaminteşte oamenilor puterea absolută a lui Allah, în scopul de a spori cunoaşterea oamenilor şi de a elimina incertitudinea în legătură cu creaţia lucrurilor primare. Sfântul Coran afirmă:

„Nu a văzut omul oare că l-am creat dintr-o picătură de sămânţă, iar acum este un cârtitor făţiş! Uitând de crearea sa, el Ne spune Nouă ca pe o pildă: „Cine va mai învia oasele prefăcute în pulbere?" Spune: „Cel ce i-a creat dintru început îi va învia. El este Ştiutor a toată făptura" (36:77-79).

Uneori, Sfântul Coran atrage atenţia oamenilor faţă de *Ma'ād* şi intrarea într-o primăvară după iarna morţii, reamintind acestora puterea lui Allah, după cum urmează:

„Tu vezi, printre semnele Sale, pământul smerit, însă când trimitem asupra lui apă, se înfioară şi prinde viaţă. Cel ce l-a înviat pe el, învie şi morţii. El asupra tuturor are putere" (41:39).

Alteori, folosind argumentarea raţională, Sfântul Coran stimulează natura dăruită de Allah omului, ca să accepte această realitate:

„Oare noi am creat cerul şi pământul şi tot ce se află între ele zadarnic precum îşi închipuie cei care tăgăduiesc? Vai celor care tăgăduiesc de Foc! Îi vom face oare pe cei care cred şi săvârşesc fapte

bune deopotrivă cu cei care seamănă stricăciunea pe pământ? Ori îi vom face pe cei temători deopotrivă cu cei ruşinaţi?" (38:27-28).

(Aceasta se întâmplă fiindcă acei care fac binele şi răul nu primesc întreaga lor răsplată şi pedeapsă în această lume. Dacă nu exista nici o altă lume (de dincolo), în care fiecare dintre aceste cete să primească răsplăţile şi pedepsele potrivit comportărilor şi faptelor lor, atunci amândouă categoriile ar fi fost egale în faţa lui Allah, fapt incompatibil cu Dreptatea dumnezeiască).

DE LA MOARTE LA ZIUA ÎNVIERII *(YAWM AL-QIYĀMAH)* (CEL CARE MOARE ESTE TRUPUL, NU *RŪH* [SUFLETUL, SINELE SAU INDIVIDUALITATEA])

Din perspectiva Islamului, omul este o făptură zămislită din trup şi suflet (corp şi *rūh*). Trupul omului este unul dintre elementele care aparţin realităţii obiective, fiind şi subiectul jurisprudenţei; spre exemplu, are dimensiuni şi greutate, trăieşte într-un anume timp şi loc, este influenţat de frig, căldură şi alte asemenea stări. Treptat, trupul omului îmbătrâneşte şi se istoveşte, până când, într-o zi, se prăpădeşte în acelaşi fel cum a luat fiinţă, prin voia Atotputernicului Allah.

Dar sinele omului nu este material şi nu are însuşirile mai sus menţionate; mai degrabă, el posedă atributele cunoaşterii, percepţiei, gândirii, voinţei, puterii şi alte calităţi spirituale, precum dragostea, răutatea, fericirea, suferinţa morală, teama, speranţa şi preferinţele. Aşa cum sinele sau sufletul nu posedă trăsăturile materiale amintite la început, nici însuşirile spirituale nu sunt aceleaşi cu cele fizice; mai degrabă, în nenumăratele activităţi specifice, inima, mintea şi toate părţile corpului se supun spiritului şi calităţilor sufleteşti şi nicio parte a trupului nu poate fi considerat un centru de comandă.

Atotputernicul Allah spune:

„Noi am creat omul din lut curat, apoi l-am făcut dintr-o picătură de sămânţă pusă într-un vas trainic. Şi apoi din picătură am făcut cheag de sânge şi din această îngrămădire am creat osul, şi am îmbrăcat osul în carne şi astfel am făcut o altă creaţie" (23: 12-14).

SENSUL MORȚII DIN PERSPECTIVA ISLAMULUI

Din perspectiva Islamului, înțelesul morții nu rezidă în faptul că omul devine nimic și dispare, ci, mai degrabă, în faptul că sufletul sau sinele omului, care este nemuritor, întrerupe îmbinarea și legătura cu trupul și, în consecință, corpul piere, în vreme ce sufletul își continuă existența fără trup.

Atotputernicul Allah spune:

„Ei spun: „După ce ne vom fărâmița în țărână, vom avea iarăși o nouă făptură?", căci ei nu cred în Întâlnirea cu Domnul lor. Spune: „Îngerul morții căruia i-ați fost încredințați vă va culege..." (32:10-11).

Sfântul Profet (AS) afirmă: „Nu veți fi nimiciți, ci veți fi mutați de la o casă la alta".

UNIVERSUL *BARZAKH* (RĂSTIMPUL DINTRE MOARTE ȘI *MA 'ĀD)*

Islamul crede că omul rămâne viu, într-un anume chip, după moarte. Se bucură de fericire și binecuvântare dacă el este binefăcător și este pedepsit dacă este răufăcător. El se va înfățișa în Ziua Judecății pentru evaluarea obștească. Intervalul dintre moartea omului și *Ma 'ād* este numit *„Barzakh"*.

Atotputernicul Allah spune:

„...În spatele lor este o stavilă (Barzakh) până în ziua când vor fi sculați" (23:100).

De asemenea, Atotputernicul Allah precizează:

„Să nu-i crezi morți pe cei care au fost uciși pentru calea lui Dumnezeu, căci sunt vii, la Domnul lor, cu bună înzestrare" (3:169).

III

MORALA

Toate aceste nenumărate modele de viață, pe care încercăm să le dobândim şi să ni le însuşim în permanență, nu au fost disponibile de la începutul existenței umane pe pământ. Ele s-au conturat treptat şi s-au pus în practică prin strădaniile omului.

Cu toate acestea, de la omul primitiv până la omul civilizat de astăzi, ființele umane nu au întrerupt niciodată munca şi străduința şi, prin firea lor dăruită de Allah, au încercat să asigure cele mai bune modele de trai. Nici n-ar fi fost posibilă o altă cale, întrucât, dacă omul îşi pierde energia sau vreunul din organele corpului său, precum ochii, urechile, gura, mâinile, picioarele, ori dacă funcțiile creierului, inimii, plămânilor şi ficatului sunt periclitate, acesta va fi mai degrabă un om mort, decât viu.

Astfel, omul muncește nu doar din necesitate, ci şi datorită faptului că este în firea ființei sale să desfăşoare diferite activități. Întrucât, prin simțul practic cu care a fost înzestrat, realizează că ar trebui se se îngrijească de fericirea şi progresul vieții sale în orice mod posibil, el se angajează în muncă şi osteneală şi se îndreaptă în direcția căutărilor sale. De aceea, trăind în orice mediu şi sub orice chip, religios sau nereligios, legiuit sau tiranic, sedentar sau nomad, omul simte că are obligația unui şir de datorii şi însărcinări (acele aspecte absolut necesare pentru viață). Dacă aceste datorii şi însărcinări sunt duse la bun sfârşit, dorințele raționale ale omului sunt îndeplinite, iar el se bucură de o viață fericită, tihnită şi înfloritoare.

Cu siguranță, prețul acestor datorii şi obligații, ce constituie singurele modalități de bunăstare, este însăşi umanitatea. Nu putem percepe niciun lucru mai de preț şi mai valoros, care ar putea fi înlocuit cu vreun alt bun, decât umanitatea.

Prin urmare, „grija îndeplinirii obligațiilor" și aplicarea ei concretă este cea mai importantă chestiune practică, pe care omul o întâlnește în viața sa, deoarece valoarea ei este aceeași cu a omului însuși. Cel care se abține de la îndeplinirea acestor datorii de netăgăduit sau le neglijează, va decădea, în mod proporțional, în privința moralității, din poziția distinsă a umanității și își va asuma în mod natural înjosirea și inutilitatea. Cu fiecare încălcare a datoriei sale omenești, acel individ va aduce prejudiciu după prejudiciu societății din care face parte și chiar propriei sale persoane.

Atotputernicul Allah afirmă în Sfântul Coran:

„Omul este sortit pierzaniei! Nu și cei care cred însă, cei care săvârșesc fapte bune, cei care se îndeamnă întru adevăr, cei care se îndeamnă întru răbdare" (103:2-3).

Atotputernicul Allah spune, de asemenea:

„Stricăciunea s-a ivit pe uscat și pe mare pentru ceea ce au agonisit mâinile oamenilor..." (30:41).

DIFERENȚA DE OPINIE ÎN IDENTIFICAREA ȘI FORMULAREA EXACTĂ A ÎNDATORIRILOR

Însemnătatea acordată identificării îndatoririlor și împlinirii lor este o obligație de netăgăduit în cadrul universului umanității. Ar fi cu neputință să se găsească o ființă umană cumpătată, care să nege această realitate.

Întrucât îndatoririle omenești se află în strânsă legătură cu viața și bunăstarea omului, iar religia se deosebește de teoriile și practicile nereligioase, în măsura în care sunt atinse concepțiile privitoare la viața omului, îndatoririle religioase vor fi diferite de obligațiile altor teorii și practici nereligioase.

Potrivit religiei, omul are o existență veșnică și fără de sfârșit, care nu se încheie odată cu moartea. Fondul credințelor curate și adevărate, a moralei lăudabile și a faptelor bune pe care omul le-a săvârșit în această lume înaintea morții sale, slujește drept investiție fundamentală în viața sa veșnică din lumea de dincolo.

De aceea, în privința îndatoririlor și obligațiilor pe care religia le-a formulat pentru indivizi și societate, este luată în considerare, de asemenea, și viața din lumea de dincolo.

Religia introduce prevederile ei în domeniul teismului, închinării și slujirii lui Allah, ale căror consecințe limpezi se vor destăinui în Ziua Învierii.

Învățăturile și practicile nereligioase (oricare ar putea fi acestea) i-au în considerație numai existența scurtă și trecătoare din această lume, exprimând îndatoriri prin intermediul cărora omul poate trage foloase și avantaje concrete mai mult din existența sa materială, care nu diferă de cea a altor ființe pământești.

Într-adevăr, cu un raționament care își are obârșia în emoțiile și sensibilitatea dobitoacelor și a fiarelor, ele concep pentru om o viață proprie necuvântătoarelor. Aceste învățături nereligioase nu acordă nicio atenție înțelepciunii omului și vieții sale fără de sfârșit, plină de percepții raționale.

De aceea, minunatele precepte morale omenești (după cum o arată limpede experiența vieții) se sting treptat din cadrul comunităților nereligioase, iar prăbușirea morală a membrilor ei devine inevitabilă și tot mai evidentă.

Unii oameni argumentează că fundamentul religiei constă în urmarea și primirea incontestabilă a unui șir de îndatoriri și legi, în vreme ce politicile sociale își găsesc susținerea prin logica generală.

Cei care s-au exprimat în acest mod ignoră faptul că legile și reglementările care sunt aplicate în societate trebuie, în mod categoric, să fie duse la îndeplinire. Nimeni nu a văzut sau a auzit de vreo țară în care oamenii să urmeze legile de importanță majoră după o dezbatere științifică și controversată sau să fie scutiți de respectarea unor legi a căror filosofie nu o înțeleg. În această privință, practicile religioase și cele nereligioase nu se deosebesc.

Într-adevăr, printr-un studiu asupra condițiilor naturale și sociale ale unei țări, însoțit de un spirit perspicace privind politicile sale în ansamblu, cineva poate afla filosofia din spatele ideilor generale ale legilor țării respective, precum și anumite detalii ale acestora (însă nu pe toate).

Acest lucru este valabil și în cazul legilor religioase. Prin înțelepciune și perspicacitate în privința creației și necesităților omului, cineva poate descoperi ideile generale ale legilor proprii religiei, care se dovedește a fi o politică înnăscută, și unele dintre amănuntele lor.

Sfântul Coran şi numeroase tradiţii (*ahādīth*) cheamă oamenii la judecată, meditaţie şi cugetare şi, în anumite învăţături, face aluzie la oportunitatea concretă din spatele poruncilor. Există o serie de tradiţii (*ahādīth*), care ne-au parvenit de la Sfântul Profet (SA) şi *Ahl al-Bayt* (AS), ce precizează raţiunile din spatele regulilor de conduită.

GRIJA FAŢĂ DE ÎNDEPLINIREA ÎNDATORIRILOR

După cum am amintit la începutul acestei cărţi, sfânta religie a Islamului se constituie într-un program general şi perpetuu, care a fost revelat de Atotputernicul Allah ultimului Profet, Muhammad (SA), în scopul ducerii la bun sfârşit a vieţii omeneşti în lumea aceasta şi în cea de dincolo, prin desprinderea corabiei omenirii de mlaştina barbariei şi nenorocirii şi prin călăuzirea ei spre limanul mântuirii.

Pentru că religia este un plan de viaţă, ea a precizat în mod inevitabil îndatoririle omului asupra lucrurilor care au legătură cu viaţa sa şi i-a cerut să le ducă la îndeplinire.

În general, viaţa noastră este legată de:

1) Atotputernicul Allah Care ne-a creat. Îndatorirea noastră morală faţă de binecuvântările Sale este mai mare decât orice datorie, iar grija pentru îndeplinirea obligaţiilor faţă de Sfânta Sa Prezenţă este mai indispensabilă decât orice altă obligaţie.

2) Noi înşine.

3) Semenii noştri cu care suntem datori să vieţuim, să colaborăm şi să ne ducem la îndeplinire sarcinile şi obligaţiile noastre. Astfel, în conformitate cu porunca, noi avem trei datorii generale: către Allah, către noi înşine şi către ceilalţi.

(1) DATORIA OMULUI CĂTRE ALLAH (CUNOAŞTEREA LUI ALLAH)

Datoria noastră faţă de Atotputernicul Allah este cea mai însemnată obligaţie dintre toate şi trebuie să o îndeplinim cu cel mai curat cuget şi cu cea mai sinceră intenţie. Prima şi cea mai mare îndatorire a omului este să-şi cunoască Creatorul. Întrucât Atotputernicul Allah este izvorul

existenței fiecărei făpturi și inițiatorul oricărui fenomen existent, conștiința și cunoașterea Ființei Sale luminează fiecare persoană cu simțul realității. Existența indiferentă față de această realitate morală înseamnă necunoaștere totală, lipsă de discernământ și iresponsabilitate. Cine nu acordă interes cunoașterii lui Allah stinge, în consecință, lumina propriei conștiințe și nu va dispune de niciun mijloc pentru atingerea adevăratei fericiri omenești.

După cum am văzut, cei care se abțin de la cunoașterea lui Allah și nu acordă nicio atenție acestei realități în viața lor sunt întru totul îndepărtați de spiritualitatea omenească și nu au o judecată diferită de cea a dobitoacelor sau fiarelor.

Atotputernicul Allah spune în Sfântul Coran:

„Îndepărtează-te de cel care întoarce spatele amintirii și care nu dorește decât viața de Acum. Aceasta este toată întinderea științei lor!...“ (53:29-30).

Firește, ar trebui evidențiat că, pentru om, care este o ființă cu simțul realității, înzestrată cu rațiune, conștiința lui Allah este necesară și naturală, deoarece omul înzestrat de Allah cu simțul veridicității, observă semnele Prezenței lui Allah, Cunoașterea și Puterea Sa atunci când contemplă universul creației. Astfel, a avea conștiința lui Allah nu înseamnă că omul ar trebui să aducă cunoașterea Sa la ființare în sine însuși, mai degrabă se are în vedere că omul nu ar trebui să neglijeze această realitate evidentă, care nu poate fi acoperită de niciun văl, oferind un răspuns afirmativ conștiinței sale care îl cheamă către Allah și alungând, prin urmarea acestei filosofii, orice îndoială din cugetul său.

ADORAREA LUI ALLAH

După cunoașterea lui Allah, a doua datorie a noastră este adorarea lui Allah. Acest lucru se datorează faptului că, în răstimpul cunoașterii adevărului, devine limpede că fericirea și bunăstarea, care sunt singurele noastre țeluri, vor fi obținute prin punerea în aplicare a planului pe care Atotputernicul Allah l-a prevăzut pentru viețile noastre și ni l-a transmis prin trimișii Săi. De aceea, supunerea față de poruncile lui Allah și slujirea Lui sunt singurele îndatoriri ale omului; în comparație cu acestea, alte obligații par nesemnificative și lipsite de importanță.

Atotputernicul Allah spune:

„Domnul tău a hotărât să nu vă închinați decât Lui...“ (17:23).

De asemenea, Atotputernicul Allah precizează:

„O, fii ai lui Adam! Nu v-am tocmit Eu să nu vă închinați Diavolului, căci el este vrăjmașul vostru fățiș, ci Mie să vă închinați? Aceasta este o cale Dreaptă“ (36:60-61).

Astfel, este de datoria noastră să recunoaștem condiția dependenței și necesitățile noastre și să păstrăm în minte Măreția și Slava lui Allah. Trebuie să socotim că Allah știe și vede faptele noastre în orice privință și să ne supunem poruncilor Lui. Avem obligația de a nu sluji nimănui în afară de Allah și de a nu ne supune nimănui altcuiva afară de Sfântul Profet (SA) și Imamii neprihăniți ai Călăuzirii (*A'immat al-Hudā*), de care nouă ni se cere să ascultăm prin porunca lui Allah.

Atotputernicul Allah spune:

„O, voi cei ce credeți! Dați ascultare lui Dumnezeu! Dați ascultare trimisului și celor, dintre voi, ce au porunca!...“ (4:59).

Cu siguranță, datorită supunerii lui Allah și autorităților religiei, ar trebui să păstrăm un mare respect pentru orice lucru legat de Allah. Trebuie să cinstim sfântul nume al lui Allah și personalitățile conducătorilor religiei; să ne străduim cu privire la cinstirea Dumnezeieștii Cărți (Sfântul Coran), a cinstitei Ka'bah, a sfintelor moschei și a sfintelor morminte ale conducătorilor religioși, după cum afirmă Atotputernicul Allah:

„...căci cine preamărește însemnele lui Dumnezeu, știe că ele sunt din pioșenia inimilor“ (22:32).

(2) DATORIA OMULUI FAȚĂ DE SINE ÎNSUȘI

Indiferent de ce strategie sau mod de acțiune urmează omul în viață, el nu caută totuși nimic altceva decât mulțumirea și bunăstarea. Aprecierea satisfacției oferite de un lucru este de o însemnătate minoră în raport

cu cunoaşterea lucrului în sine; adică, dacă nu ne cunoaştem pe noi înşine, noi nu vom şti necesităţile noastre concrete, a căror împlinire ne asigură fericirea. De aceea, îndatorirea fundamentală a omului este să se cunoască pe sine însuşi, astfel încât să înţeleagă fericirea şi bunăstarea şi să se străduiască să-şi satisfacă necesităţile prin mijloacele care îi sunt la îndemână. El nu trebuie să-şi irosească viaţa valoroasă, singura lui comoară.

Sfântul Profet (SA) spune: „oricine se cunoaşte pe sine însuşi, Îl cunoaşte pe Allah".

Iar *Amīr al-Mu'minīn* 'Alī (AS) afirmă: „oricine se cunoaşte pe sine, atinge cea mai înaltă poziţie a cunoaşterii".

După cunoaşterea lui însuşi, omul înţelege că cea mai mare datorie a sa este să aprecieze în cel mai înalt grad natura umanităţii sale şi să nu calce în picioare o asemenea comoară valoroasă. Constată de asemenea că trebuie să facă tot posibilul pentru sănătatea sa sufletească şi trupească, astfel încât să ajungă la o viaţă veşnică minunată şi fericită.

Amīr al-Mu'minīn 'Alī (AS) afirmă: „Poftele trupeşti sunt mici şi neînsemnate pentru oricine se respectă pe sine însuşi".

Fiinţa omului este conţinută în două lucruri: sinele sau personalitatea şi trupul. Este responsabilitatea omului să încerce să aibă grijă de ambele componente fundamentale; el are obligaţia de a depune eforturi pentru sănătatea sufletului şi a trupului, potrivit poruncilor precise date de sfânta religie a Islamului.

SĂNĂTATEA TRUPEASCĂ

Înfrânarea de la lucrurile vătămătoare. Printr-un şir de legi şi reglementări, sfânta religie a Islamului a protejat cum se cuvine sănătatea trupească, interzicând oamenilor, de pildă, să consume cadavre, sânge, carnea unor animale şi hrana nocivă, oprindu-i de la întrebuinţarea băuturilor alcoolice şi a apei contaminate, de la excese alimentare, de la pricinuirea unei vătămări faţă de trup; precum şi alte instrucţiuni care depăşesc obiectul acestui capitol.

Păstrarea curăţeniei. Curăţenia este una dintre cele mai semnificative izvoare ale sănătăţii. Din acest motiv, o mare valoare i-a fost atribuită acestui principiu în sfânta *Sharī'ah* a Islamului. Importanţa acordată curăţeniei în Islam nu se întâlneşte în nicio altă religie.

Sfântul Profet (SA) a spus: „Curățenia este o îndatorire şi o parte a credinței islamice", acesta fiind cel mai mare elogiu adus curățeniei.

Sfaturi repetate au ajuns până la noi de la conducătorii Islamului cu privire la îmbăiere. Al-'Imām Mūsā ibn Ja'far (AS) spune: „Îmbăierea o dată la două zile îl face pe om sănătos şi viguros".

Al-'Imām 'Alī (AS) spune: „Baia este un loc foarte bun, deoarece îndepărtează murdăria omului".

În afara poveţelor generale referitoare la curățenie şi îngrijire, Islamul prescrie pentru fiecare, în mod special, curățenia; de exemplu, porunceşte oamenilor să-şi taie unghiile mâinilor şi picioarelor, să radă şi să cureţe de pe trupurile şi capetele lor părul de prisos, să-şi spele mâinile înainte şi după mese, să-şi aranjeze părul, să facă gargară cu apă şi să absoarbă prin nări apă, să-şi mături casele, să menţină curate drumurile, uşile caselor, pământul din jurul copacilor etc.

Dincolo de aceste porunci, Islamul a specificat în mod amănunțit anumite acțiuni care au legătură cu permanenta purificare (*tahārah*) şi îngrijire, cum ar fi recitarea *salāt* şi observarea *şawm*, îndepărtarea impurităților (*najāsahs*) de pe trup şi haine, îndeplinirea de câteva ori în fiecare zi a *wudū'* (înainte de recitarea *salawāt*) şi îndeplinirea numeroaselor *ghusul* (îmbăieri într-o manieră specific islamică). Pornind de la faptul că apa ar trebui să atingă suprafața corpului în timpul *wudū'*, înainte de *salāt* şi *ghusul*, şi că trupul nu ar trebui să fie murdar şi soios, devine limpede că puritatea corpului este esențială.

Îngrijirea hainelor. *Sūrat al-Muddaththir* este una dintre surele (*suwar)* care au fost revelate Sfântului Profet (SA) în primele etape ale misiunii sale profetice. În al patrulea verset al acestei *sūrah*, Allah porunceşte oamenilor îngrijirea (*tahārah*) hainelor lor:

„Curăță-ți veşmintele" (74:4).

Potrivit ordinii jurisprudențiale islamice, îngrijirea veşmintelor este obligatorie (*wājib*) pentru *salāt*, însă, în general, *tahārah* pentru a evita necurăția şi murdăria este totdeauna recomandată. Au ajuns până la noi multe recomandări în această privință, de la fiecare dintre *Cei Paisprezece Ma'sūmīn* (AS). Sfântul Profet (SA) afirmă: „Oricine îmbracă hainele ar trebui tot aşa de bine să le şi cureţe". *Amīr al-Mu'minīn* 'Alī (AS) afirmă: „Spălarea veşmintelor despovărează pe oricine de necaz

şi frământare, iar hainele îngrijite sunt un mijloc de primire a rugăciunii (*salāt*) sale".

De la al-'Imām Ja'far al-Sādiq (AS) şi de la al-'Imām Mūsā al-Kāzim (AS) s-a transmis că deţinerea a zece sau douăzeci de cămăşi şi schimbarea lor nu este o risipă.

În afară de curăţenia şi îngrijirea (*tahārah*) veşmintelor şi a corpului, un musulman trebuie, de asemenea, să fie bine îmbrăcat şi să întâmpine lumea cu cea mai îngrijită prezenţă şi înfăţişare posibilă. Al-'Imām 'Alī (AS) afirmă: „Îmbracă hainele frumoase şi aranjează-te pentru că Allah este bun şi ţine la lucrurile bune, dar acestea ar trebui să fie legale din punct de vedere religios". După aceea, al-'Imām 'Alī (AS) indică următorul verset:

„Spune: Cine a oprit podoaba lui Dumnezeu pe care a făcut-o pentru robii Săi, şi bunătăţile pentru trai?..." (7:32).

Gargara cu apă şi spălarea dinţilor. Fiind o parte a corpului destinată alimentării, gura se contaminează din cauza alimentelor. Resturile de mâncare se depun la baza dinţilor, pe limbă şi în alte părţi ale gurii, lăsând-o murdară şi rău mirositoare. Uneori, datorită fermentaţiei şi reacţiilor chimice, se pot dezvolta substanţe otrăvitoare care, împreună cu mâncarea, ajung în stomac. Ba mai mult, într-o mulţime, respiraţia unei asemenea persoane afectează aerul şi îi deranjează pe ceilalţi.

De aceea, sfânta religie a Islamului a poruncit musulmanilor să-şi spele dinţii în fiecare zi (cu precădere înaintea fiecărei *wudū'*) şi să-şi clătească gurile cu apă curată şi să-şi cureţe dinţii de murdărie.

Sfântul Profet (SA) spune: „În cazul în care nu ar fi existat îngrijorarea de lipsuri şi de mizerie, aş fi făcut *wājib* spălarea dinţilor pentru musulmani". Altundeva, Sfântul Profet (SA) afirmă: „*Jibrīl* a îndemnat permanent spălarea dinţilor într-un asemenea mod, încât eu chiar am bănuit ca ar deveni mai târziu obligatorie pentru musulmani".

Respiraţia este una dintre necesităţile esenţiale ale omului în decursul existenţei sale. Deseori, curentul de aer care înconjoară spaţiul din apropierea omului este încărcat de miros şi impurităţi. Desigur, răsuflarea, ca şi atmosfera, este vătămătoare pentru sistemul respirator. Pentru protecţia împotriva acestui rău, Milostivul Allah a prevăzut păr înăuntrul nasului, care împiedică pătrunderea prafului şi mizeriei în plămâni. De

multe ori însă, această funcție nu este îndeplinită întru totul, respirația fiind îngreunată de acumulările de mizerie și de praf. Din acest motiv, Islamul a poruncit musulmanilor să inspire apă de câteva ori pe zi în vreme ce fac *wudū'*, pentru a-și proteja sănătatea sistemului respirator.

SĂNĂTATEA MINTALĂ

Perfecționarea morală. Cu conștiința dăruită de Allah, omul înțelege valoarea moralei lăudabile și realizează importanța ei din punct de vedere individual și social.

Astfel, nu există nimeni în societatea umană care să nu elogieze bunele purtări și care să nu aibă considerație pentru cei înzestrați cu o morală lăudabilă.

Valoarea pe care omul o acordă moralei lăudabile nu are nevoie de nicio explicație, iar poruncile amănunțite ale Islamului cu privire la aceasta sunt pentru fiecare întru totul lămurite.

Atotputernicul Allah spune:

„Pe suflet! Și cum l-a plăsmuit punând în el desfrâu și pioșenie! Ferice de cel care și-l mântuie! Cel care și-l întinează însă este pierdut!" (91:7-10).

Pe când tălmăcea acest verset, al-'Imām Ja'far al-Sādiq (AS) a spus: „Atotputernicul Allah a desoperit omului lucrurile care sunt bune pentru el și trebuie să fie puse în aplicare și lucrurile care îi sunt dăunătoare și trebuie să le evite".

DOBÂNDIREA EDUCAȚIEI ȘI CUNOAȘTERII

Una dintre cele mai vrednice de laudă însușiri intelectuale o constituie posedarea cunoașterii. Virtutea și superioritatea omului cunoscător asupra celui lipsit de învățătură este întru totul evidentă.

Înțelepciunea și cunoașterea deosebesc omul de alte viețuitoare. Celelalte viețuitoare, cu trăsăturile lor specifice, sunt înzestrate cu instincte fixe, prin intermediul cărora răspund necesităților existenței lor. Nu există nicio năzuință pentru dezvoltare și progres în viețile dobitoacelor, acestea nefiind în stare să deschidă căi noi în ele însele și către ceilalți. Doar

omul este cel care, prin propria înțelepciune, își sporește cunoașterea cu noi elemente și ajunge la o nouă prețuire și mărire în ceea ce privește viața sa spirituală și materială, prin deslușirea legilor naturii și metafizicii. Numai omul este cel care aruncă o privire profundă în epocile trecute și pune temelia viitorului propriu și al viitorului celorlalți.

Mai mult decât toate sistemele sociale vechi și noi ale tuturor religiilor și credințelor, Islamul stimulează oamenii să dobândească înțelepciune și cunoaștere. În scopul de a statornici o cultură și civilizație de primă importanță, Islamul a considerat primirea educației drept *wājib* pentru orice musulman, bărbat sau femeie. Multe porunci ne-au fost transmise de Sfântul Profet (SA) și îndrumătorii religioși în această privință. Sfântul Profet (SA) afirmă: „Educația este *wājib* pentru musulman". În această tradiție (*hadith*), cunoașterea este descrisă într-o formă desăvârșită și cuprinde toate ramurile științei. Nu există nicio excepție privind modul în care sunt priviți bărbații și femeile. Astfel, obținerea cunoașterii și învățăturii în Islam nu urmărește să se adreseze unui singur gen sau unei categorii particulare. Dimpotrivă, obligația însușirii cunoașterii este universală și atotcuprinzătoare.

Sfântul Profet (SA) afirmă: „Căutați cunoașterea de la leagăn până la mormânt". Oricărui precept religios îi corespunde un anumit moment, iar pentru toate preceptele maturitatea este o condiție necesară; mai exact, persoana pentru care principiile religioase sunt aplicabile, trebuie să fi ajuns la maturitate. Regulile de conduită religioasă nu sunt *wājib* pentru o persoană, dacă aceasta nu a ajuns la o stare deplină de dezvoltare. Unele dintre *wājibāt* nu mai sunt aplicabile în timpul bătrâneții și a neputinței, dar dobândirea cunoașterii și educației este *wājib* pentru om, începând de la naștere până la moartea sa. Cu alte cuvinte, însușirea cunoașterii este *wājib* în toate etapele vieții omului. Pe baza acestui principiu, un musulman ar trebui să-și cultive cunoașterea de-alungul vieții sale și să-și îmbogățească știința în fiecare zi. Acest *hadīth*, de asemenea, a extins și absolutizat timpul de aplicare a acestei obligații *wājib*.

Sfântul Profet (SA) afirmă: „Mergeți în căutarea cunoașterii, chiar dacă aceasta ar fi în China (adică, foarte departe)". Un alt *hadīth* spune: „Cunoașterea este cel mai important lucru pe care credinciosul l-a pierdut. Ar trebui să meargă după el, chiar dacă îl descoperă în China (cel mai îndepărtat loc de pe pământ)". Potrivit acestei porunci, fiecare musulman este îndatorat să obțină cunoașterea, chiar dacă sunt necesare itinerarii

de durată pentru acest scop. În cele din urmă, ar trebui să se străduiască cu orice preț să găsească ceea ce a pierdut.

Sfântul Profet (SA) spune, de asemenea, în alt *hadīth*: „Cunoaşterea este ceea ce credinciosul a pierdut. El trebuie să o recapete de oriunde o află". Totuşi, în dobândirea înțelepciunii, singura condiție este că aceasta ar trebui să fie potrivită şi folositoare societății.

Înainte de orice, Islamul îndeamnă omul să cunoască tainele creației şi să cugete la ceruri, pământ, natura umană, istoria națiunilor şi a popoarelor, la eforturile generațiilor de odinioară (în filosofie, matematică, ştiințe naturale etc.). De asemenea, Islamul pune accent pe studierea problemelor morale şi religioase (morala şi legile islamice) şi a diferitelor genuri de meşteşuguri, care modelează viața omului. Într-adevăr, însemnătatea cunoaşterii este aşa de mare în viziunea Sfântului Profet (SA), încât în bătălia de la Badr, când musulmanii au luat o ceată de necredincioşi prizonieri, Sfântul Profet (SA) a poruncit ca fiecare ostatic să fie eliberat prin plătirea unor sume uriaşe de bani. Numai un grup de prizonieri, care erau oameni cu ştiință de carte, au fost scutiți de plată, prevăzându-se ca fiecare dintre ei să învețe zece musulmani tineri să scrie şi să citească.

Astfel, pentru prima dată în lume, au fost înființate şcoli pentru persoane adulte (cursuri pentru adulți), istoria universală atribuind această nobilă faimă musulmanilor. Într-un mod destul de interesant, o singură dată în istoria umanității, predarea ştiinței a fost acceptată în schimbul prăzii de război, din porunca Sfântului Profet (SA). Nici înainte, nici după aceea, nimeni nu a pomenit ca un conducător biruitor să accepte instruirea copiilor în schimbul răscumpării sau al prăzilor de război.

Sfântul Profet (SA) în persoană a mers la aceste cursuri de adulți şi a cercetat pe cei care ştiau citirea şi scrierea. El le-a cerut să verifice copiii pentru a afla cât de mult au progresat în lecțiile şi instruirea lor. Sfântul Profet (SA) obişnuia să încurajeze orice copil care era considerat mai sârguincios la învățătură.

Unul dintre cronicari consemnează:

> „O femeie numită <*Al-Shifā'*>, care învățase citirea şi scrierea în timpul „perioadei ignoranței", obişnuia să meargă la casa Sfântului Profet (SA) şi să învețe pe soțiile Sfântului Profet (SA) cum să scrie şi să citească. Din acest motiv, ea era prețuită, încurajată şi răsplătită de Sfântul Profet (SA)".

VALOAREA ŞI ÎNSEMNĂTATEA CELUI CARE STUDIAZĂ DIN PERSPECTIVA ISLAMULUI

Importanța efortului depus în atingerea unui scop este asemenea scopului însuşi. Pentru că fiecare om, cu natura sa dăruită de Allah, apreciază importanța cunoaşterii mai presus decât orice altceva în universul umanității, însemnătatea celui care caută ştiința va fi mai presus de toți. Întrucât religia Islamului se întemeiază pe natura umană, în mod neîndoielnic ea acordă cea mai mare prețuire celor care studiază.

Sfântul Profet (SA) a afirmat: „Cel care a pornit pe calea dobândirii cunoaşterii este iubit de Allah".

Cu toate că războiul islamic (*jihād*) constituie unul dintre stâlpii islamului şi chiar dacă Sfântul Profet (SA) sau oricare dintre Imamii (AS) neprihăniți promulgă decizia cu privire la război, toți musulmanii fiind obligați să participe, cei care au pornit pe calea studierii doctrinelor islamice şi a teologiei sunt scutiți de această obligație. În orice epocă, un număr suficient de musulmani trebuie să-şi asume obligația studiului în cadrul centrelor de educație islamică. Atotputernicul Allah spune:

„Nu se cade credincioşilor să plece cu toții la luptă. De ce n-ar merge doar câțiva din fiece tabără ca să învețe Legea şi apoi să-şi prevină poporul când se vor întoarce la el? Poate se vor păzi!" (9:122).

IMPORTANȚA ÎNVĂȚĂTORULUI ŞI A ÎNDRUMĂTORULUI

Învățătorul este o inimă caldă şi luminoasă, care devine puternică prin lumina cunoaşterii, în scopul de a smulge din rădăcini neştiința de carte şi necunoaşterea din întreaga lume. Învățătorul este cel care transformă pe cei necunoscători şi cu inimile împietrite în oameni pătrunzători şi înțelepți şi îi conduce, cu ajutorul făcliei strălucitoare a cunoaşterii şi educației, către pământul sfânt şi paradisul bunăstării.

Din acest motiv, respectul pentru învățători este esențial, iar supunerea față de ei este obligatorie în religia Islamului. Învățătorii sunt considerați cei mai evlavioşi şi slăviți oameni din societatea omenească. În privința mărețului şi merituosului statut al învățătorilor, este suficient să amintim mărturisirea lui *Amīr al-Mu'minīn* 'Ali (AS): „Cel care m-a învățat un cuvânt, m-a făcut slujitorul lui".

Această afirmație este foarte valoroasă în ceea ce privește aprecierea statutului învățătorilor.

De asemenea, *Amīr al-Mu'minīn* 'Ali (AS) afirmă: „Oamenii sunt împărțiți în trei categorii: prima ceată este alcătuită din *'ulamā'* Islamului; a doua este compusă din cei care dobândesc cunoașterea pentru mântuirea lor și a celorlalți; a treia constă în cei cărora le lipsește cunoașterea și înțelepciunea. Persoanele din cel de-al treilea grup sunt precum musculițele poposite pe capul și pe corpul dobitoacelor, care zboară în diferite direcții cu fiecare adiere a vântului (ori se îndreaptă oriunde găsesc murdărie și miros urât).

RESPECTUL FAȚĂ DE ÎNVĂȚAȚI

În timp ce înfățișează statutul distins și valoarea cunoașterii și demnității învățaților, Sfântul Coran spune:

„...Dumnezeu îi va ridica pe trepte pe cei care cred și au primit știința..." (58:11).

Importanța savanților este atât de mare pentru Profetul (SA) Islamului, încât el afirmă: „Dispariția unui neam este mai suportabilă și mai puțin păgubitoare decât moartea unui învățat".

În mod asemănător, Atotputernicul Allah afirmă în alt verset:

„Spune: «Cei care știu sunt oare deopotrivă cu cei care nu știu?» Numai cei dăruiți cu minte chibzuiesc" (39:9).

Astfel, învățatul islamic (*ālim*) și omul necunoscător nu sunt înrudiți. Un om învățat și înțelept are o superioritate evidentă asupra cuiva căruia îi lipsește știința. Concluzia desprinsă din acest verset coranic arată că, în perspectiva Coranului, termenul „cunoaștere" nu este aplicat în mod exclusiv științei islamice, mai degrabă acoperă orice lucru care oferă înțelegere și cunoaștere rațională omului și îl ajută în chestiunile lumești și cerești.

Referitor la superioritatea învățaților față de închinătorii lui Allah și oamenii pioși, s-a transmis următoarea afirmație a lui al-'Imām Muhammad al-Bāqir (AS): „Un învățat care pune la contribuție știința sa, este superior față de șapte mii de închinători și are întâietate față de ei".

Profetul (SA) Islamului crede că statutul personalității omului este determinat de cunoaşterea sa. Sfântul Profet (SA) afirmă: „Cel mai învățat om este cel care îşi îmbogăţeşte cunoaşterea prin primirea ajutorului de la ştiința celorlalți. Valoarea omului este determinată de cunoaşterea sa. Astfel, cu cât omul este mai cunoscător, cu atât este mai valoros, iar cu cât este mai nepriceput, cu atât este mai puțin prețuit".

DATORIILE PROFESORILOR ŞI UCENICILOR

Sfântul Coran socoteşte cunoaşterea şi învățătura drept viața adevărată a omului, deoarece în lipsa cunoaşterii, omul nu ar fi diferit de un obiect neînsufleţit sau de un mort.

De aceea, un ucenic ar trebui să-şi considere învățătorul drept un centru al existenței, de la care primeşte, treptat, amănunte cu privire la viața sa concretă. Din acest motiv, ar trebui să fie îndatorat pentru existența sa față de învățător şi să nu-i dezamăgească aşteptările în privința respectului. El nu trebuie să arate îndărătnicie în primirea învățăturilor, chiar dacă ele sunt însoțite de severitate. Ucenicul trebuie să-şi respecte învățătorul în prezența şi în absența lui, în timpul vieții şi după moartea acestuia.

La fel, profesorul ar trebui să se simtă răspunzător pentru viața ucenicilor săi. Nu trebuie să fie plictisit şi nici nu trebuie să-şi afle liniştea atât timp cât nu şi-a îndrumat elevii până la condiția de oameni onorabili şi vrednici. Învățătorul nu ar trebui să fie dezamăgit dacă uneori elevii nu manifestă grija cuvenită pentru primirea învățăturilor sale. El trebuie să încurajeze şi să-şi răsplătească elevii atunci când înaintează în privința educației lor. Prin cuvintele şi faptele sale, profesorul nu trebuie niciodată să influențeze negativ moralul elevilor săi.

DOUĂ CHESTIUNI IMPORTANTE ÎN CADRUL ÎNVĂȚĂTURILOR ISLAMULUI

Fiecare dintre politicile sociale răspândite în diferitele societăți omeneşti cuprinde o suită de lucruri tainice. Dacă aceste secrete sunt descoperite lumii, poziția conducătorilor societății şi interesele lor materiale vor fi puse în pericol. Din acest motiv, ei tăinuiesc aceste realități de

publicul larg. Raţiunea din spatele unei asemenea politici rezidă în faptul că cele mai multe dintre chestiuni sunt zămislirile propriilor minţi. Întrucât acestea sunt împotriva raţiunii şi interesului comunităţii şi a indivizilor, ei se tem că ar fi puşi în situaţia de a înfrunta un potop de proteste, riscând pierderea avantajelor personale, dacă aceste lucruri ascunse ar ieşi la iveală. Din acest considerent, diverse structuri creştine şi centre intelectuale şi spirituale ale altor religii denotă o oarecare ezitare în a permite păreri personale, asumându-şi dreptul de a adapta şi explica învăţăturile şi conţinutul cărţilor religioase. Potrivit acestora, este de datoria oamenilor să accepte fără tăgadă orice afirmă ele. Această metodă a tulburat multe politici religioase. Politica actuală a creştinsmului este o dovadă veridică în privinţa acestei afirmaţii.

Însă, întrucât Islamul are încredere în justeţea sa, spre deosebire de alte politici religioase şi nereligioase, nu vede nicio ambiguitate sau lipsă de claritate în orientarea sa.

(1) Islamul nu tăinuieşte niciun lucru corect, nici nu permite adepţilor lui să păstreze drept secretă vreo chestiune justă. Aceasta deoarece normele acestei religii pure sunt formulate potrivit legilor naturii şi creaţiei, aşadar, niciuna dintre aceste adevăruri şi realităţi nu pot fi tăgăduite. Tăinuirea acestor realităţi este unul dintre păcatele majore. În cuvintele sale Atotputernicul Allah a condamnat pe cei care ascund adevărul, spunând:

„Pe cei care ascund dovezile pe care le-am pogorât şi călăuzirea, după ce le-am lămurit oamenilor în Carte, Dumnezeu îi va blestema şi-i vor blestema toţi care îi pot blestema" (2:159).

(2) Islamul a poruncit adepţilor lui să cugete liber cu privire la adevăruri şi învăţături, dar să înceteze această înaintare oricând remarcă cea mai neînsemnată nelămurire; de aceea, credinţele lor limpezi pot rămâne neatinse de vătămarea tenebrelor oricăror dubii sau incertitudini. Islamul porunceşte oamenilor, de asemenea, să încerce să îndepărteze orice incertitudine într-o manieră justă şi doritoare de adevăr şi să se străduiască să le lămurească cu sinceritate, dacă le întâmpină. Atotputernicul Allah spune:

„Nu urma ceva de care nu ai ştiinţă..." (17:36).

ÎNFRÂNAREA DE LA LIBERA CUGETARE ŞI EXPRIMAREA ADEVĂRULUI

Perceperea realităţilor prin intermediul cugetării şi reflecţiei şi recunoaşterea lor sunt cele mai valoroase însuşiri ale omului, singurele semne particulare ale superiorităţii lui asupra celorlalte dobitoace, precum şi fundamentul demnităţii şi onoarei sale. Sentimentul dragostei faţă de umanitate şi instinctul realităţii nu vor permite niciodată omului să fie privat de libertatea de cugetare prin impunerea unei gândiri mimetice. Nici nu vor permite judecăţii să fie condusă pe o cale greşită prin ascunderea adevărurilor, într-atât încât să stingă gândirea dumnezeiască. Totuşi, această circumstanţă nu ar trebui să fie trecută cu vederea atunci când omul este incapabil să înţeleagă un adevăr sau când, datorită stăruinţei şi îndărătniciei, nu există nicio speranţă pentru statornicirea adevărului. Atunci exprimarea lui va pricinui o pierdere a stării, vieţii şi reputaţiei omului, iar simţul realităţii şi dragostei pentru omenire s-ar pronunţa contrar. În scopul de a respecta adevărul şi a salvgarda omul de pericolul rătăcirii şi de alte pericole adresate stării, vieţii şi demnităţii lui, simţul realităţii şi iubirea faţă de omenire îl atrage spre tăinuirea adevărurilor.

Prin intermediul multor tradiţii (*ahādīth*), Imamii *Ahl al Bayt* (AS), cu chibzuinţă, au oprit oamenii de la cugetarea unor asemenea adevăruri, care sunt dincolo de nivelul de înţelegere al omului.

Atotputernicul Allah permite tăinuirea stării reale a lucrurilor în cazul disimulării (*taqiyyah*) sub două forme (Sfântul Coran, *Sūrah* 3, *Āyah* 28 şi *Sūrah* 16, *Āyah* 106).

CONCLUZIE

În câteva cazuri, Islamul socoteşte tăinuirea adevărurilor şi realităţilor nu numai drept nevătămătoare, ci obligatorie:

(1) *Taqiyyah* este aplicată unde nu există nicio şansă de statornicire a adevărului şi când exprimarea adevărului pune în pericol starea, viaţa şi demnitatea cuiva.

(2) Când adevărul nu este înţeles de cineva şi exprimarea sa poate să-l conducă la rătăcire sau poate provoca dispreţ şi batjocorire a adevărului.

(3) Când, datorită lipsei capacității de cugetare, se prezintă adevărul într-un mod fals şi se ajunge la denaturare.

IJTIHĀD (DEDUCȚIA LEGILOR BAZATĂ PE FUNDAMENTELE ISLAMICE) ŞI *TAQLĪD* (URMAREA UNUI MUJTAHID ÎN PUNEREA ÎN PRACTICĂ A NORMELOR ISLAMICE)

Nevoile omului în mediul său, precum şi măsurile pe care trebuie să le ia pentru a le satisface, sunt atât de mari, încât un om obişnuit nu poate să le enumere, ca să nu mai vorbim de intrarea în toate amănuntele acestora sau de obținerea unei cunoaşteri suficiente privitoare la ele.

Pe de altă parte, întrucât omul îşi îndeplineşte sarcinile prin mijloacele cugetării şi puterii voinței, el ar trebui să aibă suficiente cunoştințe atunci când doreşte să ia o decizie. El va fi incapabil să ia o hotărâre, dacă nu dispune de informații suficiente. Fie el însuşi este calificat pentru a adopta un mod de acțiune, fie trebuie să apeleze la cineva care este înzestrat cu pricepere şi să-şi îndeplinească îndatoririle potrivit instrucțiunilor acestuia. De exemplu, în mod natural, ne adresăm unui medic pentru tratarea bolilor noastre, unui inginer constructor pentru proiectul unei clădiri, unui zidar pentru o lucrare de zidărie sau unui tâmplar pentru fabricarea uşilor şi ferestrelor.

Astfel, ne petrecem viețile noastre prin *taqlīd* sau urmarea celorlalți, chiar pentru chestiuni neînsemnate.

Oricine spune „Nu urmez nimănui în viață", fie nu înțelege sensul cuvintelor sale, fie este atins de o boală mintală. Islamul, care îşi întemeiază legile religioase pe natura omenească, a adoptat şi el aceeaşi metodă.

Islamul porunceşte adepților săi să învețe preceptele şi povețele islamice. Izvorul acestor învățături nu este altul decât Cartea Dumnezeiască, anume Coranul, şi tradițiile (*ahādīth*) Sfântului Profet (SA) şi ale neprihăniților Imami ai *Ahl al-Bayt* (AS).

Este evident că dobândirea tuturor învățăturilor islamice din Coran şi tradiții (*ahādīth*) nu este o sarcină uşoară. O asemenea îndatorire nu este posibilă pentru toți musulmanii şi numai un număr redus de oameni pot realiza această misiune.

Prin urmare, această rânduială religioasă ia în mod firesc forma în care un grup al musulmanilor, care nu sunt în măsură să dobândească învățăturile şi preceptele prin intermediul raționamentului, ar trebui să se adreseze celor care au dobândit poruncile islamice prin dovezi şi capacitatea de raționare, şi ar trebui apoi să-şi îndeplinească îndatoririle lor.

Un învățat care dobândeşte legile islamice prin intermediul eforturilor şi raționamentului este numit *mujtahid*, iar strădуința în această privință este intitulată *ijtihād*. Cel care se adresează *mujtahid*-ului este numit *muqallid* (cel care urmează poveţele unui *mujtahid* pentru ducerea la bun sfârşit a acțiunilor sale), iar raportarea sa la *mujtahid* este numită *taqlīd* (urmarea unui *mujtahid* cu privire la punerea în practică a legilor islamice).

Desigur, ar trebui să se ştie că *taqlīd* este valabil în privința închinării, tranzacțiilor şi altor reguli practice ale Islamului, dar privitor la principiile fundamentale ale Islamului (*Usūl al-Dīn*), care sunt chestiuni de credință, cineva nu poate avea încredere în părerile altora şi nu poate fi el însuşi satisfăcut cu urmarea acestora. Acest lucru se datorează faptului că, în cazul principiilor fundamentale ale Islamului (*Usūl al-Dīn*), credința şi convingerea țin de voință şi nu de comportament. Nu putem considera niciodată credința altora ca fiind proprietatea noastră.

Nu se poate spune că Allah este Unul fiindcă părinții sau învățații noştri spun asta, aşa cum nu nu se poate spune că lumea de dincolo este reală deoarece toți musulmanii cred în ea.

Prin urmare, este de datoria fiecărui musulman să cunoască principiile fundamentale ale Islamului (*Usūl al-Dīn*) a religiei sale prin capacitatea de raționare şi osteneală, chiar dacă aceasta este una foarte modestă.

(3) DATORIA OMULUI FAȚĂ DE CEILALȚI

Aceste datorii pot fi descrise, după cum urmează:

DATORIA OMULUI FAȚĂ DE PĂRINȚII SĂI

Părinții sunt factorii de apariție ai unui copil şi cei care îi împărtăşesc educația şi formația de bază; prin urmare, sfânta religie a Islamului a pus un mare accent pe ascultarea lor de către copii şi pe cinstirea lor într-o asemenea măsură încât, Atotputernicul Allah, imediat după afir-

marea Unicității Sale (*Tawhīd*), a poruncit oamenilor să fie blânzi şi generoşi față de părinții lor:

„Domnul tău a hotărât să nu vă închinați decât Lui şi să vă purtați frumos cu părinții voştri..." (17:23).

În tradiții (*ahādīth*), înşirând păcatele de moarte, purtarea urâtă față de părinți se numără drept a doua după politeism (*shirk*). Atotputernicul Allah afirmă:

„Dacă unul dintre ei ori amândoi au îmbătrânit alături de tine nu le spune: „Ptiu!" Nu-i ocărî, ci spune-le vorbe cuviincioase! Asupra lor cu bunătate apleacă aripa duioşiei şi spune: „Domnul meu! Fii milostiv cu ei, precum şi ei au fost cu mine când eram prunc şi m-au crescut" (17:23-24).

Cum bine i-a spus o bătrână copilului ei atunci când l-a văzut puternic şi voinic:

Dacă îți aduceai aminte de copilărie
Când erai fără ajutor în brațele mele,
Nu te-ai comporta cu mine în mod hain astăzi
Când tu eşti un voinic, iar eu sunt o bătrână.

În sfânta religie a Islamului, supunerea față de părinți este *wājib*, cu excepția cazului în care ei rânduiesc copiilor să renunțe la una dintre faptele *wājib* ale religiei şi să îndeplinească o acțiune *harām*. A fost dovedit de experiența vieții că cei care îşi supără părinții nu rămân fericiți şi mulțumiți în viețile lor şi, drept urmare, nu ajung la mântuire.

DREPTURILE PĂRINȚILOR

În cadrul unei familii, relația părinților cu copiii lor este precum cea a rădăcinilor copacului cu ramurile sale, deoarece continuitatea şi supraviețuirea ramurilor copacului depind de rădăcinile sale. Părinții sunt, de asemenea, întemeietorii existenței copiilor. Întrucât societatea omenească este alcătuită din două categorii, şi anume, părinți şi copii, părinții sunt rădăcinile principale ale societății omeneşti.

Pe lângă faptul că reprezintă cea mai mare nerecunoştinţă şi infamie, purtarea urâtă faţă de părinţi şi necăjirea lor devine, de asemenea, motivul decadenţei omenirii şi a distrugerii societăţii. Aceasta se întâmplă deoarece nerespectarea părinţilor de către copii va fi oglindită de părinţi sub forma asprimii şi respingerii. Pe de altă parte, dacă copiii privesc către părinţii lor cu lipsă de consideraţie şi apreciere, la rândul lor, nu se pot aştepta la ceva mai bun din partea propriilor vlăstare şi nu vor putea să se bizuie pe ajutorul lor când vor ajunge la vârsta slăbiciunii şi neputinţei. Aşadar, în mod firesc, vor deveni dezinteresaţi să întemeieze o familie, cum este cazul multora dintre tinerii epocii actuale.

Generalizarea acestui mod de gândire, bineînţeles, va închide calea reîntineririi şi înmulţirii, deoarece un om înţelept nu-şi va dedica niciodată viaţa valoroasă cultivării unui pom din ale cărui fructe nu se va îndulci, sub a cărui umbră nu se va odihni, şi a cărui vedere nu-i va oferi niciun avantaj în afară de inimă rea şi suferinţă. Am putea admite că guvernările pot îndemna oamenii să-şi întemeieze familii, oferindu-le diferite recompense şi stimulente, şi astfel să elimine dificultăţile reîntineririi şi înmulţirii; dar ar trebui să se specifice că strategiile sociale şi obiceiurile lipsite de suport natural (precum dragostea părintească faţă de copii) nu pot să dureze.

Pe lângă acest fapt, dacă omul nu va beneficia de una dintre înclinaţiile naturale, el va fi privat, în mod inevitabil, de un şir de bucurii sufleteşti.

DREPTURILE COPIILOR ÎN FAŢA PĂRINŢILOR

Acţiunile pe care un om trebuie să le îndeplinească pentru cineva, care este beneficiarul, sunt numite drepturi (*huqūq*), iar lucrările pe care o persoană trebuie să le îndeplinească sunt numite datorii, porunci sau obligaţii. De exemplu, este de datoria unui angajator să plătească salariul angajatului său şi este dreptul angajatului să-l primească, după îndeplinirea unei sarcini impuse. Dacă angajatorul nu plăteşte salariul, angajatul îl poate solicita şi îşi poate apăra dreptul.

Întrucât omul este creat în aşa fel încât viaţa sa nu este fără de sfârşit în această lume şi pentru că, de bună voie sau nu, el moare după o vreme, Allah a stabilit modul de procreare, a asigurat lumea cu metodele de înmulţire şi a dirijat sentimentele interioare ale omului către aceasta, cu scopul de a proteja omenirea de la distrugerea totală.

Ea există datorită acestei mobilizări universale prin care omul, în mod natural, consideră copilul său a fi parte integrantă a sa şi îşi asumă supravieţuirea copilului în egală măsură cu a lui însuşi. Acesta este motivul pentru care omul trece prin tot felul de osteneli, face eforturi pentru sprijinul şi mulţumirea copiilor săi, suportă diferite privaţiuni, pentru că el consideră nimicirea copilului sau a personalităţii copilului său a fi propria sa distrugere sau nimicirea propriei personalităţi. Într-adevăr, omul se supune poruncii universului creaţiei, care cere supravieţuirea omenirii. Astfel, este datoria părinţilor să pună în aplicare porunca prescrisă de conştiinţă şi legile religioase cu privire la copiii lor şi să-i educe foarte bine, astfel încât ei să poată deveni oameni buni. Părinţii sunt îndatoraţi, de asemenea, să ia în considerare drept cuvenite pentru copiii lor acele lucruri pe care le consideră justificate pentru ei din punct de vedere al umanităţii. Câteva dintre datoriile părinţilor sunt expuse mai jos:

(1) Părinţii trebuie să statornicească şi să facă neclintită temelia moralei lăudabile şi a însuşirilor cuviincioase în firile copiilor lor, exact din prima zi în care ei încep să cunoască semnele şi cuvintele. Nu trebuie, atât cât le stă în putere, să-şi sperie copiii cu subiecte superstiţioase. Trebuie să-i împiedice de la săvârşirea faptelor rele şi imorale. Părinţii, de asemenea, trebuie să evite minciuna, exprimarea grosolană, folosirea unui limbaj vicios şi a cuvintelor neruşinate în faţa copiilor. Ar trebui să săvârşească fapte cuviincioase, astfel încât copiii să poată fi educaţi ca oameni virtuoşi şi nobili. Părinţii trebuie să se căznească şi să exprime justificarea şi dreptatea, în aşa măsură încât să dezvăluie copiilor dragostea faţă de dreptate şi umanitate, prin legea „transmiterii moralei", în scopul de a-şi menţine copiii departe de persecuţie, ticăloşie şi egoism.

(2) Părinţii ar trebui să-şi tuteleze copiii cu privire la mâcare, dormit şi alte necesităţi de trai până ce ei ajung la vârsta discernământului. Ei trebuie să aibă grijă de sănătatea fizică a copiilor lor, astfel încât aceştia să dezvolte un trup sănătos, o minte solidă şi o fire gata de a fi educată şi instruită.

(3) Părinţii ar trebui să-şi încredinţeze copiii unui învăţător din momentul în care ei dobândesc capacitatea de cultivare (în mod obişnuit de la vârsta de şapte ani). Ar trebui să depună toate eforturile pentru a-şi da copiii în grija unui învăţător potrivit, astfel încât să poată dobândi noţiuni valoroase şi binevenite din ceea ce ascultă, iar un asemenea dascăl

să devină izvor de inspirație, să aducă desăvârșirea spiritului lor, curățirea sufletului și cultivarea moralei.

(4) Părinții ar trebui să-și ia copiii cu ei la întâlniri, în scopul de a-i obișnui cu obiceiurile sociale și modelele de purtare frumoasă, când vârsta lor le solicită participarea la adunări cu caracter social sau vizite familiale.

RESPECTUL FAȚĂ DE BĂTRÂNI

Este de asemenea necesar să respectăm oamenii în vârstă, după cum afirmă Sfântul Profet (SA): „Aprecierea și respectul oamenilor în vârstă înseamnă premărirea și cinstirea lui Allah".

DATORIA OMULUI FAȚĂ DE RUDELE SALE

Rudele din partea tatălui și a mamei, care au același sânge și se află într-o relație apropiată, sunt factorii naturali de formare a societății. Datorită asemănării genetice și rudeniei de sânge, omul devine parte a unei familii. De dragul acestei unități și înrudiri naturale, Islamul poruncește adepților lui să respecte cu bunăvoință legăturile de rudenie. Îndemnuri ferme au fost făcute în această privință în Coran și în tradițiile (*ahādīth*) îndrumătorilor religioși. Atotputernicul Allah spune:

„Temeți-vă de Dumnezeu asupra căruia vă întrebați și cinstiți pântecele ce v-a purtat, căci Dumnezeu veghează asupra voastră" (4:1).

Sfântul Profet (SA) spune: „Poruncesc comunității (*ummah*) mele să cinstească cu bunăvoință legăturile de rudenie. Chiar dacă rudeniile sunt separate una de alta prin intervale lungi de ani, ele nu ar trebui să întrerupă obligațiile legăturilor lor de rudenie".

DATORIA OMULUI FAȚĂ DE VECINI

Pentru că vecinii vin foarte des în contact unul cu altul, datorită apropierii spațiilor în care locuiesc, și pentru că, în mod firesc, ei alcătuiesc o familie mai mare, comportarea bună sau rea a unuia dintre ei va avea un efect mai mare asupra vecinilor, decât asupra celorlalți.

Cel care petrece noaptea zgomotos în casa sa, nu tulbură pe cineva dintr-un colț îndepărtat al orașului, ci tulbură liniștea vecinilor săi. Un bogat ce își petrece viața cu mare chef și desfătare în frumosul său palat, este departe de privirea săracilor, dar mistuie inima vecinului nevoiaș care viețuiește într-un bordei. Desigur, va veni o zi când acest bogat va fi pedepsit cum se cuvine. Din această cauză, grija față de semeni a fost profund accentuată în sfânta religie a Islamului.

Sfântul Profet (SA) a spus: „*Jibrīl* m-a sfătuit în legătură cu vecinii într-un asemenea mod, încât m-am gândit că Atotputernicul Allah ar numi pe vecinul cuiva drept unul dintre moștenitorii lui". De asemenea, el spune: „oricine crede în Allah și în *Ma 'ād*, niciodată nu-și nedreptățește vecinul, îi împrumută bani dacă îi solicită și îi împărtășește supărările și bucuriile. O persoană nu ar trebui să-și s upere vecinul, chiar dacă este un necredincios".

De asemenea, el a spus: „Cel care își ofensează vecinul, nu va mirosi parfumul paradisului, iar cel care își desconsideră semenul, nu este adeptul meu. Cine a avut suficient să se hrănească și nu și-a ajutat vecinul, știind că îi era foame, nu este musulman".

DATORIA OMULUI CĂTRE CEI SĂRACI ȘI VULNERABILI

Nu există nicio îndoială că rostul instituirii unei societăți este împlinirea nevoilor indivizilor. Cea mai importantă datorie a membrilor oricărei societăți este să ajute pe cei neputincioși și slabi și să îndepărteze cumva greutățile celor incapabili să le înlăture prin ei înșiși.

În zilele noastre s-a adeverit în întregime că indiferența bogaților față de greutățile săracilor reprezintă cea mai mare amenințare la adresa unei societăți și că cei avuți vor cădea primii victime acestui pericol.

Luând în considerație atare primejdie, cu paisprezece veacuri în urmă, Islamul a poruncit bogaților să împartă anual săracilor și celor neajutorați o parte din avuția lor. Dacă această valoare este suficientă să înlăture nevoile săracilor, este recomandat ca cei bogați să ofere atât cât pot ei pentru cauza lui Allah, astfel încât să amelioreze condițiile nevoiașilor.

Atotputernicul Allah spune:

„Voi nu veți ajunge la cuviosie, dacă nu veți da ca milostenie din ceea ce iubiți..." (3:92).

Tradițiile (*ahādīth*) asupra subiectului slujirii umanității sunt nenumărate. Sfântul Profet (SA) a spus: „Cel mai bun dintre oameni este cineva care se dovedește a fi cel mai folositor omenirii". De asemenea, el a spus: „La *Ma'ād*, un om care a înaintat mult pe calea actelor caritabile în sprijinul slujitorilor lui Allah, va fi așezat în cel mai înalt rang în fața Atotputernicului Allah".

Ajutați prietenii la vreme de necaz, astfel încât să primiți dovezi de bunăvoință din partea lui Allah. Într-un fel sau altul, veți culege roadele semințelor bunăvoinței pe care le-ați semănat astăzi.

DATORIA OMULUI FAȚĂ DE SOCIETATE

După cum se știe, oamenii lucrează printr-un efort solidar. Se folosesc de ostenelile unora pentru alții ca să înlăture greutățile din viețile lor. Societatea pe care au întemeiat-o acești indivizi este asemeni unui uriaș, fiecare persoană constituind o parte din corpul lui.

Fiecare organ al corpului îndeplinește funcția sa specifică și își împlinește propria insuficiență prin folosirea funcțiilor altor organe; adică, în sfera sa de acțiune, fiecare parte componentă se îngrijește de propriul bine, asigurând în același timp satisfacerea nevoilor altor organe și continuându-și existența în armonie cu acestea. Dacă unele organe funcționează prin ele însele, nefiind de folos altor organe – de exemplu, în timp ce mâinile și picioarele funcționează, ochii nu participă la realizarea acțiunii lor, sau gura se mulțumește doar cu mestecatul și refuză mâncarea, în vreme ce stomacul nu-și poate satisface necesitățile – omul ar muri și, în consecință, organul autonom care se îngrijește doar de sine ar înceta să mai funcționeze.

Datoria membrilor societății nu diferă de obligația organelor trupului: omul trebuie să își urmărească avantajele în acord cu interesele societății. Trebuie să socotească ce foloase ar avea societatea în urma eforturilor lui, astfel încât prin ostenelile sale toți să tragă foloase, iar el, la rândul său, să dobîndească avantaje. Trebuie să apere drepturile altora, pentru ca propriile sale drepturi să nu fie încălcate.

Aceasta este o realitate pe care noi o constatăm prin natura dăruită de Allah. Sfânta religie a Islamului, structurată pe baza naturii și creației, nu are în această privință alte porunci și concepții decât cele menționate.

Sfântul Profet (SA) spune: „Un musulman este cel a cărui limbă şi mână ocroteşte pe ceilalţi musulmani".

În continuare, afirmă: „Musulmanii sunt fraţi şi constituie o singură mână, o singură inimă şi o singură direcţie împotriva străinilor".

De asemenea, spune: „Cine nu este afectat de problemele musulmanilor, nu este musulman".

În bătălia de la Tabūk, când Sfântul Profet (SA) a stabilit cu armata Islamului graniţa Romei, trei musulmani nu au participat la luptă. După întoarcerea armatei Islamului, când aceste trei persoane l-au întâmpinat cu bucurie şi l-au felicitat pe Sfântul Profet (SA), Profetul (SA) şi-a întors privirea şi nu a răspuns aprecierilor lor. În acelaşi mod, musulmanii şi-au întors privirile de la cei trei oameni. Nimeni în *Madīnah*, nici chiar propriile soţii, nu le-au vorbit. În consecinţă, au rămas neajutoraţi şi au căutat adăpost în munţii de lângă *Madīnah*, dedicându-se penitenţei şi pocăinţei, până ce, după câteva zile, Allah a primit căinţa lor, iar ei s-au reîntors în oraş.

DREPTATEA

În Coran şi în tradiţiile (*ahādīth*) conducătorilor religioşi, dreptatea este de două feluri: individuală şi socială. Amândouă sunt preţuite de sfânta religie a Islamului.

DREPTATEA INDIVIDUALĂ

Dreptatea individuală presupune ca omul să se abţină de la necredinţă, calomnie şi de la alte păcate capitale; el nu ar trebui să comită nici celelalte păcate. Cel înzestrat cu această calitate este numit drept (*'Ādil*). În conformitate cu regulile islamice, dacă un asemenea om are şi o abilitate educaţională, el îşi poate asuma răspunderea unei rang de conducător sau magistrat, poate deveni o autoritate religioasă sau poate pretinde alte poziţii sociale. Cel care este lipsit însă de această personalitate religioasă, nu se poate bucura de asemenea privilegii, chiar dacă poate fi instruit.

DREPTATEA SOCIALĂ

Dreptatea socială presupune ca omul să nu încalce drepturile celorlalți; el ar trebui să considere toți oamenii egali prin legile dumnezeiești. Nu ar trebui să treacă peste dreptate în punerea în aplicare a legilor religioase. Nu trebuie să fie influențat de emoții și sentimente. Nu trebuie să se abată de la drumul cel drept. Atotputernicul Allah spune:

„Desigur, Dumnezeu poruncește dreptate..." (16:90).

Spune iarăși:

„...și să judecați după dreptate când judecați între oameni..." (4:58).

În multe versete coranice și tradiții (*ahādīth*) au fost date porunci pentru a nu pierde din vedere dreptatea în cuvinte și fapte. În câteva cazuri, Atotputernicul Allah a blestemat vădit pe cei asupritori.

TIRANIA ȘI OPRIMAREA

Atotputernicul Allah a vorbit în mod repetat despre comportarea despotică în Cartea Sa Dumnezeiască și a mustrat această trăsătură necuviincioasă, care este specifică animalelor (în două treimi din numărul *Surelor* Sfântului Coran, care însumează o sută paisprezece, există o relatare cu privire la asuprire).

Nu există nimeni care să nu fi simțit răutatea și nedreptatea opresiunii prin propria sa fire, care, într-o măsură mai mică sau mai mare, să nu fi conștientizat ce grele năpaste s-au abătut asupra societății omenești, ce vărsări de sânge au avut loc și ce număr uriaș de așezări au fost distruse datorită despotismului și oprimării.

Experiența a demonstrat că palatul despotismului nu va dăinui vreme îndelungată, indiferent cât de solid poate fi și, mai devreme sau mai târziu, se va prăbuși peste capetele tiranilor. Atotputernicul Allah spune:

„...Dumnezeu nu călăuzește un popor nedrept" (6:144).

Autoritățile religioase s-au pronunțat, de asemenea: „Monarhia și regalitatea vor dăinui alături de blasfemie, dar nu se vor consolida alături de despotism și oprimare".

SOCIABILITATEA

Fiind constrâns să trăiască în societate, omul nu are nicio scăpare de anturajul lumii. Fără îndoială, el se aliază cu alți oameni pentru a-şi apăra propriul statut social, pentru a-şi asigura permanent progresul material şi spiritual şi a-şi soluționa mai bine şi cu mai mare uşurință greutățile vieții.

Astfel, trebuie să se comporte cu ceilalți în aşa fel, încât să le câştige simpatia, să îşi sporească permanent stima socială şi să îşi înmulțească numărul prietenilor. Dacă oamenii întâlnesc un caracter dezagreabil sau răutate în comportamentul altora, sufletele lor se vor umple de dezgust şi suferință. În cele din urmă, va veni o zi când fiecare va fugi de tovărăşia unei asemenea persoane, iar aceasta va fi urâtă şi privită cu ochi răi de ceilalți. Acel om trebuie să trăiască apoi singur-singurel şi precum un străin în țara sa. Acesta este unul dintre cele mai amare şi mai neplăcute exemple de nenorociri ale omului. De aceea, sfânta religie a Islamului a prescris adepților săi să aibă un comportament social frumos şi a prevăzut cele mai bune norme de conduită şi povețe în această privință. De pildă, Islamul a poruncit musulmanilor să se salute când se întâlnesc unul cu altul şi a apreciat că persoana care salută prima este superioară celeilalte.

Sfântul Profet (SA) a preluat inițiativa salutului celorlalți. El dădea binețe chiar şi femeilor şi copiilor. Dacă cineva l-a salutat pe Sfântul Profet (SA), el i-a răspuns înapoi şi mai frumos.

Atotputernicul Allah spune:

„Când sunteți salutați, dați un salut şi mai bun, ori cel puțin, răspundeți...“ (4:86).

De asemenea, Allah a spus că omul ar trebui să arate smerenie şi modestie în raport cu lumea şi să respecte pe ceilalți conform rangului lor social.

Atotputernicul Allah afirmă:

„Robii Domnului sunt cei care merg cu smerenie pe pământ...“ (25:63).

Ar trebui pomenit că smerenia şi modestia nu înseamnă că omul ar trebui să se înjosească pe sine înaintea lumii şi astfel să-şi ofenseze personalitatea; mai degrabă, înseamnă că omul nu trebuie să se mân-

dreasca cu avantajele şi privilegiile sale faţă de lume şi nu trebuie să-şi asocieze alte onoruri ieşite din comun. Nu trebuie să considere oamenii ca fiind decăzuţi şi neînsemnaţi. La fel, respectul nu înseamnă că cineva ar trebui să-i cinstească pe ceilalţi într-o manieră apropiată de măgulire şi linguşire; mai degrabă, înseamnă că trebuie să-i aprecieze pe ceilalţi potrivit poziţiei lor sociale şi religioase. Fiecare ar trebui să respecte demnitarii proporţional cu poziţia şi rangul lor, iar pe ceilalţi să-i aprecieze potrivit calităţilor lor umane.

Din nou, acordând respect oamenilor nu înseamnă că omul ar trebui să tacă şi să nu vadă faptele necuviincioase ale lumii. Nici nu înseamnă că omul ar trebui să se unească cu lumea într-o adunare în care toţi se comportă contrar valorii umane sau să facă vreo faptă împotriva principiilor religioase. Nu înseamnă că omul ar trebui să meargă în urma curentului din raţiunea de a nu fi calomniat de ceilalţi, deoarece oamenii ar trebui, de fapt, să fie respectaţi pe baza demnităţii omeneşti şi valorilor lor religioase şi morale, nu pentru fizicul şi statura lor. Dacă un om îşi pierde demnitatea umană şi aprecierea religioasă, nu există niciun motiv ca prezenţa sa să fie respectată de ceilalţi.

Sfântul Profet (SA) a pus: „Nimeni nu ar trebui să săvârşească vreun păcat înaintea lui Allah, de dragul ascultării celorlalţi".

NECĂJIREA OAMENILOR ŞI IRITAREA LOR

Aceste două atribute se află în strânsă legătură, deoarece agasarea oamenilor înseamnă a-i supăra şi a le pricinui tulburare, fie prin vorbă, înjurând şi folosind cuvinte ce îi irită pe alţii, fie printr-un lucru, cum ar fi îndeplinirea unei fapte ce le-ar provoca necaz. Iritarea înseamnă săvârşirea lucrurilor pentru a pricinui rău oamenilor. În orice caz, aceste două atribute se află la polul opus aspiraţiei faţă de tihna vieţii şi pacea minţii, de dragul cărora omul a întemeiat societatea.

De aceea, religia Islamului, care acordă cea mai mare prioritate intereselor societăţii, a interzis oamenilor să se tulbure unii pe alţii şi să îşi producă reciproc neajunsuri, după cum spune Allah:

„Cei care îi necăjesc pe credincioşi şi pe credincioase pe nedrept se împovărează cu o blestemăţie şi cu un păcat greu" (33:58).

Sfântul Profet (SA) afirmă: „Cine tulbură un musulman, mă supără pe mine şi supărându-mă pe mine, îl necăjeşte pe Allah. O astfel de persoană a fost blestemată în *Tawrāt*, *Injīl* şi în Coran". De asemenea, el spune: „Cine aruncă o privire mânioasă asupra unui musulman şi îl vâră în sperieți, va fi la rându-i îngrozit de Allah în Ziua Judecății".

ÎNSOȚIREA CU OAMENII BUNI

Deşi omul se însoțeşte cu un mare număr de oameni, este obligat să se asocieze cu unii oameni mai mult decât cu ceilalți, datorită exigențelor vieții sale. Oamenii aceştia sunt numiți „prieteni".

Este evident că principala cauză a acestei prietenii şi legături constă într-un fel de asemănare în ceea ce priveşte morala, manierele, profesia şi gusturile a două persoane sau a unor indivizi din acelaşi grup. Întrucât relația transmite treptat obiceiurile şi caracterul unuia dintre cei doi tovarăşi către celălalt, un om trebuie să aleagă compania oamenilor buni, situație în care morala cuviincioasă a prietenului va fi transmisă lui, iar el va beneficia de prietenia şi colaborarea lor binevoitoare şi neprihănită. De asemenea, se va bucura să prelungească acea prietenie. În plus, îşi va pune în valoare propria sa demnitate şi apreciere socială printre oameni.

Amīr al-Mu'minīn 'Alī (AS) spune: „Cel mai bun prieten al tău este cel care îți este călăuză în faptele bune".

De asemenea, spune: „Omul este judecat pe baza prietenilor pe care îi alege".

Întâi lasă-mă să ştiu cu cine te-ai însoțit, ca să pot descrie persoana ta. Evaluarea prieteniilor tale este cea care fixează sensul şi vrednicia vieții tale.

ASOCIEREA CU OAMENII RĂI

Tovărăşia cu oamenii haini şi răufăcători este sursa a tot felul de ticăloşii şi nenorociri. Pentru a confirma acest fapt, este suficient să spunem că, dacă întrebăm infractorii şi răufăcătorii despre motivul păcătuirii şi rătăcirii lor, vor spune negreşit că au ajuns într-o asemenea situație ca urmare a întovărăşirii şi asocierii lor cu oameni răi. Din rândul unei

mulțimi de nelegiuiți și întinați, nu poate fi aflat nici măcar unul care să fi ales un mod de comportare imoral dinadins.

Amīr al-Mu'minīn 'Alī (AS) spune: „Fugi de întovărășirea cu oamenii răi, pentru că un prieten rău te face asemănător lui. Nu te va accepta ca prieten, până ce nu îi vei urma în această privință".

De asemenea, 'Ali (AS) spune: „Fereşte-te de prietenia unui răufăcător, deoarece acela te va trăda pentru un lucru fără importanță".

Însoțeşte-te mai puțin cu oamenii răi, pentru că te vor face să fii nefericit; căci firea omenească este sensibilă în a-şi însuşi obiceiuri.

SINCERITATEA

Legătura dintre ființele umane, care reprezintă temelia societății omeneşti, este reglementată prin comunicare. Astfel, cuvintele adevărate, cele ce dezvăluie omului o realitate tainică, fac parte din fundamentele esențiale ale societății. Marile avantaje, care sunt întotdeauna necesare societății, sunt obținute prin intermediul exprimării adevărului.

Foloasele sincerității pot fi rezumate în câteva fraze, precum:

(1) O persoană sinceră este de încredere pentru semenii săi şi îi uşurează de evaluarea bunei credințe a spuselor lui.

(2) O persoană care spune adevărul este cinstită prin conştiința sa şi este lipsită de osteneala minciunii.

(3) O persoană sinceră îşi păstrează promisiunea. Nu va trăda ceea ce i s-a încredințat, deoarece loalitatea acțiunii nu este diferită de sinceritatea cuvintelor.

(4) Multe diferențe de opinie şi divergențe vor fi eliminate ca urmare a sincerității, întrucât principala cauză pentru cele mai multe certuri este negarea adevărului de către una sau ambele părți.

(5) Drept rezultat al sincerității, o mare parte a imperfecțiunilor morale şi încălcărilor legilor şi dispozițiilor este îndepărtată de la sine, pentru că cei mai mulți oameni mint în încercarea de a camufla aceste tipuri de fapte şi manifestări.

Amīr al-Mu'minīn 'Alī (AS) spune: „Un musulman adevărat este cel care alege sinceritatea mai presus de minciuna care i-ar aduce foloase, chiar cu riscul de a fi în dezavantajul său, şi obține satisfacții interioare drept rezultat al acestei alegeri".

DEZAVANTAJELE FALSITĂȚII

Din afirmațiile mai sus menționate, devin destul de clare şi inconvenientele falsității. Un mincinos este dușmanul primejdios al societății omeneşti. El se străduieşte să distrugă societatea prin neadevăr, ceea ce se dovedeşte a fi o mare ticăloşie. Aceasta deoarece minciuna se aseamănă drogurilor care distrug inteligența şi bunul simț al societății, ascunzând realitatea. Falsitatea este asemănătoare băuturilor alcoolice care amețesc oamenii şi îi fac incapabili să deosebească binele de rău.

De aceea, Islamul consideră minciuna drept una dintre păcatele capitale şi nu crede în niciun fel de însuşiri evlavioase ale celui care minte.

Sfântul Profet (SA) a spus: „Trei cete de oameni sunt *munāfiqīn*, chiar dacă recită *salāt* şi respectă *ṣawm*. Ei sunt cei care mint, cei care nu îşi țin promisiunea şi cei care sunt neloiali față de ceea ce li s-a încredințat". De asemenea, *Amīr al-Mu'minīn* 'Alī (AS) afirmă: „Omul capătă bucurie din credința sa, când renunță la falsitate; ar trebui să renunțe chiar şi la minciunile făcute de dragul amuzamentului".

Minciuna nu a fost prezentată ca un păcat şi faptă imorală numai în Islam, ci necuviința şi caracterul ei nedemn este recunoscut, de asemeni, în mod limpede de judecata sănătoasă. Extinderea acestei fapte imorale în societate va distruge repede încrederea reciprocă a oamenilor, care este, dealtfel, unicul fundament al înrudirii lor sociale. Prin desfacerea acestei legături, oamenii vor trăi de fapt în izolare, din cauza naşterii unei nelinişti totale a unuia în privința celuilalt, cu toate că ei pot da impresia, aparent, că viețuiesc într-o societate strâns legată.

Omul se raportează mereu la lucruri exterioare în viață. El îşi duce traiul prin intermediul activităților sale, prin aducerea unor modificări în privința lucrurilor ce-l înconjoară, satisfăcându-şi astfel dorințele. Această făptură, ce lucrează prin judecată şi puterea voinței, şi-a întemeiat uriaşa şi vasta existență pe cunoaştere. Munca omului este direct legată de cunoştințele de care dispune. El adaptează în permanență învățămintele sale şi săvârşeşte activitățile externe în conformitate cu acestea.

De aceea, primirea cunoaşterii adevărate este esențială şi de primă importanță pentru om. Dacă referințele corecte din afară nu sunt descoperite omului (de exemplu, dacă el vede canalul ca pe un drum şi drumul ca pe un canal, iar îndepărtatul drept apropiat şi apropiatul drept înde-

părtat) sau dacă primeşte informaţii într-un mod greşit, nu va mai fi capabil să-şi continue existenţa. Astfel, devine limpede că minciuna reprezintă o ameninţare serioasă pentru viaţa socială, iar un mincinos este un individ fără personalitate şi demnitate. El este duşmanul societăţii, spusele lui fiind socotite lipsite de valoare şi neserioase de către oameni. El însuşi este blestemat de Allah.

BÂRFA ŞI CALOMNIA

Defăimarea celorlalţi prin afirmarea unor lucruri false este numită calomnie sau clevetire, iar dacă se realizează prin destăinuirea unor lucruri adevărate, este numită bârfă.

Desigur, Atotputernicul Allah nu a creat omul (cu excepţia profeţilor şi Imamilor) fără de păcat. Drept urmare a deficienţei sale, omul este supus greşelii şi vieţuieşte în spatele vălului cu care Atotputernicul Allah a acoperit faptele lui prin înţelepciunea Sa dumnezeiască. Dacă acest acoperământ dumnezeiesc este ridicat de peste toate cusururile şi lipsurile oamenilor, ei vor fi îngroziţi unul de altul şi vor ocoli asocierea, ajungându-se în acest fel la distrugerea bazei societăţii. De aceea, Atotputernicul Allah a declarat bârfa drept *harām*, astfel încât fiecare să poată trăi în linişte, fără a se calomnia unul pe altul, iar înfăţişarea exterioară a ambianţei în care îşi duc traiul să fie împodobită treptat, până ce frumuseţea din afară va corija imoralitatea interioară.

Atotputernicul Allah spune:

„Să nu vă vorbiţi de rău unii pe alţii în lipsă. I-ar plăcea vreunuia dintre voi să mănânce carnea fratelui său mort?" (49:12).

Cu siguranţă păcatul şi neruşinarea calomniei este mai mare decât bârfirea, iar cunoscătorii sunt perfect conştienţi de imoralitatea acestei fapte. În spusele Sale, Atotputernicul Allah s-a exprimat limpede în privinţa răutăţii şi necuviinţei calomniei:

„Doar cei care nu cred au născocit această minciună..." (16:105).

DISCREDITAREA REPUTAȚIEI OAMENILOR

Pângărirea fecioriei cuiva este un păcat de moarte în Islam şi, în diferite cazuri, au fost prescrise pentru aceasta pedepse grave, precum biciuirea, executarea şi uciderea cu pietre.

Îngăduința înfăptuirii acestei fapte neruşinate, cu toate că ea poate fi acceptată de ambele părți, va zdruncina fundamentul familiilor, care este de o primă însemnătate în Islam, şi va afecta principiile continuării moştenirii şi rudeniei. În cele din urmă, ea face dragostea părintească şi legătura între două persoane infirmă şi conduce la dispariția adevăratei chezăşii a societății, care este rodul firesc al înmulțirii.

SENTIMENTUL DEMNITĂȚII PERSONALE ŞI CINSTEA

Universul creației, care a făcut omul sociabil şi cu nevoia de conlucrare, l-a pregătit în aşa fel, încât să-şi poată gestiona prin propriile aptitudini problemele într-o societate şi să-şi chivernisească existența din ceea ce dobândeşte în decursul vieții.

Luând în considerare ceea ce s-a discutat deja, nu rămâne nicio îndoială că însuşirea respectului față de sine presupune ca omul să-şi urmeze privilegiul puterilor dăruite de Allah în propria viață şi să le folosească pentru atingerea scopurilor sale. El nu trebuie să se bizuie pe puterile altora şi aceasta, într-adevăr, este una dintre însuşirile naturale şi lăudabile ale omului. Respectul de sine este ca o barieră care apără omul de o existență inferioară, de multe acțiuni nedrepte şi fapte necuviincioase. Cine nu este înzestrat cu sentimentul demnității personale şi îşi îndreaptă atenția asupra celorlalți, ar putea uşor să-şi trădeze capacitatea şi personalitatea în fața acestora, oferind tot ce i se solicită, chiar dacă ar putea fi vorba de libertatea naturală, reputație, cinste şi demnitate.

Cele mai multe ticăloşii, precum crima, tâlhăria, hoția, pungăşia, nelegiuirea minciunii, linguşeala, necredința cuiva față de patrie, sprijinul duşmanilor şi aşa mai departe, sunt urmările rele ale lăcomiei şi punerii nădejdii în ceilalți. Cel care poartă însă coroana distincției respectului de sine, nu se supune niciunei grandori în afară de măreția Atotputernicului Allah, nu cedează în fața niciunei autorități şi străluciri goale şi totdeauna apără ceea ce el consideră că este adevărat. Sentimentul

demnității personale este cel mai bun mijloc prin care cineva poate dobândi şi ocroti însuşirea onestității.

FACEREA DE BINE ŞI SPRIJINIREA NEVOIAŞULUI

Fără îndoială, în orice societate, săracul şi cel fără de ajutor se cuvine să fie susținuți. Este de datoria bogaților să ajute săracii şi să nu treacă peste această ordine determinată. Sfânta religie a Islamului a precizat, de asemenea, legi stricte referitoare la respectarea acestei rânduieli. Ea pretinde ca bogații să fie răspunzători de ajutorarea celor lipsiți de putere şi a celor săraci.

În Sfântul Coran, Atotputernicul Allah S-a înfățişat pe Sine drept Binevoitor, Binefăcător şi Milostiv. Allah a îndemnat slujitorii săi să ajungă la aceste atribute lăudabile, spunând: „Allah este cu cei binefăcători"; de asemenea: „Orice cheltuieşti pe calea lui Allah este în propriul tău folos". Altundeva, El afirmă: „Orice cheltuiți pe calea lui Allah vă va fi înapoiat şi nu veți suferi pierdere".

Cercetările şi studiile referitoare la condițiile sociale şi foloasele înfăptuirii binelui lămuresc cuprinsul acestor versete, deoarece, într-adevăr, toate forțele societății lucrează pentru fiecare individ în parte. Într-o societate unde un grup de oameni nevoiaşi eşuează în efortul lor de depăşi insolvabilitatea, obținerea venitului se reduce proporțional, iar consecințele nefaste afectează pe toată lumea. Într-o asemenea societate, va veni o vreme când bogații vor fi cei mai săraci dintre toți. Dar dacă bogații ajută săracii cu binefacerea şi mărinimia lor, ei vor obține următoarele rezultate însemnate:

(1) Prin acțiunea lor, ei câştigă simpatia celor din jur şi cuceresc inimile unui grup de oameni.

(2) Contribuind cu o sumă nesemnificativă, ei câştigă un respect deosebit.

(3) Capătă susținerea oamenilor, pentru că lumea ia partea binefăcătorilor.

(4) Sunt feriți de primejdia concentrării răzbunării şi mâniei săracilor, care dăunează celor buni şi răi laolaltă.

(5) Banii fără însemnătate, pe care îi cheltuie pe calea lui Allah, vor creşte în valoare şi li se vor returna ca urmare a funcționării corespunzătoare a economiei.

Există nenumărate versete coranice şi tradiţii (*ahādīth*) referitoare la calitatea milosteniei, dar şi în privinţa încurajării şi convingerii săvârşirii acestei fapte nobile.

CONLUCRAREA

Bunăvoinţa sau milostenia, despre care s-a relatat mai devreme, este una dintre diferitele aspecte ale cooperării ce alcătuiesc fundamentele societăţii omeneşti, deoarece societatea dăinuie atunci când indivizii se ajută între ei; prin intermediul acestora, toţi se pot bucura de un regim de viaţă demn şi trainic şi îşi pot satisface necesităţile existenţei. Nu ar trebui să se considere că sfânta religie a Islamului a pretins facerea de bine numai în chestiunile financiare; mai degrabă, acesta este unul dintre obiectivele Islamului şi una dintre cererile conştiinţei omului, de a oferi orice fel de sprijin oricărui neajutorat, deşi acela poate nu are nevoie de bani.

Să înveţi un analfabet, să ajuţi un orb, să călăuzeşti un rătăcit, să dai o mână de ajutor unui asuprit – sunt toate acte sincere de bunăvoinţă şi binefacere, constituind o componentă a cooperării, a cărei plauzibilitate am încuviinţat-o şi mărturisit-o chiar din prima zi a întemeierii societăţii. Este de la sine înţeles că, dacă un om eşuează în îndeplinirea unei părţi din însărcinările minore, el nu va împlini obligaţiile majore, iar dacă neglijează datoriile neînsemnate, el va refuza să-şi asume obligaţiile importante şi generale.

CHIBZUIREA BINEFACERILOR ŞI AJUTOARELOR

Facerea de bine este lăudabilă atunci când are rezultate bune. Desigur, cu cât urmările sunt mai trainice şi mai de durată, cu atât facerea de bine ar fi mai lăudabilă şi mai bună. Tratarea unui bolnav este un act de bunăvoinţă şi binefacere, dar construcţia şi administrarea unui spital, care îngrijeşte zilnic o mulţime de pacienţi, nu poate fi comparată cu acest act. Instruirea unui elev este lăudabilă, dar nu poate atinge importanţa întemeierii unei instituţii care specializează o mulţime de absolvenţi anual. De aceea, donaţiile generale, binefacerile publice şi ajutoarele sunt fapte de cea mai mare bunăvoinţă şi binefacere.

În terminologia islamică, această binefacere publică este considerată drept „binefacere de durată". Sfântul Profet (SA) spune: „Două lucruri asigură demnitatea omului: un copil virtuos şi binefacerea trainică". Potrivit Sfântului Profet (SA) şi tradiţiilor (*ahādīth*), atât timp cât această caritate dăinuie, Atotputernicul Allah socoteşte rezultatele ei în favoarea celui care a întemeiat respectiva acţiune filantropică.

JERTFA DE SINE

Nu există nicio îndoială că în conştiinţa umană, viaţa cinstită şi modul de existenţă integru sunt de o importanţă egală. Un trai lipsit de onestitate şi bunăstare a omului, este mai degrabă un sfârşit, mult mai amar şi mai neplăcut decât moartea naturală. Un om care păstrează valoarea cinstei şi onestităţii sale, nu ar trebui să alunece într-o viaţă deplorabilă asemenea morţii.

Indiferent de mediul în care trăieşte un om şi oricare ar fi politicile spre care se poate înclina, va înţelege, prin natura sa dăruită de Allah, că moartea pentru cauza sanctificării este bunăstarea însăşi, deşi, această chestiune este mai clară în logica religiei decât în orice altă logică, fiind departe de presupunere şi superstiţie. Acest lucru se datorează faptului că, oricine apără societatea sa religioasă şi îşi dă viaţa pentru această cauză, este conştient de faptul că el însuşi nu a fost lipsit de vreun avantaj şi că va dobândi o existenţă mai plăcută şi mai valoroasă, o viaţă veşnică, în schimbul jertfirii vieţii sale îndrăgite şi de scurtă durată, pentru cauza lui Allah.

Într-adevăr, bogăţia sa este veşnică.

Prin cuvintele Sale, Atotputernicul Allah spune:

„Să nu-i crezi morţi pe cei care au fost ucişi pentru calea lui Dumnezeu, căci sunt vii, la Domnul lor, cu bună înzestrare" (3:169).

Dar în societăţile nereligioase, care consideră existenţa umană limitată numai la perioada scurtă a vieţii în această lume, nu se poate spune niciodată că omul va trăi din nou în lumea de apoi sau că va ajunge la fericire şi bunăstare, cu excepţia faptului că este încetăţenit în memoria oamenilor prin presupuneri şi superstiţii; de exemplu, dacă un om este omorât pentru cauza sau pentru simbolurile sacre ale ţării lui, se poate

afirma că numele său va fi aşezat alături de cele ale persoanelor devotate naţiunii pentru care ei s-au jertfit, fiind încrise cu litere de aur în cartea istoriei şi rămânând astfel vii pentru totdeauna.

Lauda şi sanctificarea pentru martiraj şi omorârea pe calea lui Allah nu au fost săvârşite în Islam atât de mult pentru nicio altă faptă bună.

Sfântul Profet (SA) spune: „Există mereu o faptă bună care depăşeşte alte fapte bune. Dar nicio faptă bună nu poate depăşi martirajul". Musulmanii din perioada primară a Islamului cereau iertare de la Sfântul Profet (SA) şi, drept urmare a rugăciunilor către Sfântul Profet (SA), ei ajungeau la înaltul statut al martirajului. Niciodată nu obişnuiau să plângă pentru cei care erau martirizaţi, ştiind că martirii erau în viaţă şi nu morţi.

MĂRINIMIA ŞI DĂRUIREA BANILOR

Rolul pe care avuţia îl are în ordinea existenţei nu necesită nicio explicaţie. Mulţi oameni socotesc viaţa drept acelaşi lucru cu bogăţia şi nu cred în nicio virtute şi cinste umană afară de cea a bunăstării şi averii. Ei orientează toate acţiunile lor către strângerea şi economisirea banilor. Drept urmare a acestei fascinaţii şi lăcomii, ei sunt prinşi în mrejele avariţiei. Asemenea oameni îi deposedează pe alţii şi, mai mult decât atât, se înjosesc uneori pe ei înşişi, cedând infamiei şi zgârceniei şi lipsindu-se astfel de folosirea propriei lor averi. Nici ei nu îşi folosesc banii, nici pe alţii nu-i lasă să se bucure de ei. Se mulţumesc numai cu agonisirea lor.

Cei care sunt ademeniţi de însuşirile necuviincioase ale avariţiei (cu siguranţă, cei care manifestă o zgârcenie dusă la extrem sunt chiar mai infami decât aceştia) îşi pierd firea umană şi devin nefericiţi, întrucât:

(1) Ei privesc numai către propria lor fericire, bunăstare şi confort şi cred în existenţa individuală, cu toate că natura omenească pledează pentru viaţa socială; viaţa individuală, dusă într-un asemenea mod, este condamnată la osândă.

(2) Prin evidenţierea puterii lor faţă de ceilalţi, ei sunt urmaţi de săraci şi nevoiaşi din cauza smereniei acestora. Cu toate că nu diminuează suferinţa celor năpăstuiţi, ei se străduiesc să-i determine pe nevoiaşi să-i respecte. Îi consideră pe săraci sclavi şi cultivă spiritul idolatriei. În consecinţă, cutezanţa omenească, curajul, mărinimia şi onoarea vor dispărea din societate.

(3) Călcând în picioare simțămintele curate de afecțiune, prietenie, filantropie, compasiune şi bunăvoință, ei încurajează în societate tot felul de păcate, precum ticăloşia, infamia şi răutatea. Acest lucru se datorează faptului că cei mai puternici factori naturali infracționali, precum calomnia, desfrâul, hoția, tâlhăria, uciderea şi sărăcia, nu se întâlnesc în rândul sărmanilor. Nemulțumirea profundă, ranchiuna şi sentimentul răzbunării sunt elemente sădite în inimile celor năpăstuiți şi nenorociți de oamenii bogați, fiind amplificate prin zgârcenia lor. De aceea, în cadrul societății, o persoană zgârcită este de fapt primul dușman al acelei societăți tulburate pentru totdeauna de mânia şi pedeapsa aspră a lui Allah, dar şi de ura locuitorilor întregii lumi.

Există multe versete în Sfântul Coran care, pe de o parte, incriminează şi acuză trăsătura egoistă a zgârceniei şi lăcomiei, iar pe de altă parte, laudă calitatea mărinimiei, întrebuințarea banilor pe calea lui Allah şi susținerea săracilor şi nevoiaşilor.

În cuvintele Sale, Atotputernicul Allah făgăduieşte donatorului că El îi va înapoia înzecit bunul oferit şi, în unele cazuri, chiar de şaptezeci sau până la şapte sute de ori şi mai mult.

Experiența a demonstrat, de asemenea, că bogăția celor mărinimoşi, care ajută în mod generos săracii şi care se îngrijesc de lipsurile societății omeneşti, creşte permanent.

Cei care înlătură greutățile altora, nu vor înfrunta ei înşişi greutăți. Nimeni nu a văzut vreodată un nod în pieptene.

Dacă ei înfruntă uneori greutăți, toți oamenii sunt plini de înțelegere față de ei. Orice ajutor au oferit altora, se va întoarce către ei prin participarea tuturor.

În plus, ca oameni cinstiți, şi-au liniştit conştiința prin îndeplinirea de fapte bune şi au răspuns chemării dumnezeieşti referitoare la îndatoririle *wājib* şi *mustaḥabb*. Ei au folosit simțămintele curate ale omenirii prin mijlocirea bunătății, îndurării, filantropiei şi bunăvoinței, dobândind simpatie şi cinste nepătată în ochii oamenilor. În fine, au câştigat mulțumirea Atotputernicului Allah şi bunăstarea veşnică cu prețul cel mai mic.

CONSIDERAȚII CU CARACTER GENERAL PRIVIND *JIHĀD*-UL

Fiecare făptură își protejează viața în egală măsură cu propriile interese. Asemenea celorlalți, fiecare făptură este înzestrată cu o capacitate de apărare, care îi dă posibilitatea să-și înfrunte dușmanii. Cu firea și înclinația sa înăscută dăruită de Allah, omul crede că trebuie să se protejeze pe sine și să nimicească vrăjmașii care vor să-l distrugă și care nu renunță niciodată la ura împotriva sa. De asemenea, crede că ar trebui să-și apere drepturile, dacă cineva îi încalcă interesele vitale, și să reteze brațul infractorului prin orice mijloace posibile.

Acest fenomen natural, care este prezent fără nicio excepție în firea omului, este constant și statornic în societatea omenească; de exemplu, un dușman care amenință membrii societății sau independența ei socială este condamnat la moarte de acea societate. Acest mod de gândire a fost predominant dintotdeauna în societățile omenești în care indivizii și comunitățile pot lua orice decizie și pot acționa riguros împotriva dușmanilor periculoși.

Islamul este, de asemenea, o religie socială întemeiată pe fundamentul *Tawhīd*-ului. Islamul îi consideră pe cei care refuză să trăiască în adevăr și dreptate dușmanii săi de moarte și tulburători ai ordinii universale. Islamul nu crede în vreo prețuire omenească și cinste în privința lor. Pentru că Islamul este prin sine însuși o religie universală, fără vreun spațiu specific drept patrie și fără limite pentru adepții săi, luptă cu cel care posedă o credință idolatră (*shirk*) și care nu acceptă adevărul și legile dumnezeiești prin logica limpede și îndemnul înțelept, pentru a-l determina să urmeze dreptatea și adevărul.

Esența legilor Islamului în privința *jihād*-ului este aceasta și nimic altceva; întocmai cu metodele adoptate, în mod obișnuit, de fiecare societate omenească împotriva dușmanilor ei primejdioși.

În ciuda propagandei oamenilor răuvoitori, Islamul nu este „religia sabiei", pentru că nu reprezintă un proiect imperial, care nu cunoaște nicio rațiune în afara sabiei și a manevrelor politice; mai degrabă, este o religie al cărei întemeietor este Allah Care, prin cuvintele Sale dumnezeiești, vorbește oamenilor prin logică și rațiune și cheamă creaturile Sale, către o religie care corespunde creației lor.

O religie al cărei prim salut larg răspândit este „pace" (*salām*) şi a cărei politică universală, conform formulării explicite a Sfântului Coran, este „...Mai bună e împăcarea" (4:128), nu va fi niciodată o religie a sabiei şi împilării.

În timpul vieţii Sfântului Profet (SA), când strălucirea dumnezeiască a Islamului a luminat întreaga Peninsulă Arabică şi când musulmanii s-au amestecat în bătălii însemnate şi războaie cumplite, victimele musulmanilor nu au depăşit două sute de persoane, iar victimele necredincioşilor s-au situat sub o mie (dintre aceşti o mie de oameni, şapte sute au aparţinut clanului Banū-Qurayzah, fiind omorâţi prin decizia de arbitraj pe care ei înşişi au ales-o). Astfel, este destul de nedrept pentru o asemenea religie să fie numită „religia sabiei".

SITUAŢII DE RĂZBOI ÎN ISLAM

Există câteva grupuri cu care Islamul se luptă:

(1) ***Mushrikīn***. Aceştia sunt cei care nu cred în *Tawhīd*, *Nubuwwah* şi *Ma'ād*. Acest grup ar trebui, în primul rând, să fie chemat să îmbrăţişeze Islamul. Aspectele religiei trebuie să le fie explicate în mod limpede, într-un asemenea fel încât să nu rămână vreo neclaritate sau pretext. Apoi, dacă primesc aceste adevăruri, ei vor fi consideraţi drept fraţi ai celorlalţi musulmani şi egali cu ei în privinţa câştigurilor şi a pierderilor. Dar dacă refuză să accepte adevărul şi realitatea, după ce acestea le sunt lămurite în mod clar, Islamul va duce la îndeplinire obligaţia religioasă a *jihād*-ului împotriva lor.

(2) ***Ahl al-Kitāb***. Aceştia sunt adepţii Cărţii Dumnezeieşti (evreii, creştinii şi zoroastrienii), care, din punctul de vedere al Islamului, posedă o religie şi o carte dumnezeiască şi cred în *Tawhīd*, *Nubuwwah* şi *Ma'ād*. Islamul oferă posibilitatea acestor grupuri să trăiască sub ocrotirea sa prin plătirea *jizyah* (impozit pe cap de locuitor de la *Ahl al-Kitāb* în schimbul neacceptării de către ei a Islamului), adică ei trebuie să-şi apere propria lor independenţă şi să se manifeste în conformitate cu propriile norme religioase,prin acceptarea tutelei islamice. Viaţa, demnitatea şi bunurile lor vor fi respectate la fel ca acelea ale celorlalţi musulmani. În schimb, ei trebuie să plătească o sumă neînsemnată drept *jizyah* către societatea musulmană. Ei nu trebuie, totuşi, să facă propagandă negativă,

să ajute dușmanii Islamului sau să înfăptuiască orice altceva care este în detrimentul musulmanilor

(3) **Cei care fac nedreptate și se angrenează în corupție**. Acest grup de oameni cuprinde pe acei musulmani care se angajează în revolte armate împotriva musulmanilor și Islamului, precum și în masacrarea altor musulmani. Societatea islamică luptă cu asemenea oameni, în scopul capitulării și renunțării lor la corupție și răzvrătire.

(4) **Dușmanii Islamului, care atacă în scopul de a distruge adevăratul fundament al Islamului sau de a înfrânge guvernarea islamică**. În acest caz, este *wājib* pentru toți musulmanii să apere Islamul și să se comporte cu ei ca și cum ar lupta cu un necredincios (*kāfir harbī*).

În cazul în care este considerat oportun pentru musulmani și Islam, societatea islamică poate, pentru o vreme, să intre într-un tratat de neagresiune cu dușmanii Islamului, dar nu are dreptul de a statornici legături prietenești cu ei într-o asemenea manieră încât cuvintele și acțiunile lor să pricinuiască consecințe dăunătoare și să influențeze faptele și ideile musulmanilor.

ESCHIVAREA DE *JIHĀD* ȘI DE APĂRARE

Dezertarea de pe câmpul de luptă și fuga de dușman înseamnă că persoana care se ascunde consideră viața sa mai importantă și mai scumpă decât existența societății. Într-adevăr, aceasta înseamnă predarea lucrurilor sfinte și a vieții, demnității și bunurilor societății unui dușman care amenință existența acestora în toate privințele.

De aceea, fuga de *jihād* și de apărare este un păcat de moarte. Atotputernicul Allah a făgăduit să așeze în iad persoana care fuge de *jihād*, după cum afirmă:

„Și oricine va întoarce spatele într-o asemenea zi – dacă nu se duce la o altă bătălie ori dacă nu se alătură unei alte oștiri – va atrage mânia lui Dumnezeu asupra sa și limanul său va fi Gheena!...“ (8:16).

APĂRAREA TERITORIULUI ISLAMIC

Potrivit celor discutate deja, apărarea societății islamice şi a ţinutului musulmanilor este una dintre cele mai importante îndatoriri islamice. Atotputernicul Allah afirmă:

„Nu spuneți despre cei omorâți pe calea lui Dumnezeu că sunt morți, căci ei sunt vii, însă voi nu vă dați seama" (2:154).

Povestea oamenilor care au participat cu cel mai mare entuziasm în bătălii sângeroase, în timpul perioadei de început a Islamului, şi a martirilor care au fost scăldați în sângele lor curat este surprinzătoare, dar şi pilduitoare. Aceştia sunt cei care au statornicit şi au făcut neclintit fundamentul sfintei religii islamice, cu sângele lor curat şi trupurile grav rănite.

LUPTA CU DUŞMANII DIN INTERIORUL SOCIETĂȚII

Aşa cum, potrivit logicii naturale, se cuvine să luptăm cu vrăjmaşii străini şi să apărăm societatea de pericole, ar trebui, de asemenea, să purtăm bătălii cu duşmanii dinlăuntrul societății. Duşmanul intern al societății este cel care deschide o breşă în legile şi politicile generale aflate în vigoare şi astfel întrerupe şi tulbură ordinea generală a societății. De aceea, în societățile organizate, sunt statornicite autorități şi pedepse față de contravenienți pentru a salva ordinea şi continuitatea treburilor comunitare.

În plus, față de instituirea unei puteri executive şi a diferitelor pedepse, Islamul a făcut obligatoriu pentru toți indivizii să împlinească preceptul *al-amr bil-ma'rūf* (îndemnul spre ceea ce este bine) şi *al-nahy 'an al-munkar* (interzicerea a ceea ce este rău), realizând astfel o mobilizare generală şi mult mai eficientă. Principala diferență între Islam şi alte politici sociale constă în faptul că alte strategii sociale s-au concentrat numai pe îndreptarea manifestărilor şi faptelor oamenilor, în timp ce Islamul acordă atenție atât acțiunilor, cât şi moralei oamenilor, luptând împotriva corupției în ambele instanțe.

Păcatele care au fost interzise în Islam sunt acțiuni cu urmări rele şi dezastruoase pentru societate. Cu toate acestea, unele dintre aceste păcate viciază direct individul sau indivizii care le înfăptuiesc, influențând societatea precum rănile locale şi complicațiile organice ce apar în corpul

omenesc. Multe păcate, cum ar fi nerostirea *salāt* şi nerespectarea *şawm*, tulburarea stării de rugăciune a închinătorului la Allah, tăgăduirea drepturilor divine şi alte asemenea, sunt încadrate în această categorie.

Unele dintre păcate ameninţă în mod direct viaţa socială şi distrug întreaga structură a societăţii, asemenea bolilor care afectează în mod direct viaţa omenească, şi planurile pe care şi le face omul. Minţind şi defăimând, cădem în această categorie. Potrivit Islamului, drepturile părinţilor, bârfa şi critica reputaţiei oamenilor sunt supuse acestei categorii.

APĂRAREA ADEVĂRULUI

Un alt tip de protecţie, mult mai intimă şi mai însemnată decât apărarea teritoriului, este apărarea dreptăţii, singurul ţel al sfintei religii a Islamului. Cea mai importantă ţintă a acestei politici dumnezeieşti este renaşterea dreptăţii şi adevărului, de unde şi denumirea acestei religii pure drept religia adevărului; o religie a veridicităţii, care nu conţine nimic altceva decât adevărul şi care nu urmăreşte nimic altceva decât adevărul.

Când înfăţişează Cartea Sa, care cuprinde toate adevărurile, Atotputernicul Allah spune:

„...(o Carte) care călăuzeşte către Adevăr şi către un Drum Drept" (46:30).

De aceea, este de datoria fiecărui musulman să urmeze, să spună, să asculte şi să apere adevărul prin toate eforturile şi în orice mod posibil.

OMUCIDEREA

Alt exemplu de nedreptate, extrem de imoral şi condamnabil în sfânta religie a Islamului, este crima sau uciderea unui om.

Omuciderea este un păcat capital. În cuvintele sale, Atotputernicul Allah compară uciderea unei fiinţe omeneşti cu masacrul tuturor fiinţelor omeneşti. Acest lucru se întâmplă deoarece ucigaşul unei persoane are de-a face cu umanitatea, iar umanitatea este aceeaşi într-o persoană sau într-o mulţime de persoane.

UZURPAREA AVERII ORFANILOR

Exact cum bunăvoința față de oameni este lăudabilă din punct de vedere logic și religios, reauavoință față de slujitorii lui Allah este nedreaptă și condamnabilă. Nedreptatea și asuprirea sunt în mod hotărât interzise de sfânta religie a Islamului în câteva instanțe, dintre care una este însușirea bunurilor orfanilor.

Delapidarea averii sau banilor unui orfan este unul dintre păcatele de moarte în Islam. Este precizat în Sfântul Coran că oricine își însușește averea unui orfan, cu adevărat înghite foc și va fi de îndată aruncat în gheena blestemată a iadului. Potrivit afirmațiilor Imamilor (AS) neprihăniți, principalul motiv pentru accentul deosebit pus pe această faptă se datorează ideii că, dacă un om matur (care nu este orfan) este asuprit, el își poate apăra drepturile, dar un orfan este incapabil să o facă.

DECEPȚIA ÎN PRIVINȚA BINECUVÂNTĂRILOR LUI ALLAH

În Islam, unul dintre cele mai primejdioase păcate este să fii dezamăgit de binecuvântările lui Allah.

Atotputernicul Allah spune:

„Spune: O, robi ai mei! Voi ce v-ați întrecut măsura, nu deznădăjduiți de la milostivenia lui Dumnezeu, căci Dumnezeu iartă păcatele toate, El este Iertătorul, Milostivul" (39:53).

Într-un alt loc, persoana care își pierde nădejdea în binecuvântările lui Allah este considerată ca fiind drept necredincioasă. Rațiunea din spatele acestei aprecieri este că, dacă un om nu mai nădăjduiește în binecuvântările și iertarea lui Allah, el nu va nu avea pe mai departe niciun imbold lăuntric să îndeplinească fapte bune și lăudabile și să se abțină de la păcate de moarte (*dhanb kabīr*), păcate care pot fi iertate (*dhanb saghīr*) și manifestări necuviincioase, deoarece principalele motivații pentru cele două chestiuni pomenite mai sus sunt „nădejdea în binecuvântările lui Allah" și „izbăvirea de pedeapsa lui Allah". Această speranță nu mai există într-o asemenea persoană. Nu există nicio deosebire între ea și o persoană care nu crede în nicio religie, în măsura în care le sunt amestecate însușirile interioare și mintale.

FURIA ŞI MÂNIA

Furia este starea care îl determină pe om să se răzbune şi să obţină o satisfacţie lăuntrică prin luarea revanşei. Dacă un om manifestă destindere în privinţa autocontrolului, furia şi mânia îi vor afecta bunul simţ, iar orice manifestare necuviincioasă şi nedreaptă îi va părea dreaptă, până când va deveni mai lacom decât o fiară.

Islamul a emis porunci stricte pentru prevenirea izbucnirii furiei, exprimând un reproş sever împotriva acestei stări. Atotputernicul Allah a arătat o mare dovadă de bunăvoinţă faţă de cei ce îşi controlează mânia şi rămân calmi când sunt supăraţi.

Precum Atotputernicul Allah spune:

„...celor care-şi stăpânesc mânia, celor care le iartă oamenilor" (3:134).

În privinţa caracteristicilor credincioşilor, Atotputernicul Allah spune:

„...cei care iartă când s-au mâniat" (42:37).

MITUIREA

Primirea banilor sau a unui dar în schimbul unei judecăţi sau a împlinirii unei sarcini ce ţine de activitatea primitorului se numeşte mită.

Mita este un păcat de moarte în Islam. Persoana care săvârşeşte acest păcat este lipsită de multe privilegii sociale ale religiei şi merită pedeapsa lui Allah. Această chestiune a fost menţionată în Sfânta Carte şi în tradiţii (*ahādīth*).

Sfântul Profet (SA) i-a blestemat pe cei care dau, primesc sau mijlocesc mita.

Al şaselea Imam (AS) neprihănit spune, de asemenea: „Primirea mitei pentru a face dreptate se compară cu blasfemia faţă de Allah".

Desigur, toate aceste reproşuri se referă la mita luată pentru judecarea adevărului sau pentru aplicarea legii. Păcatul mitei luate pentru o judecată contrară adevărului şi pentru fapte nedrepte este mult mai mare, iar condamnarea ei este mult mai aspră.

HOȚIA

Hoția este o faptă nedreaptă şi imorală, care ameninţă siguranţa financiară a societăţii. Fără îndoială, sursa fundamentală a existenţei omeneşti o constituie averea şi bogăţia pe care omul le obţine cu preţul propriei vieţi. Omul îşi pune la adăpost bunurile din raţiunea de a preveni însuşirea lor pe nedrept de către ceilalţi şi, prin urmare, de a le menţine în siguranţă prin protecţia şi sprijinul societăţii. Desigur, ruperea acestei protecţii şi distrugerea aceastei ordini va ruina omul care şi-a petrecut viaţa întreagă dobândindu-şi averea. Aceasta duce la tăierea entuziasmului oamenilor în a înfăptui cele mai multe dintre acţiunile lor şi îi face lipsiţi de randament.

De aceea, în privinţa pedepsei acestei acţiuni respingătoare, considerată a fi ticăloasă chiar şi de o conştiinţă ca cea a făptaşului, Islamul a poruncit tăierea mâinilor hoţului (patru degete de la mâna dreaptă).

Atotputernicul Allah spune:

„Tăiaţi mâinile hoţului şi ale hoaţei: aceasta va fi o răsplată pentru ceea ce au săvârşit..." (5:38).

ÎNŞELĂCIUNEA LA CÂNTAR

În Islam, înşelăciunea la cântar este un păcat de moarte. În cuvintele Sale, Atotputernicul Allah le reproşează şi îi ameninţă pe cei care o înfăptuiesc, zicând:

„Vai celor înşelători!... Nu-şi dau seama că vor fi sculaţi într-o Zi mare..." (83:1,4-5).

Dincolo de înfăptuirea nedreptăţii faţă de oameni şi însuşirea banilor pe calea hoţiei, o persoană care vinde, folosind greutăţi false, pricinuieşte oamenilor pierderea încrederii în ea; treptat, îşi pierde cumpărătorii şi, în cele din urmă, propriul câştig.

PEDEAPSA UNIVERSALĂ A PĂCATELOR ÎN ISLAM

Aceste fapte necuviincioase sunt numite păcate de moarte în Islam şi Atotputernicul Allah a făgăduit în mod limpede să pedepsească pe cei care comit asemenea păcate.

În plus, stabilind pedepse aspre pentru unele dintre aceste păcate, Allah a exclus pe cei care le înfăptuiesc (măcar o dată) din drept; a retras de la ei cinstea de a fi un membru onest al societăţii omeneşti.

Oricine înfăptuieşte un păcat de moarte îşi pierde dreptatea şi este văduvit de beneficiile de care un om virtuos al societăţii se poate bucura. El nu poate deţine responsabilitatea uneia dintre poziţiile guvernării islamice; de exemplu, el nu poate deveni calif sau imam al rugăciunii congregaţionale (*khalīfah* sau *imām al-jamā'ah*). Mărturisirea lui pentru folosul sau dezavantajul cuiva nu este primită. Va rămâne în această situaţie până ce el se căieşte şi îşi dezvoltă iarăşi însuşirea dreptăţii, prin dovedirea permanentă a pietăţii (*taqwā*).

CARACTERUL ESENŢIAL AL OCUPAŢIEI ŞI IMPORTANŢA COMERŢULUI ŞI A INDUSTRIEI

Osteneala şi munca constituie fundamentul pe care universul creaţiei este statornicit, ele fiind singura garanţie pentru supravieţuirea oricărei făpturi. Atotputernicul Allah a înzestrat creaturile sale cu mijloace adecvate prin care ei pot dobândi foloase şi evita lipsurile.

Omul, care este cel mai uimitor şi complex proiect al creaţiei, are mai multe nevoi decât orice altă creatură. Astfel, el trebuie să depună mai mult efort spre a putea face faţă nenumăratelor necesităţi şi, de asemenea, să întreţină familia pe care, în mod firesc, o are în grijă.

De aceea, Islamul, care este o religie naturală şi socială, apreciază munca şi câştigul salarial drept *wājib* pentru oameni.

Sfântul Profet (SA) spune: „Este *wājib* pentru orice musulman, bărbat sau femeie, să câştige bani *halāl* pentru întreţinerea şi subzistenţa lor (*Bihār al-Anwār*, vol. 23, p. 6)".

Islamul nu a acordat nicio valoare celor care îşi petrec viaţa în mod trândav. Ori de câte ori Sfântul Profet (SA) afla un om a cărui putere şi

capacitate erau uimitoare, obişnuia să întrebe: „Munceşte?". Dacă ei spuneau: „Nu, este leneş", Sfântul Profet (SA) spunea: „Pentru mine nu are nicio cinste", de unde reiese că un tânăr leneş nu are nicio valoare pentru Profet (SA) [*Al-Mustadrak*, vol. 2, p. 501].

În Islam, fiecare individ ar trebui să aleagă una dintre numeroasele meserii şi profesii specializate, spre care Allah l-a călăuzit să aleagă, potrivit propriei sale capacităţi şi aşteptări. El ar trebui să-şi câştige traiul în acest mod, purtând pe umerii lui una dintre sarcinile societăţii şi încercând să ofere lumii sprijinul său.

Atotputernicul Allah spune:

„Omul nu va avea decât ceea ce trudeşte" (53:39).

Pe scurt, Islamul a introdus cele mai trainice recomandări cu privire la muncă şi dobândirea mijloacelor de existenţă; într-atât nu a neglijat importanţa activităţilor economice, încât, chiar în cele mai critice momente, Al-'Imām al-Sadīq (AS) spunea prietenului său Hishām: „Chiar în timpul războiului, când soldaţii sunt aşezaţi în ordine de luptă şi când focul bătăliei este aprins, nu neglija responsabilitatea ta economică şi activităţile necesare pentru asigurarea întreţinerii tale şi continuă-ţi ostenelile financiare în astfel de împrejurări dificile (*Wasā'il al-Shī'ah*, vol. 4, p. 101)".

Astfel, pierderea de vreme datorată leneviei este strict interzisă în Islam.

ÎNVINUIREA TRÂNDĂVIEI

Din cele ce s-au discutat mai devreme, reiese limpede că munca şi depunerea efortului reprezintă drumul corect pe care creaţia l-a prescris omului pentru a ajunge la bunăstare. Desigur, abaterea de la calea creaţiei şi naturii, indiferent de cât de insignifiantă ar fi, va cauza doar pagubă omului. În acest caz, rătăcirea de la o chestiune pe care este întemeiată existenţa autentică nu va conduce la nimic altceva decât la nefericire în viaţa aceasta şi în cea de dincolo (*Ākhirah*).

De aceea, al şaptelea Imam neprihănit, Mūsā al-Kāzim (AS), spune: „Să nu dovediţi lene şi dezgust în munca voastră, altfel veţi fi respinşi în această lume şi în cea de dincolo (*Ākhirah*)".

Sfântul Profet (SA) a blestemat pe cei care obişnuiau să lenevească şi să pună greutăţile vieţii lor pe umerii altora.

Astăzi, cercetările sociologice şi psihologice au lămurit întru totul că cea mai mare parte a denaturărilor sociale este generată de trândăvie. Lenevia este cea care subminează activităţile economice şi culturale ale societăţii, dând naştere la tot felul de superstiţii şi decăderi morale.

AGRICULTURA ŞI FOLOASELE EI

Cultivarea pământului, reprezentând un mijloc de asigurare a subzistenţei într-o societate, este una dintre cele mai lăudabile îndeletniciri omeneşti. De aceea, Islamul a pus mare accent pe alegerea acestei profesiuni.

Al şaselea Imam neprihănit, Ja'far al-Sādiq (AS), spune: „Agricultorii se vor bucura de poziţii mai demne decât ceilalţi în Ziua Învierii (*Qiyāmah*)".

Al cincilea Imam neprihănit, Muhammad al-Bāqir (AS), spune: „Nu există nicio slujbă mai bună decât cultivarea pământului şi nu există niciun profit mai mare decât avantajele lucrării pământului, deoarece animalele ierbivore şi păsările trag foloase de pe urma ei şi se roagă pentru agricultor".

Sfântul Profet (SA) spune: „Un musulman care sădeşte un pom sau cultivă un pământ din care oamenii, păsările şi dobitoacele se hrănesc va avea răsplata milosteniei (*sadaqah*)".

Musulmanii sunt obligaţi să folosească la maxim capacitatea lor naturală de lucru, până acolo încât unul dintre conducătorii religioşi chiar spune: „Dacă într-o vreme când lumea se apropie de sfârşit şi sistemul solar se prăbuşeşte, cineva dintre voi are în mână o mică plantă, ar trebui să o sădească de va dispune de suficient timp pentru a face acest lucru (*Al-Mustadrak*, vol. 2, p. 501)". Aceasta înseamnă că presupunerea prăbuşirii universului nu ar trebui să împiedice pe nimeni de la îndeplinirea acestei fapte nobile.

'Alī (AS) spune: „Nenorocirea şi blestemul lui Allah să fie asupra celui care are pământ şi apă (a celui care are resurse naturale la îndemână), dar care nu întrebuinţează priceperea sa omenească pentru a profita de ele, drept urmare, trăind în sărăcie şi mizerie" (*Bihār al-Anwār*, vol. 23, p. 19).

ÎNCREDEREA ÎN PROPRIILE PUTERI

În secțiunea referitoare la „Dogme" s-a vorbit în mod repetat despre faptul că, potrivit orânduirii Islamului, omul nu ar trebui să se închine nimănui cu excepția lui Allah şi nu ar trebui să aducă omagiu şi să se prosterneze nimănui cu excepția Lui, Care este Creatorul universului.

Toate sunt făpturile lui Allah şi îşi primesc existența de la El. Niciuna nu are avantaje asupra celorlalte, cu excepția cazului acelor lucruri care sunt înfăptuite de dragul lui Allah.

Fiecare musulman ar trebui să aibă încredere în sine şi ar trebui să profite de binecuvântarea autonomiei date lui de Atotputernicul Allah. Omul trebuie să folosească toate mijloacele cu care Allah l-a înzestrat pentru a-şi duce existența. El nu ar trebui să se bizuie pe altcineva, să-l considere un asociat pentru Allah şi să se închine permanent unui nou idol. Slujitorul ar trebui să-şi dea seama că el mănâncă propria pâine, nu pe cea a stăpânului. Ar trebui să ştie că primeşte răsplata muncii sale, nu bacşişul conducătorului său. Orice angajat ar trebui să creadă că primeşte salariul pentru munca sa dificilă, nu darul şi gratificația din partea şefului, instituției, guvernului sau societății. După toate acestea, un om liber nu ar trebui să se bizuie şi să aducă cinstire nimănui altcuiva, afară de Allah; dacă nu, el va dovedi aceeaşi ticăloşie şi constrângere precum cea a idolatrilor ce-şi manifestă politeismul fățiş.

În cele din urmă, ar trebui remarcat că încrederea în puterile proprii înseamnă că omul ar trebui să-şi folosească aptitudinile interioare în viață şi să nu se bizuie pe ceilalți. Aceasta nu înseamnă însă că ar trebui să se despartă de Atotputernicul Allah şi să se considere pe sine apt realmente de a fi sursa tuturor nădejdilor şi dorințelor.

DEZAVANTAJELE ÎNCREDERII ÎN CEILALȚI

Bizuirea pe ceilalți, adică traiul pe susținerea celorlalți, înseamnă renunțarea la demnitatea umană, onoare, autonomie şi libertate. Este cauza tuturor crimelor şi fărădelegilor sociale ce provin din ticăloşie şi umilire.

Oricine se bazează pe ceilalți şi îşi fixează privirea asupra anumitor persoane, într-adevăr, oferă spre vânzare voința şi judecata sa, pentru

că ar trebui să înfăptuiască o linguşeală şi să facă orice (corect, incorect, cuviincios, necuviincios) i se solicită sau i se porunceşte.

El ar trebui să se abandoneze pe sine însuşi oricărei desconsiderări şi batjocuri. Trebuie să-şi facă un obicei din xenofilie (iubirea față de tot ceea ce este străin), să fie de acord să înfăptuiască orice nedreptate şi asuprire şi, în cele din urmă, să considere toate opreliştile şi legile omeneşti ca fiind neimportante.

Cererea de ajutor în cazuri inutile este *harām* în Islam. Dania financiară pentru nevoiaşi, care face parte din prevederile islamice, se aplică numai acelor oameni, al căror câştig este mai mic decât cheltuielile sau celor care sunt neputincioşi.

IV

PORUNCILE

După cum am menționat la începutul acestei cărți, preceptele și învățăturile Islamului sunt împărțite în trei categorii: dogme, norme morale și porunci. După cunoașterea lui Allah, trebuie să îndeplinim acte precum rostirea rugăciunii (*salāt*) și respectarea postului (*șawm*), care sunt semne ale adorării și supunerii lui Allah. Acum, ar trebui să lămurim principiile rugăciunii (*salāt*), urmate de regulile de conduită ale postului (*șawm*).

ROSTIREA RUGĂCIUNII

Atotputernicul Allah spune:

„Cine v-a mânat în Focul cel mistuitor? Ei vor răspunde: „Noi nu am fost dintre cei rugători" (74:42-43).

Sfântul Profet (SA) spune: „Rugăciunea este un stâlp al credinței. Dacă este primită de Allah, celelalte acte de adorare vor fi și ele primite, în caz contrar, nici celelalte închinăciuni nu vor fi primite". Întocmai precum își îndepărtează murdăria și necurăția de pe corp, prin spălarea lui de cinci ori pe zi într-un râu, un om se purifică de păcate prin rostirea rugăciunii (*salāt*) de cinci ori pe zi.

Desigur, ar trebui să fie știut că cel care rostește rugăciunea (*salāt*), dar nu îi acordă nicio importanță acesteia, este asemenea celui care nu rostește rugăciunea.

Atotputernicul Allah spune în Sfântul Coran:

„Vai acelor rugători ce în rugăciunea lor stau nepăsători" (107:4-5).

Într-o zi, Sfântul Profet (SA) a intrat în moscheie şi a văzut un om ce rostea rugăciunea, dar fără îndeplinirea cuvenitei *rukū'* (o parte a *salāt*, în care cineva se închină adânc; metanie) şi *sujūd* (actele prosternării în *salāt* sau adorarea lui Allah). Sfântul Profet (SA) a spus: „Dacă omul acesta moare în această stare, nu va muri ca un musulman".

Astfel, un om ar trebui să rostească rugăciunea (*salāt*) cu umilință şi venerație. Ar trebui să-şi dea bine seama către cine se adresează când rosteşte *salāt*. Ar trebui să îndeplinească *rukū'*, *sujūd* şi alte acte în mod corect, în scopul de a se folosi de cele mai minunate binefaceri ale rostirii *salāt*.

Atotputernicul Allah spune în Sfântul Coran:

„...căci rugăciunea îi îndepărtează pe oameni de la mârşăvie şi urâciune..." (29:45).

Acest fapt se adevereşte, deoarece regulile rostirii rugăciunii (*salāt*) sunt concepute în aşa fel încât, dacă sunt respectate, persoana care rosteşte rugăciunea (*salāt*) nu va fi niciodată ispitită către fapte rele.

De exemplu, una dintre regulile rostirii rugăciunii (*salāt*) face referire la locul şi la hainele în care este rostită rugăciunea (*salāt*); ele nu ar trebui să fie obținute în mod fraudulos sau ilicit. Rugăciunea (*salāt*) nu este primită nici dacă un singur fir din materialul hainelor celui care se roagă este însuşit pe nedrept. Cineva care se fereşte astfel de lucrurile *harām* (interzise), nu va folosi vreodată avuția sau bunurile *harām* (interzise) şi nu va contesta drepturile celorlalți. De asemenea, rugăciunea (*salāt*) va fi primită cu condiția ca omul să se mențină el însuşi departe de zgârcenie, pizmă şi alte însuşiri rele sau necuviincioase. Este evident că sursa tuturor necuviințelor stă în aceste însuşiri rele. Dacă cineva care rosteşte rugăciunea (*salāt*) se menține departe de aceste trăsături, el va fi în mod categoric ferit de toate faptele rele şi necuviincioase. Dacă unii oameni îndeplinesc fapte imorale, chiar şi în cazul în care rostesc rugăciunea, aceasta se datorează nerespectării regulilor obligatorii ale rostirii rugăciunii (*salāt*). Drept urmare, rugăciunile (*salawāt*) nu sunt primite, iar ei nu se bucură de minunatele foloase ale rostirii lor.

Sfânta religie a Islamului a acordat o asemenea importanță rugăciunii (*salāt*), încât a făcut-o obligatorie (*wājib*) pentru fiecare musulman în

toate împrejurările, chiar şi în momentul morţii. Dacă cineva nu poate rosti *Sūrat al-Hamd*, alte *sūrah* şi *dhikr* (cuvinte pentru aducerea aminte de Allah) ale *salāt*, el ar trebui să le treacă pe acestea prin lăuntrul inimii sale. Dacă este neputincios să rostească *salāt* în picioare, ar trebui să rostească *salāt* stând jos. Dacă nu este capabil să rostească *salāt* nici chiar stând jos, ar trebui să o facă culcat. În orice caz, în nicio împrejurare, omul nu este scutit de rugăciune. Dacă cineva care doreşte să rostească *salāt* nu se poate orienta cu faţa către *Qiblah* (să stea cu faţa către Kab'ah în timp ce rosteşte *salāt*) în regim de război, de teama duşmanului sau în cazuri de necesitate, poate rosti rugăciunea fără să se orienteze către *Qiblah*, în orice situaţie se află şi în orice direcţie.

RUGĂCIUNILE OBLIGATORII *(WĀJIB SALAWĀT)*

Există şase rugăciuni obligatorii (*wājib salawāt*):
(i) *Al-salāt al-yawmiyyah* (rugăciunile zilnice);
(ii) *Salāt al-āyāt* (rugăciunea semnelor creaţiei lui Allah);
(iii) *Salāt al-mayyit* (rugăciunea pentru o persoană care a murit);
(iv) *Salāt al-wājib tawāf* (rugăciunea rituală a înconjurării Kaabei);
(v) *Qadā'* (onorarea *salawāt* care nu au fost îndeplinite la timp), *Salawāt* ale tatălui care devin *wājib* asupra fiului celui mai mare după moartea tatălui;
(vi) *Salawāt* care devin *wājib* pentru o persoană, datorită primirii de bani de către aceasta pentru rostirea lor (*ijārah*), votului (*nadhr*), jurământului (*qasam*) şi făgăduinţei (*'ahd*).

CONDIŢIILE NECESARE PENTRU RUGĂCIUNE *(SALĀT)*

Rostind rugăciunea (*salāt*), poziţia înaintea lui Allah, exprimarea supunerii faţă de El şi adorarea Lui impun anumite condiţii. Rugăciunea (*salāt*) nu este validă până ce aceste premise obligatorii nu se întrunesc. Ele sunt: (i) *tahārah* (metoda de purificare specific islamică), (ii) timpul, (iii) îmbrăcămintea, (iv) locul şi (v) direcţia rugăciunii (*Qiblah*).

Aceste condiţii necesare vor fi lămurite aici, în cele ce urmează.

(I) PURIFICAREA *(ṬAHĀRAH)*

Cel care rosteşte rugăciunea (*salāt*) ar trebui să fie *tāhir*; adică, ar trebui să rostească *salāt* conform exigenţelor, şi anume: prin îndeplinirea *wudū'* (spălarea rituală prevăzută de lege în conformitate cu *Sharī'ah* islamică) înainte de *salāt*, sau prin *wājib ghusl* (îmbăierea potrivit cu *Sharī'ah* islamică) sau prin *tayammum* (spălarea islamică prevăzută de lege cu pământ, nisip etc.); de asemenea, îmbrăcămintea şi trupul lui nu ar trebui să fie murdare de necurăţii (*najāsah*).

MATERII DIN PUNCT DE VEDERE RITUAL NECURATE *(NAJIS)*

Există câteva materii *najis* (prin natura lor necurate). Ele sunt următoarele:

Prima şi a doua: Urina şi fecalele animalelor(organul de eliminare al urinei trebuie să fie făcut *tāhir* numai cu apă, dar locul de eliminare al fecalelor poate să fie spălat cu apă sau curăţat cu trei pietre şi îngrijit la fel, chiar dacă procesul de eliminare a fecalelor nu a avut loc; în alte privinţe, nu poate fi curăţat cu nimic altceva afară de apă; ar mai trebui amintit că, dacă fecalele nu sunt curăţate prin trei bucăţi de piatră, mai multe bucăţi de piatră pot fi folosite pentru o curăţare completă), a căror carne este interzisă (*harām*) pentru mâncare şi al căror sânge ţâşneşte afară, adică animalele al căror sânge murdăreşte atunci când sunt înjunghiate, precum pisicile, vulpile, iepurii etc. În condiţiile în care carnea păsărilor sau animalelor a devenit *harām* pentru mâncare, datorită consumării de către acestea a fecalelor, atunci urina şi fecalele lor sunt, de asemenea, necurate (*najis*).

Trei: Stârvul unui animal al cărui sânge a ţâşnit afară (dacă este tăiat), indiferent dacă este *halāl* sau *harām* pentru consum. Dar unele părţi ale carcasei, precum lâna, părul şi copitele care sunt neînsufleţite, sunt *tāhir*.

Patru: Sângele animalului care ţâşneşte afară (dacă este tăiat), fie că este sau nu *halāl* sau *harām* carnea lui pentru mâncare).

Cinci şi şase: Toate părţile corpului raselor canine şi porcului, chiar şi blana lor, sunt *najis*.

Şapte: Vinul şi orice lucru care otrăveşte omul şi este esenţialmente în formă lichidă.

Opt: Berea.

MATERIILE CURĂŢITOARE *(MUTAHHIRĀT)*

Orice lucru care purifică (şi face *tāhir*) materii *najis* este numit *muţahhir* (curăţitor de *najis*). *Mutahhirāt* sunt, după cum urmează:

(i) **Apa** face *tāhir* toate materiile *najis*, cu condiţia ca apa să fie pură (*muţlaq*). Astfel, apa eterogenă (*mudāf*), precum sucul de pepene şi apa de trandafir, nu sunt *mutahhirāt* şi nu fac *tāhir najāsah*. Nici *wudū'* şi nici *ghusl* nu sunt valide cu apă *mudāf* [Există două feluri de apă: *kurr* şi *qalīl* (în cantitate mică, adică mai puţin decât *kurr*)]. Apa *kurr* este o anumită cantitate de apă, care poate face *tāhir* orice obiect *najis*, atât timp cât culoarea, gustul şi mirosul ei nu a fost alterat. Ea este în cantitate de 128 *mann*-i de Tabriz (*Mann* fiind o unitate de măsură de aproximativ 3 kg) fără 20 *mithqāl* – unitate de măsură de circa 4,6 g – şi este egală cu 384 kg. Apa *kurr* nu devine *najis* dacă un obiect *najis* o atinge. Apa *qalīl*, mai puţin decât *kurr*, devine *najis*, dacă un obiect *najis* o atinge. *Tahārah*-ul ei este condiţionat de intrarea ei în contact cu apa curgătoare, cu cea de ploaie sau de adăugarea apei *kurr* peste ea).

(ii) **Pământul**. Face *tāhir* tălpile pantofilor şi picioarelor.

(iii) **Soarele**. Pământul *najis* şi saltelele de paie devin *tāhir* prin expunerea la razele soarelui.

(iv) ***Istiḥālah*** (Transformarea sau schimbarea caracterului unui obiect). În acest proces chimic, părţile folositoare ale obiectului *najis* se transformă şi devin *tāhir*; de exemplu, un câine care se îneacă într-un lac de sare şi se transformă în sare.

(v) **Transfuzia de sânge**. Înseamnă transferul sângelui omului sau a sângelui unui animal, care ţâşneşte afară, în corpul unui animal al cărui sânge nu se varsă afară, cum ar fi trecerea sângelui omului într-un ţânţar, fluture etc.

(vi) **Eliminarea *najāsah* din părţile periferice ale animalelor sau din părţile interioare ale omului**. De exemplu, dacă posteriorul animalului sau nările omului devin *najis* cu sânge, va deveni *tāhir* după ce sângele este îndepărtat, nefiind nevoie ca apa să curgă peste ele.

(vii) **Când *najis* devine *tāhir* ca urmare a transformării *najis*-ului în *tāhir***. De exemplu, dacă un *kāfir* devine musulman, copilul său va deveni *tāhir* prin urmarea lui.

(viii) ***Reducerea, adică pierderea a două treimi din volumului sucului unui strugure***. Dacă sucul de strugure este fermentat devine *najis*. Totuşi, dacă pierde două treimi din volumul lui, drept rezultat al fermentării, partea rămasă este *tāhir*.

ABLUŢIUNEA *(WUDŪ')* ŞI NORMELE SALE

Este recomandat (*mustaḥabb*) pentru o persoană să-şi spele dinţii şi să-şi clătească gura cu apă curată înainte de îndeplinirea abluţiunii (*wudū'*). Este de asemenea recomandat (*mustaḥabb*) pentru un om să inspire apă *tāhir* în nările sale.

WUDŪ' ŞI REGULILE SALE

În îndeplinirea abluţiunii (*wudū'*), în primul rând, faţa trebuie să fie spălată prin luarea de apă în mână şi ştergerea ei, începând din locul de unde creşte părul (frunte), în jos, către bărbie. Apoi, cotul drept ar trebui să fie clătit prin luarea de apă în mâna stângă şi ştergerea lui din josul cotului către unghii. Această procedură ar trebui să fie îndeplinită, de asemenea, pentru cotul stâng, folosind mâna dreaptă. Apoi, în ce priveşte *masḥ* (ungerea), partea frontală a capului trebuie să fie miruită. După aceea, piciorul drept, urmat de piciorul stâng, trebuie să fie clătite din vârful degetului piciorului până la partea superioară a ambelor picioare, împreună cu degetele. Următoarele elemente ar trebui să fie respectate în săvârşirea abluţiunii (*wudū'*):

(1) Părţile corpului legate de abluţiune (*wudū'*) trebuie să fie *tāhir* în timpul îndeplinirii *wudū'*;

(2) Apa pentru *wudū'* trebuie să fie *tāhir*, *muṭlaq* şi *mubāh* (permisă).

(3) *Niyyah* (intenţia), adică abluţiunea (*wudū'*) trebuie să fie îndeplinită pentru plăcerea lui Allah; dacă cineva îndeplineşte *wudū'* în intenţia de a se relaxa sau pentru orice alt scop, nu va săvârşi *wudū'* în mod corect.

(4) *Tartīb* (ordinea, aşa cum este prescrisă de *Sharī'ah* islamică), adică *wudū'* trebuie să fie îndeplinită în ordinea prescrisă. Întâi, trebuie

să fie spălată fața, apoi mâna dreaptă, urmată de spălarea mâinii stângi. Capul și picioarele ar trebui să fie spălate după aceea.

(5) *Muwālāt* (îndeplinirea elementelor unui act islamic în succesiune, fără o întârziere necuvenită) înseamnă că abluțiunea (*wudū'*) trebuie să fie îndeplinită după rânduială, fără o întârziere nejustificată. N-ar trebui să se permită o pauză între spălarea sau clătirea părților următoare, astfel încât părțile precedente să se usuce. Totuși, dacă abluțiunea (*wudū'*) este săvârșită, iar umezeala se usucă datorită vremii calde, a temperaturii mari a corpului sau altor pricini asemănătoare, abluțiunea (*wudū'*) este validă.

Observație: În timpul îndeplinirii ungerii (*masḥ*), nu este necesar a se umezi scalpul, mai degrabă este corect a se unge părul părții frontale a capului. Dar dacă părul din alte laturi ale capului se adună în partea frontală, atunci aceste șuvițe ar trebui împinse înapoi. Dacă firele de păr din partea frontală a capului sunt foarte lungi și chiar și pieptănate ajung până la față, atunci rădăcina părului trebuie să fie clătită sau părul ar trebui să fie despărțit și clătit scalpul.

LUCRURILE CARE FAC FĂRĂ EFECT ABLUȚIUNEA *(MUBTILĀT WUDŪ')*

Lucrurile sau actele care fac abluțiunea (*wudū'*) fără efect sunt numite *mubtilāt* (lucruri sau acțiuni datorită cărora, *salāt, ṣawm, wudū'* etc. devin fără valoare). Există opt elemente care fac abluțiunea (*wudū'*) inoperantă: (i) urina; (ii) fecalele; (iii) flatulența (acumularea de gaze în stomac sau intestine), aceasta având loc când evacuarea gazelor se declanșează prin orificiul obișnuit sau prin altul care este schimbat datorită bolii și operației chirurgicale; (iv) inconștiența; (v) beția; (vi) toropeala, când ochii nu văd și urechile nu pot auzi; totuși, dacă ochii nu pot vedea, dar urechile pot auzi, *wudū'* nu este *bātil* (inoperant); (vii) nebunia; (viii) *janābah* (o impuritate rituală majoră sau *al-hadath al-akbar*, cauzată de copulație ori de ceva asemănător), rezultând dintr-o relație sexuală sau scurgerea seminală și alte lucruri pentru care cineva ar trebui să îndeplinească *ghusl*. De asemenea, *istihādah* (sângerarea menstruală) în clipa în care este observată de femei, face *wudū'* fără efect (*bātil*).

SPĂLAREA *(GHUSL)*

Ghusl poate fi săvârşit în două moduri: *ghusl tartibi* (săvârşirea *ghusl* prin spălarea corpului parte cu parte, cum este precizat în *Sharī'ah* islamică) şi *ghusl irtimasi* (îndeplinirea *ghusl* prin afundarea întregului trup în apă).

Ghusl tartibi ar trebui să fie îndeplinit în ordinea recomandată, şi anume ar trebui să fie spălate cu apă mai întâi capul şi gâtul, apoi partea dreaptă a corpului şi, la sfârşit, partea stângă.

Pentru *ghusl irtimasi*, cineva ar trebui să-şi afunde corpul în apă în acelaşi timp şi în întregime. Există două tipuri de *ghusl*: *wājib* şi *mustaḥabb. Mustaḥabb ghusul* sunt numeroase în *Sharī'ah* islamică, iar *wājib ghusul* sunt şapte: (i) *ghusl al-janābah*; (ii) *ghusl al-mayyit* (îmbăierea trupului mort); (iii) *ghusl mass al-mayyit* (îndeplinirea *ghusl* datorită atingerii unui trup mort); dacă cineva atinge un trup mort după ce acesta s-a răcit şi înaintea *ghusl al-mayyit* al acestuia, el trebuie să îndeplinească *ghusl mass al-mayyit*; (iv) săvârşirea *ghusl* pentru împlinirea *nadhr, ahd* sau *qasam*; (v) *ghusl al-hayd* (îndeplinirea *ghusl* după menstruaţie); (vi) *ghusl al-nifas* (îndeplinirea *ghusl* după perioada lăuziei); şi (vii) *ghusl al-istihadah*. Primele patru *ghusul* sunt *wājib*, atât pentru bărbaţi cât şi pentru femei, iar ultimele trei sunt *wājib* numai pentru femei.

În timp ce cineva este în starea de *janābah*, următoarele acte sunt *harām* pentru el: (i) atingerea şi scrierea Sfântului Coran, numelui lui Allah, numelor Profetului (SA) şi celor ale Imamilor neprihăniţi (AS); (ii) intrarea în *al-Masjid al-Harām* şi în *Masjid al-Nabi* în *Madīnah*; (iii) şederea în alte moschei şi lăsarea unor lucruri în ele; şi (iv) rostirea oricăreia dintre cele patru *suwar* ale Sfântului Coran, care impun *wājib sajdah,* şi anume, *suwar al Najm, Iqra' Alif-Lam-Mim Tanzil* şi *Ha-Mim Tanzil*. Pentru alte poveţe cu privire la *janbah*, *hayd*, *nifās şi istihadah*, ar trebui să se facă apel la *al-Risalah al-'Amaliyyah*.

Observaţie: La fel ca şi în cazul *wudū'*, *niyyah* este de asemenea necesară în timp ce săvârşim *ghusl*. Trupul ar trebui să fie *tāhir* înainte de îndeplinirea *ghusl* şi nu ar trebui să fie nici o piedică pentru apă să atingă întregul trup.

ABLUȚIUNEA ISLAMICĂ STATUTARĂ CU ȚĂRÂNĂ, NISIP ETC, (*TAYAMMUM)*

Dacă o persoană nu poate să îndeplinească *wudū'* sau *ghusl* pentru rostirea *salāt* şi a celorlalte, datorită lipsei de timp, bolii, indisponibilității apei şi altele asemenea, ar trebui să săvârşească *tayammum* (abluțiunea islamică statutară cu țărână, nisip etc.).

REGULILE PENTRU *TAYAMMUM*

Există patru factori obligatorii pentru îndeplinirea *tayammum*:

(i) *Niyyah*;

(ii) Atingerea concomitentă a ambelor palme de țărână sau de ceva pe care *tayammum* este valabil;

(iii) Coborârea ambelor palme pe toată fruntea, începând de la linia părului până la sprâncene şi vârful nasului. Este preferabil, de asemenea, să trecem mâinile peste sprâncene.

(iv) Apoi, trecerea mâinii stângi pe întregul dos al mâinii drepte (de la încheietura mâinii până la vârful degetelor). După aceea, trecerea palmei drepte asupra întregului dos al mâinii stângi; aceasta este întrucâtva suficient, atunci când *tayammum* este îndeplinit în loc de *wudū'*. Totuşi, dacă *tayammum* se săvârşeşte în loc de *ghusl*, respectiva persoană ar trebui să atingă încă o dată ambele palme de pământ şi să le treacă peste dosul mâinilor, după cum s-a precizat anterior.

RECOMANDĂRILE REFERITOARE LA *TAYAMMUM*

(i) *Tayammum* ar trebui să fie îndeplinit pe un pământ *tāhir*. Dacă nu se găseşte pământ, *tayammum* poate fi executat pe nisip sau prundiş. În lipsa prundişului, poate fi făcut pe pietre. În cazul în care nu se găseşte niciuna dintre toate aceste posibilități, *tayammum* poate fi îndeplinit pe praful adunat într-un loc.

(ii) *Tayammum* nu este valid pe var sau pe alte minerale.

(iii) Dacă apa este vândută la un preț mare, iar cineva are posibilitățile necesare să o cumpere, nu este permis să se îndeplinească *tayammum*; el trebuie să achiziționeze apa şi să săvârşească *wudū'* şi *ghusl*.

(II) TIMPUL

Următoarea condiție necesară pentru rostirea *salāt* este timpul. *Salawāt* trebuie să fie rostite într-o ordine. *Salāt al-Ẓuhr* (rugăciunea de amiază) şi *Salāt al-'Asr* (rugăciunea de după amiază) au particularități şi un timp propriu. Timpul specific pentru *Salāt al-Ẓuhr* este la începutul *ẓuhr* (Dacă o bucată de lemn sau un obiect asemănător este ridicat pe o suprafață plană, umbra ei este aruncată către vest, când soarele începe să răsară dimineața. Cu cât mai mult se ridică soarele, umbra aceasta devine mai mică. Umbra devine cea mai mică la *ẓuhr* sau amiază. Cum trece *ẓuhr*, umbra îşi schimbă direcția şi se îndreaptă către est. Cu cât soarele se mişcă mai mult către vest, cu atât creşte umbra mai mult. Astfel, când umbra ajunge la cea mai mică lungime şi începe iarăşi să crească, ea indică *ẓuhr*. Dar ar trebui să amintim că, în unele oraşe precum *Makkah*, umbra dispare cu totul la amiază. În oraşe precum acesta, momentul în care umbra reapare indică *ẓuhr*) sau amiază, până la timpul impus pentru rostirea *Salāt al-Ẓuhr*. Dacă o persoană rosteşte *Salāt al-'Asr*, chiar şi necugetat în acest timp, rugăciunea va fi fără efect. Vremea specifică pentru *Salāt al-'Asr* este momentul de dinaintea serii, suficient de exact ca să se rostească *Salāt al-'Asr*. Dacă o persoană nu a rostit *Salāt al-Ẓuhr* până atunci, *Salāt al-Ẓuhr* său a devenit *qadā'* şi ar trebui să rostească *Salāt al-'Asr*. Între timpul definit pentru *Salāt al-Ẓuhr* şi vremea proprie a *Salāt al-'Asr*, este momentul particular pentru rostirea ambelor. Dacă cineva rosteşte fără chibzuială *Salāt al-'Asr* înaintea *Salāt al-Ẓuhr*, în timpul acestui moment comun, rugăciunea (*salāt*) sa este acceptată, iar după aceea ar trebui să rostească *Salāt al-Ẓuhr*.

Salāt al-Maghrib (rugăciunea de seară) şi *Salāt al-'Ishā'* (rugăciunea de noapte) au fiecare un timp general şi determinat. Vremea specifică pentru *Salāt al-Maghrib* (Maghrib este aproximativ la cincisprezece minute după apusul soarelui; se identifică odată cu dispariția culorii roşii care apare la răsărit, după apusul soarelui) se întinde de seara până la timpul necesar pentru rostirea *Salāt al-Maghrib*. Timpul particular pentru *Salāt al-'Ishā'* este perioada dinaintea miezului nopții (Miezul nopții din punct de vedere islamic este la unsprezece ore şi cincisprezece minute după *ẓuhr*), suficient de exactă pentru a rosti *Salāt al-'Ishā'*. Dacă o per-

soană nu a rostit *Salāt al-Maghrib* până la acest timp, ar trebui să rostească mai întâi *Salāt al-'Ishā'* şi apoi *Salāt al-Maghrib*.

Între timpul particular pentru *Salāt al-Maghrib* şi timpul definit al *Salāt al-'Ishā'* este momentul potrivit pentru rostirea ambelor. Dacă în timpul acestei perioade, cineva în mod nechibzuit rosteşte *Salāt al-'Ishā'* înaintea *Salāt al-Maghrib*, rugăciunea (*salāt*) sa este primită, iar după aceea ar trebui să rostească *Salāt al-Maghrib*.

Timpul pentru *Salāt al-Subh* (rugăciunea dimineţii) este de la începutul precis al zorilor sau de la prima lumină a aurorii (La apariţia zorilor, o albeaţă în ceruri se mişcă în sus, de la răsărit, fiind numită prima sau falsa auroră. Când albeaţa se răspândeşte, apare adevărata auroră şi timpul pentru *Adhān* (chemare) pentru *Salāt al-Subh*, acum este începutul răstimpului pentru *Salāt al-Subh*), până înainte de răsăritul soarelui.

(III) ÎMBRĂCĂMINTEA

A treia condiţie necesară pentru rostirea *salāt* este îmbrăcămintea persoanei care rosteşte *salāt*. Îmbrăcămintea ar trebui să satisfacă următoarele condiţii:

(i) Îmbrăcămintea ar trebui să fie *mubāh*. Ar trebui să aparţină persoanei care rosteşte rugăciunea. În caz contrar, proprietarul ei ar trebui să fie dispus să-i permită să rostească *salāt* îmbrăcat cu ea.

(ii) Nu ar trebui să fie *najis*.

(iii) Nu ar trebui să fie făcută din pielea unui stârv, indiferent dacă pielea aparţine animalelor a căror carne este *halāl* sau *harām* pentru mâncare.

(iv) Nu ar trebui să fie din lâna, părul sau puful unui animal a cărui carne este *harām* pentru mâncare, dar este posibil să se rostească *salāt* cu o îmbrăcăminte de blană.

(v) Îmbrăcămintea unui persoane de sex bărbătesc, care rosteşte *salāt*, nu ar trebui să fie făcută din mătase şi fire de aur. Ar trebui, de asemenea, să nu poarte podoabe sau îmbrăcăminte făcută din aur sau mătase în timp ce rosteşte *salāt*. Purtarea unui veşmânt de mătase şi folosirea decoraţiunilor făcute din aur sunt *harām* pentru bărbaţi, chiar şi în timp ce nu rostesc *salāt*.

(IV) LOCUL

Câteva condiții se referă la locul în care cineva rostește *salāt*:

(i) Trebuie să fie *mubāh*, și anume, el nu ar trebui să fie obținut în mod nedrept.

(ii) Locul pentru rostirea rugăciunii ar trebui să fie fix. Dacă cineva este constrâns să rostească *salāt* în vehicule mobile, cum ar fi automobilele sau vapoarele, el poate să facă acest lucru cu condiția să încerce să se roage către *Qiblah*. Dacă direcția vehiculului se schimbă în timpul *salāt*, ar trebui să-și schimbe de asemenea poziția, astfel încât să fie orientat spre *Qiblah*.

(iii) Dacă locul unde cineva rostește rugăciunea este *najis*, el nu ar trebui să fie așa de umed încât umezeala să pătrundă până la îmbrăcămintea și corpul său. Dar dacă locul unde așează fruntea este *najis*, *salāt* este *bātil*, chiar dacă locul poate fi uscat.

(iv) Locul unde cineva își așează fruntea ar trebui să nu fie mult mai jos de patru degete strânse sau mai înalt decât locul unde își pune genunchii și degetele de la picioare la momentul săvârșirii *sujūd*.

(V) DIRECȚIA RUGĂCIUNII *(QIBLAH)*

Ka'bah, situată în orașul sfânt *Makkah*, este *Qiblah* musulmanilor și oricine rostește *salāt* trebuie să se orienteze mereu către *Qiblah*. Dar dacă o persoană, care este departe de ea, stă în picioare sau se așează într-un asemenea fel încât se spune că el rostește *salāt* în direcția *Qiblah*, rugăciunea (*salāt*) este primită. În mod similar, alte acte, cum ar fi sacrificarea animalelor, trebuie să fie făcute stând cu fața către *Qiblah*.

Dacă nu este posibil pentru om să rostească *salāt* nici în poziția șezută, el ar trebui să se întindă pe partea sa dreaptă, astfel încât partea frontală a trupului său să fie orientată către *Qiblah*. Dacă nici aceasta nu este posibil, ar trebui să se așeze pe partea stângă astfel încât, din nou, partea din față a trupului său să fie îndreptată către *Qiblah*. Dacă nu sunt posibile ambele variante, ar trebui să se așeze pe spate, astfel încât tălpile picioarelor să fie îndreptate către *Qiblah*.

Dacă cineva care dorește să rostească *salāt* nu poate să ghicească direcția *Qiblah*, după o căutare amănunțită, trebuie să-și găsească locul

orientându-se după sanctuarele musulmanilor sau mormintele lor, sau prin alte metode aflate la îndemâna lui.

ACTE OBLIGATORII ÎN TIMPUL ROSTIRII *SALĀT*

Următoarele unsprezece acte sunt obligatorii în momentul în care cineva rosteşte *salāt*:

(i) *Niyyah*; (ii) *Takbīrat al-ihrām* (primul *takbīr*, adică *Allāhu Akbar* – Allah este Mare – spus la începutul *salāt* imediat după *niyyah*); (iii) *qiyām* (ţinuta verticală în timpul rostirii *salāt*); (iv) *qirā'ah* (rostirea coranică în cadrul rugăciunii); (v) *rukū'*; (vi) *sujūd*; (vii) *tashahhud* [mărturisirea Unicităţii (*Tawhīd*) lui *Allah* şi a profeţiei Profetului Muhammad (SA)]; (viii) *salām*; (ix) *tartīb*, adică rostirea *salāt* în conformitate cu ordinea prescrisă, fără schimbarea rânduielii desfăşurării; (x) *tuma'nīnah*, adică rostirea *salāt* cu pietate şi linişte; (xi) *muwālāt* – rostirea tuturor părţilor *salāt*, în succesiune, fără o întârziere exagerată.

Cinci dintre cele unsprezece puncte menţionate sunt numite *arkan* (părţi fundamentale) ale *salāt*. Adăugirile sau omisiunile intenţionate sau neglijente ale *arkan* vor aduce *salāt* în stare de *„bātil"*. Dar restul punctelor nu sunt *arkan* . Înseamnă că adăugirea sau eludarea acestor elemente (altele decât *arkan*) nu vor face *salāt „bātil"*, afară de cazul în care ele sunt făcute în mod intenţionat.

PĂRŢILE FUNDAMENTALE *(ARKAN)* ALE SALĀT

Arkan ale *salāt* constau din: (i) *niyyah*; (ii) *takbīrat al-ihrām*; (iii) *qiyām*, adică ţinuta verticală în timpul rostirii *takbīrat al-ihrām* şi, de asemenea, *qiyām*, chiar înainte de *rukū'*; (iv) *rukū'* şi (v) cele două *sujūd*.

(i) **Niyyah**: *Niyyah* înseamnă că unicul scop al persoanei care rosteşte *salāt* este să caute *qurbah* (plăcerea lui Allah) înaintea lui Allah şi să se supună poruncilor Lui. Nu este obligatoriu să treacă *niyyah* prin inimă sau, spre exemplu, să menţioneze: „Rostesc patru *raka'āt* (părţi ale *salāt*) ale *Salāt al-Ẓuhr* cu intenţia de a căuta plăcerea lui Allah".

(ii) **Takbīrat al-ihrām**. *Salāt* începe imediat după *Adhān* (formulele specifice strigate la momentul *salāt*) şi *Iqāmah* (formulele

specifice, aproape asemănătoare celor de la *Adhān*, rostite după aceasta, înaintea începerii *salāt*), cu *niyyah* şi spunând *Allāhu Akbar*. Întrucât la acest moment, câteva acţiuni precum mâncatul, băutul, râsul şi întoarcerea cu spatele la *Qiblah* devin *harām*, acest *takbīr* (enunţul *Allāhu Akbar* - Allah este Mare) este numit *„takbīrat al-ihrām"*. Este *mustaḥabb* să se înalţe amândouă mîinile în timpul rostirii *takbīrat al-ihrām*. Prin această acţiune, noi luăm în consideraţie Măreţia lui Allah şi socotim pe toţi ceilalţi, în afară de Allah, fără importanţă şi nu le oferim nicio atenţie.

(iii) **Qiyyam**. *Qiyyam* în timpul rostirii *takbīrat al-ihrām* şi, de asemenea, *qiyyam* chiar înainte de *rukū'* este una dintre *arkan* ale *salāt*; dar *qiyām* sau ţinuta verticală în vremea rostirii *Sūrat al-Hamd* şi a altor *sūrah*, precum şi *qiyyam* după *rukū'* nu sunt *arkan*. Astfel, dacă cineva uită să îndeplinească *rukū'* şi îşi aduce aminte de ea înaintea atingerii pământului pentru *sujūd*, acela ar trebui să stea în picioare şi apoi să îndeplinească *rukū'*. Dacă el îndeplineşte *rukū'* într-o poziţie înclinată, rugăciunea (*salāt*) sa este *bātil*, deoarece nu a făcut *qiyām*, cum este necesar chiar înainte de îndeplinirea *rukū'*.

(iv) **Rukū'**. După *qirā'ah*, ar trebui să-şi încline trupul într-un asemenea mod încât palmele lui să atingă genunchii. Această acţiune este numită *rukū'*. În vreme ce se înclină în cadrul *rukū'*, cel care rosteşte *salāt*, trebuie să spună o dată: „*Subhāna Rabbiyal-'Azīmi wa bihamdih* (toată slava şi lauda este pentru Domnul meu, cel Puternic)" sau trebuie să spună de trei ori: „*Subhānallāh* (toată slava i se cuvine lui Allah)". După împlinirea *rukū'*, respectivul trebuie să stea permanent în picioare înaintea îndeplinirii *sujūd*.

(v) **Sujūd**. Îndeplinirea *sujūd* înseamnă că cineva ar trebui să-şi pună fruntea, palmele şi genunchii săi, precum şi vârfurile degetelor de la picioare, pe pământ. Apoi, ar trebui să spună o dată: „*Subhāna Rabbiyal-A'lā wa bihamdih* (toată slava şi lauda este pentru Domnul meu Cel Preaînalt)" sau să spună de trei ori: „*Subhānallāh* (toată slava i se cuvine lui Allah)". După completarea primului *sajdah*, el trebuie să se aşeze înaintea îndeplinirii celui de-al doilea *sajdah* şi repetării enunţului precedent.

Fruntea trebuie să fie aşezată pe pământ sau pe ceva din pământ. *Sujūd* nu este *jā'iz* (permis) pe produse alimentare, materiale pentru confecţii sau minerale.

MĂRTURISIREA LUI ALLAH *(TAWHID)* ŞI A PROFEŢIEI PROFETULUI MUHAMMAD (SA) *(TASHAHHUD)* ŞI SALUTUL *(SALĀM)*

Dacă *salāt* este alcătuită din două *raka'āt*, ar trebui să stea în picioare după îndeplinirea a două *sujūd* şi ar trebui să rostească *Sūrat al-Hamd* şi alte *sūrah*. Trebuie apoi să săvârşească *qunūt* [După rostirea *Sūrat al-Hamd* şi a altor *sūrah*, în a doua *raka'ah* a *salāt*, îşi ţine palmele înaintea feţei lui şi rosteşte orice *dhikr* sau cerere. De exemplu, el poate spune: „*Rabbanā ātinā fiddunyā hasanah wa fil-Ākhirati hasanah waqinā 'adhābannār* (O, Domnul nostru, dă-ne blândeţe în această lume şi în cea de dincolo şi salvează-ne de suferinţele focului)] şi rosteşte *tashahhud* [Următoarele formule ar trebui să fie rostite în *tashahhud*: „*Ashhadu an lā ilāha illalāh, wahdahū lā sharīka lah, wa ashhadu anna Muhammadan 'abduhū wa rasūluh, allāhumma salli 'alā Muhammadin wa āli Muhammad* (Mărturisesc că nu există dumnezeu afară de Allah; El este Unul, pentru Care nu există niciun asociat; Mărturisesc fără şovăire că Muhammad (SA) este slujitorul şi Profetul Lui; O, Allah, Care îţi arăţi binecuvântările asupra lui Muhammad (SA) şi asupra urmaşilor lui)"] şi *salām* [Cele ce urmează ar trebui să fie spuse în *salām*: „*Assalāmu 'alayka ayyuhan-Nabiyyu wa rahmatullāhi wa barakātuh; assalāmu 'alaynā wa 'alā 'Ibādillāhissālihīn; assalāmu 'alaykum wa rahmatullāhi wa barakātuh* (Pacea fie asupra ta, O, Profetule (SA) şi milostivirea şi binecuvântările lui Allah, Pacea fie asupra noastră şi asupra tuturor slujitorilor lui Allah care se păzesc de rău. Pacea fie asupra voastră, a tuturor, împreună cu mila şi binecuvântările lui Allah)]" după *rukū'* şi ambele *sujūd*. Dacă *salāt* este de trei *raka'āt*, ar trebui să stea în picioare după rostirea *tashahhud* şi să rostească doar *Sūrat al-Hamd* sau să spună de trei ori „*Subhānallāhi walhamdu lillāhi wa lā ilāha illallāhu wallāhu akbar* (Toată slava şi lauda către Allah, şi nu este dumnezeu afară de Allah, iar Allah este Mare)", să săvârşească *rukū'* şi două *sujūd* şi să rostească *tashahhud* şi *salām*. Dacă *salāt* este alcătuită din patru *raka'āt*, cineva trebuie să săvârşească patru *rak'ah* asemănătoare celei de-a treia *rak'ah* şi să rostească *tashahhud* şi *salām*.

RUGĂCIUNEA SEMNELOR LUI ALLAH *(SALĀT AL-ĀYĀT)*

Salāt al-Āyāt (*salāt* ca urmare a operei sau semnelor lui Allah) devine *wājib* sub oricare dintre următoarele patru condiții: (i) eclipsă solară; (ii) eclipsă lunară, chiar dacă poate fi eclipsă parțială și nu produce neliniște printre oameni; (iii) cutremur, chiar dacă nu produce teama cuiva; (iv) tunet, fulger, vânturi negre și roșii, sau furtuni și altele asemenea ce produc groază între cei mai mulți oameni.

MODUL DE ROSTIRE AL *SALĀT AL-ĀYĀT*

Salāt al-Āyāt este alcătuită din două *raka'āt*. Există cinci *rukū'* în fiecare *rak'ah*. Modul de rostire al *Salāt al-Āyāt* este următorul: După *niyyah* și formularea *takbīrat al-ihrām*, cineva ar trebui să rostească *Sūrat al-Hamd* și altcineva completează *sūrah*. Trebuie apoi să se săvârșească *rukū'*. Stând în picioare la acest moment, ar trebui să se rostească încă o dată *Sūrat al-Hamd* și altă *sūrah* și să se săvârșească *rukū'*. Această procedură ar trebui să fie repetată de cinci ori. După încheierea celei de-a cincea *rukū'*, ar trebui să se stea în picioare și apoi să se săvârșească două *sujūd*. În acest moment, prima *rak'ah* este încheiată. Apoi, ar trebui să se stea în picioare și să săvârșească a doua *rak'ah*, întocmai ca cea dintâi. *Salāt al-Āyāt* este încheiat după rostirea *tashahhud* și *salām*.

În *Salāt al-Āyāt*, după *niyyah*, *takbīrat al-ihrām* și rostirea *Sūrat al-Hamd*, este posibil pentru cel care rostește *salāt* să împartă *Āyāt* ale *sūrah* în cinci părți și să citească un *Ayah* sau mai multe înaintea săvârșirii *rukū'*. El ar trebui apoi să stea în picioare și să rostească partea a doua a *sūrah*, citită parțial, fără rostirea *Sūrat al-Hamd*. Apoi ar trebui să îndeplinească *rukū'*. După aceea, ar trebui să urmeze întocmai această procedură, până la a cincea *rukū'* și să încheie până atunci *sūrah*. Apoi, trebuie să săvârșească *rukū'* și două *sujūd*. A doua *rak'ah* a *salāt* este îndeplinită în același mod precum cea dintâi.

RUGĂCIUNEA *(SALĀT)* CĂLĂTORULUI

Un călător trebuie să rostească două *raka'āt* în schimbul celor patru *rak'ah salawāt* sub următoarele șase condiții:

(i) Călătoria sa trebuie să acopere nu mai puțin de opt *farasikh* (fiecare *farsakh* este de aproximativ 5,6 km); alternativ, dacă parcursul său acoperă patru *farasikh* și întoarcerea lui egalează patru *farasikh*.

(ii) Trebuie să aibă intenția de a călători opt *farasikh* înainte de a-și începe călătoria.

(iii) Trebuie să nu-și schimbe gândurile în timpul călătoriei.

(iv) Călătoria sa nu ar trebui să fie întreprinsă cu intenția de a comite un păcat.

(v) Nu trebuie să fie un călător de profesie. Astfel, o persoană a cărei profesie impune călătoria (precum un șofer), trebuie să rostească rugăciunea (*salāt*) sa în mod complet. Totuși, dacă el stă în casă timp de zece zile, pentru cele trei călătorii, el trebuie să rostească cea de-a patra *rak'ah salawāt* drept *qaṣr* (rostirea a două *raka'āt* în locul celei de-a patra *rak'ah salawāt*).

(vi) Când atinge limita de *tarakhkhuṣ*, adică o distanță, de la orașul de domiciliu sau dintr-un loc unde a intenționat să stea timp de zece zile, de unde nici nu poate să vadă zidurile orașului și să audă *Adhān* a orașului.

RUGĂCIUNEA CONGREGAȚIONALĂ *(SALĀT AL-JAMĀ'AH)*

Este *mustaḥabb* pentru toți musulmanii să rostească *al-salāt al-yawmiyyah* în forma *salāt al-jamā'ah*. Răsplata lui Allah (*Thawāb*) pentru *salāt al-jamā'ah* este de o mulțime de ori mai mare, decât răsplata (*thawāb*) pentru *salāt* rostită în mod particular.

CONDIȚIILE PRIVITOARE LA *SALĀT AL-JAMĀ'AH*

(i) *Imam al-jamā'ah* (conducătorul sau imamul rugăciunii congregaționale) trebuie să fie *mukallaf* (cel care ajunge la vârsta maturității și devine astfel responsabil pentru îndeplinirea îndatoririlor islamice), credincios, drept și născut legitim. El trebuie să rostească *salāt* cum se cuvine. Dacă *ma'mūn* (cel care ascultă imamul în *salāt al-jamā'ah*) este un bărbat, imamul *salāt al-jamā'ah* trebuie să fie de asemenea un bărbat.

(ii) Nu trebuie să fie nicio perdea, balustrade sau obstacole între imam şi *ma'mūn*, încât *ma'mūn* să fie incapabil să vadă imamul. Dar dacă *ma'mūn* este o femeie, o perdea sau altceva similar este permis.

(iii) Locul unde stă imamul trebuie să nu fie mai înalt decât cel al *ma'mūn*-ului său, dar nu este nicio obiecţie dacă locul este puţin mai înalt (aproximativ înalţimea a patru degete sau mai puţin) decât cea a *ma'mūn*.

(iv) *Ma'mūn* trebuie să stea în spatele imamului sau în rând cu el (cei mai mulţi dintre *'ulamā'* consideră că *ma'mūn* ar trebui să stea în spatele imamului).

REGULILE DE CONDUITĂ PRIVITOARE LA *SALĀT AL-JAMĀ'AH*

(i) *Ma'mūn* trebuie să rostească toate părţile *salāt* el însuşi, cu excepţia *Sūrat al-Hamd* şi a altei *sūrah* după ea. Dar dacă prima şi cea de-a doua *raka'āt* a sa corespund celei de a treia şi a patra a rugăciunii (*salāt*) imamului, trebuie să rostească *Sūrat al-Hamd* şi, de asemenea, o altă *sūrah*. Dacă, în urma citirii altor *sūrah*, observă că nu s-ar coordona cu imamul în *rukū'*, el ar trebui să citească doar *Sūrat al-Hamd* şi să săvârşească *rukū'* concomitent cu imamul. Dacă nu izbuteşte să facă aşa, ar trebui să îndeplinească în mod individual rugăciunea (*salāt*) sa.

(ii) *Ma'mūn* trebuie să îndeplinească *rukū'*, *sujūd* şi alte părţi ale *salāt* concomitent cu imamul sau la scurt timp după imam, dar negreşit trebuie să spună *takbīrat al-ihrām* şi să rostească *salām* numai după ce imamul a făcut aceasta.

(iii) Dacă cineva începe *iqtidā'* sau urmează imamul în timp ce el este în starea de *rukū'* şi ajunge pe imam din urmă în *rukū'*, rugăciunea sa este corectă şi este socotită drept o *rak'ah* a *salāt*.

POSTUL *(ṢAWM)*

Ṣawm este una dintre *Furū' al-Din* (îndatoririle ce trebuie să fie săvârşite potrivit cu *Sharī'ah* islamică) a sfintei religii a Islamului. Este *wājib* asupra cuiva care ajunge la vârsta maturităţii şi este responsabil de săvârşirea obligaţiilor islamice (*mukallaf*) să respecte *ṣawm* în luna

Ramadan. În scopul de a se supune poruncii lui Allah, de la timpul pentru *Salāt al-Fajr* până la momentul pentru *Salāt al-Maghrib*, ar trebuie să se păzească de la anumite acte *mufṭirāt* (care rup sau invalidează *ṣawm*) sau care fac *ṣawm bātil.*

În Islam, a fost acordată o foarte mare importanță pentru *ṣawm*. Islamul oferă o mare apreciere acestui act sfânt. Răsplata şi recompensa postului (*ṣawm*) este atât de importantă în Islam, încât Atotputernicul Allah, fără să precizeze prealabila Sa *thawāb* şi recompensă a *ṣawm*, pune răsplătirea acestuia pe seama Lui Însuşi.

Sfântul Profet (SA) a relatat că Allah a spus:

„*Ṣawm* este pentru Mine, iar eu voi acorda răsplată pentru el".

Prin particularitățile sale, *ṣawm* are, în mod excepțional, un rol eficace în eliberarea omului de robia vanităților, a patimilor trupeşti, precum şi în curățirea sufletului de păcate.

Sfântul Profet (SA) i-a spus lui Jābir ibn 'Abdillāh al-Ansārī:

„O, Jabir, aceasta este luna Ramadanului şi cel care respectă *ṣawm* în timpul zilei şi stă treaz noaptea pentru a comunica cu Allah, se abține de la consumarea mâncărurilor *harām* şi se păzeşte de răutăți şi de folosirea vorbelor de ocară, scapă de păcate precum lasă în urmă luna Ramadan".

Jābir a spus: „O, Profetule (SA) al lui Allah, ce veste bună este aceasta!"

Sfântul Profet (SA) a răspuns: O, Jābir, cât de mult efort presupun şi cât de aspre sunt dispozițiile pentru *ṣawm*!"

Al-'Imām al-Sādiq (AS) a afirmat: „*Ṣawm* slujeşte ca o armură puternică împotriva focului iadului".

RAMADAN – LUNA LUI ALLAH

În tradițiile islamice (*ahādīth*), multe nume însemnate şi vrednice de laudă precum „luna norocoasă" şi „cea mai bună perioadă pentru rostirea Coranului" au fost pomenite cu privire la luna Ramadan. Dar numele de „luna lui Allah" este cel mai remarcabil şi cea mai frumoasă denumire care a fost utilizată pentru luna Ramadan.

În pofida faptului că fiecare lună este „luna lui Allah", această lună este în mod particular intitulată „luna lui Allah", datorită însemnătății ei majore. Astfel, însuşi acest nume a investit această lună cu o superio-

ritate specială şi spiritualitate particulară. În această lună, a fost revelată cea mai importantă Carte Dumnezeiască (Sfântul Coran).

Odată cu venirea sfintei luni a Ramadanului, Allah a dăruit slujitorilor Lui binecuvântările Sale. O iluminare specială şi o linişte s-a produs în sufletul omului. Devine evidentă în cei care respectă *ṣawm* o stare de pregătire specială pentru adorarea lui Allah, prin curăţirea sufletului şi îndreptarea morală.

În ultima Vinere a lunii Sha'bān, Sfântul Profet (SA) a afirmat următoarele, referindu-se la măreţia şi importanţa „lunii lui Allah":

„O, voi oameni, luna lui Allah, împreună cu binecuvântările şi mântuirea, s-a descoperit ea însăşi vouă. Este o lună considerată drept cea mai bună dintre toate lunile de către Allah. Zilele, nopţile şi ceasurile ei sunt cele mai bune dintre toate. Este o lună în care voi sunteţi chemaţi să fiţi oaspeţii lui Allah şi sunteţi îndreptăţiţi la îngăduinţa şi generozitatea Sa".

„În această lună, dorinţa voastră tainică va avea *thawāb* pentru *tasbīḥ*, spunând „*Subhānallāh*" (Slavă fie lui Allah) şi *dhikr*, iar somnul vostru va avea răsplata (*thawāb*) adorării lui Allah".

„Dacă vă adresaţi lui Allah în această lună şi Îl adoraţi, Allah vă va îndeplini cerinţele. De aceea, cu toată buna credinţă şi sinceritate şi cu inimă curată rugaţi-vă lui Allah să vă îndeplinească dumnezeieştile Sale dezlegări pentru respectarea *ṣawm* şi rostirea Sfântului Coran, pentru că cel care rămâne lipsit de iertarea şi binecuvântările lui Allah în această generoasă şi binecuvântată lună, este într-adevăr nefericit".

POSTUL *(ṢAWM)* DUCE LA PĂZIREA DE RĂU *(TAQWĀ)*

Atotputernicul Allah spune în Sfântul Coran:

„O, voi cei ce credeţi! Şi vouă vă este scris postul, precum a fost scris şi leaturilor dinaintea voastră. Poate vă veţi teme!" (2:183).

Islamul porunceşte adepţilor săi să respecte *ṣawm* timp de o lună întreagă (în decursul lunii Ramadan). Prin respectarea postului timp de o lună, musulmanii se pregătesc pentru starea de *taqwā*, în deplinătatea ei, deoarece când un om se stăpâneşte de la satisfacerea dorinţelor sale fizice naturale, el poate foarte bine să se abţină de la satisfacerea poftelor sale trupeşti.

În scopul de a ajunge la un asemenea grad de desăvârşire, Islamul în mod cert nu consideră numai abstinența de la mâncare şi băutură a fi suficientă pentru *ṣawm*; mai degrabă porunceşte unei persoane care respectă *ṣawm* să se abțină de la orice acordă frâu liber în răutăți şi în comiterea păcatelor sau conduce către ispitele satanice şi toleranță în nelegiuitele dorințe carnale.

ACTE *(MUFṬIRĀT)* CARE FAC POSTUL INOPERANT *(ṢAWM BĀTIL)*

Câteva *mufṭirāt* (anumite acte care invalidează *ṣawm*) fac *ṣawm bātil*. Acestea cuprind următoarele:

(i) Mâncatul şi băutul, chiar dacă aceste lucruri pot să nu fie băuturi obişnuite sau comestibile, cum ar fi pământul sau cleiul copacilor.

(ii) Raporturile sexuale fac *ṣawm bātil*.

(iii) Masturbarea, mai exact, implicarea în orice activitate sexuală care determină eliminarea lichidului seminal.

(iv) Atribuirea unui neadevăr lui Allah, Sfântului Profet (SA) şi urmaşilor Sfântului Profet (SA).

(v) Permiterea prafului gros să ajungă până în gâtul cuiva.

(vi) Afundarea capului în apă în întregime.

(vii) Zăbovirea în starea de *jabānah*, *hayd* şi *nifās* până la *Adhān* pentru *Salāt al-Subh*.

(viii) Aplicarea unei clisme cu o substanță lichidă.

(ix) Vomitatul, dacă este provocat în mod deliberat.

Pentru mai multe informații, trimiterea ar trebui să fie făcută către *al-risālāt al-'amaliyyah* (tratate islamice scrise de către *mujtahidīn* pentru folosirea de către *muqaliddīn* lor în vederea îndeplinirii obligațiilor islamice).

VÂNZAREA *(BAY')*

Ce este *bay'*? *Bay'* înseamnă târgul şi schimbarea unei proprietăți cu o altă proprietate, într-un mod în care proprietarul, numit „vânzătorul" mărfii, transferă dreptul de proprietate al bunului său către altă parte în schimbul unei sume de bani, iar cealaltă parte, numită „cumpărătorul", achită bani vânzătorului în schimbul mărfii.

După cum reiese foarte clar, *bay'* reprezintă o înțelegere (*'uqūd*), care necesită pentru realizare două părți (vânzător și cumpărător). Astfel, cei care se angajează într-o învoială (*'uqūd*) trebuie să împlinească condițiile generale ale *'uqūd* precum maturitate, înțelepciune, *niyyah* și autoritate.

IREVOCABILITATEA VÂNZĂRII *(BAY')*

Bay' este un *'aqd* irevocabil, adică nu poate fi contramandat de una dintre părțile contractante (vânzător sau cumpărător) după încheierea înțelegerii.

Având în vedere faptul că uneori vânzătorul sau cumpărătorul este înșelat, datorită neatenției sau greșelii și suferă o pierdere considerabilă, mai ales în cazurile în care irevocabilitatea învoielii este împotriva interesului public, legile islamice impun următoarele două porunci pentru a avea grijă de acest aspect:

(i) *Fask al-'aqd* (anularea învoielii). Când una dintre părțile contractului își schimbă decizia și solicită revocarea trazacției, este *mustaḥabb* pentru cealaltă parte să accepte solicitarea de anulare a contractului.

(ii) *Khiyār al-'aqd* (opțiune contractuală). Este o opțiune specială sau un drept pe care comerciantul îl poate exercita în privința anulării înțelegerii.

Opțiunile (*Khiyārāt*) însemnate sunt următoarele:

(i) *Khiyār al-majlis* (opțiune în timpul întâlnirii). Ambele părți își păstrează dreptul de a anula tranzacția înainte ca ele să se despartă.

(ii) *Khiyār al-ghabn* (opțiune în cazul înșelăciunii). Înseamnă că atunci când una dintre părțile învoielii este înșelată și a suferit o pierdere în privința tranzacției; de exemplu, dacă marfa a fost vândută la un preț mai mic decât prețul ei real sau a fost achiziționată la un preț mai mare decât prețul adevărat, cel care a fost înșelat are opțiunea de a anula înțelegerea.

(iii) *Khiyār al-'ayb* (opțiune în cazul defectului). Dacă după încheierea tranzacției, cumpărătorul află că marfa este deficientă, el poate fie să anuleze înțelegerea, fie să pretindă diferența de preț (dintre marfa bună și cea cu defecțiune).

(iv) *Khiyār al-hayawān* (opțiune în cazul animalelor). Cu privire la opțiunea în cazul animalelor precum oile sau caii, cumpărătorul are posibilitatea să anuleze înțelegerea în interval de trei zile.

(v) *Khiyār al-shart* (opțiune a condiției). Dacă vînzătorul sau cumpărătorul, ori amândoi, au fost de acord asupra anumitor termeni și condiții în cadrul înțelegerii, ei pot revoca tranzacția, dacă datele specificate în prealabil au fost încălcate.

BAY' ÎN PRIVINȚA BANILOR LICHIZI, CREDITULUI ȘI PLĂȚII ÎN AVANS

Bay' poate fi de patru feluri, în funcție de bani și livrarea bunurilor:

(i) *Bay'* cu bani lichizi. Dacă marfa și prețul ei în bani se schimbă imediat ce înțelegerea pentru tranzacție s-a încheiat, este numită *bay'*.

(ii) *Bay'* cu creditare. Într-o tranzacție cu credit, marfa este livrată către cumpărător în momentul tranzacției, dar plata mărfii este amânată de cumpărător.

(i) *Bay'* cu plata în avans. În această formă de tranzacție, spre deosebire de al doilea tip, banii lichizi sunt înaintați de cumpărător, dar livrarea mărfii de către vânzător este amânată pentru mai târziu.

(i) *Bay'* cu plata și livrarea amânată. Spre deosebire de *bay'* cu banii lichizi, în acest tip de înțelegere, atât livrarea mărfii de către vânzător, cât și plata acesteia de către cumpărător sunt amânate pentru un interval de timp ulterior.

Primele trei feluri de *bay'* sunt juste, al patrulea tip de *bay'* însă este *bātil* .

MĂRTURISIREA

Importanța mărturisirii. Rolul mărturisirii în restabilirea drepturilor oamenilor, care sunt încălcate și nerespectate într-o societate, este evidentă, deoarece un întreg proces – întreprins de organizațiile judiciare după o mulțime de eforturi și osteneli în vederea colectării dovezilor, interogării martorilor, lansării de presupuneri și ipoteze – poate fi înlocuit de o mărturisire în cel mai facil și limpede chip, prin doar câteva cuvinte.

În Islam, mărturisirea are o mare importanță, în special din punct de vedere personal, întrucât provine dintr-un instinct pe care Islamul a căutat cât se poate de mult să-l redeștepte și să-l folosească, anume, instinctul uman al prețuirii dreptății, care este chiar opusul senzualității.

În cuvintele Sale, Atotputernicul Allah se adresează celor care cred în Islam:

„O, voi cei ce credeți! Fiți întotdeauna drepți, mărturisind drept înaintea lui Dumnezeu chiar și asupra voastră, a părinților voștri, a rudelor voastre...“ (4:135).

Sfântul Profet (SA) afirmă: „Spune adevărul, chiar dacă el poate fi împotriva propriilor tale interese“.

Scopul și condițiile mărturisirii. În raporturile islamice, mărturisirea este o afirmație care întărește drepturile altora după confesiune; de exemplu, cineva care mărturisește ar putea spune: „Eu datorez o mie de riali cutărei persoane“.

Mărturisitorul trebuie să fie matur și sănătos. El nu trebuie să mărturisească în afara voinței sale libere. Astfel, mărturisirile unui copil, ale unei persoane nesănătoase, amețite, inconștiente, ale uneia care doarme sau care este obligată să mărturisească, nu sunt corecte și acceptate.

COMESTIBIL ȘI POTABIL

În sfânta religie a Islamului, orice lucru care ar putea fi mâncat și băut este cunoscut drept *halāl*, cu excepția câtorva dintre ele, dintre care unele sunt menționate în Sfântul Coran, iar altele în tradițiile Sfântului Profet (SA).

Cazurile excepționale de *harām* comestibil și potabil sunt limitate la două tipuri: însuflețite sau animale și neînsuflețite sau fără viață.

PRIMA CATEGORIE: ANIMALELE

Animalele sunt de trei feluri: animale acvatice, terestre și păsări.

Animale acvatice. Din rândul animalelor care trăiesc în apă, numai păsările acvatice și peștii cu solzi sunt *halāl* pentru mâncare. Alte animale acvatice cum ar fi țiparul, rechinul, broasca țestoasă, scoica, delfinul și altele asemnea sunt *harām* pentru mâncare.

Animale terestre. Aceste animale sunt împărțite în două grupuri: domestice și sălbatice.

Carnea animalelor domestice, precum oaia, capra, vaca şi cămila, este *halāl* pentru mâncare. Carnea cailor, catârilor şi măgarilor este de asemenea *halāl*, dar mâncarea cărnii lor este *makrūh*. Deosebit de acestea, carnea altor animale domestice, cum ar fi câinii şi pisicile, este *harām*.

Dintre animalele sălbatice, vacile, berbecii şi caprele, zebra şi cerbul sunt *halāl*; totuşi, animalele sălbatice rămase, care sunt fiarele sau care posedă gheare, cum ar fi leul, leopardul lupul, vulpea, şacalul şi iepurii sunt *harām* pentru mâncare.

Păsările. Carnea păsărilor care au guşă şi stomac sau care îşi fâlfâie aripile în timpul zborului, dar nu au gheare, cum ar fi găinile, guguştiucii sau porumbeii, turturelele şi potârnichile sunt *halāl* să se mănânce; însă carnea celorlalte păsări este *harām* pentru mâncare. Unele specii aparte de lăcuste sau cosaşi sunt legale (pentru mai multe detalii ar trebui să se apeleze la *al-risālāt al 'amaliyyah*).

Observaţie: Carnea *halāl* a animalelor mai sus menţionate este condiţionată de *tadhkiyak* (tăierea animalelor în conformitate cu *Sharī'ah* islamică), mai exact, ele ar trebui să fie măcelărite potrivit metodei islamice, aşa cum este explicat în *al-risālāt al 'amaliyyah*.

A DOUA CATEGORIE: LUCRURI NEÎNSUFLEŢITE

Există două feluri de obiecte neînsufleţite sau fără viaţă:

(i) **Solide**:

(a) *Hoitul*. Carnea provenită din hoitul oricărui animal, este *harām* pentru mâncare. De asemenea, lucrurile *najis*, cum ar fi excrementele animalelor a căror carne este *harām* pentru mâncare, precum şi acele lucruri comestibile care devin *najis* prin atingerea cu lucruri *najis*, sunt *harām* pentru mâncare.

(b) *Ţărâna.*

(c) Otrăvurile mortale.

(d) Lucrurile care sunt respingătoare pentru om, cum ar fi excrementele animalelor a căror carne este *halāl* pentru mâncare, mucozităţile lor nazale şi orice se găseşte în intestine este *harām*. În mod asemănător, cincisprezece părţi şi organe ale animalelor, a căror carne este *halāl* pentru mâncare, sunt *harām* pentru mâncare (pentru mai multe detalii, poate să se facă apel la *al-risālāt al 'amaliyyah*).

(ii) **Lichide**:

(a) Orice tip de băutură ameţitoare este *harām* pentru băut, chiar într-o cantitate mică.

(b) Laptele animalelor, a căror cărnuri sunt *harām* pentru mâncare, cum ar fi porci, pisici şi câini este *harām* pentru băut.

(c) Sângele care ţâşneşte afară al oricărui animal (când este înjunghiat).

(d) Lichidele *najis*, urina şi sperma oricărui animal al cărui sânge ţâşneşte afară (când este înjunghiat).

(e) Lichidele în care unul dintre lucrurile *najis* sunt amestecate.

Observaţie: Alimentele comestibile şi potabile *harām* sunt *harām* când nu există *iḍṭirār* (împrejurare critică sau constrângere). În cazuri de *iḍṭirār* (cum ar fi condiţiile de sănătate ale unei persoane care moare de foame, dacă nu mănâncă mâncare *harām*, sau care se teme de boală sau de agravarea ei, sau cel care datorită intensităţii slăbiciunii sale, ar cădea în faţa tovarăşilor de drum şi ar muri), este îngăduit să se consume lucruri comestibile şi potabile *harām* doar atât cât este necesar să se înlăture starea sa *iḍṭirār*. Acest lucru nu rămâne valabil în cazul unei persoane care pleacă din ţara sa în scopul unei tâlhării sau revolte împotriva guvernării islamice şi se confruntă cu o stare de *idtirār* în cursul călătoriei sale.

OBSERVAŢIE IMPORTANTĂ

Igiena personală este una dintre datoriile primare ale omului. Fiecare individ poate uşor să-şi dea seama de importanţa ei, cu judecata sănătoasă dăruită de Allah.

Efectele diferitelor feluri de alimente comestibile şi potabile în menţinerea sănătăţii personale sunt extrem de evidente. Mai mult, acestea au urmări remarcabile asupra eticii şi moralei omului şi asupra legăturilor lui sociale. Nu există nicio îndoială că însuşirile mintale ale unui beţiv nu sunt precum acelea ale unui om cumpătat şi că purtările lor sociale nu sunt asemănătoare. Sau, de exemplu, dacă cineva este obişnuit să mănânce şi să bea lucruri dezgustătoare, el va da naştere unor urmări asupra vieţii sale personale şi sociale, iar aceasta este de neacceptat pentru omul obişnuit.

De aceea, cu natura sa dăruită de Allah, omul înţelege că el trebuie să respecte anumite limitări în consumarea hranei. El nu ar trebui să mănânce orice mâncare comestibilă şi să bea orice băutură potabilă.

Atotputernicul Allah, Care, potrivit exprimării sale clare în Sfântul Coran, a creat pentru om orice lucru de pe pământ, Care El însuşi nu are nevoie de om şi de resursele vieţii sale, şi Care este Atotcunoscător şi Atotvăzător în ceea ce priveşte binele şi răul creaturilor Sale, a declarat unele alimentele comestibile şi potabile *halāl*, iar altele *harām* pentru folosul şi bunăstarea omului.

Al-'Imām 'Alī al-Ridā (AS) a afirmat: „Allah nu a declarat niciun lucru comestibil şi potabil *halāl*, dacă nu este spre avantajul şi bunăstarea omului, nici nu a declarat vreun *harām*, în afară de cazul în care este sursa corupţiei, morţii şi pagubei omului".

Filosofia din spatele interdicţiei unora dintre aceste lucruri comestibile şi potabile *harām* este destul de limpede pentru cei care au o înţelegere clară. Neajunsul provocat de unele dintre ele şi raţiunea pentru care ele sunt *harām* ne-au fost treptat descoperite prin cercetări ştiinţifice. Privitor la lucrurile comestibile şi potabile *harām*, a căror filosofie de a fi *harām* nu ne este încă disponibilă nouă, nu se poate spune că aceste cercetări nu ne vor deveni limpezi niciodată. Chiar dacă raţiunile lor nu sunt desluşite încă de noi, nu se poate afirma că sunt lipsite de orice înţelepciune şi eficacitate. Dar, întrucât aceste metode îşi au obârşia în Sfânta Prezenţă şi în Cunoaşterea Nemărginită, poate fi afirmat în mod categoric că acestea conţin cele mai bune şi eficace experienţe, chiar dacă noi nu putem să ajungem la înţelegerea lor datorită incapacităţii şi limitării mijloacelor de cunoaştere.

UZURPAREA *(GHASB)*

Însuşirea proprietăţii altei persoane şi stăpânirea ei fără niciun argument îndreptăţit al posedării, precum şi ocuparea prin forţă a proprietăţii altei persoane în scopul de a beneficia de foloasele ei, fără intenţia revendicării ei legale ca proprietate personală, este numită uzurpare (*ghasb*) potrivit *Sharī'ah* islamică.

Astfel, *ghasb* înseamnă exercitarea controlului asupra proprietăţii altora, fără a avea vreun mijloc legitim de control, precum *bay'*, chirie sau permisiune.

Devine destul de limpede că *ghasb* este un act necuviincios, care violează adevăratul principiu al dreptului de proprietate. La fel cum prin-

cipiul dreptului de proprietate joacă un rol eficient în statornicirea şi supravieţuirea societăţii, *ghasb* năruie societatea şi o conduce spre stagnare.

Stăpânirea unei proprietăţi şi dreptul de proprietate vor deveni lipsite de valoare dacă oamenii influenţi ai societăţii decid să obţină controlul asupra productivităţii şi randamentului muncii celor slabi si subordonaţi. Astfel, ideea trecerii oamenilor influenţi peste drepturile personale ale oamenilor neajutoraţi ar deveni predominantă în societate. În consecinţă, în această situaţie, cei supuşi şi slabi vor porni pe calea oricărui fel de supunere, dezonoare şi lipsă de consideraţie, în dorinţa de a beneficia de rezultatul eforturilor şi străduinţelor lor. În acest fel, societatea omenească va fi transformată într-o piaţă de sclavi, iar legile şi politicile societăţii vor deveni în întregime fără efect şi vor fi înlocuite de coerciţie şi împilare.

De aceea, Islamul a formulat metode stricte cu privire uzurpare şi a considerat uzurparea un păcat de moarte.

În conformitate cu exprimarea clară a Sfântului Coran şi tradiţiilor (*ahādīth*), orice alte păcate în afară de idolatrie (*shirk*) pot fi iertate de Allah şi orice alte păcate incluzând *shirk* pot fi iertate după *tawbah* (pocăinţă), dar cel care poartă stigmatul săvârşirii uzurpării şi oricărei alte forme de încălcare a drepturilor oamenilor, nu are niciodată vreo nădejde de mântuire; el nu va fi chemat de Allah să fie fericit sau să se bucure de răsplata faptelor sale cele bune, fară a fi iertat de persoanele care stăpâneau acele proprietăţi şi drepturi.

UNELE DINTRE ÎNVĂŢĂTURILE REFERITOARE LA *GHASB*

(i) Este *wājib* pentru uzurpator să restituie imediat proprietatea însuşită fraudulos către proprietarul ei prim. Dacă proprietarul nu este în viaţă, uzurpatorul trebuie să predea proprietatea uzurpată către moştenitorii lui, chiar dacă aceasta poate să însemne o grea pierdere pentru uzurpator. De exemplu, dacă cineva pune mâna cu forţa pe pietrele şi bucăţile de fier care aparţin altcuiva şi le foloseşte la fundaţia unei clădiri, care valorează de sute şi mii de ori mai mult decât pietrele şi fierul, ar trebui să dezgroape fundaţia şi să scoată pietrele şi fierul însuşite fraudulos, pentru a le înapoia autenticului proprietar, în afară de cazul în care proprietarul nu acceptă preţul produsului. Tot aşa, spre exemplu, dacă

cineva îşi însuşeşte prin fraudă zece *mann* (un *mann* are trei kilograme) de grâu şi îl amestecă cu zece *kharvar* (un *kharvar* conţine o sută de *mann*-i) de orz, el ar trebui să aleagă tot grâul din orz şi să-l înapoieze adevăratului proprietar, dacă acesta nu acceptă să primească preţul grâului.

(ii) Dacă apare vreun defect în proprietatea uzurpată, uzurpatorul trebuie nu numai să o înapoieze către proprietarul ei la fel cum fost la momentul însuşirii frauduloase, dar trebuie de asemenea să despăgubească pentru pierderile ei.

(iii) Dacă proprietatea uzurpată este pierdută, uzurpatorul trebuie să plătească preţul proprietarului ei legitim.

(iv) Dacă uzurpatorul cheltuieşte o parte din profitul proprietăţii uzurpate, fără a-l folosi el însuşi, va fi responsabil pentru numitul profit. De exemplu, dacă o persoană care îşi însuşeşte fraudulos automobilul de închiriat al altei persoane şi îl scoate din funcţiune pentru câteva zile, ar trebui să fie responsabilă pentru pierderea creată.

Dacă uzurpatorul câştigă foloase de la proprietatea uzurpată, de exemplu, dacă hrăneşte o oaie însuşită pe nedrept cu nutreţ bun, astfel încât aceasta se face grasă, el nu va avea nicio pretenţie îndreptăţită asupra profitului făcut prin vânzarea oii. Dacă beneficiile acumulate din proprietatea uzurpată sunt separabile (de exemplu, cultivarea unui teren însuşit pe nedrept), atunci ar trebui să se înapoieze proprietatea uzurpată împreună cu chiria ei proprietarului legitim, în timp ce recolta ar aparţine uzurpatorului.

PREEMPŢIUNEA *(SHUF'AH)*

Dacă două persoane stăpânesc o casă sau o altă proprietate funciară ca o proprietate comună (*mushā'*), iar unul dintre parteneri hotărăşte să vândă partea sa unei a treia părţi, celălalt partener are dreptul să cumpere partea partenerului, prin acelaşi contract convenit şi exact la acelaşi preţ care fusese fixat pentru al treilea individ. Dreptul este numit dreptul de preempţiune (*shuf'ah*).

Este evident că dreptul *shuf'ah* a fost conceput în Islam să stabilească parteneriate şi să înlăture pierderile şi alte pagube rezultate din deţinerea în comun a bunurilor, pentru că în multe cazuri, stăpânirea proprietăţii de către noul partener cauzează prejudicii celui care are dreptul

de *shuf'ah* ori serveşte ca sursă unui şir de contradicţii şi neînţelegeri. Sau, este posibil ca ieşirea din parteneriat să aibă foloase pentru cel care deţine dreptul de *shuf'ah*, fără cauzarea vreunei pierderi pentru partenerul ce doreşte să îşi vândă partea. Dreptul de *shuf'ah* se aplică în mod corespunzător pământurilor, caselor, grădinilor şi altor proprietăţi imobile, dar nu se aplică în cazul bunurilor mobile.

RECULTIVAREA TERENURILOR NERODITOARE

Sintagma se aplică în cazul cultivării unui pământ care nu este utilizat (Indiferent dacă a fost sau nu cultivat înainte ori este părăginit şi în întregime neproductiv, datorită îndepărtării locuitorilor, sau, pur şi simplu, nu este decât o pajişte sau un câmp de bambus). Oricum, recultivarea sau valorificarea unor terenuri neroditoare este considerată drept una dintre faptele bune în Islam. În plus faţă de a servi drept metodă de stăpânire, recultivarea unor terenuri neroditoare va duce către *thawāb*.

S-a transmis de la Sfântul Profet (SA): „Cel care cultivă un teren părăginit este îndreptăţit la stăpânirea acelui pământ". Al-'Imām al-Sādiq (AS) ar fi spus: „Orice grupare de oameni care valorifică şi cultivă o suprafaţă de pământ va avea prioritate şi moşia le va aparţine lor".

În Islam, terenurile părăginite aparţin lui Allah, Profetului (SA) şi Imamilor (AS) (adică ele aparţin guvernărilor islamice) şi sunt considerate *anfāl* (prăzi).

Pământurile părăginite şi neroditoare pot fi cultivate şi stăpânite în următoarele condiţii particulare. Dintre oamenii care cultivă un pământ, oricine va lua iniţiativa va avea prioritatea stăpânirii lui. Condiţiile sunt următoarele:

(i) Aprobarea din partea Imamului (AS) sau a reprezentantului său.

(ii) Pământul nu trebuie să fie îngrădit cu pietre sau demarcat de nimeni de dinainte.

(iii) Pământul nu trebuie să fie în interiorul graniţelor proprietăţii altora, precum malurile râurilor, pământul de pe lângă fântâni şi marginile plantaţiilor.

(iv) Pământul trebuie nu să fie un pământ exceptat, cum ar fi aşezămintele şi moscheile părăginite; nu trebuie să fie destinat folosinţei musulmanilor, cum ar fi străzi şi drumuri.

Observație: Valorificarea și cultivarea pământurilor este întemeiată pe deducția generală. Astfel, dacă deducția generală admite că o anumită persoană a valorificat cutare pământ, atunci stăpânirea acelei persoane va fi fundamentată. Cu siguranță, exploatarea unui pământ variază în conformitate cu diferitele obiective; de exemplu, în agricultură, valorificarea unui pământ este făcută prin aratul și brăzdatul lui, iar în cazul construcției, este dat de construcția de ziduri în jurul terenului.

(v) Este îngăduit pentru oricine să obțină un folos din minele de suprafață, care nu necesită nicio excavație și exploatare, în măsura în care își satisface necesitățile. Dacă beneficiul din asemenea mine impune excavarea, sfredelirea, exploatarea și alte operații tehnice necesare pentru excavările minelor aurifere, de cupru și altele asemănătoare, persoana care își asumă eforturile la începerea excavărilor și exploatării minei va avea dreptul de proprietate.

(vi) Râurile mari sunt stăpânite în comun de musulmani. În folosirea cursurilor de apă și a apei din căderile de zăpadă și ploi revărsate din munți, cine este mai aproape și cât mai în preajma lor are prioritate asupra celorlalți.

RIDICAREA DE JOS A OBIECTELOR *(LUQṬAH)*

Orice obiect care este găsit și al cărui proprietar nu este cunoscut se numește *luqṭah* (obiect ridicat de jos).

(i) Orice articol care a fost găsit și al cărui proprietar nu este cunoscut și al cărui preț este mai mic decât prețul unui *mithqāl* de argint, poate fi păstrat și stăpânit de cel care îl găsește. Dacă articolul cules este mai mare decât un *mithqāl* de argint în ce privește valoarea, el nu ar trebui să fie ridicat. În cazul ridicării lui, cel care l-a găsit ar trebui să îi caute proprietarul pe căile obișnuite timp de un an. Dacă proprietarul este găsit, el ar trebui să-i dea obiectul, dar dacă proprietarul nu este găsit, găsitorul ar trebui să dea obiectul săracilor, în numele proprietarului acestuia, drept *sadaqah*.

(ii) Dacă un obiect este găsit în locuri ruinate, care nu au locuitori, sau dacă este găsit pe terenuri aride, care nu au niciun proprietar, el va aparține găsitorului. Dar dacă este găsit pe o moșie, găsitorul ar trebui să facă cercetări la proprietarii anteriori ai pământului. Articolul găsit ar trebui să fie dat proprietarilor din trecut pe baza prezentării unui soi

de identificare, care să indice că ei l-au pus acolo; altminteri, articolul îi va aparține găsitorului.

(iii) Dacă un animal al cărui proprietar nu este cunoscut este găsit, el va fi apreciat drept *luqtāh*.

(iv) Dacă este găsit un copil al cărui tutore nu este cunoscut, ar fi *wājib kifā'ī* (o datorie obligatorie pentru toți musulmanii, dar este suficient când este îndeplinită de cineva) pentru fiecare musulman să-l ridice și să-l crească.

(v) Dacă un obiect furat este încredințat unei persoane, el va fi considerat *luqtāh* și ar trebui să fie restituit proprietarului autentic, însă, în niciun caz nu poate fi înapoiat hoțului.

GLOSAR

A

Adhān	exprimările specifice strigate la momentele *ṣalāt*, chemarea pentru *ṣalāt*
'ādil	drept
'ahd	făgăduință
Ahl al Bayt (AS)	Profetul Mahomed (SA), *Hadrat* Fatimah (AS) şi Cei Doisprezece Imami (AS)
Ahl al-Kitāb	adepții Cărților Dumnezeieşti (evreii, creştinii şi zoroastrienii)
Ākhirāh	lumea de dincolo
'ālim (pl. *'ulama'*)	învățat islamic
Āmīn	să dea Allah să fie aşa
Amīr al-Mu'minīn	Conducătorul credincioşilor, Imamul 'Ali (AS)
al-amr bil-ma'rūf	îndemnarea la faptele legiuite
anbiyā' (pl. de la *Nabi*)	profeți
anfāl	prăzi
ansār	ajutoare, prieteni

'aqd (pl. *uqud*)	contract
'aṣr	după amiază
Āyah (pl. *Ayat*)	verset coranic

B

Banū Hāshim	clanul Hashim
Al-Bithat al- Nabawiyyah	anunțarea profeției
bātil	inoperant, incorect
bay'	vânzare

D

dhanb kabīr	păcat de moarte
dhanb ṣaghīr	păcat venial (scuzabil)
dhikr	cuvinte de aducere aminte de Allah

F

farsakh	unitate de măsură a distanței de aproximativ 5,6 km
fask al-'aqd	anularea unei înțelegeri
fiqh	jurisprudența islamică
Fir'awn	Faraon
Furū' al-Dīn	datorii de îndeplinit în conformitate cu *Sharī'ah* islamică

G

ghadīr	lac
ghaṣb	uzurpare
Al-Ghaybat al-Kubrā	Marea Ascundere a Imamului Muhammad al-Mahdi (AS)
Al-Ghaybat al-ṣughrā	Mica Ascundere a Imamului Muhammad al-Mahdi (AS)
ghusl (pl. ghusul)	îmbăierea potrivit *Sharī'ah* islamice
ghusl irtimāsī	săvârşirea *ghusl* prin afundarea în apă a întregului trup
ghusl mass al mayyit	săvârşirea *ghusl* care se cuvine trupului mort
ghusl al-mayyit	îmbăierea trupului mort
ghusl tartībī	săvârşirea *ghusl* prin spălarea trupului parte cu parte, aşa cum este prevăzut în *Sharī'ah* islamică

H

ḥadath	condiție pretinsă de *ghusl* sau *wudu'*
Al-hadath al-akbar	condiție pretinsă de *ghusl*
Al-ḥadath al-aṣghar	condiție pretinsă de *wudu'*
ḥadith (pl. *aḥādith*)	tradiție
Al-Ḥajar al-'Aswad	Piatra Neagră
ḥajj	pelerinajul la Mecca, obligatoriu o dată în viață pentru musulmanul care îşi poate permite

ḥajj (pl. *ḥujjāj*)	pelerini care săvârşesc *hajj*
ḥalāl	permis din punct de vedere islamic
ḥaram	spaţii sacre
ḥarām	interzis din punct de vedere islamic
Hārūn	Aaron
ḥawārī (pl. *hawāriyyūn*)	ucenic
ḥayd	menstruaţie
Ḥijjatul-Wadā'	ultimul *hajj* săvârşit de Profetul Mahomed (SA)
Hijrah	migraţia Profetului Mahomed (SA) de la Mecca la Medina
Hūd (AS)	Profetul Hud (AS)

I

Ibrāhīm (AS)	Profetul Avraam (AS)
iḍṭirār	constrângere, caz extrem supus necesităţii
ijārah	primirea de bani pentru rostirea *salawat* şi săvârşirea *siyam*
ijtihād	străduania de a deduce porunci pornind de la principiile islamice
Imam (AS) (pl. *A'immah*)	urmaşul Neprihănit al Profetului Mahomed (SA)
Imāmah	succesiunea Profetului Mahomed (SA) prin Doisprezece Imami Neprihăniţi (AS)
Imām al-'Aṣr (AS)	al Doisprezecelea Imam Neprihănit al timpului prezent, Muhammad al-Mahdi (AS)

Imām al-Hudā (AS) (pl. *A'mmat* al-Hudā [AS])	Imamul Neprihănit al Călăuzirii
imām al-jamā'ah	imamul rugăciunii comunitare
Injīl	Biblia
Iqāmah	exprimări specifice, aproape asemănătoare celor de la *Adhan* şi rostite după ele, înainte de începerea *ṣalāt*
iqtidā'	urmare
'Īsā (AS)	Iisus Hristos
'ishā'	noapte
Isḥāq (AS)	Profetul Isaac (AS)
'iṣmah	neprihănire
Ismā'īl (AS)	Profetul Ismael (AS)
Isrā'īl (AS)	Profetul Israel (AS)
istiḥāḍah	sângerarea menstruală
istiḥālah	transformarea sau schimbarea chimică a stării unui obiect

J

jā'iz	permis
janābah	necurăţie rituală majoră sau *al-hadath al-akbar* cauzate de legătura sexuală sau altele asemenea
Jibrīl	Gabriel
Jihād	războiul islamic

jizyah	impozit pe cap de locuitor încasat de la Oamenii Cărții (*Ahl al-Kitab*) în schimbul neacceptării de către ei a Islamului

K

kāfir (pl. *kāfirīn*)	necredincios
kāfir ḥarbī	luptă împotriva unui necredincios
khalīfah (pl. *khulafā'*)	calif
khilāfah	califat
khiyār (pl. *khiyārāt*)	opțiune, drept
khiyār al-'aqd	opțiune pentru contract
khiyār al-'ayb	opțiune în caz de defect
khiyār al-ghabn	opțiune în caz de înșelăciune
khiyār al-ḥayawan	opțiune în cazul animalelor
khiyār al-majlis	opțiune în timpul întâlnirii
khiyār al-shart	opțiune a condiției
kubrā	mare
kurr	cantitate de apă cântărind aproximativ 384 kg, care nu devine impură (*najis*) dacă o atinge o impuritate (*najāsah*)

L

luqṭah	obiect ridicat

M

Ma'ād	Înviere
Madīnat al-Rasūl	oraşul Profetului (SA), Medina
Madīnah	Medina
maghrib	seara; de seară
Makkah	Mecca
makrūh	de nedorit;deşi respectivul lucru nu este nelegal, este preferabilă abţinerea de la acesta
ma'mūm	adeptul care urmează imamului în *ṣalāt al-jamā'ah*
manāsik	ritualuri
mann	o măsură de greutate de aproximativ 3 kg
Maryam	Maria
masḥ	ungere
Al-Masjid al-Harām	Ka'bah
ma'ṣūm (pl. *ma'ṣūmīn*)	neprihănit
mithqāl	o măsură de greutate de aproximativ 4.6 g
mubāḥ	permis, îngăduit
Al-Mubāhalah	blestem
mubṭil (pl. *mubṭilāt*)	lucruri sau acte prin intermediul cărora *ṣalāt*, *ṣawm*, *wudu'*, ş.a. devin inoperante
muḍāf	amestecat
mufṭir (pl. *mufṭirāt*)	anumite acte care rup sau fac fără efect *ṣawm*

muhājir (pl. *muhājirin*)	emigrant
mujtahid	cineva capabil să deducă o poruncă fundamentată pe *Sharī'ah* islamică
mukallaf	cineva care ajunge la vârsta maturității şi este responsabil de săvârşirea obligațiilor islamice
munāfiq (pl. *munāfiqīn*)	ipocriți
muqallid (pl. *muqallidīn*)	cineva care urmează povețele *mujtahid*-ului în săvârşirea faptelor sale
Mūsā (AS)	Profetul Moise (AS)
mushā'	proprietate comună stăpânită în parteneriat
mushrik (pl. *mushrikīn*)	politeişti
mustaḥabb	recomandat, dorit
muṭahhir (pl. *muṭahhirat*)	purificator; ceva care curăță un *najis*
muṭlaq	curat
muwālāt	săvârşirea etapelor unei ceremonii islamice în ordine, fără întârziere nejustificată

N

nadhr	făgăduință
al-nahy'an al-munkar	interzicerea actelor păcătoase
najāsah	necurăție conform legilor islamice
Al-Najāshī	regele Negus al Etiopiei
najis	impur din fire
nifās	perioada lăuziei

niyyah	intenție, hotărâre
Nubuwwah	profeție
Nūḥ (AS)	Profetul Noe (AS)
Al-Nuwwāb al-Arba'ah	cei patru Reprezentanți ai Imamului al-'Asr (AS)

Q

qadā'	stabilirea *salawat* sau *siyam* care nu au fost săvârşite în timp, dar se cădea să fie îndeplinite
qalīl	într-o cantitate minoră; mai puțin decât *kurr*
qasam	jurământ
qaṣr	rostirea a două *raka'āt* în schimbul celei de a patra *rak'ah salawat*
Qiyāmah	Ziua din urmă
Qayṣar	Cezar
Qiblah ṣalāt	orientarea către Ka'bah în timpul rostirii
qirā'ah	rostirea în cadrul *ṣalāt*
qiṣāṣ	represalii islamice
qiyām	ținuta verticală în timpul rostirii *ṣalāt*
qunūt	cerere în timpul *ṣalāt* , într-o manieră specifică
qurbah	căutarea plăcerii lui Allah

R

rak'ah (pl. *raka'āt*)	o etapă a *ṣalāt*
al-Risālah al-'A maliyyah	tratat Islamic scris de un *mujtahid* spre folosul *muqallidin,* pentru îndeplinirea datoriilor islamice
rūḥ	suflet, sine, personalitate
Rūḥulqudus	Gabriel, *Jibril*
rukn (pl. *arkān*)	etapă primă a rugăciunii
rukū'	etapă a rugăciunii, în care cineva se prosternează; metanie

S

sadaqah	caritate
salām	salutări; pace
sajdah (pl. *sajdahs*)	actul de prosternare în cadrul *ṣalāt* sau al adorării lui Allah
ṣalāt (pl. *ṣalawāt*)	rugăciune
Salat al-Ayat salat semnele lui Allah	rugăciune pentru creația sau pentru
ṣalāt al-jamā'ah	rugăciunea comunitară
ṣalāt al-mayyit	rugăciunea pentru o persoană moartă
ṣalāt al-ṭawāf al-wājib	rugăciunea înconjurării Ka'bah
al-ṣalāt al-yawmiyyah	rugăciunile zilnice
Ṣālih (AS)	Profetul Ṣālih trimis către tribul Thamud
ṣawm	obligația statutară islamică a postului

ṣawm al-wiṣāl	postul permanent
Sayyidat Nisā' al-'Alamīn	epitetul Fatimei (AS), fiica Profetului Mahomed (SA), însemnând coroana tututor femeilor din lume
Sharī'ah	Legea islamică dumnezeiască
shayṭān	Satan
Shī'ī	şiit
shirk	politeism
Shu'ayb (AS)	Profetul Ietro (AS)
shuf'ah	preempțiune
Al-Ṣiddīqah al-Kubrā	epitetul Fatimei (AS), fiica Profetului Mahomed (SA), însemnând cea întru totul conformă cu adevărul
sīrah	mod de viață, conduită, caracter
ṣubḥ	dimineață
sūrah (pl. *suwar*)	capitol coranic

T

tablīgh (pl. *tablīghāt*)	comunicare, propagare, răspândire
tadhkiyah	tăierea unui animal conform *Sharī'ah* islamice
ṭahārah	purificare, mod de curățire specific islamic
ṭāhir	curat, conform *Sharī'ah* islamice
takbīr	rostirea *Allahu Akbar* (Allah este mare)
takbīrat al-iḥrām	primul *takbir* (rostirea *Allahu Akbar*) spus la începutul *salat,* imediat după *niyyah*

taqiyyah	tăinuirea credințelor adevărate când viața este în pericol
taqlīd	urmarea unui *mujtahid* în privința practicării legilor islamice
taqwā	pietate, păzirea de rău
tarakhkhuṣ	limita pentru *tarakhkhuṣ* (perceperea cu ochii); distanță la care nu sunt văzute nici zidurile cetății, nu este auzit nici *Adhan*
tartīb	ordinea sau succesiunea așa cum este prescrisă de *Sharī'ah* islamică
tasbīḥ	a spune *subhanallah*, adică „Slăvit să fie Allah", drept *dhikr*
tashahhud	mărturisirea unicității (*Tawḥīd)* lui Allah și a profeției Profetului Muhammad (SA)
tawbah	pocăință
Tawḥīd	Unicitatea lui Allah, monoteism
Tawrāt	Vechiul Testament
tayammum	abluțiune islamică cu pământ, nisip etc.
ṭhawāb	răsplata lui Allah; recompensă spirituală

U

Ulul 'Azm Anbiyā'	protoprofeți
Ummah	comunitate islamică, națiune islamică
Ummī	neînvățat (despre oameni), neșcolit
Usūl al-Dīn	principii fundamentale ale Islamului

W

waḥy	revelație divină
wājib (pl. *wājibāt*)	obligatoriu
wājib kifā'ī	o chestiune obligatorie pentru toți musulmanii, fiind însă îndeajuns dacă o îndeplinește doar cineva
wilāyah	tutela jurisprudențială islamică
wuḍū'	abluțiunea obligatorie conform *Sharī'ah* islamice

Z

ẓuhr	amiază

ISBN 978-973-7894-51-9